

GUVERNUL ROMÂNIEI

STRATEGIA FISCAL-BUGETARĂ PENTRU PERIOADA

2020 – 2022

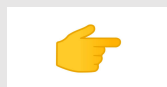
DECEMBRIE

2019

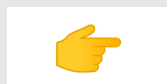
CUPRINS
1. Obiectivele politicii fiscale și bugetare pe orizontul 2020-2022
2. Obiectivul bugetar pe termen mediu
2.1 PIB potențial și output – gap
2.2 Evoluția deficitului structural în perioada 2016-2022
3. Cadrul macroeconomic
3.1 Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești
3.2 Execuția bugetară în anul 2018 și primele luni ale anului 2019
3.3 Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2020-2022)
4. Cadrul fiscal-bugetar pe orizontul 2020-2022
4.1 Realizările estimate în anul 2019 față de măsurile asumate prin Strategia fiscal-bugetară din perioada 2019-2021
4.2 Scurtă caracterizare a politicii fiscale pe perioada 2020-2022, principalele obiective pe termen mediu
4.3 Politica de cheltuieli
4.4 Politica de administrare fiscală
4.5 Buget general consolidat
4.5.1 Evoluții recente și tendințe ale veniturilor bugetare
4.5.2 Evoluții recente și tendințe ale cheltuielilor bugetare
4.5.3 Diferențe față de strategia anterioară
4.6 Politici publice
4.7 Investițiile publice semnificative prioritizate
4.8 Politica în domeniul Fondurilor Europene
4.9 Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar
4.10 Plafoane privind principalii indicatori bugetari în perioada 2020-2022
4.11 Potențiale riscuri fiscal-bugetare asociate Strategiei fiscal-bugetare 2020-2022
5. Cadrul de cheltuieli pe termen mediu 2020-2022
6. Declarație de răspundere

1. OBIECTIVELE POLITICII FISCALE ȘI BUGETARE PE ORIZONTUL 2020-2022

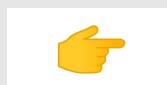
România stabilește următoarele obiective ale construcției bugetare pentru anul 2020 și orizontul 2021-2022:

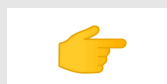
Stimularea, continuarea, consolidarea și menținerea unei creșteri economice inteligente, sustenabile și incluzive, prin utilizarea eficientă a factorilor de producție, creșterea productivității și demararea investițiilor durabile;

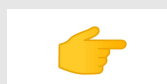
Crearea spațiului fiscal pentru alocarea unor sume importante pentru susținerea investițiilor publice majore și implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene, cu efect multiplicator și aport direct la formarea brută de capital fix;

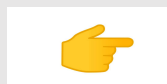
Crearea unei politici fiscale predictibile pentru susținerea mediului de afaceri, simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne, pentru a crea premisa unei creșteri economice sustenabile;

Adoptarea unor măsuri salariale, sociale pentru asigurarea protecției sociale și securității sociale pentru persoane vârstnice, pensionari și categoriile cele mai vulnerabile și aflate în dificultate, bine țintite care să corespundă nevoilor reale ale beneficiarilor;

Dezvoltarea și diversificarea instrumentelor de management ale datoriei publice;

Îmbunătățirea, aplicarea și consolidarea guvernanței bugetare, creșterea transparenței bugetare și eficientizarea cheltuielilor publice

Prezentarea pe larg a obiectivelor și indicatorilor macroeconomici

- **Stimularea, continuarea, consolidarea și menținerea unei creșteri economice inteligente, sustenabile și incluzive**, prin utilizarea eficientă a factorilor de producție, creșterea productivității și demararea investițiilor durabile

Cadrul macroeconomic pe care se bazează previziunile bugetare pentru perioada 2020-2022 a avut în vedere următoarele aspecte: **(i)** evoluțiile economice din primele nouă luni ale anului 2019; **(ii)** o evoluție a creșterii economice susținute în principal de investiții, alături de consum, într-un mediu intern favorizat de stabilitatea și predictibilitatea politicilor macroeconomice; **(iii)** relansarea industriei și menținerea dinamicii sustenabile a serviciilor; **(iv)** contextul european și global: prognoza ia în considerare o ușoară ameliorare a contextului internațional, care se reflectă, ca și în cazul prognozei de toamnă a Comisiei Europene, într-o îmbunătățire a perspectivelor de creștere globală, de la 2,9% în 2019 la 3,0% și 3,1% în 2020 și respectiv 2021. De asemenea, prognoza de toamnă a Fondului Monetar Internațional (World Economic Outlook) previzionează pentru 2020 o creștere economică mondială în accelerare, respectiv de 3,4%, de la 3,0% cât este estimarea pentru anul 2019.

Planificarea bugetară pe orizontul 2020-2022 a avut în vedere:

- măsurile de relaxare fiscală începute în perioada 2015-2017 și continuate prin actele normative prin care s-au reglementat măsuri în domeniul salarizării personalului din sectorul

bugetar, legislația în domeniul drepturilor cu caracter social, legislația în domeniul pensiilor, a celor cu asistența socială adoptate în anul 2018, dar și măsurile fiscal-bugetare luate pe parcursul anului 2019, care vor influența cadrul macroeconomic și indicatorii bugetari pe orizontul 2020-2022.

- obiectivele și măsurile prevăzute în Programul de Guvernare aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.22/2019,
- prognoza cadrului macroeconomic pe termen mediu 2018-2023 (varianta de toamnă - 2019), elaborată de Comisia Națională de Strategie și Prognoză conform căreia creșterea reală a PIB în anul 2020 va fi de 4,1%;

Măsurile care au stat la baza Strategiei fiscal bugetare pe orizontul 2020-2022 au fost:

- actualizarea nivelului accizei specifice pentru țigarete, respective creșterea acesteia de la 366,147 lei/1.000 țigarete la 386,377 lei/1.000 țigarete, având în vedere că potrivit Codului fiscal, acciza specifică pentru țigarete se determină pe baza prețului mediu ponderat de vânzare cu amănuntul, a procentului legal aferent accizei ad valorem și al accizei totale
- creșterea nivelului accizei totale pentru țigarete de la 483,74 lei/1.000 țigarete la 503.97 lei/1.000 țigarete, începând cu 1 ianuarie 2020, astfel încât să fie respectate prevederile art. 10 alin. (2) din Directiva 2011/64/UE privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat, respectiv acciza globală pe țigarete să reprezinte cel puțin 60% din prețul mediu ponderat de vânzare cu amănuntul al țigaretelor eliberate pentru consum.
- eliminarea mecanismului plății defalcate a TVA în vederea compatibilizării cu acquis-ul comunitar în domeniu; executarea silită a sumelor existente în contul de TVA se va aplica în mod corespunzător de către instituțiile de credit, în limita sumei totale a obligațiilor bugetare, astfel cum aceasta este individualizată în adresa de înființare a proprietății.
- începând cu 1 ianuarie 2020, indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică și funcțiile asimilate acestora, prevăzute în anexa IX la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, se mențin la nivelul aferent lunii decembrie 2019.
- valoarea indemnizației de hrană se menține la nivelul din anul 2019.
- începând cu luna ianuarie 2020, cuantumul lunar al indemnizației de merit se menține la nivelul de 6.240 lei.
- interzicerea cumulului pensiei cu salariul în instituții publice, pentru pensionarii care beneficiază de drepturi de pensie plătite din fonduri publice.
- asigurarea a 2% din PIB pentru apărare.

În acest context se impune **o construcție bugetară responsabilă și credibilă și evitarea politicilor prociclice, crearea de spațiu fiscal**, vital în economii emergente în vremuri cu incertitudini mari și piețe financiare ușor schimbătoare, argumente pentru evitarea deteriorării stabilității financiare, a evaluării riscului suveran, a finanțării și dinamicii economiei și pentru susținerea din partea mediului de afaceri și a partenerilor externi.

Măsurile care stau la baza construcției bugetare pe anul 2020 și perspectiva 2021-2022, precum și evoluția descendentă a deficitului bugetar pe termen mediu indică tendința clară de eliminare graduală a politicii fiscale pro-ciclice, anul 2020 fiind primul pas pentru revenirea la ținta de deficit bugetar sub 3% din PIB prevăzut în Tratatul de la Maastricht.

Transparență, realism, predictibilitate, evitarea risipei și a banului public**OBIECTIV 1**

Stimularea, continuarea, consolidarea și menținerea unei creșteri economice inteligente, sustenabile și inclusive

- ✓ creștere economică de 4,1% pt. anul 2020
- ✓ susținerea mediului de afaceri
- ✓ finanțarea schemelor de ajutor de stat
- ✓ Continuarea reformelor structurale
- ✓ Consolidarea investițiilor publice
- ✓ Creșterea absorbției fondurilor europene

OBIECTIV 6 Îmbunătățirea, aplicarea și consolidarea guvernancei bugetare, creșterea transparenței bugetare și eficientizarea cheltuielilor publice

- indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică și funcțiile asimilate acestora, se mențin la nivelul aferent lunii decembrie 2019.
- valoarea indemnizației de hrană se menține la nivelul din anul 2019
- cuantumul lunar al indemnizației de merit se menține la nivelul de 6.240 lei.
- interzicerea cumulului pensiei cu salariul în instituții publice, pentru pensionarii care beneficiază de drepturi de pensie plătite din fonduri publice.
- asigurarea a 2% din PIB pentru apărare.

OBIECTIV 2

Crearea spațiului fiscal pentru alocarea unor sume importante pentru susținerea investițiilor publice majore și implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene

Investițiile se majorează gradual, ajungând la 3,83 % din PIB în anul 2022
In anul 2020 se observă o îmbunătățire a structurii cheltuielilor cu investiții în favoarea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile

OBIECTIV 3

Crearea unei politici fiscale predictibile pentru susținerea mediului de afaceri simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne

- Continuarea perfecționării legislației prin transpunerea în legislația națională a măsurilor adoptate la nivel european;
- Perfecționarea legislației în funcție de fenomenele evazioniste, în vederea contracarării acestora;
- Îmbunătățirea și simplificarea legislației fiscale, ca urmare a dialogului cu mediul de afaceri;
- Pregătirea unor reforme structurale în domeniul fiscal și bugetar pentru o creștere economică sustenabilă pe termen mediu și lung.

OBIECTIV 4

Adoptarea unor măsuri salariale, sociale pentru asigurarea protecției sociale și securității sociale pentru persoane vârstnice, pensionari și categoriile cele mai vulnerabile și aflate în dificultate

- salariul de baza minim brut pe tara garantat in plata se majorează la 2.230 lei lunar, incepand cu data de 1 ianuarie 2020, fata de 2.080 lei in prezent, ceea ce reprezinta o crestere de 7,2 % fata de luna decembrie 2019.
- La estimarea cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat pentru anul 2020 a fost avută în vedere aplicarea etapizată a Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, conform prevederilor acestui act normativ.
- Plata drepturilor de pensie conform dispozițiilor legale în vigoare.

OBIECTIV 5

Dezvoltarea și diversificarea instrumentelor de management ale datoriei publice;

În perioada 2020-2022, MFP va urmări îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale pe termen mediu și în acest sens finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale se va realiza în mod echilibrat din surse interne și externe, în principal prin emisiuni de titluri de stat. Astfel, MFP va continua să mențină o abordare flexibilă și transparentă în realizarea procesului de finanțare.

Proiecția indicatorilor bugetari pentru perioada

2018 - 2022

% din PIB

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VENITURI buget general consolidat (cash)	29,40	31,27	31,38	31,76	31,45	32,05
CHELTUIELI buget general consolidat (cash)	32,24	34,11	35,81	35,35	34,78	34,58
SOLD buget general consolidat (cash)	-2,84	-2,84	-4,43	-3,60	-3,34	2,53
SOLD buget general consolidat (ESA)	-2,64	-2,96	-3,82	-3,58	-3,44	-2,77
SOLD structural	-3,0	-2,7	-3,71	-3,39	-3,24	-2,62

În aceste condiții **veniturile bugetare** proiectate pentru anul 2020 reprezintă 31,76% din PIB, 31,45% în anul 2021, urmând ca în anul 2022 să reprezinte 32,05% din PIB, evoluție determinată de evoluția indicatorilor macroeconomici pe orizontul de referență, precum și de măsurile/prevederile adoptate până la acest moment prin acte normative, iar **cheltuielile bugetare** proiectate pentru anul 2020 reprezintă 35,35 % din PIB, ajungând la 34,58 % în 2022, în scădere pe orizontul de referință ca pondere în PIB.

În anul 2018 **deficitul bugetar cash** a fost de 2,84% din PIB, **ceea ce corespunde unui deficit ESA înregistrat de 2,96% din PIB și unui deficit structural de 2,7% din PIB**, iar în anul 2019 **deficitul cash este estimat la 4,43% din PIB, căruia îi corespunde un deficit ESA estimat de 3,82% din PIB.**

În anul 2019 se estimează un deficit cash de 4,43% din PIB reprezentând un derapaj semnificativ față de ținta stabilită inițial de 2,76% din PIB. Această evoluție este determinată în principal de angajarea unor cheltuieli bugetare pe baza unor venituri suplimentare estimate inițial care nu s-au materializat în încasări și nici nu au fost luate măsuri compensatorii, chiar dacă au fost atenționări de la agențiile de rating și organismele internaționale din prima parte a anului. De asemenea, noua țintă de deficit bugetar acomodează și plata facturilor restante ale administrației publice centrale și locale către mediul de afaceri.

Planificarea bugetară pe anul 2020 și estimările pe perioada 2021-2022 stabilesc deficitul bugetar ESA în anul 2020 la 3,58% din PIB, urmând ca acesta să ajungă în anul 2022 la 2,77% din PIB, respectiv o reducere de 0,81 puncte procentuale față de anul 2020, încadrându-se în 2022 în prevederile regulamentelor europene.

Se constată pe orizontul de referință o scădere a deficitului bugetar cash, ESA , structural, având în vedere că derapajul acestui indicator poate avea drept consecințe cu impact direct asupra costului suveran de finanțare, poate avea un impact major asupra încrederii agenților economici și populației în perspectivele economice ale anului viitor care poate genera o amânare a proiectelor de investiții private, o încetinire a dinamicii pieței muncii și reducerea perspectivelor de angajare.

În termeni structurali, se estimează că deviația înregistrată în anul 2016 de la OTM stabilit pentru România (respectiv 1% din PIB) se va menține pe tot orizontul de referință, dar începe să se ajusteze începând cu anul 2020, pentru ca în anul 2022 să înregistreze 2,62% din PIB,

respectiv o ajustare de 0,77 puncte procentuale față de anul anul 2020.

Devierea de la OTM s-ar produce în condițiile menținerii, pe întreg orizontul de planificare, a unui nivel sustenabil al datoriei publice sub 40% din PIB, România previzionând în anul 2019 un procent al datoriei publice de 36,4% din PIB, în creștere față de anul 2018 cu 1,4 puncte procentuale.

Estimările pentru anul 2020 a principalilor indicatori macroeconomici și bugetari sunt:

PRINCIPALII INDICATORI MACROECONOMICI - SINTEZĂ	
Indicatori	Anul 2020
PIB - milioane lei	1129218,1
Creștere economică %	4,1
Inflația medie anuală %	3,1
Venituri BGC - milioane lei	358.593
Ponderea veniturilor totale în PIB	31,76
Cheltuieli BGC - milioane lei	399.227
Ponderea cheltuielilor totale în PIB	35,35
Deficit - milioane lei	-40.634
Deficit - pondere în PIB	-3,60
Șomeri (număr total persoane)	275.000
Câștig salarial mediu net lei lunar	3.324

Contribuția componentelor de utilizare la creșterea reală a PIB

	Procente	
	2019	2020
PRODUSUL INTERN BRUT	4,0	4,1
Cererea internă	5,3	4,9
Consum final	3,9	3,6
- Cheltuielile cu consumul privat, din care:	3,1	3,1
-- Cheltuielile cu consumul final al populației	3,1	3,0
- Cheltuielile cu consumul guvernamental*, din care:	0,8	0,5
-- Consumul colectiv efectiv al administrației publice	0,5	0,4
Formarea brută de capital	1,4	1,3
- Formarea brută de capital fix	2,1	1,5
- Modificarea stocurilor	-0,7	-0,2
Exportul net	-1,3	-0,7
Exportul de bunuri și servicii	1,6	1,8
Importul de bunuri și servicii	2,9	2,6

*) Consumul guvernamental include consumul individual și consumul colectiv al administrației publice

Notă: Eventuale neconcordanțe la însumare sunt ca urmare a rotunjirilor.

Contribuția ramurilor la creșterea reală a PIB

	- procente -	
	2019	2020
Industrie	-0,3	0,7
Agricultură, silvicultură, pescuit	-0,2	0,1
Construcții	0,8	0,4
Total servicii	2,7	2,4
Impozite nete pe produs	0,9	0,6
PRODUS INTERN BRUT	4,0	4,1

Notă: Eventuale neconcordanțe la însumare sunt ca urmare a rotunjirilor.

Creșterea economică pentru anul 2020 este estimată la 4,1% cu contribuția următorilor factori:

- ✓ **Cererea internă** va reprezenta motorul creșterii economice în special prin majorarea formării brute de capital fix, cu o dinamică superioară celei a consumului final, respectiv 6,8% față de 4,5%
- ✓ Pe **latura ofertei** se estimează o îmbunătățire a activității economice în toate sectoarele, în special în sectorul serviciilor și în ramurile industriale cu potențial ridicat de export.
- ✓ **Măsuri care să asigure o mai bună participare pe piața muncii** în concordanță cu prioritățile Strategiei Europa 2020. În acest context, vor fi finanțate următoarele programe:

Suținerea mediului de afaceri pentru a crea premisele unei creșteri sustenabile.

✚ **Programul „Ajutoare de stat pentru finanțarea proiectelor de investiții”**, include scheme de ajutor de stat care se aplică atât întreprinderilor mari cât și IMM-urilor, având ca obiectiv dezvoltarea regională prin stimularea realizării de investiții, crearea de noi locuri de muncă, precum și modernizarea sau dezvoltarea IMM-urilor, care cuprinde 5 scheme de ajutor de stat, din care:

- trei scheme de ajutor de stat care sunt închise pentru emiterea de acorduri pentru finanțare, dar pentru care se continuă procedurile de plată a ajutorului de stat și de monitorizare **a realizării investițiilor și a creării locurilor de muncă** (H.G. nr.1680/2008, H.G. nr.1680/2008, H.G. nr.753/2008, H.G. nr.797/2012);
- două scheme de ajutor de stat deschise pentru emiterea de acorduri pentru finanțare, instituite prin H.G. nr.332/2014 *privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă*, cu modificările și completările ulterioare și H.G. nr.807/2014 *pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie*, cu modificările și completările ulterioare.

✚ **Programul „Transferuri în cadrul schemelor de ajutor de stat reprezentând sume restituite la acciză pentru motorina utilizată drept combustibil”**, derulat în perioada 2014-2017 conform prevederilor **H.G. nr.537/2014**. Pentru a veni în sprijinul operatorilor economici, Guvernul a decis **continuarea acestei măsuri de ajutor de stat**

- Schema de ajutor de stat are un buget maxim estimat de 90.000 mii lei, cu posibilitatea suplimentării.
- Numărul total estimat al operatorilor economici care urmează să beneficieze de ajutor de stat în baza schemei este de 1500.

✚ **Programul de internaționalizare pentru IMM** prin care se se finanțează, prin alocație financiară nerambursabilă, atât participări ale operatorilor economici români la târguri și expoziții cu caracter internațional organizate în statele membre ale Uniunii Europene și în țările terțe, cu stand de prezentare a produselor/serviciilor, cât și misiuni economice. Programul promovează dezvoltarea de noi politici publice necesare relansării economice, reducerii

șomajului prin crearea de noi locuri de muncă, stimularea comunicării și a parteneriatului în afaceri, pregătirea întreprinzătorilor în domeniul tehnicilor de promovare a produselor și serviciilor pe noi piețe. [Se va urmări evaluarea acestui program în vederea eficientizării acestuia.](#)

Ministerul Finanțelor Publice **va continua susținerea mediului de afaceri** prin intermediul măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat, cu respectarea reglementărilor comunitare în domeniu, urmărind cu predilecție:

- ❖ selectarea investițiilor cu real impact asupra dezvoltării regionale prin crearea de noi locuri de muncă și, implicit, creșterea contribuțiilor întreprinderilor finanțate prin plata de taxe și impozite la bugetul general consolidat al statului, precum și la bugetele locale;
- ❖ alocarea eficientă și transparentă a resurselor bugetare prin politica ajutorului de stat, conform prevederilor comunitare și naționale în domeniu;
- ❖ îmbunătățirea planificării activității de analiză și control în vederea eficientizării emiterii acordurilor de finanțare și efectuării plăților, îmbunătățirea comunicării cu mediul de afaceri;
- ❖ sprijinirea tuturor întreprinderilor care realizează investiții și creează noi locuri de muncă, participând astfel activ la reducerea decalajelor economice dintre regiuni și la scăderea șomajului;
- ❖ creșterea cifrei de afaceri, datorită dezvoltării și modernizării întreprinderilor mari și a IMM-urilor, respectiv dezvoltarea furnizorilor de active, materii prime, materiale.

Alte măsuri pentru stimularea creșterii economice

- **Reforme structurale în sectorul companiilor, respectiv îmbunătățirea guvernancei corporative** reprezintă o prioritate pentru guvern, prin acțiuni privind continuarea procesului de restructurare/reorganizare și eficientizare acestora.
- **Consolidarea investițiilor publice, în special în infrastructură**, este esențială pentru o expansiune economică mai echilibrată. Astfel:
 - ✚ **În domeniul transporturilor**, strategia Programului de guvernare pentru domeniul „transporturi și infrastructură” este creșterea conectivității naționale între poli de creștere economică ai României și a conectivității transeuropene pentru societate și mediul de afaceri, **având ca obiectiv implementarea unui sistem de transport eficient economic, sustenabil, sigur**, cu impact redus asupra mediului și se referă la dezvoltarea infrastructurii de transport de-a lungul rețelei TEN-T, modernizarea și mentenanță infrastructurii de transport existente.
 - ✚ **Master Planul General de Transport din România (MPGT)** elaborat pentru perioada până în 2020 și 2030 va furniza elementele necesare pentru prioritizarea investițiilor în domeniul transportului, pentru toate modurile de transport (rutier, feroviar, naval, aerian, multimodal), pe baza unei analize multicriteriale și totodată, evidențiindu-se alocările de fonduri necesare pe programe europene pentru perioada 2019-2021.

Creșterea gradului de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune

Fondurile europene reprezintă **un element central al sustenabilității bugetare prin prisma strategiei investiționale și a caracterului nerambursabil al acestora și prin efectele pozitive la**

nivelul societății având în vedere politica comună a statelor membre vor conduce la transformarea UE într-o economie bazată pe creștere inteligentă, durabilă și propice incluziunii.

Directii de actiune pentru perioada următoare:

- ✓ existența și perfecționarea unei planificări strategice pe termen mediu care să conducă la o ierarhizare stabilă a priorităților și creșterea capacității administrative de a gestiona fondurile europene
- ✓ creșterea transparenței și a eficienței sistemului de achiziții publice, dublate de o standardizare a mecanismelor de selecție a proiectelor esențiale pentru dezvoltarea investițiilor publice.
- ✓ definirea și asumarea viziunii strategice privind fondurile europene pentru ciclul de programare 2021-2027.

În cadrul obiectivului „Convergență”, din alocarea UE de 17,57 miliarde euro pentru cele 7 programe operaționale finanțate, au fost contractate fonduri UE în valoare de aprox. 20 miliarde euro reprezentând 108%.

○ Rata de absorbție curentă

Valoarea aplicațiilor de plată care a fost declarată Comisiei Europene este de aprox. 16,7 miliarde euro, ceea ce reprezintă o rată de absorbție curentă de aprox. 95% din alocarea UE pentru perioada 2007 - 2013.

○ Rata rambursărilor

Suma totală primită de România de la Comisia Europeană pentru perioada 2007 - 2013 este de 16,99 miliarde euro, ceea ce reprezintă aprox. 96,69% din alocarea UE pentru perioada 2007 – 2013, rata rambursărilor fiind de 84,7% din totalul alocat pentru perioada 2007 - 2013.

În exercițiul financiar 2014-2020, alocarea totală a României este de peste 43 miliarde euro, din care aprox. 23 miliarde euro prin Politica de Coeziune și FEAD și aproximativ 20 miliarde euro prin Politica Agricolă Comună și Politica Maritimă Integrată.

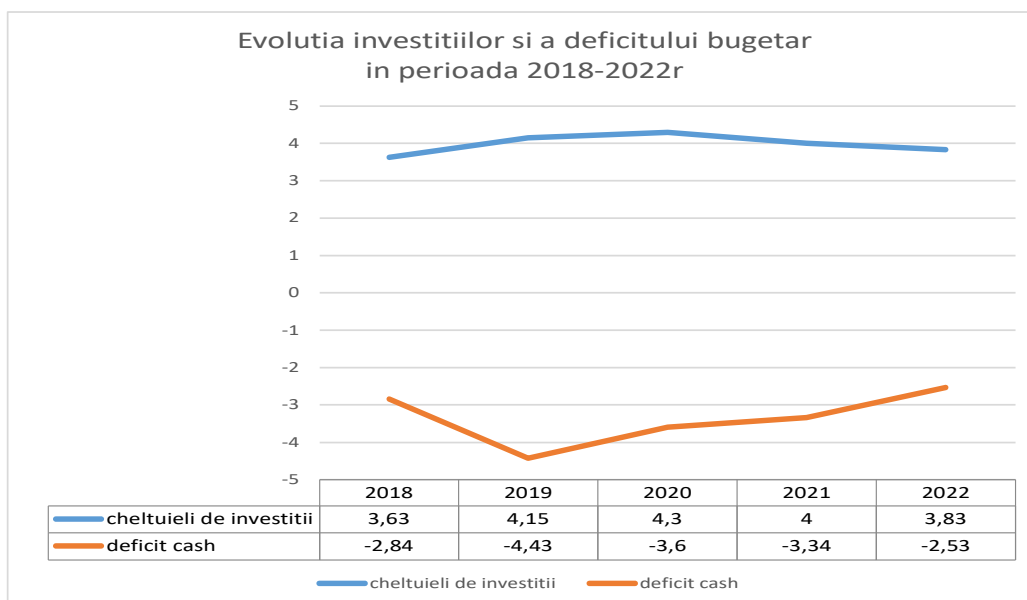
Programelor Operaționale sprijinite din FESI 2014-2020 li se adaugă Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate, cu finanțare din Fondul European pentru Ajutorarea Persoanelor cele mai Defavorizate (FEAD), cu o alocare totală de 519 milioane euro (din care contribuția UE este de 441 milioane euro) pentru perioada 2014-2020 și Programele de cooperare teritorială europeană, cu o alocare totală de aprox. 787 (din care contribuția UE este de aprox. 670 milioane euro) milioane euro din fondurile aferente obiectivului cooperării teritoriale europene.

- **Crearea spațiului fiscal pentru alocarea unor sume importante pentru susținerea investițiilor publice majore și implementarea proiectelor finanțate din fonduri europene**, cu efect multiplicator și aport direct la formarea brută de capital fix;

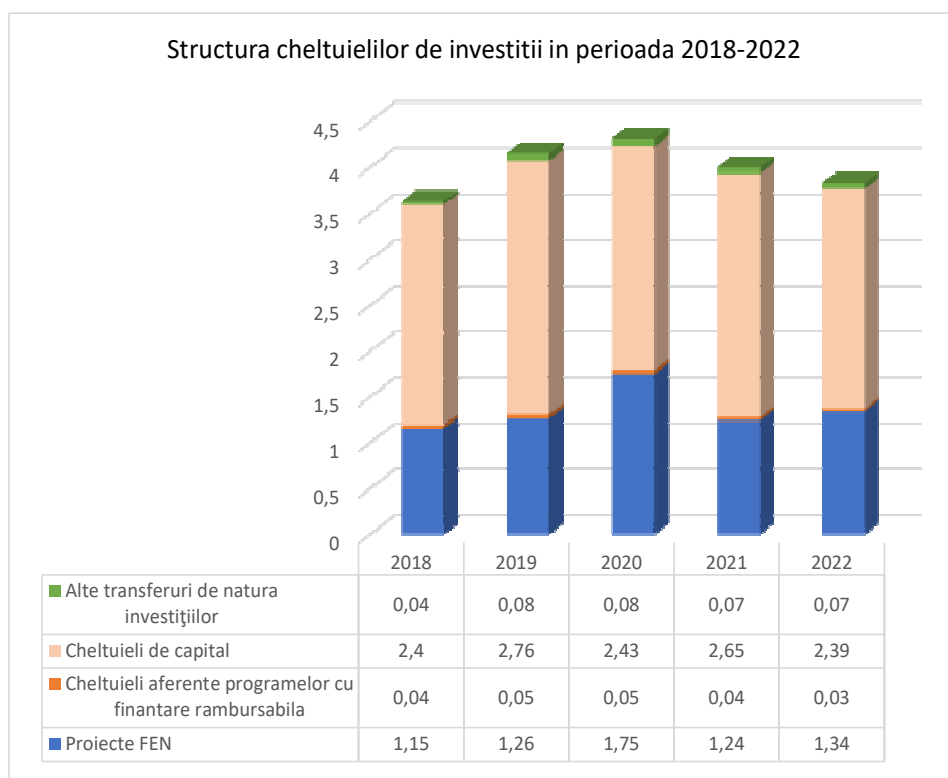
Cheltuielile de investiții în perioada 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
	realizari	execuție preliminată	propuneri	estimări	estimări
Cheltuieli totale BGC (mil. lei)	322.115	372.745	399.227	423.434	451.863
- % din PIB	34,11	35,81	35,35	34,78	34,58
Cheltuieli de investiții BGC (mil. lei)	34.229	43.189	48.605	48.739	49.988
- % in PIB	3,63	4,15	4,30	4,0	3,83

Notă: Cheltuielile de investiții cuprind cheltuielile aferente programelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (FEN postaderare), cheltuieli de capital și cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă.

Programarea multianuală a investițiilor publice, indiferent de sursa de finanțare pe baza unor criterii de prioritizare a proiectelor în funcție de relevanță (compatibilitate cu strategiile sectoriale), rezultate așteptate (impact), capacitate de realizare a proiectului în termenul prevăzut și sustenabilitatea financiară vor conduce la creșterea absorbției fondurilor europene, în vederea desconggestionării spațiului fiscal și a susținerii creșterii economice.

În anul 2020 se constată o îmbunătățire a structurii cheltuielilor de investiții în sensul creșterii ponderii cheltuielilor aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile la 1,75% din cadrul surselor de finanțare, față de 1,26% în 2019 (creștere de 0,49 puncte procentuale).

În anul 2020 cheltuielile destinate investițiilor însumează aprox. 48,6 miliarde lei, reprezentând aproximativ 4,30% în PIB, iar în anul 2022 acestea reprezintă aprox. 50,0 miliarde lei.

- **Crearea unei politici fiscale predictibile pentru susținerea mediului de afaceri simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne,** pentru a crea premisa unei creșteri economice sustenabile;

Principalele obiective ale politicii fiscale avute în vedere pe termen mediu vizează în principal următoarele aspecte:

- Continuarea perfecționării legislației pentru a corespunde criteriilor de armonizare cu legislația comunitară, prin transpunerea în legislația națională a măsurilor adoptate la nivel european;
- Perfecționarea legislației în funcție de fenomenele evazioniste, în vederea contracarării acestora;
- Îmbunătățirea și simplificarea legislației fiscale, ca urmare a dialogului cu mediul de afaceri;
- Pregătirea unor reforme structurale în domeniul fiscal și bugetar care vor contribui la o creștere economică sustenabilă pe termen mediu și lung.

Principalele măsuri fiscale sunt prezentate în detaliu în capitolul 4 din strategie.

- **Adoptarea unor măsuri salariale, sociale pentru asigurarea protecției sociale și securității sociale pentru persoane vârstnice, pensionari și categoriile cele mai vulnerabile și aflate în dificultate**, bine țintite care să corespundă nevoilor reale ale beneficiarilor;
- **La nivelul pieței muncii**, direcțiile de acțiune se vor axa pe măsuri active, pe programe care au în vedere, pe de o parte, stimularea liberei inițiative și creșterea numărului de locuri de muncă, pe crearea unui climat de muncă stabil și atractiv.
- salariul de baza minim brut pe țară garantat în plată se majorează la 2.230 lei lunar, începând cu data de 1 ianuarie 2020, față de 2.080 lei în prezent, ceea ce reprezintă o creștere de 7,2 % față de luna decembrie 2019.
- La estimarea cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat pentru anul 2020 a fost avută în vedere aplicarea etapizată a Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, conform prevederilor acestui act normativ.
- **Politici corecte și eficiente vizând pensiile**. Se va avea în vedere pensii echitabile pentru toate categoriile de pensionari, un sistem public de pensii sustenabil.
- Plata drepturilor de pensie este garantată conform dispozițiilor legale în vigoare.
- **Asistență socială va fi îndreptată către nevoile reale ale beneficiarilor și asigurarea unor condiții de trai decente pentru familiile în dificultate și categoriile sociale vulnerabile**

- **Dezvoltarea și diversificarea instrumentelor de management ale datoriei publice;**

În perioada 2020-2022, MFP va urmări îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale pe termen mediu și în acest sens finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale se va realiza în mod echilibrat din surse interne și externe, în principal prin emisiuni de titluri de stat. Astfel, MFP va continua să mențină o abordare flexibilă și transparentă în realizarea procesului de finanțare, reactionând cu promptitudine la modificările contextului de piață și la comportamentul investitorilor.

În scopul diversificării bazei de investitori și a creșterii accesibilității persoanelor fizice la cumpărarea titlurilor de stat, se are în vedere continuarea emisiunilor de titluri de stat pentru populație prin Programul Tezaur, în limita unui plafon anual indicativ, atât prin unitățile operative ale Trezoreriei Statului, cât și prin oficiile poștale ale Companiei Naționale Poșta Română și instituțiilor de credit. Pentru aceste instrumente a fost introdusă posibilitatea de răscumpărare anticipată și transferul de proprietate între persoanele fizice ce au subscris prin unitățile operative ale Trezoreriei Statului. Totodată, având în vedere că persoanele fizice reprezintă o bază stabilă de investitori pentru statul român, MFP intenționează să relanseze Programul Fidelis care va asigura lărgirea canalelor de vânzare a acestor instrumente de economisire prin distribuirea titlurilor de stat către persoanele fizice prin intermediul băncilor și al societăților de servicii și investiții financiare participante în sistemul burse și listarea acestora la Bursa de Valori București.

De asemenea, pentru limitarea riscului de refinanțare, MFP intenționează să utilizeze operațiuni specifice de piață secundară de tipul răscumpărilor anticipate sau preschimbarilor de titluri de stat.

Pentru evitarea presiunilor sezoniere în asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, Trezoreria Statului va menține rezerva financiară (buffer) în valută, la o valoare echivalentă care acoperă necesitățile brute de finanțare, determinate de deficitul bugetar și refinanțarea datoriei publice pentru circa 4 luni.

- **Îmbunătățirea, aplicarea și consolidarea guvernancei bugetare, creșterea transparenței bugetare și eficientizarea cheltuielilor publice**

✚ *Transparentizarea și eficientizarea cheltuielilor publice vor contribui la creșterea spațiului fiscal pentru investiții, îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și lung, creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene și creșterea predictibilității politicii bugetare pe termen mediu.*

- începând cu 1 ianuarie 2020, indemnizațiile lunare pentru funcțiile de demnitate publică și funcțiile asimilate acestora, prevăzute în anexa IX la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare, se mențin la nivelul aferent lunii decembrie 2019.
- valoarea indemnizației de hrană se menține la nivelul din anul 2019.
- începând cu luna ianuarie 2020, cuantumului lunar al indemnizației de merit se menține la nivelul de 6.240 lei.
- interzicerea cumulului pensiei cu salariul în instituții publice, pentru pensionarii care beneficiază de drepturi de pensie plătite din fonduri publice.
- asigurarea a 2% din PIB pentru apărare.
- consolidarea unui aparat de lucru eficient și motivat care să răspundă cerințelor optimizării aplicării Programului de guvernare acceptat de Parlament, a avut în vedere reducerea numărului de ministere la 16 ministere.

2. OBIECTIVUL BUGETAR PE TERMEN MEDIU

2.1 PIB potențial și output – gap

Potențialul economiei românești rămâne ușor superior nivelului prognozat al PIB-ului efectiv, situație generată de evoluțiile din perioada precedentă. Creșterea potențială a României a fost de 4,6% în anul 2018 și poate fi considerată o rată de referință, întrucât datele utilizate au un grad ridicat de certitudine (definitive sau semidefinitive), calculele fiind efectuate de către Comisia Europeană cu ajutorul metodologiei comune agreeate la nivelul tuturor statelor membre.

Pentru anul 2019 se estimează o creștere potențială de 4,7%, în condițiile unei accelerări a formării brute de capital fix, iar pentru intervalul 2020-2023 dinamica reală a PIB potențial se va situa la o

medie anuală de 4,2%, în condițiile unei evoluții a investițiilor brute peste cea a consumului final. Principala contribuție la creșterea potențială este dată de productivitatea totală a factorilor (TFP). Output-gap are valori ușor negative pe întreg orizontul de prognoză.

Creșterea PIB potențial și componenta ciclică a deficitului bugetar

	2018	2019	2020	2021	2022
PIB potențial (%)	4,6	4,7	4,3	4,3	4,1
<i>din care contribuția TFP (pp)</i>	3,1	2,7	2,3	2,0	1,8
Output-gap (%)	0,3	-0,4	-0,6	-0,6	-0,5
Componenta ciclică (%)	0,10	-0,11	-0,18	-0,20	-0,15

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Valorile output-gap au un impact favorabil asupra deficitului structural, comparativ cu strategia precedentă, întrucât odată cu revizuirea prognozei creșterii economice s-a trecut în output-gap negativ ca urmare a unor date privind creșterea PIB efectiv mai reduse (spre exemplu, de la 5,5%-5,7% la 4,0%-4,1% în 2019-2020).

Output-gap pentru România este -0,4% în 2019 și respectiv -0,6% în 2020 și 2021.

De asemenea, Comisia Europeană, în Prognoza de toamnă publică un output-gap de doar 0,1% în 2019 și trece în teritoriu negativ din 2020 (-0,1%) ajungând chiar la -0,4% în 2021.

Output-gap în cazul CNSP are o valoare negativă mai pronunțată, întrucât creșterea potențială este mai ridicată datorită, în principal, unei rate de creștere mai rapidă a FBCF.

2.2 Evoluția deficitului structural în perioada 2015-2022

În anul 2019 deficitul structural din România a fost de 3,71 % din PIB, după ce în anul 2015 a fost de 0,1% din PIB.

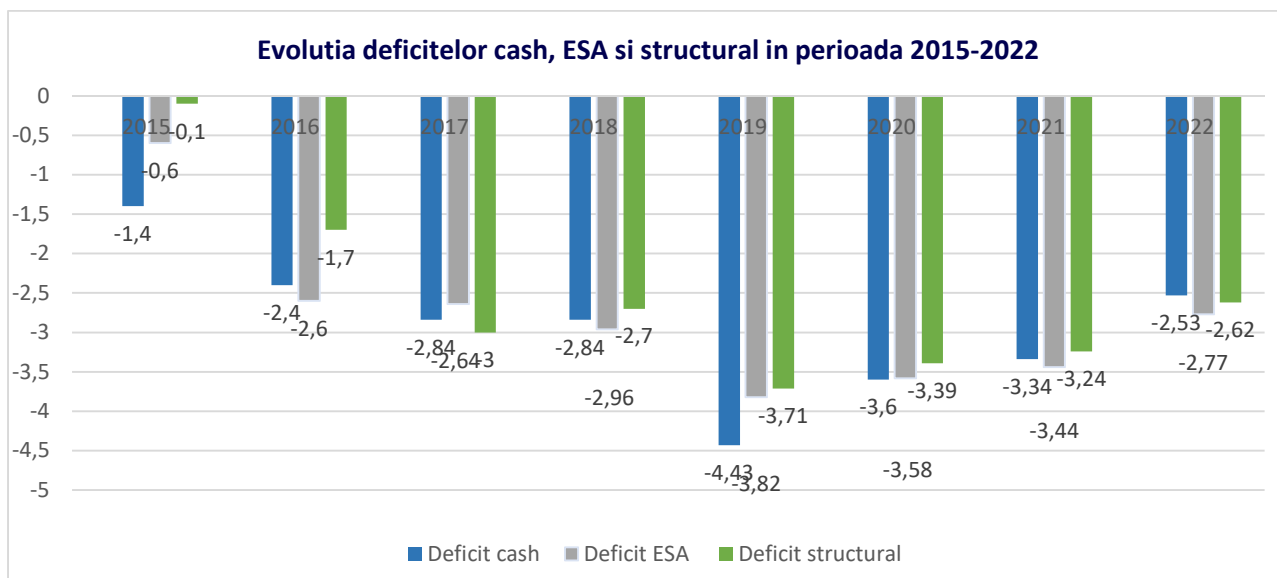
Deficite bugetare în perioada 2015-2022

- % din PIB

Deficite bugetare	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Deficit ESA	-0,6	-2,6	-2,64	-2,96	-3,82	-3,58	-3,44	-2,77
Deficit Structural*)	-0,1	-1,7	-3,0	-2,7	-3,71	-3,39	-3,24	-2,62
Deficit cash	-1,4	-2,4	-2,84	-2,84	-4,43	-3,60	-3,34	-2,53

*) 2018-2022 estimări CNSP

Sursă : prognoza de toamna a CE 2019

Ajustarea realizată după criza economică și financiară s-a situat preponderent pe partea de cheltuieli, reformele structurale fiind promovate în special în domeniul salarizării personalului bugetar, sistemului public de pensii și programării bugetare. România fiind o țară care a avut dezechilibre mai mari la începutul crizei mondiale au fost necesare eforturi de ajustare mai mari decât în alte țări din regiune. Ajustarea întreprinsă de țara noastră a fost una foarte ambițioasă, iar performanța realizată în ceea ce privește corectarea dezechilibrelor fiscale judecată prin prisma deficitului structural a fost foarte bună considerând amploarea acestora.

În anul 2015 deficitul structural a fost de 0,1 % din PIB, nivelul înregistrat fiind în concordanță cu prevederile Tratatului fiscal.

Având în vedere măsurile adoptate, de relaxare fiscală, precum și cele în domeniul cheltuielilor proiecția bugetului general consolidat, începând cu anul 2016, România nu respectă regula¹ privind soldul structural anual al administrației publice, abătându-se de la Obiectivul său bugetar pe termen mediu (OBTM), respectiv un sold structural anual de cel mult -1% din PIB.

Din acest motiv, începând cu luna iunie 2017 România face obiectul procedurii aplicabile abaterilor semnificative, parte a laturii preventive a Pactului de Stabilitate și Creștere. În cadrul acestei proceduri, instituțiile UE au formulat recomandări succesive de corectare a acestei abateri, în scopul corectării abaterii semnificative constatate de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu în România.

Aceste recomandări conțin și o solicitare de prezentare a unui raport prin care autoritățile române să prezinte măsurile pe care le-au luat în scopul corectării abaterii de la OBTM. În acest sens este de menționat că, deși au fost transmise o serie de rapoarte către Comisia Europeană, niciunul dintre acestea nu a conținut măsuri care să determine corectarea abaterii de la obiectivul bugetar pe termen mediu.

Construcția bugetară pentru anul 2020 se bazează pe o menținere a creșterii economice în jurul mediei de 4% pe termen mediu, în condițiile în care se anticipează o încetinire a ritmului de creștere din statele Europei Centrale și de Est. Mediul extern, în special pentru zona Euro,

¹ Regula este stabilită prin prevederile art.3 alin.(1) din TSCG ratificat de România prin Legea nr.83/2012, iar potrivit prevederilor art.3 alin.(2) din același TSCG regula a fost preluată și în legislația națională prin modificarea Legii responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, astfel încât aceasta se regăsește în prezent la art.7 din Legea nr.69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

vizează pentru anul 2020 o dinamică economică similară celei din 2019, ceea ce reprezintă un stimul moderat pentru exporturile românești.

Construcția bugetară pentru anul 2020 și perspectiva 2021-2022 a avut la bază măsurile de relaxare fiscală începute în perioada 2015-2017 și continuate prin actele normative adoptate în anul 2018, dar și măsurile fiscal-bugetare luate pe parcursul anului 2019, care vor influența cadrul macroeconomic și indicatorii bugetari pe orizontul 2020-2022. De asemenea proiecția bugetară pentru anul 2020 și perspectiva 2021-2022 are la bază obiectivele și măsurile prevăzute în Programul de Guvernare aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.22/2019, precum și prognoza de toamnă a indicatorilor macroeconomici elaborate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză

În termeni structurali, se estimează că deviația semnificativă înregistrată în anul 2016 de la OTM stabilit pentru România (respectiv 1% din PIB) se va ajusta începând cu anul 2020.

Deficitul bugetar în anul 2020, definit în termeni structurali, este de 3,39 % din PIB, însă acesta începe să scadă începând din anul 2020, urmând ca în anul 2022 să ajungă la 2,62 % din PIB, respectiv o ajustare de 0,77 puncte procentuale față de anul 2020.

Devierea de la OTM s-ar produce în condițiile menținerii, pe întreg orizontul de planificare, a unui nivel sustenabil al datoriei publice sub 40% din PIB.

3. CADRUL MACROECONOMIC

3.1 Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești

Anul 2018

Conform datelor publicate de INS, creșterea economică în anul 2018 a fost de 4,1% comparativ cu 2017. Din punct de vedere al creșterii economice, România se situează printre primele state membre UE. Pe ansamblul Uniunii Europene avansul economic a fost de 2,0%. Pe partea ofertei, s-au înregistrat evoluții pozitive în agricultură (10%), industrie (4,1%) și servicii (3,6%), ceea ce arată caracterul sustenabil al creșterii economice, în timp ce valoarea adăugată brută din construcții s-a diminuat (-5,6%). Cererea internă, cu o contribuție la creșterea produsului intern brut de 5,8 procente, s-a bazat, în principal, pe cheltuiala pentru consumul final al gospodăriilor, care pe fondul unei inflații cu trend ascendent și a unei politici monetare mai restrictive și-a temperat creșterea manifestată în ultimii 2 ani, majorându-se cu 5,3% în 2018 comparativ 2017. Totodată, consumul final colectiv efectiv al administrației publice a crescut cu 12%.

Acumularea brută (formarea brută de capital) s-a majorat cu 9,6% comparativ cu 2017, având o contribuție de 2,2 procente la creșterea reală a PIB. Pe componente, investițiile brute (formarea brută de capital fix) s-au redus cu 3,2%. Exportul net a înregistrat o contribuție negativă de 1,7 procente ca urmare a faptului că importul de bunuri și servicii a crescut cu 9,1%, în timp ce exportul de bunuri și servicii a crescut cu 5,4%.

Creșterea economică în primele 9 luni din 2019 a fost de 4,0% comparativ cu aceeași perioadă din 2018 (serie brută, date provizorii 1). Din punct de vedere al creșterii economice, România

se situează printre primele state membre UE. Pe ansamblul Uniunii Europene avansul economic a fost de circa 1,5%.

Conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică în nouă luni 2019 economia a avansat cu 4,0% comparativ cu perioada similară din 2018. După creșterile înregistrate în trimestrul I și trimestrul al doilea 2019 de 5,0%, respectiv 4,4%, evoluțiile mai puțin favorabile în activitățile din agricultură și industrie, până la rate negative, au condus la decelerarea creșterii la 3,0% în trimestrul al treilea.

Evoluțiile din primele 9 luni pe latura ofertei evidențiază o tendință de încetinire a activității în aproape toate sectoarele de activitate comparativ cu semestrul I. S-au înregistrat creșteri ale valorii adăugate brute în construcții și servicii, în timp ce în industrie și agricultură aceasta s-a diminuat. Astfel, valoarea adăugată din construcții s-a majorat cu 16,6% față de perioada corespunzătoare a anului anterior, ceea ce a însemnat o contribuție la creșterea reală a PIB de 0,6 procente.

Sectorul serviciilor în ansamblu a sporit cu 5%, reprezentând o contribuție la PIB de 2,8 procente, ceea ce a însemnat 70% din creșterea economică. În cadrul acestora se evidențiază cu creșteri semnificative ramurile „informații și comunicații” cu 8,7%, „activități profesionale, științifice, tehnice, activități de servicii suport” cu 7,6% și „activități culturale, recreative” cu 9%, rezultatele din aceste ramuri conducând la o majorare a PIB cu 1,2 procente.

În industrie valoarea adăugată brută s-a redus cu 1% (pe fondul accentuării evoluțiilor negative din trimestrul III), iar în agricultură cu 4,1%, ambele sectoare având o contribuție negativă de -0,2 și respectiv -0,1 procente.

Impozitele nete pe produs s-au majorat cu 9,5% având o contribuție la creșterea PIB de 0,9 procente.

Pe latura cererii, formarea brută de capital fix, stimulată de avansul cererii din sectorul construcțiilor, a reprezentat factorul determinant al creșterii economice cu o contribuție de 3,8 procente. Consumul privat s-a majorat cu 5,2% comparativ cu perioada corespunzătoare din 2018, contribuind cu 3,3 procente la creșterea economică. Consumul guvernamental (care include consumul individual și consumul colectiv al administrației publice) s-a majorat cu 5,9%.

În același timp, variația stocurilor a înregistrat o contribuție negativă de 2,4 procente, după ce în primele nouă luni din 2017 și 2018 s-au înregistrat contribuții pozitive de 0,7 și respectiv 2,9

procente. La reducerea stocurilor din 2019 au contribuit și excesul de cerere de bunuri de consum din partea populației precum și exportul de cereale.

Exportul de bunuri și servicii s-a majorat în termeni reali cu 3,9%, în timp ce importul de bunuri și servicii a crescut cu 7,3%. Aceste evoluții au făcut ca exportul net să înregistreze o contribuție negativă la creșterea produsului intern brut de 1,7 procente.

Prognoza de toamnă 2019 estimează, pe baza datelor statistice sectoriale ale conturilor naționale disponibile pentru nouă luni, o creștere economică în vecinătatea inferioară a nivelului de 4,0% pentru anul 2019.

- modificări procentuale față de anul precedent -

Produsul intern brut	2018	2019
	provizoriu	estimare
Cererea internă, din care:	5,7	5,1
Consumul final	4,5	5,0
- Cheltuielile cu consumul privat	5,2	5,0
- Cheltuielile cu consumul final al populației	5,3	5,0
- Cheltuielile cu consumul guvernamental	1,8	4,9
- Consumul colectiv efectiv al administrației publice	12,0	5,5
Formarea brută de capital fix	-3,2	9,7
Exportul de bunuri și servicii	5,4	3,7
Importul de bunuri și servicii	9,1	6,4
PIB	4,1	4,0
- Industrie	4,1	-1,3
- Agricultură	10,0	-5,0
- Construcții	-5,6	15,5
- Servicii	3,6	4,8

Sursa: Institutul National de Statistică

În trimestrul II 2019 rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 71,6% (conform definiției AMIGO), depășind cu 1,6 puncte procentuale ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei 2020.

Numărul mediu de salariați (media efectivelor lunare, conform INS, conform metodologiei naționale) a fost de 4.977,8 mii persoane în primele 9 luni din 2019, în creștere cu 1,1% față de aceeași perioadă din anul 2018.

Numărul mediu de salariați din industrie s-a redus cu 1,5% față de primele 9 luni din 2018 pe fondul scăderii activităților din acest sector. Această evoluție negativă a fost compensată de

creșterea numărului de salariați din celelalte ramuri ale sectorului concurențial, în special serviciile (2,4%) și construcțiile (2,1%).

Câștigul salarial mediu brut pe total economie, a fost pe 9 luni 2019 de 5.014 lei. Câștigul salarial mediu net s-a majorat cu 15,4%, fiind de 3.061 lei.

În termeni reali, pe total economie, creșterea câștigului salarial a fost de 11,1%.

Rata șomajului înregistrat la sfârșitul lunii octombrie 2019 a fost de 2,98%, mai mică cu 0,35 puncte procentuale față de sfârșitul lunii octombrie 2018 (3,33%).

În anul 2018, **exporturile de bunuri** au avut o valoare de 67,7 mld. euro, în creștere cu 8,1% comparativ cu anul 2017, în timp ce creșterea înregistrată de importurile de bunuri a fost de 9,6%, valoarea acestora fiind de 82,8 mld. euro. În aceste condiții, deficitul comercial FOB-CIF a fost de 15,1 mld. euro în creștere cu 16,6% comparativ cu cel înregistrat în anul 2017.

Exporturile de bunuri s-au majorat cu numai 2,0% în primele 9 luni ale anului 2019 față de aceeași perioadă a anului anterior, însumând 51,8 mld. euro. Această evoluție s-a datorat contracției cererii externe a principalilor parteneri comerciali, în special Germania. Valoarea expedierilor intra-comunitare de bunuri a crescut cu 2%, ponderea exportului destinat statelor UE în total exporturi reprezentând 76,7%. **Importurile de bunuri** s-au majorat cu 5,1%, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2018 când majorarea a fost de 9,6%. Pe zona intra de proveniență a bunurilor, valoarea importurilor a fost de 47,7 mld. euro, reprezentând 74,6% din totalul achizițiilor.

Pe întreg anul 2019, exporturile de bunuri se așteaptă să atingă valoarea de 69,6 mld. euro, în creștere cu 2,7% față de anul anterior, iar importurile CIF o valoare de 86,2 mld. euro, în creștere cu 4,0%. Această evoluție a schimburilor comerciale se încadrează în contextul unui nivel slab al producției industriale și sectorului agricol și o creștere accelerată a consumului. Climatul internațional a fost și el unul nefavorabil, în sensul în care Germania, ca principal partener comercial, s-a confruntat cu dificultăți în activitatea economică și au existat politici protecționiste și divergențe între principalele puteri comerciale.

Contul curent al balanței de plăți a înregistrat în anul 2018 un deficit în valoare de 9,3 miliarde euro, reprezentând 4,6% din PIB. În primele 9 luni din acest an, acesta a înregistrat un sold negativ în valoare de 8,1 miliarde euro, comparativ cu 6,8 miliarde euro atins în aceeași

perioadă a anului 2018. Pe întreg anul 2019 se așteaptă ca soldul negativ să se adâncească până la 10,9 miliarde euro, pe seama deficitului balanței comerciale.

- mil. euro -		
Comerțul exterior și contul curent	2018	2019
Export FOB	67.723,4	69.580
- modificare procentuală anuală, %	8,1	2,7
Import CIF	82.839,9	86.190
- modificare procentuală anuală, %	9,6	4,0
Sold Balanță Comercială FOB - CIF	-15.116,5	-16.610
Soldul contului curent	-9.334	-10.855
- % din PIB	-4,6	-4,9

Sursa: Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României, CNSP

În anul 2018 prețurile de consum s-au majorat în medie cu 4,63%, comparativ cu anul anterior, pe seama creșterii prețurilor la mărfurile nealimentare (6,20%), în timp ce prețurile mărfurilor alimentare au crescut cu 3,75%, iar tarifele la servicii cu 2,53%. Inflația anuală în luna decembrie a atins nivelul minim din acest an de 3,27%, cu 0,16 puncte procentuale mai puțin decât în noiembrie.

Creșterea înregistrată în anul 2018 s-a datorat atât depășirii efectului statistic asociat măsurilor de relaxare fiscală de la începutul anului 2017 (reducerea cotei de TVA și eliminarea supraaccizei și a unor taxe nefiscale), cât și datorită majorării cotațiilor internaționale la țigetei (+33,1% față de anul 2017), dar și la grupa de energie (+10,4% în anul 2018 față de anul anterior). O contribuție importantă a avut-o și deprecierea nominală a monedei naționale care a fost de 1,84%.

În primele 10 luni ale anului 2019 comparativ cu perioada corespunzătoare anului anterior, prețurile de consum s-au majorat cu 3,81%. Evoluția inflației a fost influențată în principal de creșterea de prețuri la categoria mărfuri alimentare (+4,63%), în special la legume.

Inflația anuală și-a continuat trendul descendent din ultimele luni ajungând la 3,4%, după ce în luna iulie atinsese o valoare de 4,12%.

O contribuție importantă în evoluția prețurilor de consum a avut-o și deprecierea nominală a monedei naționale din primele 10 luni care a fost de 1,8%.

În aceste condiții inflația în anul 2019 se așteaptă să ajungă la 3,8% atât ca medie anuală cât și la sfârșitul anului.

3.2. Execuția bugetară în anul 2018 și primele 10 luni ale anului 2019

Execuția bugetară pe anul 2018

Conform datelor definitive, execuția bugetului general consolidat, în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2018, s-a încheiat cu un deficit cash de 26,9 miliarde lei, respectiv 2,84% din PIB, sub ținta stabilită, respectiv un deficit anual prevăzut de 28,2 miliarde lei. Comparativ cu anul anterior

deficitul bugetului general consolidat în anul 2018, în bază cash, s-a menținut la același nivel cu cel din anul 2017 respectiv 2,84%.

Veniturile bugetului general consolidat

Veniturile bugetului general consolidat, în anul 2018, au totalizat 295,3 miliarde lei, reprezentând 31,3% din PIB și un grad de realizare față de estimările anuale de 99,5%. Comparativ cu anul anterior, veniturile bugetului general consolidat, în anul 2018, au crescut cu 17,2%, iar ca procent în PIB cu 1,9 puncte procentuale de la 29,4% în 2017 la 31,3% în 2018.

Încasările bugetare au fost influențate atât de evoluțiile economice, cât și de deciziile de politică fiscală adoptate, cum ar fi: creșterea salariului minim, reducerea cotei de impozit pe venit de la 16% la 10 %, transferul sarcinii fiscale a obligațiilor privind contribuțiile sociale obligatorii datorate de angajator la angajat, în cazul veniturilor din salarii și asimilate salariilor, implementarea Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, creșterea punctului de pensie etc. Din punct de vedere al ponderii principalelor categorii de impozite în total venituri încasate, s-au înregistrat creșteri, comparativ cu anul anterior, în principal în cazul veniturilor din contribuții de asigurări cu 4,7 pp, a veniturilor nefiscale cu 0,5 pp și sumelor primite de la UE în contul plăților efectuate și donații cu 2,4 puncte procentuale.

În paralel, s-au înregistrat diminuări, în principal, în cazul veniturilor din impozitul pe profit cu 0,5 pp, impozitul pe venit 4,3 pp, impozite și taxe pe proprietate 0,3 pp, taxa pe valoarea adăugată cu 1,1 pp, a veniturilor din accize cu 0,9 pp, alte impozite și taxe pe bunuri și servicii cu 0,2 pp.

Cheltuielile bugetului general consolidat

Cheltuielile bugetului general consolidat au totalizat, în anul 2018, 322,1 miliarde lei, ceea ce reprezintă 34,1% din PIB și un grad de realizare față de nivelul prevăzut de 99,1%. Comparativ cu anul precedent, **cheltuielile bugetului general consolidat** s-au majorat cu 16,6%, iar ca procent în PIB cu 1,9 puncte procentuale de la 32,2% cât au fost în anul 2017 la 34,1% în anul 2018.

Din punct de vedere al gradului de realizare al programului anual, principalele categorii de cheltuieli bugetare au înregistrat următoarele evoluții: cheltuielile de personal 99,8%, cheltuielile cu bunuri și servicii 104,1%, cheltuielile cu dobânzile 98,6%, cheltuielile cu subvențiile 104,0%, cheltuielile cu asistența socială 100,1%, cheltuielile de capital 107,9%.

Cheltuielile de personal ale bugetului general consolidat, în anul 2018, au crescut cu 23,7% față de anul precedent, iar ca procent în PIB cu un punct procentual.

Creșterea a fost determinată de acordarea majorărilor salariale prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017, privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, precum și de alte acte normative aprobate în cursul anului 2018. De asemenea, în aplicarea prevederilor art. 39 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 90/2017 privind unele măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare, începând cu anul 2018 salariile personalului

din unitățile de învățământ preuniversitar de stat se suportă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației Naționale.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au înregistrat o creștere cu 9,7% față de anul precedent, iar ca pondere în PIB sau situat la același nivel de 4,7%. Comparativ cu programul anual cheltuielile cu bunuri și servicii s-au efectuat în proporție de 104,1%. Depășirea programului a fost determinată de evoluția cheltuielilor cu bunuri și servicii la bugetele locale și la bugetul instituțiilor/activităților finanțate integral și/sau parțial din venituri proprii unde acestea s-au efectuat în proporție de 107,2% și respectiv 125,9%.

Cheltuielile cu dobânzile au crescut cu 27,8% față de anul precedent, iar ca pondere în PIB au crescut cu 0,2 puncte procentuale. Acestea nu au reușit să atingă nivelul prevăzut a se efectua în anul 2018, gradul de efectuare fiind de 98,6%.

Cheltuielile cu subvențiile au crescut față de anul precedent cu 7,6%, s-au menținut la același nivel de 0,7% ca pondere în PIB, gradul de efectuare a acestora fiind de 104,0%.

Cheltuielile cu asistența socială au crescut în termeni nominali cu 9,5% comparativ cu anul anterior, iar ca pondere în PIB s-au diminuat cu 0,1 puncte procentuale. Evoluția cheltuielilor cu asistența socială în anul 2018 a fost influențată de o serie de masuri legislative adoptate cum ar fi, creșterea valorii punctului de pensie, creșterea indemnizației sociale pentru pensionari etc.

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, în anul 2018 au fost în sumă de 34,2 miliarde lei, respectiv 3,6% din PIB.

Execuția bugetului general consolidat în perioada 1.01 –31.10.2019

Execuția bugetului general consolidat, conform datelor operative, s-a încheiat pe primele zece luni ale anului 2019 cu un deficit de 28,83 miliarde de lei, respectiv 2,8% din PIB.

1. Veniturile bugetului general consolidat, sunt în sumă de **261,1 miliarde lei, reprezentând 25,3% din PIB**, comparativ cu 24,6% din PIB în aceeași perioadă a anului 2018. Procentual, veniturile au fost cu 12,4% mai mari, respectiv o creștere cu **28,8 miliarde lei**, în termeni nominali, față de aceeași perioadă a anului precedent.

Se înregistrează creșteri, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, în cazul încasărilor din **contribuții de asigurări** (+14,4%, respectiv o creștere cu 11,6 miliarde lei), **impozit pe profit** (+13,1%, respectiv o creștere cu 1,9 miliarde lei), **TVA** (+11,8%, respectiv o creștere cu 5,7 miliarde lei), **accize** (+9,1%, respectiv o creștere cu 2,2 miliarde lei).

Încasările din contribuțiile de asigurări au fost influențate de creșterea efectivului de salariați din economie, a câștigului salarial mediu brut, a salariului minim pe economie, dar și de condițiile legislative noi privind transferul contribuțiilor din sarcina angajatorului în sarcina angajatului, reglementate prin OUG nr. 79/2017, iar veniturile din **TVA** în creștere cu 11,8% față de realizările aceleiași perioade a anului 2018, ajungând la o valoare de 53,6 miliarde lei.

De asemenea, încasările din **impozite și taxe pe proprietate** au crescut cu 12,9% respectiv o creștere cu 0,7 miliarde lei.

Se înregistrează scăderi ale încasărilor cu 49,3% față de aceeași perioadă a anului precedent la **taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități** ca urmare

a aplicării *OUG nr. 52/2017 privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pe poluare pentru autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbrul de mediu pentru autovehicule.*

Sumele de la Uniunea Europeană în contul plăților efectuate sunt de 15,2 miliarde lei.

2. Cheltuielile bugetului general consolidat sunt în sumă de **289,9 miliarde lei**, cu 14,5% mai mari față de aceeași perioadă a anului precedent.

Cheltuielile de personal sunt cu 19,5% mai mari față de cele realizate în primele zece luni ale anului 2018, creșterea fiind determinată de majorările salariale acordate în temeiul Legii cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice.

Cheltuielile cu **bunuri și servicii** au crescut cu 16,6% față de primele zece luni ale anului precedent. Creșteri semnificative se înregistrează atât la bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, dar și la bugetul de stat.

Se înregistrează de asemenea creșterea cheltuielilor **cu subvențiile** cu 12,5%.

Cheltuielile cu asistența socială au crescut față de aceeași perioadă a anului precedent cu 11,3%, fiind influențate, în principal, de majorarea punctului de pensie cu 10% de la 1 iulie 2018, ajungând de la 1.000 lei la 1.100 lei, și cu 15% de la 1 septembrie 2019, ajungând de la 1.100 lei la 1.265 lei, precum și de creșterea nivelului indemnizației sociale pentru pensionari de la 520 lei la 640 lei (de la 1 iulie 2018) și de la 640 lei la 704 lei (începând cu septembrie 2019).

Cheltuielile pentru **investiții**, care includ cheltuielile de capital, precum și pe cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost de 26,8 miliarde lei, cu 30,4% mai mari față de aceeași perioadă a anului precedent.

3.3. Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2020-2022)

Începând cu anul 2020 s-a avut în vedere o creștere economică sustenabilă, bazată pe investiții, pe tot orizontul de prognoză formarea brută de capital fix având evoluții superioare consumului final.

Cadrul macroeconomic pe care se bazează previziunile bugetare pentru perioada 2020-2022 a avut în vedere următoarele aspecte: (i) evoluțiile economice din primele nouă luni ale anului 2019; (ii) o evoluție a creșterii economice susținute în principal de investiții, alături de consum, într-un mediu intern favorizat de stabilitatea și predictibilitatea politicilor macroeconomice; (iii) relansarea industriei și menținerea dinamicii sustenabile a serviciilor; (iv) contextul european și global: prognoza ia în considerare o ușoară ameliorare a contextului internațional, care se reflectă, ca și în cazul prognozei de toamnă a Comisiei Europene, într-o îmbunătățire a perspectivelor de creștere globală, de la 2,9% în 2019 la 3,0% și 3,1% în 2020 și respectiv 2021. De asemenea, prognoza de toamnă a Fondului Monetar Internațional (World Economic

Outlook) previzionează pentru 2020 o creștere economică mondială în accelerare, respectiv de 3,4%, de la 3,0% cât este estimarea pentru anul 2019.

Prognoza de toamnă 2019 estimează o creștere economică de 4,1% pentru anul 2020. Pentru 2021 și 2022, ritmul mediu anual al produsului intern brut (PIB) este de 4,2% în termeni reali.

Creșterea economică	2020	2021	2022
Modificări procentuale anuale			
PIB real	4,1	4,2	4,2
PIB nominal	8,5	7,8	7,3
Componentele PIB-ului real			
Cererea internă, din care:	4,7	4,5	4,5
Consumul final	4,5	4,1	4,0
- Cheltuielile cu consumul privat, din care:	4,9	4,5	4,3
- Cheltuielile cu consumul final al populației	4,9	4,5	4,3
Cheltuielile cu consumul guvernamental, din care:	3,2	2,6	2,7
- Consumul colectiv al administrației publice	3,9	3,0	3,0
Formarea brută de capital fix	6,8	6,7	6,9
Exporturi de bunuri și servicii*)	4,5	4,8	4,9
Importuri de bunuri și servicii*)	5,8	5,4	5,5
Contribuții la creșterea PIB (procente)			
Cererea internă finală	5,1	4,7	4,7
Modificarea stocurilor	-0,2	-0,1	0,0
Export net	-0,7	-0,5	-
			0,5

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

*) Exporturile și importurile de bunuri și servicii sunt exprimate în termeni reali (de volum)

Cererea internă (investițiile și consumul) va continua să reprezinte motorul creșterii economice. Consumul final se va majora, în medie, cu 4,2% anual. Dinamica formării brute de capital fix se va accelera la un ritm mediu anual de 6,8% pe fondul îmbunătățirii finanțării din economie, precum

și ca urmare a relansării investițiilor publice în condițiile creării unui spațiu fiscal adecvat și a îmbunătățirii absorbției fondurilor europene.

Exporturile și importurile de bunuri și servicii vor înregistra ritmuri de creștere, în termeni reali, cu o medie anuală de 4,7%, respectiv 5,6%, exportul net având efect negativ asupra produsului intern brut, diminuându-i creșterea.

Numărul mediu de salariați se va majora în perioada 2020-2022, în medie cu 2,0% anual, iar **rata șomajului înregistrat** la sfârșitul anului se va diminua, ajungând la 2,7% la sfârșitul anului 2022.

În intervalul 2020-2022 se estimează că exporturile de bunuri se vor majora cu un ritm mediu anual de 4,9%, în timp ce importurile de bunuri vor avea o dinamică superioară, respectiv 5,8%. Creșterea mai accentuată a importurilor de bunuri se datorează unei majorări mai accentuate a importurilor de bunuri intermediare, în corelare cu evoluția așteptată a producției industriale. Un trend similar este estimat și în cazul importurilor de bunuri de capital, investițiile necesitând în special achiziții de pe piețele externe.

În ceea ce privește bunurile de consum, și acestea sunt prognozate în creștere, dar într-un ritm atenuat, determinat de o cerere de consum a gospodăriilor, atenuată.

- mil. euro -

Comerțul exterior și contul curent	2020	2021	2022
Export de bunuri FOB ^{*)}	72.680	76.240	80.280
- modificare procentuală anuală, %	4,5	4,9	5,3
Import de bunuri CIF ^{*)}	90.970	96.245	102.115
- modificare procentuală anuală, %	5,5	5,8	6,1
Sold Balanță Comercială FOB - CIF	-18.290	-20.005	-21.835
Soldul contului curent	-10.639	-10.363	-10.554
- % din PIB	-4,5	-4,0	-3,8

^{*)} Exportul și importul de bunuri sunt valori nominale exprimate în euro.

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Nivelul **deficitului de cont curent** se va situa în intervalul 2020-2022 în jurul valorii de 10,6 mld. euro, ponderea în PIB coborând sub pragul de 4% în anul 2022.

Pentru anul 2020, se estimează că **inflația** se va reduce ușor atât ca medie anuală cât și la sfârșitul anului până la valoarea de 3,1% și respectiv 3,0%. În perioada 2021-2022 se așteaptă

ca inflația să-și continue trendul descendent ajungând în anul 2022 la 2,6% la sfârșitul anului și 2,8% ca medie anuală.

Previțiunile au luat în calcul ani agricoli normali precum și o ușoară scădere pentru prețul internațional al petrolului, conform estimărilor Comisiei Europene.

Inflația	- %-		
	2020	2021	2022
- sfârșitul anului	3,0	2,8	2,6
- medie anuală	3,1	2,9	2,8

4. CADRUL FISCAL-BUGETAR PE ORIZONTUL 2020-2022

4.1. Realizările estimate în anul 2019 față de măsurile asumate prin Strategia fiscal-bugetară din perioada 2019-2021

Impozitul pe profit

- În cazul sponsorizărilor efectuate către entități persoane juridice fără scop lucrativ, inclusiv unități de cult, **începând cu 1 aprilie 2019**, sumele aferente acestora se scad din impozitul pe profit datorat, doar dacă beneficiarul sponsorizării este înscris, la data încheierii contractului, în Registrul entităților/unităților de cult pentru care se acordă deduceri fiscale.
- Pentru deducerea *costurilor excedentare ale îndatorării* la calculul rezultatului fiscal, potrivit prevederilor Legii nr.30/2019 pentru aprobarea O.U.G. nr.25/2018, **s-a majorat plafonul deductibil de la 200.000 euro la 1.000.000 euro, precum și nivelul de deducere în funcție de EBITDA de la 10% la 30%.**
- Introducerea de norme împotriva practicilor de erodare a bazei impozabile prin utilizarea schemelor bazate pe tratamentul neuniform al elementelor hibride care apare în interacțiunea dintre sistemele de impozitare a societăților din două sau mai multe jurisdicții fiscale. Astfel, se află în curs de definitivare un proiect de act normativ prin care, având în vedere obligația ce revine României în calitate de stat membru al Uniunii Europene de a armoniza legislația națională cu legislația Uniunii Europene, sunt transpuse în legislația națională prevederile privind tratamentul neuniform al elementelor hibride din "**Directiva (UE) 2016/1164 de stabilire a normelor împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale care au incidență directă asupra funcționării pieței interne**", respectiv "**Directiva (UE) 2017/952 de modificare a Directivei (UE) 2016/1164 în ceea ce privește tratamentul neuniform al elementelor hibride care implică țări terțe**".
- Începând cu 29 iulie 2019, prin Legea nr. 156/2019 s-a majorat pragul procentual până la care contribuabilii pot deduce cheltuielile de sponsorizare, de la 0,5% la 0,75% din cifra de afaceri.

Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor

- **Începând cu 1 aprilie 2019**, sumele reprezentând sponsorizări, în limita valorii de 20% din impozit, se scad din impozitul pe veniturile microîntreprinderilor, doar dacă beneficiarul sponsorizării este înscris, la data încheierii contractului, în Registrul entităților/unităților de cult pentru care se acordă deduceri fiscale.

Alte impozite directe în domenii specifice

- **Începând cu 1 ianuarie 2019**, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.114/2018, s-a instituit **taxa pe activele financiare ale instituțiilor de credit**.
- Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2019 s-a promovat un nou mecanism de ajustare a nivelului taxei, prin stabilirea unor mecanisme de reducere a taxei, în funcție de modul în care instituțiile bancare contribuie la îndeplinirea obiectivului de reducere a costului de creditare prin:
 - (i) creșterea soldului creditelor acordate sectorului neguvernamental (societăților nefinanciare și gospodăriilor populației) și
 - (ii) reducerea marjelor de dobândă.

Alte impozite directe în domeniul resurselor naturale

- S-a prorogată termenul din Ordonanța Guvernului nr. 6/2013 privind instituirea unor măsuri speciale pentru impozitarea exploatarea resurselor naturale, altele decât gazele naturale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 261/2013, cu modificările ulterioare, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.114/2018, pentru perioada 2019-2021.

Impozitul pe veniturile persoanelor fizice și al contribuțiilor sociale obligatorii

- **cu aplicabilitate de la data de 1 ianuarie 2019:**
 - acordarea de facilități fiscale persoanelor fizice, pentru veniturile din salarii și asimilate salariilor cuprinse între 3.000 și 30.000 lei lei lunar, inclusiv, realizate în baza contractelor individuale de muncă încheiate cu angajatori care desfășoară activități în sectorul de construcții, precum și în domeniile de producere a materialelor de construcții, în perioada 1 ianuarie 2019-31 decembrie 2028, respectiv:
 - scutirea de la plata impozitului pe venit;
 - reducerea cotei CAS datorată de angajat cu 3,75 puncte procentuale;
 - exceptarea angajatului de la plata CASS;
 - exceptarea angajatorului de la plata CAS datorată pentru condiții deosebite/speciale de muncă;
 - reducerea cotei contribuției asiguratorii pentru muncă datorată de angajator la nivelul cotei aferente contribuției la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale.
- **cu aplicabilitate de la data de 1 aprilie 2019:**
 - aplicarea unei singure cote de până la 3,5% ce poate fi distribuită din impozitul pe venit pentru susținerea activităților entităților nonprofit și unităților de cult, înscrise în *Registrul entităților/unităților de cult pentru care se acordă deduceri fiscale și acordarea de burse private*.

În domeniul impozitelor indirecte:

Taxa pe valoarea adăugată

- **cu aplicabilitate de la data de 1 ianuarie 2019:**

- reducerea cotei de TVA la 9% pentru serviciile de canalizare;
- prelungirea până la data de 30 iunie 2022 a aplicării taxării inverse în domeniul TVA pentru livrarea de cereale și plante tehnice, transferul de certificate de emisii de gaze cu efect de seră, livrarea de energie electrică către un comerciant persoană impozabilă, stabilit în România, transferul de certificate verzi, furnizările de telefoane mobile, de dispozitive cu circuite integrate, de console de jocuri, tablete PC și laptopuri;
- extinderea cotei de TVA de 5% pentru livrarea de locuințe (cele cu o suprafață mai mică de 120 mp și o valoare maximă de 450.000 lei).

- **cu aplicabilitate de la data de 13 ianuarie 2019:**

- extinderea cotei de TVA de 5% pentru:
- transportul de persoane cu trenurile sau vehiculele istorice cu tracțiune cu aburi pe linii înguste în scop turistic sau de agrement;
- transportul de persoane utilizând instalațiile de transport pe cablu - telecabină, telegondolă, telescaun, teleski - în scop turistic sau de agrement;
- transportul de persoane cu vehicule cu tracțiune animală, folosite în scop turistic sau de agrement;
- transportul de persoane cu ambarcațiuni folosite în scop turistic sau de agrement.

- **cu aplicabilitate de la data de 17 aprilie 2019:**

Transpunerea în legislația națională prin Legea nr. 60/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, a prevederilor următoarelor directive:

- Directiva (UE) 2016/1065 a Consiliului din 27 iunie 2016 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește tratamentul aplicat cupoanelor valorice, și
- art. 1 din Directiva (UE) 2017/2455 a Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2006/112/CE și a Directivei 2009/132/CE în ceea ce privește anumite obligații privind taxa pe valoarea adăugată pentru prestările de servicii și vânzările de bunuri la distanță.

- **cu aplicabilitate de la data de 1 iunie 2019:**

- extinderea cotei de TVA de 5% pentru livrarea alimentelor de înaltă valoare calitativă, respectiv produse montane, eco, tradiționale, autorizate de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.
- Totodată, având în vedere obligația României, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, de a armoniza legislația națională cu legislația Uniunii Europene, este în curs de aprobare un proiect de act normativ prin care sunt transpuse în legislația națională prevederile Directivei (UE) 2018/1910 a Consiliului din 4 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește armonizarea și simplificarea anumitor norme din sistemul taxei pe valoarea adăugată pentru impozitarea schimburilor comerciale dintre statele membre.

Accize

● **cu aplicabilitate de la data de 1 ianuarie 2019:**

- A fost majorat nivelul accizei totale pentru țigarete de la 448,74 lei/1000 țigarete la 483,74 lei/1000 țigarete și totodată, a fost prevăzut un calendar de creștere graduală a nivelului accizei totale pentru țigarete până în anul 2022, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene.
- Nivelul accizei la tutun de fumat fin tăiat destinat rulării în țigarete, precum și la alte tutunuri de fumat a fost majorat de la 398,70 lei/kg la 416,70 lei/kg potrivit calendarului de creștere graduală a nivelului accizelor prevăzut în Codul fiscal.
- De asemenea, nivelul accizelor pentru tutun de fumat fin tăiat destinat rulării în țigarete și alte tutunuri de fumat a fost actualizat cu creșterea prețurilor de consum comunicată oficial de Institutul Național de Statistică, astfel nivelul accizelor aplicabil de la 1 ianuarie 2019 este de 429,83 lei/kg.

4.2. Scurtă caracterizare a politicii fiscale pe perioada 2020-2022, principalele obiective pe termen mediu

Principalele obiective ale politicii fiscale avute în vedere pe termen mediu vizează în principal următoarele aspecte:

Măsurile cuprinse în Programul de guvernare;

- Continuarea perfecționării legislației pentru a corespunde criteriilor de armonizare cu legislația comunitară, prin transpunerea în legislația națională a măsurilor adoptate la nivel european;
- Perfecționarea legislației în funcție de fenomenele evazioniste, în vederea contracarării acestora;
- Îmbunătățirea și simplificarea legislației fiscale, ca urmare a dialogului cu mediul de afaceri;
- Pregătirea unor reforme structurale în domeniul fiscal și bugetar care vor contribui la o creștere economică sustenabilă pe termen mediu și lung.

În ceea ce privește măsurile fiscale din Programul de Guvernare menționăm:

În domeniul bancar se are în vedere abrogarea taxei pe activele financiare.

În domeniul accizelor:

- diminuarea nivelului accizelor, începând cu 1 ianuarie 2020, pentru produsele energetice utilizate drept combustibil pentru motor, respectiv, benzină cu plumb, benzină fără plumb și motorină.

Totodată, se au în vedere și alte măsuri, precum:

- transpunerea până la data de 01.01.2021 a prevederilor art. 2 și 3 din Directiva (UE) 2017/2455 a Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2006/112/CE și a

Directivei 2009/132/CE în ceea ce privește anumite obligații privind taxa pe valoarea adăugată pentru prestările de servicii și vânzările de bunuri la distanță și ale Directivei (UE) 2019/1995 a Consiliului din 21 noiembrie 2019 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește dispozițiile referitoare la vânzările de bunuri la distanță și anumite livrări interne de bunuri;

- majorarea nivelului accizei totale pentru țigarete, începând cu 1 ianuarie 2020, pentru corectarea neconcordanței cu prevederile art. 10 alin. (2) din Directiva 2011/64/UE *privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat*, respectiv acciza globală pe țigarete să reprezinte cel puțin 60% din prețul mediu ponderat de vânzare cu amănuntul al țigaretelor eliberate pentru consum și totodată, introducerea unui calendar de creștere graduală a nivelului accizei totale pentru țigarete până în anul 2022;
- continuarea demersurilor privind ratificarea de către partea română a Convenției multilaterale pentru implementarea în cadrul tratatelor fiscale a măsurilor legate de prevenirea erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor.

Principalele măsuri de politică fiscală și impactul acestora, conform tabelului transmis, pe orizontul 2020-2022

- mil lei

CONȚINUTUL PROPUNERII	An 2020 Impact bugetar	An 2021 Impact bugetar	An 2022 Impact bugetar	An 2023 Impact bugetar
CODUL FISCAL				
Taxa pe valoarea adăugată				
- transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei (UE) 2018/1910 a Consiliului din 4 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește armonizarea și simplificarea anumitor norme din sistemul TVA pentru impozitarea schimburilor comerciale dintre statele membre;	Impactul asupra veniturilor din TVA este dificil de estimat întrucât acesta depinde de comportamentul și opțiunile fiecărei persoane impozabile			
- transpunerea până la data de 01.01.2021 a prevederilor art. 2 și 3 din Directiva (UE) 2017/2455 a Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2006/112/CE și a Directivei 2009/132/CE în ceea ce privește anumite obligații privind TVA pentru prestările de servicii și vânzările de bunuri la distanță și ale Directivei (UE)	Impactul bugetar este dificil de cuantificat având în vedere că acesta depinde de locul de impozitare care este stabilit în funcție de plafon și de opțiunea furnizorului			

<p>2019/1995 a Consiliului din 21 noiembrie 2019 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește dispozițiile referitoare la vânzările de bunuri la distanță și anumite livrări interne de bunuri</p>		
---	--	--

Efectele măsurilor avute în vedere asupra mediului de afaceri pe orizontul 2020-2022:

Măsurile din domeniul impozitului pe profit, introduse ca urmare a continuării perfecționării cadrului fiscal național pentru a corespunde criteriilor de armonizare cu legislația comunitară, conduc la neutralizarea efectelor fiscale ale aranjamentelor de tip hibrid, respectiv eliminarea practicilor de deducere multiplă a aceleiași cheltuieli, de deducere fără o impozitare corespondentă și de generare a mai multor credite fiscale pentru un singur impozit plătit în străinătate.

În ceea ce privește nivelul accizelor aplicabil produselor energetice utilizate drept combustibil pentru motor, respectiv benzină cu plumb, benzină fără plumb și motorină, efectul diminuării nivelului accizelor este favorabil pentru mediul de afaceri.

Referitor la majorarea nivelului accizei totale la țigarete astfel încât aceasta să respecte cerința impusă de art. 10 alin. (2) din Directiva 2011/64/UE, măsura are impact nefavorabil asupra mediului de afaceri având în vedere faptul că ar putea conduce la creșterea prețurilor pentru țigarete.

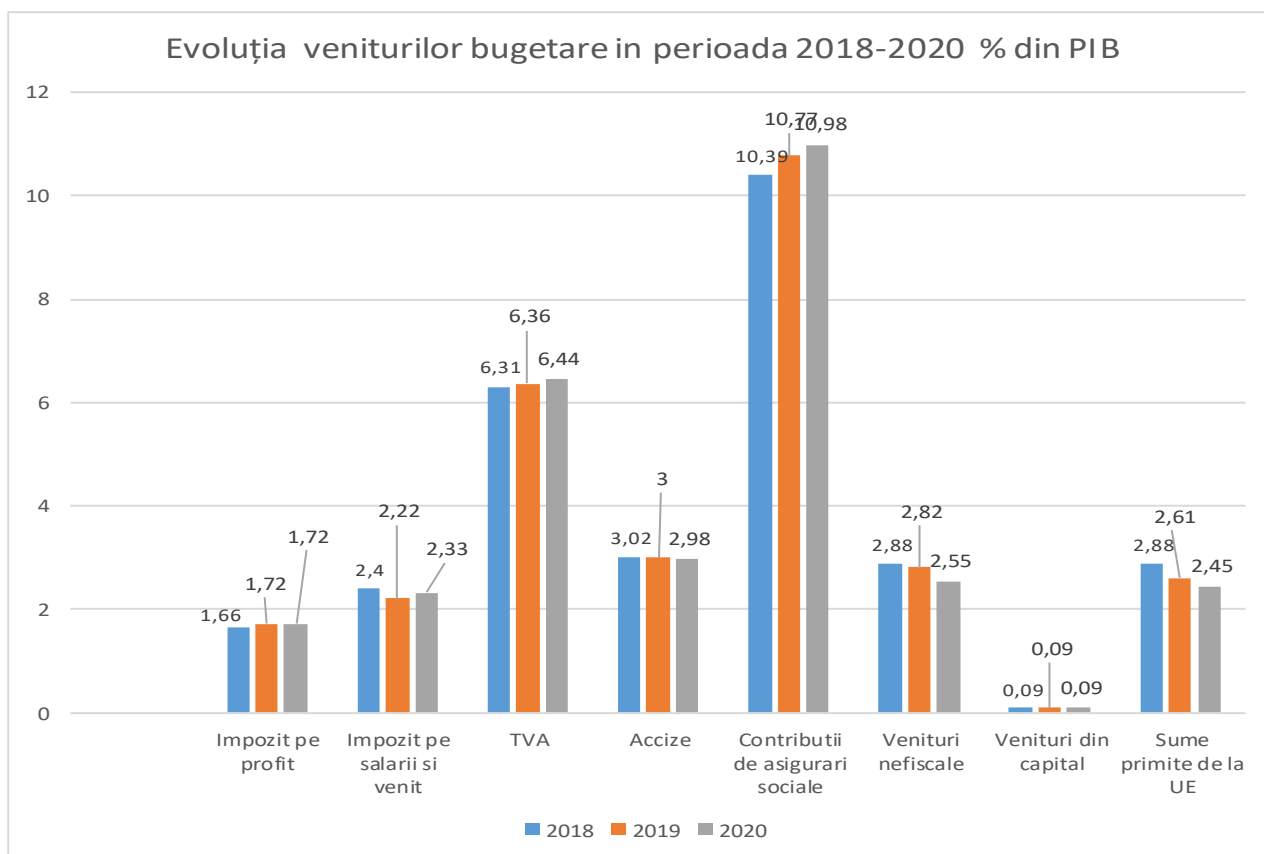
În ceea ce privește nivelul accizei aplicabil țigaretelor, prin adoptarea unui calendar de creștere graduală a nivelului accizei se asigură, din perspectiva taxării, o predictibilitate pe termen mediu asupra activității desfășurate de operatorii economici.

Proiecția veniturilor bugetului general consolidat pe perioada 2020-2022 s-a realizat pe baza indicatorilor macroeconomici pentru orizontul de referință, precum și a reglementărilor existente în prezent în domeniul fiscal.

Pe termen mediu, pe fondul revigorării economice, veniturile bugetare se vor înscrie pe un trend ascendent în valoare nominală, dar și ca procent în PIB.

Astfel, în anul 2020 veniturile bugetare în termeni nominali sunt estimate la 358,6 miliarde lei (31,8% din PIB), în creștere în valoare nominală pe orizontul de referință, ajungând în anul 2022 la 418,7 miliarde lei (32,1 % din PIB).

Cele mai mari ponderi în cadrul veniturilor bugetare în anul 2020 le înregistrează **contribuțiile de asigurări sociale** (aprox 34,3 % din total) , **TVA** (20,3 %), **accize** (9,5 % din total) , **venituri nefiscale** (9 %) **sume primite de UE**(8,3% din total) , **impozit pe venit si salarii** (7,1 %).

4.3 Politica de cheltuieli

Măsuri pe termen mediu

- Asigurarea unui nivel sustenabil pentru cheltuielile cu salariile și pensiile în sectorul public;
- Orientarea resurselor disponibile către investiții publice de antrenare în domeniile: infrastructură, agricultură și dezvoltarea rurală, energia și tehnologia avansată;
- Reorientarea cheltuielilor de investiții publice în vederea realizării unei treceri treptate de la investițiile finanțate integral din surse naționale la investiții cofinanțate din fonduri europene;
- Accelerarea ritmului de cheltuire a fondurilor europene pentru îmbunătățirea ratei de absorbție;
- Continuarea finanțării schemelor de ajutor de stat și în perioada 2020-2022, pentru a contribui la crearea de noi locuri de muncă, realizarea de investiții care utilizează tehnologii noi, obținerea de produse, servicii, tehnologii inovative, cu efecte asupra creșterii economice și asigurării stabilității macroeconomice;

Cheltuielile bugetare estimate pentru anul 2020 sunt în sumă de 399,2 miliarde lei, în anul 2022 acestea ajung la 451,9 miliarde lei respectiv 34,58 % din PIB, înregistrând o tendință de scădere ca pondere în PIB pe orizontul de referință datorită necesității de reducere a deficitului bugetar.

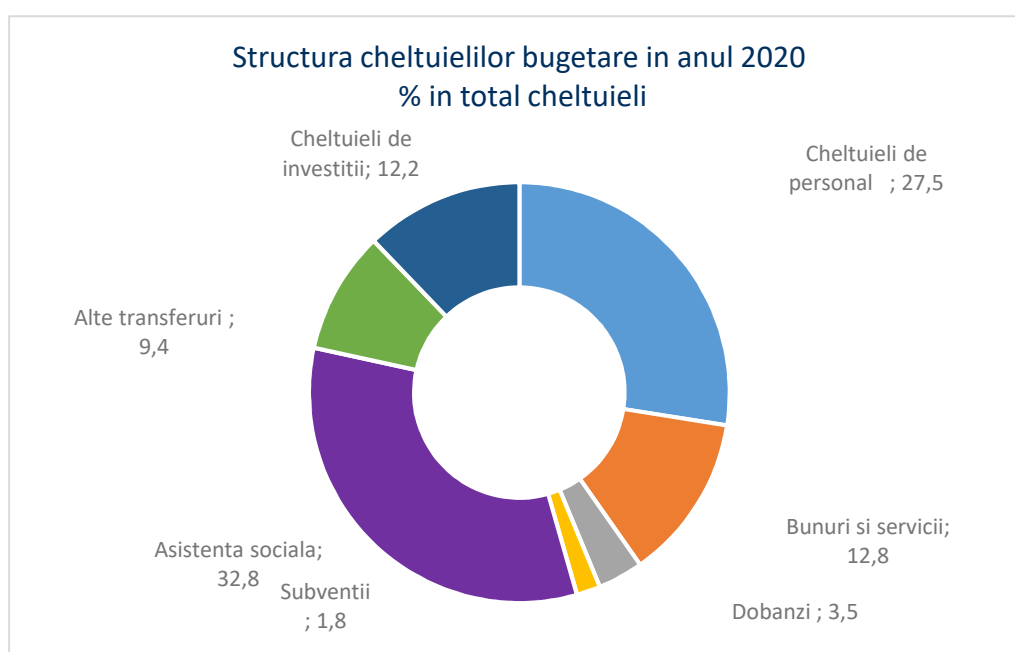
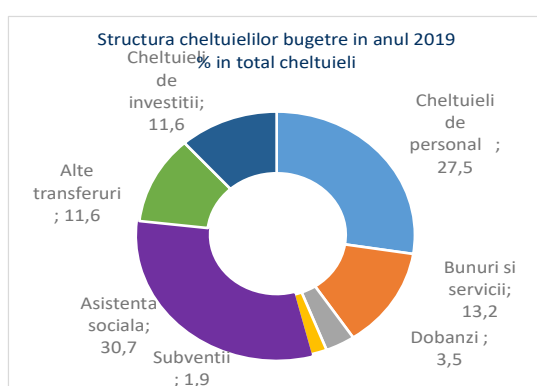
Cea mai mare creștere pe orizontul de referință o înregistrează **cheltuielile cu asistența socială** respective 11,61 % din PIB.

Cheltuielile de personal sunt în sumă de 109,8 miliarde lei în anul 2020, ajungând în anul 2022 la 120,8 miliarde lei, diminuându-se ca pondere în PIB pe orizontul de referință.

Bunurile și serviciile înregistrează o tendință de scădere pe orizontul de referință, în timp ce cheltuielile cu datoria publică înregistrează de asemenea o diminuare ca pondere în PIB pe perioada 2020-2022.

Cheltuielile cu investițiile înregistrează creșteri ale valorilor nominale pe orizontul de referință ajungând la aprox. 50,0 miliarde lei în anul 2022 față de 48,6 miliarde lei în anul 2020, respectiv o creștere de 1,4 miliarde lei.

În structura cheltuielilor se constată o creștere a ponderii cheltuielilor cu investițiile în anul 2020, dar și a subvențiilor.

4.4 Politica de administrare fiscală

Rezultatele obținute de Agenția Națională de Administrare Fiscală în perioada ianuarie - octombrie 2019 relevă o creștere semnificativă a eficienței și dinamicii activității de administrare fiscală. Astfel, veniturile bugetare totale încasate, în sumă de 226.081,4 mil. lei, au depășit cu 12,2% încasările din perioada similară a anului 2018.

I. Realizările ANAF în perioada ianuarie - octombrie 2019

Sprijinirea conformării voluntare

În perioada ianuarie – octombrie 2019, față de aceeași perioadă a anului 2018, gradul de conformare voluntară la declarare a crescut cu 0,3 p.p. (de la 94,2% la 94,5%, iar gradul de conformare voluntară la plată, în aceeași perioadă a anului 2019, a fost de 86,5% în creștere cu 0,2 p.p. (de la 86,3% la 86,5%).

În vederea stimulării efectuării plății sumelor reprezentând impozitul pe venit și contribuții sociale datorate de persoanele fizice pentru perioadele anterioare, au fost reglementate noi termene de plată, respectiv data de 30 iunie 2019, precum și bonificații pentru plata cu anticipație.

În cursul lunii iunie 2019, în vederea stimulării conformării la declarare, s-a transmis prin SPV o informare privind obligativitatea depunerii Declarație unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice unui număr de 354.351 persoane.

În cursul lunii august 2019, s-a transmis prin SPV un număr de 4 tipuri de informări, orientate pe grupuri țintă, numărul informărilor transmise fiind de 78.026 prin care contribuabilii au fost informați cu privire la obligația utilizării aparatelor de marcat electronice fiscale/îndeplinirea obligațiilor declarative.

În perioada ianuarie - octombrie 2019 au fost organizate 1.304 de întâlniri la care au luat parte aproximativ 22.512 de contribuabili. Totodată, pe pagina de Facebook, au fost publicate 34 postări care conțin anunțuri privind desfășurarea sesiunilor de asistență, sesiunile efectiv desfășurate privind modalități de îndeplinire a obligațiilor fiscale de declarare și de plată precum și anunțuri relevante pentru contribuabili, impactul acestora fiind de 521.058 persoane.

Îmbunătățirea relației cu contribuabilii

În vederea creșterii calității serviciilor destinate contribuabililor, a fost introdus un portofoliu cuprinzător de standarde (cantitative) de oferire a serviciilor la sediile unităților fiscale în cadrul unităților fiscale subordonate regionalelor: Brașov, Galați, Cluj Napoca, Iași, Ploiești și Timișoara. Începând cu data de 1 august 2019 acesta a fost introdus și în regiunile București și Craiova. Astfel, în anul 2019, introducerea standardului de oferire a serviciilor la sediile unităților fiscale a fost finalizată. De asemenea, în anul 2019 s-au întreprins demersuri în vederea finalizării implementării "ghișeului unic", astfel încât interacțiunea cu contribuabilii să se desfășoare exclusiv prin intermediul acestuia.

În toate unitățile fiscale teritoriale a fost implementat conceptul de "self service" care presupune instalarea unui calculator în spații dedicate pentru a fi utilizate de către contribuabili, cu asistență din partea personalului ANAF, în vederea educării acestora în utilizarea serviciilor la distanță. Numărul calculatoarelor destinate acestui concept a fost suplimentat în anumite unități fiscale. În perioada ianuarie – octombrie 2019 s-au înregistrat, la nivel național, un număr de 130.261 de utilizări.

Creșterea calității serviciilor destinate contribuabililor

În vederea implementării unui nou concept de servicii pentru contribuabili, ANAF are în derulare un număr de 11 proiecte de beneficii rapide.

De asemenea, a fost dezvoltat un nou serviciu pentru contribuabili, cel de programări on-line, care urmează a fi implementat ca proiect pilot în cadrul unităților fiscale subordonate DGRFP Galați, acest serviciu aflându-se în faza de testare. În cadrul acestor unități fiscale s-au identificat spațiile necesare, ce vor fi dedicate pentru primirea în condiții optime a contribuabililor care se vor programa on-line.

Combaterea evaziunii și fraudei fiscale

În perioada ianuarie – octombrie 2019, pe linia prevenirii și combaterii evaziunii fiscale, Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin structurile sale, a obținut următoarele rezultate defalcate pe activități:

Activitatea de inspecție fiscală

În perioada ianuarie – octombrie 2019, organele de inspecție fiscală din ANAF au efectuat un număr de 38.200 verificări (inspecții fiscale, controale inopinate, controale încrucișate, cercetări la fața locului) la contribuabili persoane juridice și fizice din care 22.355 inspecții fiscale, urmare cărora:

- ✓ au fost stabilite obligații fiscale de plată suplimentare (principale și accesorii) în valoare totală de 4.099,3 mil. lei, din care 4.006,1 mil. lei reprezintă obligații fiscale principale;
- ✓ au fost aplicate 3.104 amenzi în valoare totală de 9,2 mil. lei;
- ✓ au fost înaintate organelor de urmărire penală un număr de 779 sesizări, pentru un prejudiciu total de 1.125,6 mil. lei;
- ✓ au fost instituite 863 măsuri asigurătorii în valoare de 636,5 mil. lei;
- ✓ a fost diminuată pierderea fiscală cu suma de 2.179,6 mil. lei.

Activitatea în domeniul antifraudei fiscale

În perioada ianuarie - octombrie 2019, urmare a 40.998 verificări la un număr de 32.934 de contribuabili, au fost stabilite/cuantificate prejudicii aferente actelor de sesizare înaintate organelor de urmărire penală și sancțiuni contravenționale (amenzi și confiscări) în sumă totală de 758,9 mil. lei (echivalentul a 158.1 mil. EUR).

Din total sume stabilite, 70,8 % reprezintă prejudicii aferente actelor de sesizare înaintate organelor de urmărire penală, în timp ce sancțiunile contravenționale (amenzi și confiscări) reprezintă 29,2 %.

La nivelul structurii de antifraudă fiscală au fost identificate și instrumentate, pe baza analizei de risc și în cadrul cooperării interinstituționale, fenomene de fraudă fiscală cu implicații fiscale negative semnificative asupra bugetului statului.

Ca urmare a verificărilor specifice, în perioada de referință, au fost înaintate organelor de urmărire penală 190 acte de sesizare pentru un prejudiciu total estimat de 537 mil. lei (echivalentul a 111,9 mil. EUR).

Valoarea actelor de sesizare care înregistrează prejudicii mai mari de 1 mil. lei reprezintă 94,4% în total valoare prejudicii stabilite prin actele de sesizare înaintate organelor de urmărire penală în perioada ianuarie-octombrie 2019.

Pentru asigurarea recuperării prejudiciilor aferente cazurilor investigate, au fost instituite 202 măsuri asigurătorii în sumă de 268.8 mil. lei (echivalentul a 55,9 mil. EUR).

Pe linia prevenirii evaziunii fiscale și fraudei fiscale și vamale au fost aplicate sancțiuni contravenționale în valoarea totală de 221,9 mil. lei (echivalentul a 46,2 mil. EUR), reprezentând amenzi contravenționale și confiscări de bunuri, sume de bani în numerar și venituri a căror proveniență a fost considerată ilicită.

De asemenea, s-a dispus suspendarea activității unui număr de 431 operatori economici din care 362, în principal, pentru abateri de la prevederile OUG nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale (276 suspendări pentru nedotare aparate de marcat electronice fiscale, 86 suspendări pentru neutilizare aparate de marcat electronice fiscale) și 69 pentru abateri de la prevederile Legii nr. 227/2015.

Activitatea în domeniul vamal

În perioada ianuarie – octombrie 2019, au fost depuse și prelucrate 547.582 declarații vamale de punere în liberă circulație a mărfurilor, comparativ cu 539.507 declarații în aceeași perioadă a anului 2018, fiind încasate drepturi de import și alte taxe (inclusiv TVA amânat) în cuantum de 16.606,9 mil. lei, comparativ cu 15.386,1 mil. lei în anul 2018.

În domeniul mișcărilor în regim suspensiv de accize, în primele 10 luni ale anului 2019 față de aceeași perioadă din anul 2018, s-a înregistrat o creștere cu 7% a numărului de documente administrative electronice e-DA gestionate în aplicația EMCS-RO.

În perioada ianuarie - octombrie 2019 au fost gestionate în aplicația EMCS-RO un număr total de 161.935 documente administrative electronice e-DA (78.009 e-DA inițiate și 83.926 e-DA primite) iar în aceeași perioadă a anului 2018 au fost înregistrate 151.204 documente administrative electronice de însoțire a mărfurilor accizabile e-DA (72.748 e-DA inițiate și 78.456 e-DA primite).

În activitatea de supraveghere în domeniul vamal și al produselor accizabile, în perioada ianuarie - octombrie 2019 au fost constatate 2.674 fapte contravenționale, comparativ cu 2.649 fapte contravenționale constatate în aceeași perioadă a anului anterior sancționate conform legislației în vigoare cu amenzi, în cuantum de 11,4 mil. lei, respectiv 10,7 mil. lei în anul 2018 și 329 fapte infracționale (în comparație cu 378 în 2018) pentru care au fost întocmite sesizări penale înaintate organelor de cercetare penală. Valoarea estimată a confiscărilor de bunuri și numerar, exceptând țigarele, este de 40,6 mil. lei (respectiv 37,1 mil. lei în 2018)

În zece luni ale anului 2019, la nivelul autorității vamale, au fost derulate un număr de 74.231 controale vamale și fiscale, în comparație cu aceeași perioadă a anului 2018 când s-au desfășurat un număr de 41.085 controale, sumele totale constatate suplimentar fiind de 127 mil. lei în 2019 și 56,2 mil. lei în anul 2018.

În domeniul combaterii traficului ilicit cu țigarete și produse din tutun, echipele de supraveghere și control vamal de la nivel central, regional și local au confiscat în perioada ianuarie – octombrie 2019 un număr de aprox. 28,1 mil. buc. țigarete, comparativ cu perioada ianuarie - octombrie 2018 când au fost confiscate 23,9 mil. buc. țigarete.

Întâlniri cu organizații și practicieni în domeniul vamal

În anul 2019, reprezentanți ai structurii vamale au participat la întâlniri/reuniuni/grupuri de lucru la nivel internațional pe domenii specifice, cum ar fi: legislație vamală generală, regimuri speciale, evaluarea în vamă a mărfurilor, vămuirea centralizată, statut vamal și tranzit, vama electronică, integrarea și armonizarea datelor, datorie vamală, tehnologii de detecție, criteriile de risc financiare, managementul riscurilor etc. De asemenea, au participat la întâlniri/reuniuni/grupuri

de lucru pe următoarele domenii: EMCS, AEO, CCWP, CIS+CUSTOMS, ETCIT, managementul riscurilor, combaterea contrabandei/fraudelor vamale.

De asemenea, au avut loc întâlniri cu mediul de afaceri în vederea identificării problemelor cu care se confruntă în: aplicarea procedurilor simplificate de vămuire, reevaluarea autorizațiilor emise de autoritatea vamală română, garanțiile globale și utilizarea sistemului european de Decizii Vamale, desfășurarea formalităților vamale pentru activitatea de explorare/exploatare a zăcămintelor minerale naturale din zona contiguă sau din zona economică exclusivă a României, proceduri vamale pentru mărfurile transportate pe cale poștală.

La sfârșitul lunii aprilie a.c. s-a încheiat procesul de reevaluare a autorizațiilor a căror valabilitate a încetat la data 1 mai 2019, în baza Planului național de reevaluare.

Pe perioada exercitării Președinției României la Consiliul Uniunii Europene, au fost organizate un număr de 30 reuniuni Grupuri de lucru, Seminarul la nivel înalt pe probleme vamale și Reuniunea informală a Grupului de lucru Uniune Vamală. De asemenea, au avut loc 9 reuniuni în format dialog. Rezultatele obținute au adus valoarea adăugată pentru România în ceea ce privește prelungirea perioadei de tranziție pentru sistemele informatice naționale după anul 2020, evitând astfel o posibilă procedură de infringement. Proiectul de Regulament privind finanțarea achiziționării/mentenanței echipamentelor de control vamal, o premieră în structura actualului Cadru Financiar Multianual, creează bazele pentru finanțarea achiziționării și mentenanței scanerelor de către autoritățile vamale, o componentă importantă în procesul de securizare a frontierei externe.

Activitatea de control venituri persoane fizice

În anul 2019, programele de îmbunătățire a conformării fiscale voluntare a persoanelor fizice cu averi mari (PFAM) și a persoanelor fizice cu risc fiscal (PFRF) au avut la bază următoarele obiective:

- continuarea și dezvoltarea programului de conformare a PFAM prin derularea unor proiecte specifice de îmbunătățire a conformării fiscale voluntare (comunicare cu contribuabilii, programe de notificare privind declararea veniturilor și comunicare publică) și efectuarea de verificări a situației fiscale personale pe baza analizei de risc;

- continuarea și dezvoltarea programului de verificare a situației fiscale personale prin utilizarea metodelor indirecte de stabilire a veniturilor la nivel național pentru toate categoriile de persoane fizice care prezintă risc fiscal (PFRF).

Pentru atingerea acestor obiective, în perioada ianuarie - noiembrie 2019, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

Efectuarea verificărilor situației fiscale personale cuprinse în programele de activitate ale serviciilor de verificări fiscale

În perioada ianuarie - noiembrie 2019 au fost finalizate 213 acțiuni de verificare a situației fiscale personale, pentru 102 dintre acestea fiind emise decizii de impunere iar pentru 111 fiind încheiate decizii de încetare. Urmare acestor acțiuni de control au fost constatate venituri suplimentare/nedeclarate în valoare totală de 176,3 mil. lei.

Prin deciziile de impunere emise în perioada ianuarie – noiembrie 2019 au fost stabilite creanțe fiscale în sumă totală de 44,3 mil. lei (impozit pe venit suplimentar – 28,1 mil. lei; accesorii – 16,1 mil. lei).

La data de 30 noiembrie 2019, se aflau cuprinse în program 371 acțiuni de verificare a situației fiscale personale.

Reluarea Programului de notificare pentru veniturile obținute din străinătate

În luna februarie 2019 au fost expediate un număr de 328 notificări către persoanele fizice cu averi mari, prin care se aduce la cunoștința acestora obligațiile fiscale pe care le au în situația obținerii de venituri impozabile din străinătate.

II. Obiective strategice ale ANAF pe termen scurt și mediu – prezentare selectivă

În luna iunie 2019, ANAF a publicat pe website-ul instituției *“Planul de măsuri pentru eficientizarea colectării veniturilor la Bugetul General Consolidat”*, care prevede cinci obiective pe termen scurt, astfel:

- Simplificarea procedurilor de administrare fiscală pentru susținerea conformării voluntare la declararea obligațiilor fiscale;
- Sprijinirea conformării la plata obligațiilor fiscale;
- Măsuri de prevenire și combatere a evaziunii fiscale;
- Asigurarea unui tratament fiscal diferențiat în funcție de comportamentul fiscal al contribuabililor;
- ANAF o instituție eficientă și transparentă.

Acțiuni prioritare în anul 2020

Creșterea conformării voluntare

- Stimularea conformării voluntare la declarare și la plată
 - elaborarea unui program de conformare și monitorizare a implementării acțiunilor definite;
 - simplificarea procedurilor de administrare fiscală pentru susținerea conformării voluntare la declararea obligațiilor fiscale, prin: reducerea numărului de formulare și declarații, precum și reducerea frecvenței de depunere la persoane juridice, simplificarea declarației unice pentru persoane fizice, depunerea electronică a tuturor declarațiilor fiscale, evaluarea calității serviciilor fiscale din perspectiva contribuabililor pe baza chestionarului de evaluare, acordarea de asistență din inițiativa organelor fiscale pe teme ce decurg din constatările organelor de control din cadrul ANAF;
 - promovarea posibilităților de acordare a înlesnirilor la plată prin organizarea de întâlniri periodice cu contribuabilii și prin publicarea pe site a materialelor informative;
 - crearea condițiilor tehnice și procedurale pentru plata obligațiilor fiscale prin instrumentele bancare;
 - implementarea unui sistem de supraveghere a debitorilor de către organele fiscale din subordinea ANAF, cu privire la respectarea planului de restructurare fiscală;
 - acordarea de facilități fiscale la plata obligațiilor fiscale pentru bunii plătitori;
 - mediatizarea celor mai buni plătitori de impozite și taxe.
- Creșterea conformării voluntare prin prevenirea erodării bazei impozabile
 - promovarea posibilităților de emitere a acordurilor de preț în avans unilaterale/ bilaterale / multilaterale;

- promovarea posibilităților de inițiere a procedurii amiabile în cazul tranzacțiilor ajustate urmare actelor fiscale emise de autorități fiscale din alte jurisdicții.

Reducerea evaziunii fiscale și a fraudei fiscale

- Armonizarea riscurilor identificate la nivelul activității de administrare fiscală, al activității de inspecție fiscală, al activității vamale, respectiv al activității antifraudei fiscale cu scopul creării unui profil unic de risc al contribuabilului, care va sta la baza direcțiilor de acțiune ale fiecărei structuri din cadrul ANAF;
- Aplicarea graduală, în funcție de comportamentul contribuabililor, a unor măsuri specifice de către organele fiscale:
 - notificarea contribuabililor cu privire la posibilele iregularități care ar putea conduce la stabilirea de diferențe de impozite și taxe,
 - mediere ,
 - controlul inopinat,
 - inspecție fiscală parțială,
 - inspecție fiscală generală.
- Continuarea acțiunilor cu privire la identificarea cazurilor de recuperare a creanțelor prin asistență reciprocă la recuperarea în materia creanțelor fiscale;
- Definirea guvernantei implementării modelului european de management al riscurilor de neconformare
 - introducerea programului de testare aleatorie a conformării fiscale (prin controale fiscale);
- Organizarea controlului antifraudă, în conformitate cu modelul european de management al riscurilor la neconformare
 - integrarea și îmbunătățirea analizei de risc în domeniul fraudei fiscale;
 - reducerea nivelului și frecvenței sancțiunilor aplicate pentru fapte cu pericol social redus;
 - îmbunătățirea colaborării cu Ministerul Public în vederea dezvoltării capacității de investigare și trimitere în judecată, dezideratul fiind ca ANAF să contribuie semnificativ în ariile legate de evaziune și fraudă fiscală/vamală.
- Combaterea fraudelor vamale
 - protejarea teritoriului vamal național și comunitar prin activități de supraveghere și control vamal în domeniul combaterii traficului ilicit;
 - dezvoltarea structurilor de echipe mobile și echipelor canine și implementarea unui management operațional mai eficient;
 - reoperaționalizarea și utilizarea la întreaga capacitate a echipamentelor de control nedistructiv;
 - eficientizarea cooperării cu alte autorități de aplicare a legii din România (IGPR, IGPF, DIICOT), inclusiv efectuarea de acțiuni de control în comun la frontiera externă UE sau în trafic;
 - operaționalizarea unității centrale de coordonare – Convenția Napoli II;

- implementarea sistemului Track&Trace - trasabilitatea produselor din tutun;
- implementarea criteriilor de risc financiare comune.
- Îmbunătățirea cadrului metodologic și procedural necesar diminuării subdeclarării impozitelor, taxelor și contribuțiilor
 - dezvoltarea unui program de pregătire modular pentru inspecția fiscală;
 - dezvoltarea, împreună cu MFP, a unui sistem de soluții individuale anticipate, pentru domeniile fiscale complexe;
 - dezvoltarea și realizarea programului de conformare, prin efectuarea de verificări ale situației fiscale personale asupra veniturilor persoanelor fizice selectate pe baza analizei de risc, atât din grupul persoanelor fizice cu averi mari (PFAM) cât și din grupul persoanelor fizice cu risc fiscal (PFRF).
- Inițierea inspecțiilor fiscale în concordanță cu planul BEPS (Base Erosion Profit Shifting) și directiva ATAD - reglementări Europene și internaționale privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale;
- Identificarea la nivel național a persoanelor afiliate, inventarierea tranzacțiilor susceptibile a fi verificate în domeniul prețurilor de transfer și notificarea acestor contribuabili în scopul corectării/rectificării declarațiilor fiscale. Intensificarea verificărilor în acest domeniu, monitorizarea și evaluarea rezultatelor activității de inspecție fiscală;

Îmbunătățirea relației cu contribuabilii

- Asigurarea unui dialog eficient cu contribuabilii prin intermediul Consiliului Consultativ al Agenției Naționale de Administrare Fiscală. Consiliul Consultativ este un grup de lucru constituit la nivelul ANAF, având rolul de a sprijini procesul decizional și operațional al conducerii instituției și de a asigura un dialog eficient cu contribuabilii. În cadrul reuniunilor Consiliului Consultativ sunt abordate în mod transparent aspecte privind îmbunătățirea activității de colectare a veniturilor bugetare, creșterea conformării voluntare, simplificarea procedurilor administrative, prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, aspecte privind informatizarea ANAF, precum și măsuri dedicate creșterii eficienței și eficacității activității instituției. Printre membrii Consiliului Consultativ se regăsesc reprezentanții asociațiilor profesionale relevante în domeniu, ai mediului academic sau ai mediului de afaceri.
- Creșterea calității serviciilor destinate contribuabililor
 - implementarea/extinderea unor noi servicii pentru contribuabili (seminare web - webinar, serviciul programări on-line);
 - dezvoltarea etapizată a call-center-ului;
 - implementarea la nivel național a sistemului de gestionare a cozilor și a conceptului de ghișeu unic;
 - îmbunătățirea activității de soluționare în termen legal a deconturilor TVA negative cu opțiune de rambursare;
 - elaborarea unei noi proceduri pentru soluționarea deconturilor cu sume negative de TVA, cu opțiune de rambursare (DNOR), care să asigure reducerea semnificativă a DNOR-urilor ce se soluționează cu control anticipat.
- Creșterea transparenței instituției și a rolului de prevenție

- efectuarea de campanii de dialog, îndrumare și notificare a contribuabililor cu privire la obligația de declarare și plată a obligațiilor fiscale;
- publicarea de comunicate privind noutățile legislative din domeniul fiscal.
- Reducerea costurilor de conformare ale contribuabililor
 - diminuarea costurilor de conformare prin diminuarea complexității cadrului administrativ și încurajarea declarării electronice;
 - dezvoltarea funcționalităților Spațiului Privat Virtual și mediatizarea serviciului;
 - dezvoltarea serviciului Patrimven;
 - accelerarea procesului de informatizare a relației dintre ANAF și contribuabil. Strategia de informatizare prevede 14 proiecte prioritare, astfel:
 - Migrarea SACF (Sistemul de administrare a creanțelor fiscale – persoane juridice) pe baza centrală;
 - Unificarea SACF cu GOTICA;
 - Transferul electronic al informațiilor din PHEONIX în DECIMP-SACF;
 - Implementarea „Sistemului informatic NOES”(Nivelul Operativ al Executării Silite);
 - Realizarea sistemului informatic pentru poprirea conturilor bancare prin mijloace electronice;
 - Simplificarea fișei analitice pe plătitor;
 - Dezvoltarea platformei prin care se gestionează Spațiul Privat Virtual – SPV, precum și a capacității de suplimentare a accesului, pentru creșterea numărului de informații/documente aferente;
 - Implementarea obligativității de înrolare în PATRIMVEN a autorităților, instituțiilor publice și de interes public care utilizează informații deținute de către ANAF în vederea ducerii la îndeplinire a atribuțiilor specifice acestora;
 - Rescrierea aplicației „TRAFIC CONTROL”, necesară în vederea monitorizării în timp real a transporturilor privind achizițiile și livrările intracomunitare de bunuri, precum și de tranzit;
 - Dezvoltarea și implementarea unui sistem informatic integrat de analiză de risc;
 - Dezvoltarea „Sistemului informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale”, necesar în vederea conectării aparatelor de marcat electronice fiscale pentru transmiterea de date;
 - „Servicii de dezvoltare software pentru extinderea funcționalităților sistemului informatic – AEOI (Automatic Exchange of Information)”;
 - Introducerea unei aplicații informatice pentru implementarea Fișierului Standard de Audit;
 - Dezvoltarea sistemului informatic OSS (One Stop Shop).

Creșterea eficienței colectării

- Reducerea arieratelor fiscale

- elaborarea strategiei privind recuperarea arieratelor.
- Maximizarea implicării ANAF în stabilirea cadrului legal în vederea eficientizării activității de administrare
 - elaborarea unui plan de comunicare externă.
- Îmbunătățirea modalității de prognozare și raportare a veniturilor fiscale
 - dezvoltarea sistemului de monitorizare și raportare a progresului lunar.
- Transformarea executării silite în proces investigativ.

Modernizarea agenției

- Restructurarea ANAF astfel încât această instituție să devină eficientă în combaterea evaziunii fiscale și să promoveze principiul conformării voluntare în relația cu contribuabilii:
 - evaluarea și revizuirea modului de funcționare a ANAF pe principiile eficienței și eficacității;
 - reformarea managementului și a sistemului de evaluare a performanței în contextul alocării juste a resurselor de către ANAF către organele fiscale subordonate;
 - înființarea la nivelul aparatului propriu al ANAF a Direcției generale de analiză de risc.
- Îmbunătățirea guvernanței agenției și întărirea cooperării internaționale
 - promovarea acțiunilor pentru demararea proiectelor care vor duce la îndeplinirea obiectivelor strategice;
 - întărirea cooperării cu autoritățile fiscale din celelalte state membre ale UE, cu Comisia Europeană și cu alte instituții internaționale implicate în prevenirea și reducerea evaziunii fiscale, prin consolidarea bazei de venituri și eliminarea transferului de profituri în jurisdicțiile fiscale care încurajează astfel de practici;
 - reducerea costului colectării;
 - promovarea acțiunilor necesare întăririi cooperării internaționale și a schimbului de informații cu alte state/structuri;
 - întărirea acțiunilor necesare creșterii integrității personalului ANAF;
 - derularea corespunzătoare a activităților necesare susținerii operaționale a Agenției.
- Extinderea și îmbunătățirea tehnicilor de control electronic și implementarea "standard audit file for tax" (SAF-T). Implementarea SAF-T în sistem pilot la marii contribuabili. Îmbunătățirea managementului resurselor umane ale agenției
 - implementarea unui nou sistem de pregătire profesională a salariaților ANAF pentru asigurarea posibilității relocării resursei umane către domenii de activitate deficitare;
 - introducerea și menținerea unui sistem eficient de planificare a forței de muncă necesară asigurării alocării optimului de angajați;
 - consolidarea politicilor și practicilor de formare și dezvoltare pentru a-i ajuta pe angajați să își dezvolte cunoștințele, abilitățile și competențele;
 - elaborarea și implementarea de programe de formare de leadership.

- Modernizarea birourilor vamale
 - modernizarea infrastructurii birourilor vamale de frontieră cu specific rutier;
 - dotarea cu echipamente moderne de control vamal și achiziționarea de scanner-e Xray și scanner-e portabile pentru control nedistructiv, camere video de supraveghere a traficului, tablete pentru controalele vamale în fluxul de călători;
 - înlocuirea echipamentelor IT;
 - dezvoltarea sistemelor IT în conformitate cu Strategia Comisiei Europene de implementare a Codului Vamal Unional (CVU), la termenele stabilite prin Decizia Comisiei nr. 578/2016, de stabilire a programului de lucru cu privire la dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în CVU, conform obligațiilor asumate în calitate de Stat Membru.

Acțiuni prioritare în perioada 2021 - 2023

Creșterea conformării voluntare

- Stimularea conformării voluntare la declarare și la plată
 - elaborarea unui program de conformare și monitorizare a implementării acțiunilor definite;
 - promovarea posibilităților de acordare a înlesnirilor la plată prin organizarea de întâlniri periodice cu contribuabilii și prin publicare pe site a materialelor informative.
- Revizuirea procedurilor de administrare fiscală
 - crearea condițiilor tehnice și procedurale pentru plata obligațiilor fiscale prin instrumentele bancare
 - îmbunătățirea procedurilor de înființare și ridicare a popririlor, în scopul diminuării timpilor de procesare a actelor de executare.
- Creșterea conformării voluntare prin prevenirea erodării bazei impozabile
 - promovarea posibilităților de emiterie a acordurilor de preț în avans unilaterale/bilaterale/ multilaterale;
 - promovarea posibilităților de inițiere a procedurii amiabile în cazul tranzacțiilor ajustate urmare actelor fiscale emise de autorități fiscale din alte jurisdicții;
 - implementarea posibilității de "audit settlement" (stabilire amiabilă a deciziei finale de impunere) în vederea scăderii numărului de contestații și dosare în instanță în vederea verificării rapoartelor de inspecție fiscală și creșterii gradului de încasare a sumelor suplimentar stabilite, blocate în procedurile judiciare aflate în desfășurare;
 - implementarea posibilității de ajustare voluntară a prețurilor de transfer în cazul erodării bazei impozabile a contribuabililor din România în cadrul tranzacțiilor cu entitățile afiliate.

Reducerea evaziunii fiscale și a fraudei fiscale

- Definirea guvernantei implementării modelului european de management al riscurilor de neconformare

- introducerea programului de testare aleatorie a conformării fiscale (prin controale fiscale);
- Dezvoltarea activității de analiză a decalajului fiscal
 - realizarea anuală a studiilor de estimare a decalajului fiscal pe domenii de activitate.
- Organizarea controlului antifraudă, în conformitate cu modelul european de management al riscurilor la neconformare
 - integrarea și îmbunătățirea analizei de risc în domeniul fraudei fiscale;
 - reducerea nivelului și frecvenței sancțiunilor aplicate pentru fapte cu pericol social redus;
 - îmbunătățirea colaborării cu Ministerul Public în vederea dezvoltării capacității de investigare și trimitere în judecată, dezideratul fiind ca ANAF să contribuie semnificativ în ariile legate de evaziune și fraudă fiscală/vamală.
- Combaterea fraudelor vamale
 - protejarea teritoriului vamal național și comunitar prin activități de supraveghere și control vamal în domeniul combaterii traficului ilicit;
 - dezvoltarea structurilor de echipe mobile și implementarea unui management operațional mai eficient;
 - utilizarea la întreaga capacitate a echipamentelor de control nedistructiv;
 - eficientizarea cooperării cu alte autorități de aplicare a legii din România (IGPR, IGPF, DIICOT), inclusiv efectuarea de acțiuni de control în comun la frontiera externă UE sau în trafic;
 - Implementarea "Strategiei naționale a autorității vamale pentru prevenirea și combaterea traficului ilicit cu țigarete și produse din tutun 2019 - 2021".
- Îmbunătățirea cadrului metodologic și procedural necesar diminuării subdeclarării impozitelor, taxelor și contribuțiilor
 - dezvoltarea unui program de pregătire modular pentru inspecția fiscală;
 - dezvoltarea, împreună cu MFP, a unui sistem de soluții individuale anticipate, pentru domenii fiscale complexe;
 - dezvoltarea și realizarea programului de conformare, prin efectuarea de verificări ale situației fiscale personale asupra veniturilor persoanelor fizice selectate pe baza analizei de risc, atât din grupul persoanelor fizice cu averi mari (PFAM) cât și din grupul persoanelor fizice cu risc fiscal (PFRF).

Îmbunătățirea relației cu contribuabilii

- Creșterea calității serviciilor destinate contribuabililor
 - implementarea/extinderea unor noi servicii pentru contribuabili (seminarii web - webinar, serviciul de programări on-line);
 - dezvoltarea etapizată a call-center-ului;
 - implementarea la nivel național a sistemului de gestionare a cozilor și a conceptului de ghișeu unic;

- dezvoltarea unor inițiative comune cu partenerii guvernamentali și sociali pentru introducerea standardelor de calitate în administrația publică;
- îmbunătățirea activității de soluționare în termen legal a deconturilor TVA negative cu opțiune de rambursare;
- elaborarea unei noi proceduri pentru soluționarea deconturilor cu sume negative de TVA, cu opțiune de rambursare (DNOR), care să asigure reducerea semnificativă a DNOR-urilor ce se soluționează cu control anticipat.
- Creșterea transparenței instituției și a rolului de prevenție
 - efectuarea de campanii de dialog, îndrumare și notificare a contribuabililor cu privire la obligația de declarare și plată a obligațiilor fiscale;
 - publicarea de comunicate privind noutățile legislative din domeniul fiscal.
- Reducerea costurilor de conformare ale contribuabililor
 - diminuarea costurilor de conformare prin diminuarea complexității cadrului administrativ și încurajarea declarării electronice;
 - dezvoltarea funcționalităților Spațiului Privat Virtual și mediatizarea serviciului;
 - accelerarea procesului de informatizare a relației dintre ANAF și contribuabil.

Creșterea eficienței colectării

- Maximizarea implicării ANAF în stabilirea cadrului legal în vederea eficientizării activității de administrare
 - implementarea unui plan de comunicare externă.
- Îmbunătățirea modalității de prognozare și raportare a veniturilor fiscale
 - dezvoltarea metodologiilor de prognoză pentru estimarea veniturilor fiscale;
 - dezvoltarea sistemului de monitorizare și raportare a progresului lunar.

Modernizarea agenției

- Modernizarea ANAF astfel încât această instituție să devină eficientă în combaterea evaziunii fiscale și să promoveze principiul conformării voluntare în relația cu contribuabilii;
- Îmbunătățirea guvernanței agenției și întărirea cooperării internaționale
 - promovarea acțiunilor pentru demararea proiectelor și acțiunilor care vor duce la îndeplinirea obiectivelor strategice;
 - întărirea cooperării cu autoritățile fiscale din celelalte state membre ale UE, cu Comisia Europeană și cu alte instituții internaționale implicate în prevenirea și reducerea evaziunii fiscale, prin consolidarea bazei de venituri și eliminarea transferului de profituri în jurisdicțiile fiscale care încurajează astfel de practici;
 - reducerea costului colectării;
 - promovarea acțiunilor necesare întăririi cooperării internaționale și a schimbului de informații cu alte state/structuri;
 - întărirea acțiunilor necesare creșterii integrității personalului ANAF.
- Îmbunătățirea managementului resurselor umane ale agenției

- menținerea unui sistem eficient de planificare a forței de muncă necesară asigurării alocării optimului de angajați;
- consolidarea politicilor și practicilor de formare și dezvoltare pentru a-i ajuta pe angajați să își dezvolte cunoștințele, abilitățile și competențele;
- elaborarea și implementarea de programe de formare de leadership.
- Modernizarea birourilor vamale
 - modernizarea infrastructurii birourilor vamale de frontieră cu specific rutier;
 - dotarea cu echipamente moderne de control vamal prin alocarea fondurilor bugetare necesare și achiziționarea de: scanner-e Xray și scanner-e portabile pentru control nedistructiv, camere video de supraveghere a traficului, tablete pentru controalele vamale în fluxul de călători;
 - dezvoltarea sistemelor IT, în colaborare cu MFP, în conformitate cu Strategia Comisiei Europene de implementare a Codului Vamal Unional(CVU), la termenele stabilite prin Decizia Comisiei nr. 578/2016, de stabilire a programului de lucru cu privire la dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în CVU, conform obligațiilor asumate în calitate de Stat Membru.

4.5 Bugetul General Consolidat

După o perioadă de relaxare fiscală prociclică, în care deficitul bugetar s-a majorat pe baza creșterii accelerate a cheltuielilor bugetare ce nu a putut fi susținută de o evoluție similară a veniturilor, **anul 2020 marchează inversarea acestei tendințe prin începerea ajustării deficitului către nivele sustenabile.**

În termeni structurali se manifestă o abatere de la Obiectivul Bugetar pe Termen Mediu (în engleză, prescurtat: MTO) stabilit pentru România, însă la finalul orizontului de planificare se asigură o ajustare a soldului structural de peste 1pp față de anul 2019.

Devierea de la MTO se produce însă cu **menținerea, pe întreg orizontul de planificare, a unui nivel sustenabil al datoriei publice de 40% din PIB, obiectivul final al regulilor europene în materia deficitului bugetar fiind astfel asigurat.**

Bugetul general consolidat						
	- % din PIB -					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
VENITURI buget general consolidat (cash)	29,4	31,3	31,4	31,8	31,4	32,0
CHELTUIELI buget general consolidat (cash)	32,2	34,1	35,8	35,4	34,8	34,6
SOLD buget general consolidat (cash)	-2,84	-2,84	-4,43	-3,60	-3,34	-2,53
SOLD buget general consolidat (ESA)	-2,64	-2,96	-3,82	-3,58	-3,44	-2,77
SOLD structural	-3,0	-2,7	-3,71	-3,39	-3,24	-2,62

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca unele identități contabile să nu se verifice

Deficitul structural pentru 2017-2018 este conform CE. Pentru 2019-2022 este estimare CNSP.

Previziunile cele mai recente ale Comisiei Europene în ceea ce privește deficitul bugetar sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	2019	2020	2021
SOLD buget general consolidat (ESA) (% din PIB)	-3,6	-4,4	-6,1
SOLD structural (% din PIB potențial)	-3,5	-4,4	-5,9

Sursa: Pagina de internet a Comisiei Europene

https://ec.europa.eu/economy_finance/forecasts/2019/autumn/ecfin_forecast_autumn_2019_ro_en.pdf

4.5.1 Evoluții recente și tendințe ale veniturilor bugetare²

Estimarea evoluției principalelor categorii de venituri din impozite și taxe pe perioada 2020-2022 are la bază cea mai recentă proiecție a indicatorilor macroeconomici, corelată cu programul anual de venituri pentru anul 2019 și prevederile legislative în vigoare.

Veniturile bugetare totale sunt proiectate să crească ușor de la nivelul de 31,4% din PIB în anul 2019 la un nivel de 32% din PIB în anul 2022, în special pe baza creșterii ponderii în PIB a contribuțiilor sociale. Creșterea ponderii în PIB a contribuțiilor sociale este explicată prin faptul că dinamica indicatorilor pieței forței de muncă este superioară dinamicii creșterii nominale a PIB.

În structura veniturilor fiscale, veniturile din impozit pe profit sunt estimate a rămâne la un nivel constant de 1,7% din PIB pe întreg orizontul de prognoză. Încasările din impozitul pe venit sunt prognozate să crească de la 2,3% din PIB în anul 2020 la 2,5% din PIB în 2021 și 2022, evoluția acestora fiind influențată de dinamica prognozată a fondului de salarii din economie.

Veniturile din impozite și taxe pe bunuri și servicii se vor menține relativ constante ca pondere în PIB pe întreg orizontul de prognoză. Încasările din taxa pe valoarea adăugată sunt estimate la un nivel în jurul valorii de 6,4% din PIB, iar încasările din accize la 3% din PIB.

² Dacă nu se specifică altfel, indicatorii prezentați la această secțiune sunt calculați în metodologie cash.

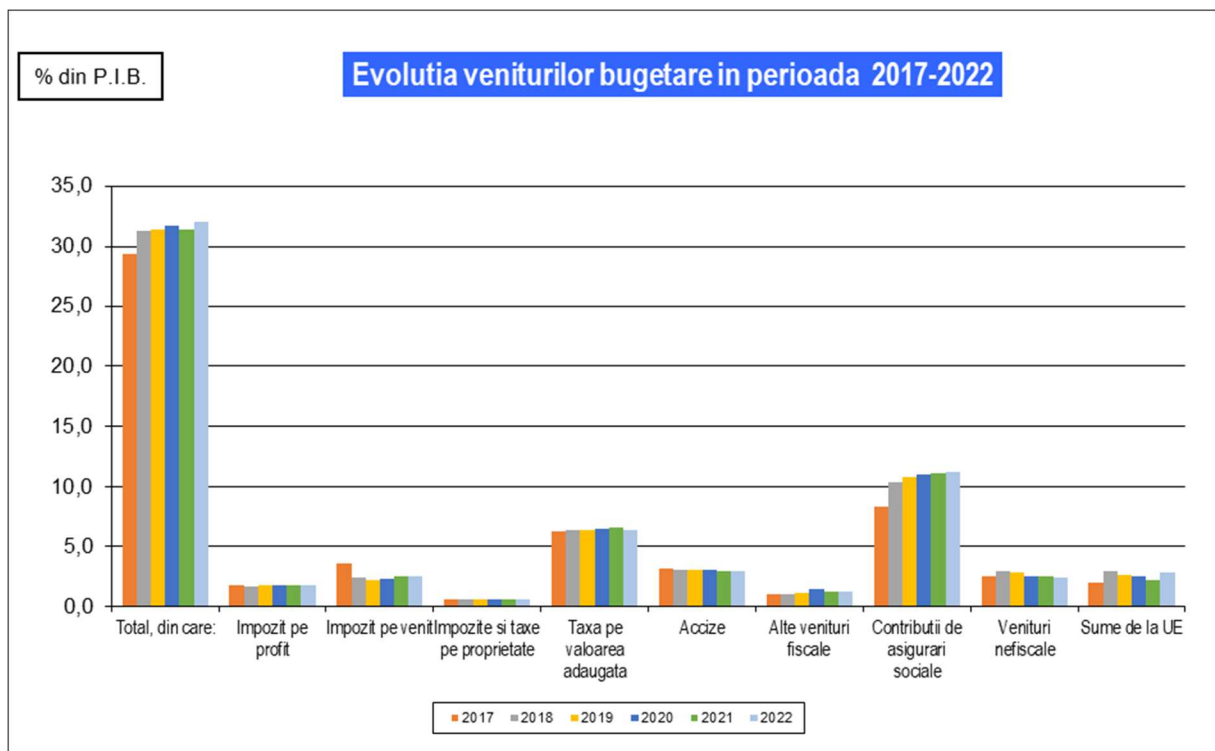
Încasările din contribuții de asigurări sociale în anul 2019 sunt estimate la 10,8% din PIB. Pe termen mediu, ponderea acestora este prognozată să ajungă la 11,3% din PIB în anul 2022, creștere determinată de majorarea prognozată a câștigului salarial mediu și a numărului de salariați.

Veniturile bugetului general consolidat - pe tipuri de venit -							- mil. lei -
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Total, din care:	251.867	295.265	326.638	358.593	382.821	418.743	
Impozit pe profit	14.732	15.653	17.947	19.472	21.293	22.531	
Impozit pe venit	30.143	22.679	23.123	26.315	29.867	32.739	
Impozite si taxe pe proprietate	5.362	5.469	6.152	7.106	7.641	8.182	
Taxa pe valoarea adaugata	53.544	59.609	66.203	72.720	79.216	82.821	
Accize	26.604	28.518	31.179	33.658	36.089	38.657	
Impozit pe comerțul exterior	933	1.050	1.187	1.254	1.326	1.403	
Alte venituri fiscale	8.924	9.532	11.167	16.638	14.873	15.704	
Contribuții de asigurari sociale	71.706	98.101	112.125	124.013	135.294	147.624	
Venituri nefiscale	21.874	27.189	29.396	28.775	29.851	31.207	
Venituri din capital	830	849	959	1.001	1.039	1.078	
Donatii	9	14	18	3	2	1	
Sume de la UE	17.177	27.180	27.180	27.638	26.333	36.797	
Sume incasate in contul unic la bugetul de stat sau in curs de redistribuire	29	-579					

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Veniturile bugetului general consolidat						
- pe tipuri de venit -						
- % din PIB -						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Total, din care:	29,4	31,3	31,4	31,8	31,4	32,0
Impozit pe profit	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Impozit pe venit	3,5	2,4	2,2	2,3	2,5	2,5
Impozite si taxe pe proprietate	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Taxa pe valoarea adaugata	6,2	6,3	6,4	6,4	6,5	6,3
Accize	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Impozit pe comerul exterior	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Alte venituri fiscale	1,0	1,0	1,1	1,5	1,2	1,2
Contributii de asigurari sociale	8,4	10,4	10,8	11,0	11,1	11,3
Venituri nefiscale	2,6	2,9	2,8	2,5	2,5	2,4
Venituri din capital	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Donatii	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sume de la UE	2,0	2,9	2,6	2,4	2,2	2,8
Sume incasate in contul unic la bugetul de stat sau in curs de redistribuire	0,0	-0,1				

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cea mai mare pondere în veniturile bugetului general consolidat o deține Bugetul de stat, urmat de Bugetele locale și Bugetul asigurărilor sociale de stat.

Cele mai mari subvenții de la Bugetul de stat le primește Bugetul asigurărilor sociale de stat pentru

corectarea dezechilibrului sistemului public de pensii.

Veniturile bugetului general consolidat						
- pe bugete componente -						
	- mil. lei -					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Total, din care:	251.867	295.265	326.638	358.593	382.821	418.743
Bugetul de stat	113.023	144.095	152.297	166.664	181.019	201.373
Bugetul general centralizat al unitatilor administrativ teritoriale	74.662	73.493	84.280	82.898	84.708	89.212
Bugetul asigurarilor sociale de stat	58.018	63.801	70.981	87.477	104.542	112.113
Bugetul asigurarilor pentru somaj	2.216	2.609	3.182	3.404	2.832	3.120
Bugetul Fondului pentru asigurari sociale de sanatate	28.761	35.651	41.919	41.154	41.949	45.432
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	24.655	28.806	34.310	36.091	37.260	40.632
Alte componente ale bugetului general consolidat	3.742	3.843	6.026	6.036	6.829	7.441
Transferuri intre bugete si operatiuni financiare(se scad)	-53.210	-57.033	-66.357	-65.131	-76.316	-80.579

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

4.5.2 Evoluții recente și tendințe ale cheltuielilor bugetare³

Dacă până în anul 2019 inclusiv, cheltuielile bugetare totale si-au majorat în mod semnificativ ponderea în PIB, începând cu anul 2020 se realizează o corecție a acestei tendințe pentru a susține obiectivul de ajustare a deficitului bugetar.

Chiar dacă în valoare nominală cheltuielile totale se majorează pe termen mediu, raportat la PIB se înregistrează o diminuare de peste 1 pp față de nivelul din anul 2019 pe fondul menținerii dinamicii nominale a acestora sub dinamica PIB.

Și în structură, majoritatea categoriilor de cheltuieli prezintă aceeași tendință de reducere ca pondere în PIB față de nivelul din anul 2019, cu excepția celor cu asistența socială care prezintă o creștere de circa 1 pp până în jurul nivelului de 12% din PIB.

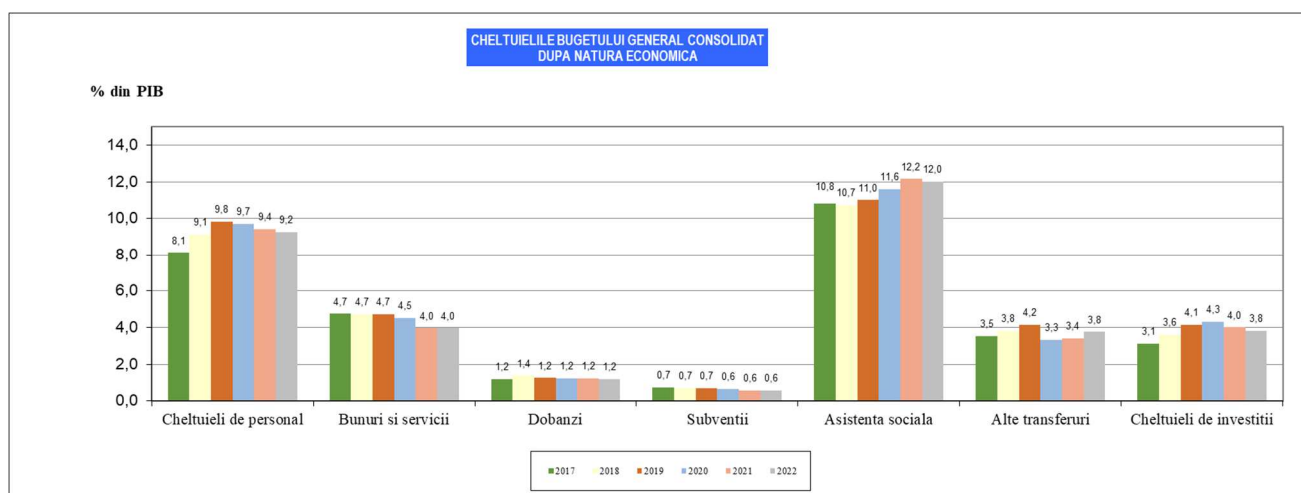
³ Dacă nu se specifică altfel, indicatorii prezentați la această secțiune sunt calculați în metodologie cash.

Cheltuielile bugetului general consolidat - pe clasificatia economica -							- % din PIB -
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Total, din care:	32,2	34,1	35,8	35,4	34,8	34,6	
Cheltuieli de personal	8,1	9,1	9,8	9,7	9,4	9,2	
Bunuri si servicii	4,7	4,7	4,7	4,5	4,0	4,0	
Dobanzi	1,2	1,4	1,2	1,2	1,2	1,2	
Subventii	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	
Asistenta sociala	10,8	10,7	11,0	11,6	12,2	12,0	
Alte transferuri	3,5	3,8	4,2	3,3	3,4	3,8	
Cheltuieli de investitii	3,1	3,6	4,1	4,3	4,0	3,8	

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cheltuielile bugetului general consolidat - pe clasificatia economica -							- mil. lei -
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Total, din care:	276.161	322.115	372.745	399.227	423.434	451.863	
Cheltuieli de personal	69.611	86.138	102.386	109.752	114.755	120.824	
Bunuri si servicii	40.685	44.612	49.202	50.972	48.229	51.825	
Dobanzi	10.125	12.944	12.933	13.951	15.013	15.664	
Subventii	6.201	6.670	7.136	7.292	7.046	7.449	
Asistenta sociala	92.571	101.364	114.571	131.139	148.024	157.039	
Alte transferuri	30.215	36.158	43.330	37.516	41.628	49.074	
Cheltuieli de investitii	26.753	34.229	43.188	48.605	48.739	49.988	

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cea mai importantă componentă a bugetului general consolidat o reprezintă bugetul de stat care deține ponderea cea mai mare din totalul cheltuielilor bugetare. Următoarea componentă, ca pondere, este bugetul centralizat al unităților administrativ-teritoriale, urmat îndeaproape de bugetul asigurărilor sociale de stat.

La dimensiunea cheltuielilor bugetului de stat concură și sumele care se transferă din acesta către alte componente ale bugetului general consolidat, fie pentru echilibrarea acestora (bugetele de asigurări sociale) fie pentru finanțarea unor activități descentralizate la nivelul comunităților locale.

Toate transferurile care se acordă din bugetul de stat către alte bugete sunt eliminate la agregarea bugetului general consolidat pentru a evita dubla înregistrare a acestora.

Cheltuielile bugetului general consolidat						
- pe bugete componente -						
	- mil. lei -					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Total, din care:	276.161	322.115	372.745	399.227	423.434	451.863
Bugetul de stat	144.419	174.674	208.400	214.247	228.788	243.679
Bugetul general centralizat al unitatilor administrativ teritoriale	75.055	76.170	82.741	83.343	85.197	89.638
Bugetul asigurarilor sociale de stat	57.695	63.560	70.932	87.465	104.539	112.110
Bugetul asigurarilor pentru somaj	951	953	1.752	1.912	1.192	1.018
Bugetul Fondului pentru asigurari sociale de sanatate	29.322	34.854	41.919	41.041	41.265	42.872
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	22.864	28.137	32.457	34.195	35.598	39.133
Alte componente ale bugetului general consolidat	3.593	3.693	5.825	5.928	6.726	7.364
Transferuri intre bugete (se scad)	-52.992	-54.670	-66.357	-65.131	-76.316	-80.578
Operatiuni financiare (se scad)	-4.745	-5.257	-4.924	-3.774	-3.555	-3.373

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

4.5.3 Diferențe față de strategia anterioară

Datele privind **creșterea economică** și dinamica **numărului mediu de salariați** din scenariul de prognoză al Strategiei fiscal-bugetare 2020-2022 diferă de cea din varianta anterioară, în principal ca urmare a evoluțiilor din primele nouă luni ale anului 2019, când a avut loc o încetinire a creșterii economice trimestriale, de la 5,0% în primul trimestru la numai 3,0% în trimestrul al treilea, în timp ce în cazul numărului mediu de salariați dinamica pe primele nouă luni a decelerat la 1,1%. În perspectivă, creșterea economică se redresează ușor însă rămâne

sub dinamicile prevăzute în strategia anterioară, acest lucru fiind valabil și pentru numărul de salariați.

Diferența semnificativă între dinamicile exporturilor de bunuri din cele două strategii pentru anul 2019 se datorează evoluției din primele 9 luni ale exporturilor de bunuri care s-au majorat cu numai 2,0% față de aceeași perioadă a anului anterior, însumând 51,8 mld. euro. Această evoluție s-a datorat contracției cererii externe a principalilor parteneri comerciali, în special Germania și conduce la revizuirea dinamicii exporturilor de bunuri din acest an și pe orizontul de prognoză.

Pe seama celor mai recente date publicate de INS referitoare la **deficitul comercial și la deficitul contului curent care au arătat o înrăutățire a acestora pentru anul 2019 s-a revizuit deficitul contului curent în sens de creștere a ponderii în PIB a acestuia față de varianta anterioară a strategiei.**

Diferența de 1 punct procentual în cazul inflației medii anuale pentru anul 2019 între cele două strategii s-a datorat în principal creșterilor mai accentuate de prețuri din prima parte a anului 2019 (în cadrul mărfurilor alimentare la categoria legume și fructe și carne de porc din cauza șocului de ofertă pe seama virusului pestei porcine, în cadrul mărfurilor nealimentare datorită majorării prețurilor la tutun și țigări, precum și în cazul tarifelor la servicii poștale și telecomunicații). O contribuție importantă a avut-o și deprecierea nominală a monedei naționale din primele 10 luni care a fost de 1,8%. Creșterile de preț de la începutul anului 2019 au influențat și modificarea inflației la sfârșitul anului cu 1 punct procentual față de varianta precedentă a strategiei. Dintre acestea amintim: majorarea mai pronunțată la unele produse

cu prețuri volatile ca de exemplu fructe și conserve din fructe (+16,02% în octombrie față de decembrie 2018), dar și la tutun și țigări (+7,65%) și apă, canal, salubritate (+6,72%).

	2018		2019		2020		2021	
	SFB 2019- 2021	SFB 2020- 2022	SFB 2019- 2021	SFB 2020- 2022	SFB 2019- 2021	SFB 2020- 2022	SFB 2019- 2021	SFB 2020- 2022
PIB – creștere reală, %	4,1	4,1	5,5	4,0	5,7	4,1	5,0	4,2
Exportul de bunuri, %	8,1	8,1	8,6	2,7	8,4	4,5	8,5	4,9
IPC - sfârșitul anului, %	3,27	3,27	2,8	3,8	2,5	3,0	2,3	2,8
- media anuală, %	4,63	4,63	2,8	3,8	2,6	3,1	2,5	2,9
Număr mediu de salariați %	3,3	2,5	3,4	2,0	3,3	1,9	3,2	2,1
Soldul contului curent, % din PIB	-4,7	-4,6	-3,3	-4,9	-2,9	-4,5	-2,6	-4,0
	(% din PIB)							
Venituri (metodologie cash)	31,38	31,3	33,51	31,4	32,23	31,8	31,97	31,4
Cheltuieli (metodologie cash)	34,29	34,1	36,28	35,8	34,55	35,4	33,98	34,8
Sold (metodologie cash)	-2,91	2,84	-2,76	-4,43	-2,33	-3,6	-2,01	-3,34
Sold ESA	-2,96	-2,96	-2,78	-3,82	-2,68	-3,58	-2,45	-3,44
Sold structural	-3,03	-2,7	-2,97	-3,71	-3,03	-3,39	-2,77	-3,24

Sursa: CNSP, MFP

Totodată, este prezentată **situația consolidată comparativă a veniturilor, cheltuielilor și deficitului bugetului general consolidat**, aferente **Strategiei fiscal-bugetare 2019-2021** și **Strategiei fiscal-bugetare 2020-2022**.

Din situația comparativă de mai sus, pe partea de venituri se constată o abatere majoră de 2,1 pp din PIB pentru anul 2019, în același timp în strategia fiscal-bugetară actuală se mențin veniturile bugetare pe termen mediu la un nivel sustenabil.

4.6 Politici publice

Politica salarială

La estimarea cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat pentru anul 2020 a fost avută în vedere aplicarea etapizată a *Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare*, conform prevederilor acestui act normativ.

De asemenea, s-a avut în vedere aplicarea în continuare a măsurilor de reducere a cheltuielilor de personal, cuprinse în *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, cu modificările și completările ulterioare*.

Politica în domeniul muncii și protecției sociale

Guvernului României pentru sectorul muncă și protecție socială urmărește prin Programul de Guvernanță:

“Măsuri liberale care să revigoreze economia și să creeze premisele revenirii pe un trend ascendent, normal, de creștere economică și de stimulare a liberei inițiative. Progresul tuturor întreprinzătorilor, stabilitatea celor care lucrează, acoperirea necesarului bugetului de asigurări sociale, investițiile în sectorul public, crearea de noi locuri de muncă, încurajarea muncii în general, respectiv stimularea întoarcerii în țară a celor care au plecat la muncă în străinătate sunt deziderate fundamentale pentru noul Guvern care poate asigura bunăstarea tuturor cetățenilor săi.

Toate deciziile publice trebuie bazate pe consultare, pe dialog social, pe implicarea eficientă a actorilor sociali în procesul decizional. Organizațiile societății civile vor deveni parteneri importanți în furnizarea serviciilor de cea mai bună calitate pentru beneficiari.

Dominiul muncii și al protecției sociale are nevoie de o infuzie de modernitate, inclusiv prin folosirea tehnologiei, respectiv prin eficientizarea aparatului public, principala grijă a guvernului fiind satisfacerea nevoilor cetățenilor.”

PRINCIPALELE OBIECTIVE STRATEGICE VIZATE DE POLITICA ÎN DOMENIUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Politica în domeniul ocupării forței de muncă

I. Creșterea ratei de ocupare a persoanelor în vârstă de 20-64 de ani, prin încurajarea muncii și flexibilizarea pieței muncii concomitent cu creșterea numărului de locuri de muncă și a salariaților cu forme legale.

Programele pentru atingerea obiectivului strategic:

1.1 Ocupare pentru toți; programe pentru stimularea/reinsertia profesională inclusiv a celor plecați la muncă în străinătate; realizarea unor programe de formare profesională a șomerilor și a salariaților aflați în pericolul pierderii locului de muncă, corelate cu necesitățile actuale ale pieței muncii.

1.2: Măsuri pasive pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă

1.3: Condiții de muncă: revizuirea cadrului legislativ; dezvoltarea și modernizarea relațiilor de muncă prin adaptarea contractelor de muncă la noile realități/tendințe economice și cerințe sociale

1.4: Asigurări accidente de muncă și boli profesionale

Impact: Rata de ocupare a persoanelor în vârstă de 20-64 de ani. Țintă 2020: 70%.

Rezultate urmărite:

- Creșterea ocupării persoanelor înregistrate la ANOFM și prevenirea șomajului
- Dezvoltarea cooperării dintre sistemul de educație/sistemul de afaceri, prin susținerea structurilor de învățământ dual, facilitarea tranziției de la sistemul de educație la piața muncii
- Îmbunătățirea nivelului de competențe al persoanelor înregistrate la ANOFM prin programe de formare profesională
- Prevenirea șomajului și consolidarea locurilor de muncă, *dezvoltarea cooperării dintre sistemul de educație/sistemul de afaceri, prin susținerea structurilor de învățământ dual:*
 - Stimularea angajatorilor în vederea ocupării locurilor de muncă vacante
 - Asigurarea protecției persoanelor în cadrul sistemului asigurărilor pentru șomaj
 - Revizuirea măsurilor privind impozitarea muncii
 - Îmbunătățirea cadrului legal în domeniul securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă și asigurarea măsurilor necesare aplicării legislației Uniunii Europene care armonizează condițiile din domeniul de competență al MMPS
 - Asigurarea respectării legislației în vigoare în domeniul protecției muncii, securitate și sănătate în muncă și lipsa discriminării
 - Orientarea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale în sprijinul beneficiarilor de prestații
 - Armonizarea cerințelor regulamentelor europene prin prisma modificărilor impuse de sistemul EESSI cu legislația și practica națională
 - Sprijinirea angajatorilor în realizarea activității de prevenire.

Politica în domeniul pensiilor

Obiectiv: O pensie echitabilă pentru toate categoriile de pensionari, un sistem public de pensii sustenabil concomitent cu reducerea deficitului Bugetului asigurărilor sociale de stat.

II Un sistem de pensii adecvat și sustenabil

2.1 Adecvare și echitate în sistemul de pensii, eliminarea inechităților prin aplicarea principiului contributivității în stabilirea dreptului la pensie.

2.2 Managementul sistemului public de pensii, reducerea deficitului Bugetului asigurărilor sociale de stat

2.3. Consolidarea Pilonului 2 de pensii și introducerea facultative a unor sisteme de pensii ocupaționale

Rezultate urmărite:

- Asigurarea unei vieți decente pentru pensionari
- Respectarea principiilor echității
- Asigurarea unui serviciu public stabil și eficient în interesul cetățenilor

- Asigurarea unui sistem alternativ de pensie

Politica în domeniul asistenței sociale, incluziune socială și reducerea sărăciei

Obiectivul Strategic 3: *Asigurarea unor condiții de trai decente pentru familiile în dificultate și categoriile sociale vulnerabile.*

III Scăderea numărului persoanelor în risc de sărăcie și excluziune socială, în contextul creării unei rețele de servicii sociale integrate, ample și bine coordonate

- 3.1** Protecția copilului
- 3.2** Beneficii de asistență socială și inspecție socială
- 3.3** Servicii sociale
- 3.4** Drepturile persoanelor cu dizabilități
- 3.5.** Egalitate de șanse și combaterea violenței în familie

Rezultate urmărite:

- Îmbunătățirea accesului copiilor la servicii de calitate
- Respectarea drepturilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în situații vulnerabile
- Administrarea într-un sistem unitar de plată a beneficiilor de asistență socială și gestionarea programelor privind serviciile sociale susținute de la bugetul de stat
- Reducerea erorii și fraudei în sistemul de asistență socială prin asigurarea unei activități riguroase de control și inspecție a aplicării măsurilor legale privind activitățile de stabilire și acordare a beneficiilor de asistență socială și de furnizare a serviciilor sociale
- Consolidarea sistemului național de asistență socială în vederea asigurării accesului tuturor categoriilor de persoane vulnerabile la servicii sociale de calitate, în special prin consolidarea capacității SPAS de a asigura pachetul minim de servicii integrate la nivelul fiecărei UAT
- Creșterea accesului la servicii sociale pentru persoanele vârstnice
- Promovarea accesibilității în toate domeniile vieții pentru asigurarea exercitării de către persoanele cu dizabilități a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului; eliminarea discriminării
- Dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități din centrele rezidențiale de tip vechi, în etape, concomitent cu dezvoltarea de servicii în comunitate
- Educarea tinerei generații privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați, creșterea nivelului de participare a femeilor pe piața muncii și încurajarea implicării femeilor la procesul de decizie
- Prevenirea violenței domestice și a recidivei acesteia precum și a violenței sexuale și dezvoltarea unor măsuri adecvate de sprijin și protecție pentru victimele violenței domestice.

Politica în domeniul dialogului social

Obiectivul Strategic 4: Consolidarea dialogului social

IV. Conectarea dialogului social la evoluțiile din mediul economic și social din România, precum și integrarea conceptului de dialog social în cel de dezvoltare națională.

Obiective specifice

4.1. Introducerea unei componente anticipative a dialogului social, prin consultarea partenerilor din faza de intenție referitoare la modificarea politicilor; întocmirea Hărții anticipative a riscurilor

4.2. Revizuirea cadrului legislativ specific, inclusiv eficientizarea activității Consiliului Economic și Social, respectiv a aportului reprezentanților în CESE; lărgirea cadrului de funcționare a dialogului social și consolidarea capacității instituționale aferente desfășurării dialogului social.

Rezultate urmărite:

- Identificarea potențialului conflictogen în relațiile de muncă
- Creșterea eficienței procesului de dialog social.

Dezvoltarea capacității instituționale și digitalizarea în domeniul muncii și protecției sociale

Obiectivul Strategic 5:

V. Consolidarea capacității MMPS de a-și îndeplini funcțiile de elaborare și implementare a politicilor publice și de reglementare din domeniul său de activitate

5.1. Dezvoltarea capacității administrative a instituțiilor din sectorul muncă și protecție socială.

5.2. Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor (TIC) în sectorul muncă și protecție socială; guvernanta TIC și securitate cibernetică (Cybersecurity) eficientă; politici performante de resurse umane pentru specialiștii TIC; mentenanța, dezvoltarea și modernizarea sistemelor TIC

Rezultate urmărite:

- Îmbunătățirea stabilității funcționale a MMPS și a instituțiilor aflate în subordinea sau sub autoritatea acestuia, asigurarea unui management performant al fondurilor publice prin aplicarea standardelor de control intern/managerial
 - Creșterea eficacității și transparenței proceselor de elaborare, evaluare și implementare a unor politici publice de calitate, fundamentate pe studii de impact.
 - Creșterea calității profesionale a resurselor umane din sectorul muncă și justiție socială, a gradului de cunoaștere, înțelegere și aplicare a standardelor de integritate
- Întărirea guvernantei TIC, adoptarea cross-minister de standarde și politici TIC, precum și creșterea calității profesionale a specialiștilor TIC din sectorul muncă și protecție socială.
- Îmbunătățirea stabilității funcționale a sistemelor și echipamentelor TIC; modernizarea și simplificarea fluxurilor informaționale prin digitizare și creșterea interoperabilității/schimbului de date cross-minister; creșterea capacității de analize complexe cross-minister; precum și creșterea transparenței și datelor publice/deschise.

Politica în domeniul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor

Activitatea în domeniul transporturilor și infrastructurii vizează, în principal, creșterea conectivității naționale între poli de creștere economică ai României și a conectivității transeuropene pentru societate și mediul de afaceri.

Obiectivul general pentru domeniul „transporturi și infrastructură”, asumat prin documente strategice, îl reprezintă **implementarea unui sistem de transport eficient economic, sustenabil, sigur, cu impact redus asupra mediului și se referă la dezvoltarea infrastructurii de transport de-a lungul rețelei TEN-T și modernizarea și mentenanța infrastructurii de transport existente**

Politica de finanțare propusă pentru perioada 2020-2022

Având în vedere nevoile de dezvoltare specifice domeniului infrastructura de transport, politica de finanțare propusă pentru perioada 2020-2022 va avea în vedere *prioritizarea programului de investiții publice*.

Totodată, în procesul de alocare a resurselor pe programe/proiecte și moduri de transport se va urmări *implementarea unei politici de finanțare coerente, de atragere masivă a fondurilor europene nerambursabile, de creștere progresivă a participării utilizatorilor la finanțarea infrastructurilor, de încurajare a participării sectorului privat prin aranjamente de tip parteneriat public-privat*.

Prioritățile strategice în domeniul transporturi și infrastructură sunt focalizate în principal pe:

- finanțarea cheltuielilor de mentenanță pentru rețeaua terestră de transport, rutieră și feroviară;
- accelerarea implementării și finalizarea investițiilor în execuție;
- pregătirea proiectelor de mare infrastructură de transport, cu precădere a portofoliului de proiecte ce urmează să fie incluse pe lista Programului operațional pentru transporturi (POIM) în exercițiul bugetar al UE 2021-2027, în limitele prevăzute de lege.

Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor prin OUG nr.68/2019 are rolul de a realiza politica Guvernului în domeniul comunicațiilor electronice, serviciilor postale, securității cibernetice, tehnologiei informației, societății informaționale și a cadrului național de interoperabilitate.

Misiunea este crearea premiselor durabile pentru tranziția la societatea informațională și de a contribui la desvârșirea pieței unice digitale europene.

Obiectivele generale ale instituției în domeniul comunicațiilor **sunt:**

- crearea unei societăți care să permită accesul tuturor cetățenilor la servicii publice electronice de înaltă calitate, prin creșterea capacității acestora de utilizare a serviciilor societății informaționale, prin reformarea modelelor operaționale la nivelul administrației publice, utilizând tehnologiile informației și comunicațiilor,
- creșterea competitivității mediului de afaceri prin utilizarea avansată a tehnologiilor informației și comunicațiilor.

PRIORITATI STRATEGICE PE TERMEN MEDIU ÎN DOMENIUL COMUNICAȚIILOR ȘI SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE

Prioritățile strategice pe termen mediu ale Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor în domeniul comunicațiilor și societății informaționale sunt:

- continuarea implementării prevederilor Strategiei Naționale privind Agenda Digitală pentru România 2020 în vederea asigurării accesului rapid și nelimitat la facilitățile oferite de tehnologiile comunicațiilor și informației (TIC);
- elaborarea și implementarea strategiei de e-commerce având la baza politica de e-commerce
- elaborarea unei politici publice în domeniul e-guvernării și implementarea măsurilor care deriva din planul de acțiuni subsumat politicii în scopul creșterii numărului și a calității serviciilor publice electronice și extinderea gradului de digitalizare a instituțiilor publice

- dezvoltarea economica și creșterea competitivității prin stimularea investițiilor în sectorul TIC la nivel național;
- elaborarea politicii de broad band pentru viitoarea perioada de programare a fondurilor europene 2021-2027 care să justifice intervenția publică planificată pe baza unor modele de investiții sustenabile
- dezvoltarea infrastructurii de broadband și de servicii digitale;
- implementarea legislației în domeniul identificării electronice și al serviciilor de încredere pentru tranzacțiile electronice;
- alinierea la cadrul legislativ european privind protecția datelor cu caracter personal;
- implementarea legislației privind asigurarea unui nivel ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice;
- reglementarea modului de administrare și funcționare a domeniului de nivel superior „.ro”;
- asigurarea accesibilității site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public;
- implementarea soluțiilor de interoperabilitate în conformitate cu cadrul european de interoperabilitate.

Politica în domeniul educației

Cadrul strategic pentru educație și formare profesională ce cuprinde strategiile sectoriale, adoptate prin hotărâri de guvern, și anume - *Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii*, *Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015 – 2020*, *Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 – 2020*, *Strategia educației și formării profesionale din România în perioada 2016 - 2020* precum și proiectul *Strategiei pentru modernizarea infrastructurii educaționale 2019-2023* definesc obiectivele generale și direcțiile majore de acțiune din domeniul de referință al Ministerului Educației și Cercetării. Acestea asigură suportul strategic pentru creșterea competitivității și coeziunii sociale și teritoriale, pentru dezvoltarea personală a tinerilor și integrarea socială precum și pentru corelarea învățământului cu cerințele angajatorilor.

Programul de Guvernare, documentele europene și naționale programatice (Strategia Europa 2020, Cadrul ET 2020 ș.a.) fundamentează principalele orientări strategice în domeniul educației:

- procentul celor care părăsesc timpuriu școala să fie sub 11,3%;
- cel puțin 26,7% dintre persoanele cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani să aibă finalizate studiile terțiare;
- cel puțin 10% dintre persoanele cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani să participe la învățarea pe tot parcursul vieții.

1. Asigurarea accesului egal și a participării la educație pentru fiecare copil din România

Asigurarea calității la toate nivelurile de educație și formare profesională

3. Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic

4. Asigurarea și

I. Învățământ preuniversitar

- Continuarea programelor naționale adresate participării școlare a copiilor cu risc ridicat (implementarea Legii nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, Programul guvernamental *Rechizite școlare*, Programul național *Bani de Liceu*, *Bursa profesională*, Programul *Euro 200*, Programul – pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolari și alte programe sociale finanțate din bugetele consiliilor locale/județene - *Masa Caldă*, *Decontarea navetei*; *Programul pentru școli al României*);
 - Programelor de tip „Școala după școală” și „A doua șansă”
 - Sprijinirea costurilor cu transportul elevilor din zonele rurale și defavorizate;
 - Stimularea participării la îngrijirea și educația timpurie a copiilor;
 - Susținerea elevilor cu dizabilități - acces la educația de bază și la nivelurile superioare;
 - Dezvoltarea activităților de consiliere și orientare profesională
-
- Restructurarea curriculumului școlar și a programelor școlare necesară pentru promovarea unui învățământ orientat pe valori, creativitate, capacități cognitive, capacități volitive și capacități acționale, cunoștințe fundamentale și cunoștințe, competențe și abilități de utilitate directă, în profesie și în societate;
 - Asigurarea de manuale corespunzătoare, inclusiv digitale; realizarea de evaluări relevante;
 - Încheierea evaluării periodice a tuturor unităților de învățământ;
 - Susținerea Inspecției Școlare; îndrumarea și consilierea cadrelor didactice;
-
- Stimularea inovării și creativității, inclusiv a spiritului antreprenorial; susținerea elevilor capabili de inovare și creație.
-
- Promovarea învățământului profesional și tehnic, a celui dual, corelat cu nevoile pieței muncii, inclusiv prin creșterea cifrei de școlarizare la această formă de organizare a învățământului profesional și tehnic;
 - Stimularea parteneriatelor public-privat în domeniul educației și formării profesionale;
 - Actualizarea instrumentelor folosite pentru a descrie ocupațiile și calificările, curricula și materialele curriculare conexe;
 - Dezvoltarea de programe de calificare/ formare continuă, în funcție de nevoile înregistrate pe piața muncii.
-
- Obținerea autorizațiilor sanitare de către toate unitățile de învățământ;

Obiective	Direcții de acțiune, programe, proiecte
<p><i>modernizarea bazei materiale; Digitalizarea învățământului</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea accesului la INTERNET pentru toate structurile școlare; • Dotarea laboratoarelor, cabinetelor și atelierelor școală cu mobilier, echipamente și mijloace didactice moderne; • Susținerea proiectelor și programelor privind mobilitățile; • Implementarea unor proiecte, din fonduri nerambursabile, pentru modernizarea procesului de predare-învățare cu ajutorul TIC: <ul style="list-style-type: none"> - Wireless școli și campusuri pentru elevii și cadrele didactice din 4.500 de școli de nivel gimnazial; - Platforma e-learning (Platforma Națională a Educației) - pentru elevii și cadrele didactice din minimum 2.000 școli (ținta 4.500 școli); - Sistem informatic pentru managementul școlarității din învățământul preuniversitar; • Dotarea bibliotecilor școlare.
<p><i>5. Formarea cadrelor didactice și îmbunătățirea managementului școlar</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Formarea continuă a personalului din învățământ prin programe finanțate de la bugetul de stat și din fonduri europene; • Formarea cadrelor didactice și a tutorilor în domeniul învățării la locul de muncă; • Ocuparea prin concurs a posturilor de conducere, îndrumare și control; • Profesionalizarea managerilor educaționali și îmbunătățirea performanțelor acestora; • Implementarea proiectului <i>Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți</i>.
<p><i>6. Finanțarea corespunzătoare a sistemului de educație și formare profesională</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Finanțarea de măsuri destinate ante-preșcolarilor și preșcolarilor; • Asigurarea cofinanțării pentru derularea proiectelor finanțate din fonduri europene; • Operaționalizarea completă a Sistemului Informatic Integrat al Învățământului din România; • Asigurarea activităților de monitorizare/evaluare/consiliere și control/audit.
<p><i>7. Îmbunătățirea tranziției de la învățământul secundar superior la cel terțiar</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea participării absolvenților din anul curent la examenul de bacalaureat și mărirea ratei de promovare; • Acordarea de granturi liceelor cu rezultate slabe, pentru reducerea ratei abandonului, creșterea ratei de absolvire și îmbunătățirea performanțelor la bacalaureat, prin <i>Proiectul privind Învățământul Secundar (ROSE)</i>; • Asigurarea de experți mentori pentru implementarea activităților remediale și de suport; • Formarea personalului în domeniul evaluării.

Obiective**Direcții de acțiune, programe, proiecte****II. Învățământ superior****1. Îmbunătățirea accesului și a participării**

- Continuarea implementării programelor sociale pentru studenți; acordarea de burse pentru tinerii din grupuri defavorizate;
- Construcția și modernizarea capacităților de cazare a studenților;
- Creșterea participării adulților, la învățământul terțiar, pe rute non-tradiționale;
- Susținerea implementării schemelor de granturi pentru universități, derulate în cadrul proiectului ROSE.

2. Asigurarea calității și creșterea competitivității universităților românești

- Operaționalizarea sistemului de evaluare și informare privind tezele de doctorat;
- Clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii;
- Dotarea laboratoarelor de licență/specialitate;
- Realizarea unei finanțări bazate pe criterii de performanță;
- Creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate;
- Întărirea criteriilor și îmbunătățirea standardelor de asigurare a calității - astfel încât să se respecte principiul "*dezvoltare bazată pe performanță*";
- Implicarea universităților în elaborarea politicilor și strategiilor sectoriale.

3. Asigurarea autonomiei învățământului superior corelată cu responsabilitatea publică

- Asigurarea libertății comunității academice de a gestiona propriile programe de studii și conținuturi de învățare/cercetare, precum și întărirea capacității de administrare privind structura și funcționarea internă;
- Dezvoltarea capacității instituționale a universităților; implicarea tuturor factorilor implicați;
- Implicarea activă a instituțiilor de învățământ superior în mediul economic regional și național.

4. Corelarea programelor de studii universitare cu nevoile pieței muncii

- Centrarea programelor de studii pe dobândirea unor calificări relevante pe piața muncii;
- Multiplicarea stagiilor de practică de specialitate/internship prin accesarea unor proiecte cu finanțare nerambursabilă;
- Dezvoltarea, pilotarea și optimizarea unor oferte de studii pentru învățământul superior în sprijinul angajabilității, în cadrul unor apeluri de proiecte POCU;
- Implementarea de proiecte comune între universități, companii private, agenții de stat;
- Sprijinirea Centrelor de orientare și consiliere în carieră;
- Dezvoltarea și implementarea de instrumente pentru urmărirea parcursului educațional al tinerilor și a angajabilității absolvenților

Obiective**Direcții de acțiune, programe, proiecte**

de studii superioare.

5. Internaționalizarea învățământului superior

- Încurajarea organizării de programe de studii în limbi străine, în vederea atragerii de studenți străini, inclusiv din țări terțe, precum și pentru furnizarea de forță de muncă calificată pentru companiile care operează în România;
- Multiplicarea mobilităților studențești și ale cadrelor didactice; participarea la manifestări, concursuri și târguri internaționale;
- Includerea în Metodologia de finanțare a unor indicatori privind orientarea internațională a universităților.

6. Finanțarea corespunzătoare și dezvoltarea și sistemelor informatice

- Asigurarea unei finanțări corespunzătoare, atât pentru activitățile didactice cât și pentru activitățile de cercetare științifică;
- Accesarea Fondului de Dezvoltare și Investiții, pentru finanțarea proiectelor proprii de investiții, în domenii prioritare;
- Corelarea într-un sistem informatic strategic a actualelor instrumente de colectare și raportare a datelor pentru învățământul superior (SIIIR, ANS, RMU, Infrastructura Cercetare) și operaționalizarea efectivă a sistemelor existente (RMU, REI, SAPM, Study in Romania etc.);
- Stabilirea unui set de indicatori pentru evaluarea și monitorizarea politicilor publice pentru învățământ superior;
- Consolidarea instrumentelor de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ superior pe piața muncii.

III. Dezvoltarea dimensiunii europene și internaționale a învățământului românesc**1. Întărirea cooperării europene și internaționale**

- Continuarea și dezvoltarea cooperării europene și internaționale în domeniul educației; consolidarea relațiilor bilaterale cu statele membre ale UE, cele din Spațiul Economic European și cu state terțe;
- Asumarea unui rol activ în cadrul inițiativelor regionale ale Uniunii Europene: Strategia pentru Regiunea Dunării, UE – Asia, UE - America Latină și Caraibe, Parteneriatul estic, America de Nord și Africa etc.

2. Sprijinirea comunităților românești din afara României

- Continuarea proiectului „Limbă, cultură și civilizație românească” în școli din State Membre UE;
- Asigurarea de facilități tinerilor de origine etnică care doresc să studieze în instituții de învățământ superior din România;
- Susținerea lectoratelor de limbă română în universități din străinătate.

IV. Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții

Obiective

Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții

Direcții de acțiune, programe, proiecte

- Crearea și dezvoltarea de Centre Comunitare de Învățare Permanentă;
- Evaluarea și certificarea rezultatelor învățării;
- Dezvoltarea de programe de recalificare/ formare continuă;
- Elaborarea/actualizarea standardelor ocupaționale și a calificărilor profesionale în concordanță cu noul Cadru Național al Calificărilor.

Creșterea capacității administrative

V. Creșterea capacității administrative

- Îmbunătățirea capacității administrative proprii a MEC și a structurilor subordonate, inclusiv de monitorizare și evaluare;
- formării continue și a instruirilor periodice pentru personalul MEC și al unităților/instituțiilor aflate în subordinea sa.

Politica în domeniul cercetării

Politica CD&I este definită de *Strategia Nationala CD&I 2014-2020 (SNCDI)*, cu orientare spre predictibilitate, inovare și antreprenoriat, fără a neglija resursa umană tânără și cercetarea de excelență, capabile să atragă resurse private și fonduri din străinătate.

Particularitățile politicii actuale sunt date de prioritățile strategice:

- Specializarea inteligentă – un concept al cărui element cheie este procesul de descoperire antreprenorială, cu rolul de a maximiza rolul CD&I pe lanțurile de valoare. Specializarea inteligentă prin CD&I asigură avantajul competitiv sustenabil al firmei, cu influență pozitivă asupra competitivității economice sectoriale și naționale.
- Prioritățile naționale (sănătate, patrimoniu cultural).

Instrumentele principale de implementare ale SNCDI aflate în sfera de influență a MEC sunt:

- Planul Național CD&I 2015-2020 (PNCDI III)
 - Programul 1: Dezvoltarea sistemului național de cercetare dezvoltare.
 - Programul 2: Creșterea competitivității economiei românești prin cercetare, dezvoltare și inovare.
 - Programul 3: Cooperare europeană și internațională.
 - Programul 4: Cercetare fundamentală și de frontieră.
 - Programul 5: Cercetare în domenii de interes strategic.
- Programul Operațional de Competitivitate - Axa prioritară 1 Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru susținerea afacerilor și competitivitate
- Programele nucleu destinate institutelor naționale de cercetare-dezvoltare.
- Facilități fiscale pentru CD&I.
- Programele sectoriale.

I. Dezvoltarea capacității de cercetare-dezvoltare și de diseminare a rezultatelor cercetării

1. Creșterea capacității sistemului CD&I național până la nivelul mediei UE

- Finanțarea Planului Național;
- Finanțare instituțională de bază pentru institutele CD naționale.

2. Diseminare și internaționalizare

- Participare la programe și organisme internaționale (CERN, ESA).

II. Creșterea competitivității economice prin cercetare și inovare

1. Infrastructuri de cercetare de interes pan-european, generatoare de centre de competitivitate

- Instalația de lasere „Extreme Light Infrastructure” (ELI-NP);
- Centrul Danubius, componentă a Strategiei UE pentru regiunea Dunării;
- „Advanced Lead Fast Reactor European Demonstrator” (ALFRED).

2. Investiții CD din sectorul privat

- Aplicarea facilităților fiscale pentru CD&I.

Politica în domeniul justiției

În perioada 2019 - 2022 urmărim dezvoltarea unui sistem de justiție modern, eficient, accesibil și de calitate, adaptat cerințelor societății contemporane (e-justice, reducerea duratei proceselor, jurisprudență unitară, specializare, integritate, transparență) și capabil să răspundă provocărilor viitorului.

Avem ca obiective prioritare asigurarea unei bune funcționări a justiției, asigurarea unor condiții optime de detenție, în conformitate cu standardele internaționale, precum și consolidarea sistemului de probațiune.

Propuneri de politici perioada 2019 – 2022

Priorități strategice:

1. Buna funcționare a justiției prin asigurarea condițiilor logistice și a resurselor umane necesare;
2. Consolidarea cadrului normativ și instituțional necesar bunei desfășurări a Ministerului Justiției ca furnizor de servicii publice;
3. Îmbunătățirea condițiilor de detenție;
4. Dezvoltarea sistemului de probațiune;
5. Consolidarea capacității administrative a celorlalte instituții subordonate.

Principalele obiective ale politicilor sectoriale:

1. Buna funcționare a justiției prin asigurarea condițiilor logistice și a resurselor umane necesare

Obiectivele specifice ce vizează activitatea instanțelor judecătorești, pentru perioada 2020 – 2022, au fost fundamentate pe baza Programului de guvernare 2020 – 2022 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a justiției ca serviciu public 2015 - 2020 și vizează cu precădere alocarea resurselor necesare bunei funcționări a instanțelor. Astfel, principalele obiective pentru perioada 2020-2022 sunt:

- Implementarea la nivel național a proiectului *Dosarul electronic*;
- Continuarea Programului Național de investiții în infrastructura instanțelor din capitalele de județ;
- Implementarea Proiectului Îmbunătățirea Serviciilor Judiciare, finanțat de BIRD;
- Realizarea *Cartierului pentru Justiție – Justice District* din București pentru a soluționa problema lipsei spațiilor necesare instanțelor și parchetelor din capitală, în baza Memorandumului cu tema: „ Acordul de principiu privind contractarea unui împrumut de la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) , în vederea sprijinirii proiectului “Cartierul pentru justiție”;
- Alocarea unor resurse umane suficiente pentru ca actul de justiție să se desfășoare cu costuri și în termene rezonabile, atât pentru justițiabil, cât și pentru stat, pe baza așezării unor competențe ale instanțelor și parchetelor care să asigure o încărcătură echilibrată și scăderea volumului de dosare pe fiecare magistrat și grefier.

2. Consolidarea capacității Ministerului Justiției ca furnizor de servicii publice, creșterea rolului în sfera măsurilor neprivative de libertate, a recuperării creanțelor provenite din infracțiuni, cetățeniei și cercetării în domeniul criminologiei

În ciuda eforturilor depuse, corupția rămâne un fenomen real care afectează cetățenii prin efectele sale atât în sfera instituțiilor publice, cât și în raporturile private, economice.

Astfel o prioritate o constituie combaterea corupției, ca parte a efortului integrat al tuturor guvernelor statelor membre UE de combatere a corupției pe întreg teritoriul UE, inclusiv deci a corupției transfrontaliere.

Politica penală va include principiul prevenției, al recuperării prejudiciilor, al mijloacelor alternative de pedeapsă, al mijloacelor moderne în cazurile de măsuri preventive (brățări electronice), al pedepselor disuasive pentru cazurile de corupție. În acest efort, dimensiunea preventivă din Strategia națională anticorupție are un rol esențial.

Agentia de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate

Prin înființarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI) România are o abordare integrată a recuperării activelor provenite din infracțiuni combinând funcțiile suport pentru organele de urmărire penală și instanțe cu cele de cooperare internațională, de gestionare efectivă a bunurilor indisponibilizate și de reutilizare socială a bunurilor și valorilor confiscate. Scopul final al ANABI este acela de a asigura o creștere a ratei de executare a ordinelor de confiscare dispuse în materie penală, printr-o administrare eficientă a bunurilor sechestrate care sunt repartizate Agenției de procurori și judecători. Corelativ, vor crește veniturile aduse la bugetul de stat, precum și cele prin care se asigură despăgubirea

victimelor infracțiunilor, inclusiv ale statului, când acesta s-a constituit parte civilă în procesul penal. În perioada previzionată, se vor aloca resurse bugetare pentru atingerea cu prioritate a următoarelor obiective și proiecte:

- Consolidarea Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI) prin ocuparea posturilor vacante;
- Creșterea gradului de recuperare a produselor infracțiunilor urmând cele mai bune practici din alte state membre UE și consolidarea practicii judiciare. Acest obiectiv presupune implicarea efectivă a Agenției în soluționarea cu celeritate și eficiență a cererilor formulate de autoritățile judiciare naționale și străine privind identificarea de bunuri care pot face obiectul măsurilor asigurătorii, respectiv administrarea, și inclusiv valorificarea celor deja indisponibilizate;
- Dezvoltarea aplicației informatice care va sta la baza sistemului național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni. Vor fi avute în vedere cu prioritate: organizarea proceselor de achiziție publică – software, hardware, dezvoltarea și testarea aplicației, precum și corelarea acesteia cu ECRIS;
- Identificarea și diseminarea de bune practici. Vor fi avute în vedere cu prioritate: implementarea activităților cuprinse în proiectul POCA derulat de ANABI.

Obiectivele și măsurile preconizate sunt parte integrantă a strategiei naționale de dezvoltare a sistemului judiciar 2015 – 2020 - Obiectiv specific 3.B.4 - Consolidarea instituțională a sistemului judiciar - Creșterea gradului de recuperare a creanțelor provenite din infracțiuni.

Dezvoltarea sistemului de probațiune

Extinderea rolului serviciilor de probațiune în sfera execuțională penală impune continuarea în următorii ani a procesului de consolidare a sistemului de probațiune, a mecanismelor de lucru la nivelul sistemului de probațiune în vederea aplicării prevederilor cadrului normativ în materia sancțiunilor și măsurilor neprivative de libertate, precum și a tuturor proceselor aferente asigurării infrastructurii, a resurselor umane și financiare necesare activității serviciilor de probațiune.

Aceste procese sunt subsumate obiectivelor și măsurile cuprinse în Planul de acțiune pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015-2020, care vizează, printre altele, creșterea capacității sistemului de probațiune de a pune în aplicare noile dispoziții în materie penală și aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului de probațiune. În aceeași măsură, în cuprinsul Calendarului de măsuri 2018-2024 pentru soluționarea supra-aglomerării carcerale și a condițiilor de detenție, în executarea hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României aprobat prin memorandum al Guvernului României au fost incluse o serie de acțiuni care sunt în strânsă corelare cu documentele strategice menționate.

În acest sens, este necesară luarea unor măsuri la nivel legislativ, măsuri ce vizează resursele umane și infrastructura.

Obiective la nivel **legislativ**:

- Promovarea statului personalului de probațiune, în aplicarea dispozițiilor art. 121 alin. (1) din Legea nr. 252/2013 privind organizarea și funcționarea sistemului de probațiune, cu modificările și completările ulterioare. Adoptarea noului statut al personalului de probațiune reprezintă o etapă esențială și cu caracter de urgență, în asigurarea sustenabilității procesului de reorganizare a sistemului de probațiune;
- Aprobarea prin hotărâre de guvern a Strategiei naționale de reabilitare a persoanelor

față de care s-au dispus sancțiuni și măsuri comunitare, aplicată în sistemul de probațiune;

- Aprobarea prin hotărâre de guvern a Strategiei de dezvoltare a sistemului de probațiune 2020 - 2024.

Obiective ce vizează **resursele umane și infrastructura**:

- Asigurarea finanțării pentru 406 posturi de personal de probațiune și 168 de posturi de personal suport (personal cu atribuții de secretariat și conducători auto) din schema de personal a serviciilor de probațiune și scoaterea acestora la concurs, gradual, pentru a asigura derularea în condiții normale a procesului de punerea în executare a sancțiunilor și măsurilor neprivative dispuse de instanțele judecătorești în cauzele penale;
- Finalizarea procesului de operaționalizare a structurii centrale a Direcției Naționale de Probațiune prin ocuparea celor 37 posturi vacante.

Asigurarea condițiilor de lucru personalului angajat, identificarea de spații pentru a fi utilizate ca sedii ale serviciilor de probațiune, în condițiile extinderii schemei de personal, inclusiv prin închiriere, achiziționarea de echipamente IT și de mobilier din fondurile de la bugetul de stat, precum și din fonduri externe nerambursabile.

Autoritatea Națională pentru Cetățenie

Autoritatea Națională pentru Cetățenie are ca obiective principale pentru perioada 2020-2022: (1) consolidarea cadrului organizatoric și funcțional necesar prelucrării cererilor de acordare, redobândire, renunțare la cetățenia română, (2) continuarea procesului de organizare și planificare la nivelul fiecărui compartiment funcțional din structura ANC, conform atribuțiilor stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare și de coordonare a acțiunilor interne, inclusiv la nivel decizional, în vederea realizării obiectivelor specifice asumate, (3) asigurarea implicării/participării în/la elaborarea, actualizarea sau inițierea unor modificări/completări ale cadrului legal și de colaborare/cooperare interinstituțională, în limita competențelor proprii.

1. Coordonarea sistemului penitenciar

În cadrul acestei politici, prioritară în perioada următoare este rezolvarea problemei condițiilor de detenție. Singura măsură care poate rezolva semnificativ problema îmbunătățirii condițiilor din penitenciare este extinderea capacității de detenție.

Soluția pe termen scurt și mediu este modernizarea și extinderea capacității penitenciarelor existente, prin construcția de corpuri de clădire noi de câte aproximativ 200 de locuri în fiecare penitenciar.

Urmare aplicării prevederilor Legii nr. 169/2017 privind modificarea și completarea Legii nr. 254/2013, prin care s-a instituit un mecanism compensatoriu, pentru acordarea unui beneficiu de 6 zile considerate executate suplimentar pentru un număr de 30 de zile de custodie în spații de detenție necorespunzătoare, deficitul de locuri de cazare a înregistrat un trend descendent.

Alte obiective prioritare în cadrul politicii aferente sistemului penitenciar vizează:

- Garantarea siguranței sistemului administrației penitenciare și uniformizarea modului de aplicare a regimului penitenciar, având ca rezultat îmbunătățirea capacității de supraveghere, control și limitarea sustragerilor de la executarea pedepselor
- Educație, asistența psihologică și asistență socială, adaptate nevoilor deținuților, în vederea creșterii șanselor de reintegrare socială a deținuților

- Asigurarea asistenței medicale de calitate, protejarea și promovarea sănătății, precum și prevenirea îmbolnăvirilor

2. Consolidarea capacității administrative a celorlalte instituții subordonate

Oficiul Național al Registrului Comerțului

Conform Planului de acțiuni al Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar 2015–2020, pentru activitatea desfășurată, Oficiul Național al Registrului Comerțului trebuie să aducă la îndeplinire următoarele obiective:

- Simplificarea accesului la serviciile Registrului Comerțului și preluarea de către această instituție a unor proceduri, vizând societățile comerciale, derulate în prezent la nivelul instanțelor.
- Consolidarea capacității instituționale a ONRC, a sistemului registrului comerțului și a sistemului informatic integrat al ONRC prin: îmbunătățirea cadrului legislativ ce reglementează activitatea de înregistrare în registrul comerțului și dezvoltarea instituțională necesară aplicării viitoarelor soluții legislative.
- Reglementarea, dezvoltarea și implementarea soluției privind buletinul electronic al registrului comerțului și arhivarea electronică a documentelor gestionate de ONRC.
- Extinderea Buletinului Procedurilor de Insolvență.
- Dezvoltarea și implementarea soluțiilor privind extinderea, optimizarea, dezvoltarea și interconectarea portalului de servicii on-line și a sistemului informatic integrat al ONRC cu sistemul ECRIS instanțe și parchete, portalul e-justice și alte sisteme [inclusiv soluții privind servicii de Business Continuity și Disaster Recovery (DR), sistem de securitate cibernetică pentru sistemul informatic integrat și serviciile informatice ale ONRC].
- Formarea profesională a personalului ONRC.
- Elaborarea și implementarea de soluții de management al calității la nivelul ONRC.
- Asigurarea infrastructurii hardware ONRC.

Institutul Național de Expertiză Criminalistică

În vederea eficientizării activității de expertiză criminalistică, în perioada 2019-2021, Institutul Național de Expertiză Criminalistică are ca obiective generale: implementarea de noi specialități de expertiză criminalistică, continuarea dotării institutului cu echipamente și programe moderne, menținerea acreditării ISO/CEI 17025 și creșterea numărului expertizelor criminalistice efectuate, prin utilizarea de echipamente performante și angajarea de experți criminaliști.

Politica în domeniul afacerilor interne

În acord cu Planul Strategic Instituțional, pentru perioada 2019-2022, Ministerul Afacerilor Interne acționează pentru îndeplinirea următoarelor **obiective strategice**:

- Asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului;
- Creșterea capacității MAI de gestionare a evenimentelor majore;
- Creșterea eficienței și capacității administrative a MAI.

Obiectivele strategice sunt susținute de următoarele **programe**:

- Programul 1 „Ordine și siguranță publică”
- Programul 2 „Siguranța frontierei de stat, migrație, azil și integrare”
- Programul 3 „Protecție civilă și sprijin acordat comunității”
- Programul 4 „Servicii pentru cetățeni și persoane juridice”
- Programul 5 „Capacitate administrativă și sprijin operațional”

În cuprinsul fiecărui program sunt stabilite măsuri și rezultate așteptate, astfel:

PROGRAMUL 1.1 "ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ"

Obiectiv strategic program - **Asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului**

➤ **Măsuri ale programului 1.1:**

- Prevenirea și combaterea infracțiunilor contra persoanei
- Prevenirea și combaterea infracțiunilor contra patrimoniului
- Prevenirea și combaterea infracțiunilor la regimul armelor și munițiilor, materialelor nucleare, al materiilor explozive, precum și al substanțelor periculoase
- Combaterea criminalității organizate pe linia traficului de persoane
- Combaterea criminalității organizate pe linia traficului de droguri
- Combaterea criminalității informatice
- Combaterea criminalității organizate pe linia finanțării terorismului și spălării banilor
- Prevenirea traficului de persoane
- Acordarea de sprijin victimelor traficului de persoane
- Prevenirea consumului de droguri
- Acordarea de asistență consumatorilor de droguri
- Prevenirea și combaterea evaziunii fiscale
- Prevenirea și combaterea contrabandei
- Prevenirea și combaterea criminalității în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală
- Prevenirea și combaterea principalelor cauze generatoare de accidente rutiere
- Prevenirea și combaterea abaterilor și infracțiunilor contra siguranței circulației pe căile ferate
- Prevenirea și combaterea abaterilor și infracțiunilor la regimul transportului naval
- Prevenirea și combaterea infracțiunilor la regimul protejării patrimoniului cultural național
- Prevenirea și combaterea infracțiunilor silvice
- Prevenirea și combaterea infracțiunilor privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura
- Participarea reprezentanților Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR) la misiuni și activități internaționale
- Desfășurarea formării profesionale inițială și continuă a polițiștilor în cadrul Școlii de Agenți de Poliție "Vasile Lascăr", Câmpina și a Școlii de Agenți de Poliție "Septimiu Mureșan", Cluj–Napoca

- Desfășurarea formării continue a polițiștilor în cadrul Centrului de Formare și Perfecționare a Polițiștilor "Nicolae Golescu" Slatina și a Centrului Chinologic "dr. Aurel Greblea" Sibiu
- Asigurarea unor intervenții operative la apelurile primite în centrele operaționale ale structurilor teritoriale ale MAI
- Asigurarea pazei, protecției, supravegherii și intervenției
- Desfășurarea de misiuni de menținere și asigurare a ordinii publice
- Prevenirea și combaterea terorismului
- Participarea reprezentanților Inspectoratului General al Jandarmeriei Române (IGJR) la misiuni și activități internaționale
- Desfășurarea formării profesionale inițială și continuă în cadrul Școlii Militare de Subofițeri de Jandarmi "Grigore Alexandru Ghica", Drăgășani și a Școlii Militare de Subofițeri de Jandarmi, Fălticeni
- Desfășurarea formării profesionale continuă a jandarmilor în cadrul Școlii de Aplicație pentru ofițeri "Mihai Viteazul" București, Centrului de Pregătire și Perfecționare Gheorghieni, Centrului de Pregătire și Perfecționare Montan Sinaia și Centrului de Pregătire și Perfecționare Ochiuri
- Desfășurarea de activități informativ-operative pentru identificarea, prevenirea și contracararea amenințărilor, vulnerabilităților și a factorilor de risc care pot conduce la tulburarea gravă a ordinii publice

➤ **Rezultate așteptate ale programului 1.1:**

- Prevenirea și combaterea infracțiunilor comise contra persoanei, a patrimoniului, precum și la regimul armelor, munițiilor, materialelor nucleare, al materiilor explozive și substanțelor periculoase
- Destructurarea grupurilor infracționale organizate
- Creșterea capacității de autoprotecție a populației împotriva victimizării și revictimizării prin trafic de persoane
- Reducere cererii și ofertei de droguri
- Reducerea evaziunii fiscale și a altor forme ale criminalității economico – financiare
- Reducerea abaterilor și infracțiunilor care generează risc rutier, feroviar și naval
- Protecția patrimoniului cultural național și a ecosistemelor naturale naționale
- Extinderea cooperării cu partenerii externi în domeniile specific IGPR
- Asigurarea resursei umane specializate – formarea inițială continuă a personalului IGPR
- Menținerea unui procent ridicat al intervențiilor cu timp de răspuns sub 10 min la apelurile SNUAU 112
- Reducerea incidentelor înregistrate la obiectivele, bunurile, valorile și transporturile din responsabilitatea Jandarmeriei Române
- Reducerea numărului de fapte antisociale comise în segmentul stradal
- Contribuție la menținerea amenințării teroriste la un nivel scăzut

- Extinderea cooperării cu partenerii externi în domeniile specifice IGJR
- Asigurarea resursei umane specializate – formare inițială și continuă a personalului IGJR
- Asigurarea suportului decizional în activitatea de asigurare și restabilire a ordinii publice

➤ **Indicatori de impact ai programului 1.1:**

Nr.crt	Denumire indicator	U.M	Țintă 2022
1.	Ponderea populației care consideră România ca fiind total sau foarte nesigură în ceea ce privește securitatea indivizilor	%	6%
2.	Numărul de infracțiuni la 100.000 de locuitori	Nr	1.470
3.	Nivelul de încredere al populației în structurile MAI (ponderea populației cu foarte multă încredere în Poliție)	%	62%

PROGRAMUL 1.2. "SIGURANȚA FRONTIEREI DE STAT, MIGRAȚIE, AZIL ȘI INTEGRARE"

Obiectiv strategic program - **Asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului**

➤ **Măsuri ale programului 1.2.:**

- Supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat
- Combaterea trecerii frauduloase a frontierei
- Combaterea traficului de migranți
- Participarea reprezentanților Poliției de Frontieră Română (PFR) la misiuni/operațiuni de menținere a păcii
- Participarea reprezentanților PFR la operațiuni comune sub egida FRONTEX
- Participarea reprezentanților Inspectoratului General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne (IGAv) la acțiuni internaționale sub egida FRONTEX
- Desfășurarea formării profesionale inițială și continuă a agenților de poliție de frontieră în cadrul Școlii de pregătire a agenților poliției de frontieră "Avram Iancu" Oradea
- Desfășurarea formării continue a polițiștilor de frontieră în cadrul Centrelor de Pregătire ale Poliției de Frontieră din Iași, Drobeta Turnu Severin și Agigea
- Prevenirea și combaterea șederii ilegale și a muncii nedeclarate a resortisanților statelor terțe
- Acordarea de asistență pentru solicitanții de azil și beneficiarii unei forme de protecție internațională
- Avizarea cererilor de viză și acordarea/prelungirea dreptului de ședere al resortisanților statelor terțe în România

➤ **Rezultate așteptate ale programului 1.2:**

- Gestionarea procesului de trecere a frontierei de stat
- Menținerea cooperării cu partenerii externi în domeniile specifice IGPF
- Asigurarea resursei umane specializate - formare inițială și continuă a personalului IGPF
- Reducerea numărului de resortisanți ai statelor terțe care locuiesc/muncesc fără forme legale pe teritoriul României
- Implementarea politicilor în domeniul protecției internaționale și integrării străinilor
- Admisia și șederea legală pe teritoriul României a resortisanților țărilor terțe

➤ **Indicatori de impact ai programului 1.2:**

Programul 1.2 finanțează același obiectiv ca și **Programul 1.1** Indicatorii de impact ai **Programului 1.2**, împreună cu țintele pentru 2022 sunt detaliați în cadrul **Programului 1.1**.

PROGRAMUL 2.1 “PROTECȚIE CIVILĂ ȘI SPRIJIN ACORDAT COMUNITĂȚII”

Obiectiv strategic program - **Creșterea capacității MAI de gestionare a evenimentelor majore**

➤ **Măsuri ale programului 2.1:**

- Prevenirea riscurilor asociate situațiilor de urgență și dezastrelor și îmbunătățirea eficacității intervenției
- Acordarea de prim ajutor calificat și asistență medicală de urgență
- Pregătirea populației, economiei și a teritoriului pentru apărare și asigurarea rezervelor de stat
- Desfășurarea formării profesionale inițială și continuă în cadrul Școlii de Subofițeri Pompieri și Protecție Civilă „Pavel Zăgănescu” Boldești
- Desfășurarea formării continue a pompierilor în cadrul Centrului Național de Perfecționare a Pregătirii pentru Managementul Situațiilor de Urgență Ciolpani și a centrelor de pregătire/antrenament
- Pregătirea reprezentanților instituțiilor prefectului și a personalului cu funcții de conducere și atribuții în domeniul situațiilor de urgență din administrația publică locală, servicii descentralizate și deconcentrate

➤ **Rezultate așteptate ale programului 2.1:**

- Asigurarea protecției populației și diminuarea efectelor asociate situațiilor de urgență și dezastrelor
- Asigurarea resursei umane specializate - formare inițială și continuă a personalului propriu și a personalului cu atribuții în situații de urgență din administrația publică locală, servicii descentralizate și deconcentrate

➤ **Indicatori de impact ai programului 2.1:**

Nr. crt	Denumire indicator	U.M	Țintă 2022
1.	Gradul de încredere a populației în IGSU (pompieri)/structurile MAI cu atribuții în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență	%	87%

PROGRAMUL 3.1. "SERVICII PENTRU CETĂȚENI ȘI PERSOANE JURIDICE"

Obiectiv strategic program- **Creșterea eficienței și capacității administrative a MAI**

➤ **Măsuri ale programului 3.1:**

- Eliberarea documentelor din competența Direcției pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date (DEPABD)
- Eliberarea documentelor din competența Direcției Generale de Pașapoarte (DGP)
- Emiterea permiselor de conducere și a documentelor de înmatriculare a vehiculelor
- Preluarea arhivelor de la terți
- Eliberarea documentelor din competența Arhivelor Naționale (AN)

➤ **Rezultate așteptate ale programului 3.1:**

- Gestionarea procesului de eliberare a documentelor din competența DEPABD
- Gestionarea procesului de furnizare a serviciilor publice din competența DGP
- Gestionarea procesului de emitere a documentelor și a plăcilor cu numere de înmatriculare din competența Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor
- Gestionarea activității AN

➤ **Indicatori de impact ai programului 3.1:**

Nr.crt	Denumire indicator	U.M	Țintă 2022
1.	Satisfacția beneficiarilor legată de absolvenții școlilor MAI	%	70% dintre angajatori sunt mulțumiți și foarte mulțumiți
2.	Alocarea bugetară totală gestionată de către MAI (modificări procentuale față de anul anterior)	%	+10%

PROGRAMUL 3.2. "CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ ȘI SPRIJIN OPERAȚIONAL"

Obiectiv strategic program - **Creșterea eficienței și capacității administrative a MAI**

➤ **Măsuri ale programului 3.2:**

- Respectarea prevederilor legale referitoare la promovarea proiectelor de documente de politici publice

- Respectarea prevederilor legale referitoare la promovarea proiectelor de acte normative

- Îmbunătățirea eficienței și eficacității actului de control la nivelul MAI

- Îmbunătățirea eficienței și eficacității auditului public intern la nivelul MAI

- Eficientizarea procesului de planificare, conducere și coordonare necesar răspunsului integrat în cazul apariției situațiilor speciale și de criză

- Gestionarea fondurilor alocate pentru a crea premisele desfășurării în condiții optime a activității structurilor ministerului

- Efectuarea plății drepturilor de pensie și a altor drepturi de asigurări sociale cuvenite beneficiarilor Legii nr. 223/2015

- Gestionarea resurselor logistice necesare bunei funcționări a structurilor ministerului

- Perfecționarea sistemelor TIC și asigurarea mentenanței infrastructurii existente

- Gestionarea resurselor umane necesare bunei funcționări a structurilor ministerului

- Instruirea personalului MAI pentru dobândirea de expertiză în domenii specifice

- Asigurarea de sprijin aerian pentru restabilirea ordinii publice, supravegherea frontierei și intervenții în situații de urgență

- Accesarea de fonduri externe nerambursabile

- Prevenirea și combaterea corupției la nivelul MAI

- Informarea cu operativitate a mass-mediei și cetățenilor

- Formarea de specialiști cu pregătire universitară pentru structurile MAI

- Adaptarea programelor de formare în corelare cu evoluția fenomenelor din domeniul ordinii și siguranței publice

- Asigurarea suportului metodologic instituțiilor prefectului

- Asigurarea participării la Consiliile JAI, la misiuni de evaluare Schengen și la activități de cooperare internațională derulate în cadru bi și multilateral

- Dezvoltarea relațiilor de cooperare la nivel internațional în scopul realizării schimbului de date și informații cu privire la procesul de identificare și protecție a infrastructurilor critice naționale/europene

- Asigurarea participării personalului MAI la activități sportive internaționale

➤ **Rezultate așteptate ale programului 3.2:**

- Asigurarea respectării prevederilor legale în procesul de elaborare și promovare a documentelor de politici publice/acte normative

- Dezvoltarea capacității de control și audit la nivelul MAI

- Consolidarea capacității manageriale pentru gestionarea situațiilor speciale și de criză

- Asigurarea managementului resurselor financiare, logistice, TIC și umane

- Gestionarea acțiunilor/intervențiilor cu sprijin aerian

- Eficientizarea procesului de atragere a fondurilor nerambursabile

- Consolidarea mediului de integritate la nivelul MAI

- Eficientizarea comunicării publice a MAI cu privire la activitățile derulate de structurile MAI
- Creșterea calității actului educațional al Academiei de Poliție și Institutului de Studii pentru Ordine Publică
- Asigurarea coordonării unitare a activității instituțiilor prefectului
- Creșterea vizibilității MAI la nivel european și internațional

➤ **Indicatori de impact ai programului 3.2:**

Programul 3.2 finanțează același obiectiv ca și **Programul 3.1**.

Indicatorii de impact ai Programului 3.2, împreună cu țintele pentru anul 2022 sunt detaliați în cadrul **Programului 3.1**.

Politica în domeniul apărării naționale

Obiectivul strategic al politicii de apărare pentru perioada 2020 - 2022 îl reprezintă modernizarea și adaptarea Armatei României la riscurile și provocările specifice actualului context geopolitic, cât și consolidarea profilului de partener strategic relevant al României la nivelul NATO, al UE și în parteneriatul strategic cu SUA.

A. Obiectivele politicii de apărare

- Continuitate strategică în cadrul NATO și UE ;
- Creșterea capacității operaționale a forțelor armate;
- Revitalizarea industriei naționale de apărare;
- Pregătirea profesională și calitatea vieții personalului militar;
- Pregătirea populației și teritoriului și gestionarea interinstituțională a crizelor de tip militar sau de securitate;
- Implementarea unui management optim al resurselor de apărare.

B. Direcții principale de dezvoltare a capabilităților militare

În scopul realizării graduale a capabilităților militare, politica de apărare trebuie să conducă la asigurarea condițiilor pentru implementarea „Programului privind transformarea, dezvoltarea și înzestrarea Armatei României până în anul 2026 și în perspectivă.”

Alocările bugetare pentru MApN în perioada 2020 - 2022 trebuie să reconfirme deciziile adoptate în urma Summit-ului din Țara Galilor, precum și Pactul Politic Național, semnat de Partidele Parlamentare. Îndeplinirea acestui deziderat conduce la necesitatea continuării asigurării nivelului de 2% din PIB pentru perioada de referință, în conformitate cu prevederile Programului de guvernare 2018 - 2020.

Capabilitățile Armatei României se dezvoltă în următoarele domenii: comandă, control și comunicații, angajare, informații, proiecția forței, protecție și susținere.

Constituirea, dezvoltarea și menținerea capabilităților se realizează având în vedere cerințele și acțiunile cuprinzând elemente de: doctrină, organizare, pregătire, comandă, echipamente, personal, infrastructură și interoperabilitate (DOTLMPFI);

În funcție de domeniile de acțiune, capacitățile principale ale Armatei României sunt următoarele:

1. **comandă, control și comunicații** de nivel strategic, operativ și tactic, centre de comunicații și informatică și unități de sprijin în domeniul comunicațiilor și informaticii/CIS ale structurii de forțe;

2. **angajare**: mari unități și unități mecanizate, de infanterie, tancuri, vânători de munte, artilerie, forțe speciale, aviație de luptă, elicoptere de luptă, nave de luptă la mare și fluviu, infanterie marină și operații psihologice;

3. **informații**: mari unități și unități de informații militare, supraveghere și cercetare;

4. **proiecția forței**: mari unități și unități de transport aerian tactic, de nave de sprijin și de transport terestru;

5. **protecție**: mari unități și unități de rachete sol aer, de apărare antiaeriană, de geniu de luptă, de CBRN, apărare cibernetică, EOD, minare/deminare, poliție militară și pentru protecția demnitarilor militari români și străini pe teritoriul național;

6. **susținere**: mari unități și unități de logistică operațională și de susținere.

Dezvoltarea de capacități militare se va realiza gradual, cu accent pe cele critice, configurate atât pentru apărarea națională, cât și pentru cea colectivă. Astfel de capacități critice vor viza: capacități eficiente de comandă și control; capacități de informații, supraveghere și recunoaștere, în baza dezvoltărilor la nivelul NATO pe această dimensiune, care să asigure segmentul de avertizare timpurie; capacități de contracarare a sistemelor A2AD. De asemenea, se va urmări dezvoltarea capacităților necesare contracarării amenințărilor de tip asimetric sau a abordărilor ostile de tip hibrid; capacităților de transport intra-teatru; capacităților logistice și medicale, capacităților de apărare cibernetică ale Armatei României și integrarea acestora în sistemul național de apărare cibernetică.

În procesul de dezvoltare a capacităților se va urmări cu precădere îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul procesului NATO de planificare a apărării (NDPP) prin Țintele de Capabilități 2017, în primul rând prin implementarea setului de măsuri imediate aprobate de ministrul apărării naționale în vederea dezvoltării capacităților stabilite ca fiind prioritare pentru România cu ocazia Reuniunii miniștrilor apărării din statele membre NATO din iulie 2017; În prezent se află în curs de elaborare angajamentele ce vor fi repartizate statelor membre în contextul ciclului actual de planificare. Acestea vor fi finalizate de autoritățile NATO până la sfârșitul anului 2019, urmând a fi repartizate și transmise națiunilor pentru analiză în anul 2020 și, respectiv asumare la nivel politic în cadrul reuniunii ministeriale din anul 2021.

Au fost înființate și funcționează pe teritoriul național Comandamentul Diviziei Multinaționale Sud-Est/Hq MND-SE (inclus și în cadrul contribuției la NDPP), Brigada Multinațională Sud-Est și Unitatea NATO pentru integrarea forțelor aliate (RO NFIU), iar în perspectivă se are în vedere înființarea și găzduirea pe teritoriul național a unei capacități de comandă și control de nivel corp de armată (HQ MNC-SE).

Un accent important se va pune pe modernizarea/reconfigurarea infrastructurii militare (instrucție și cartiruire) în funcție de potențialele scenarii ale unei agresiuni militare convenționale, inclusiv cu luarea în considerare a operaționalizării structurilor aliate de comandă și control constituite pe teritoriul național, respectiv a necesităților legate de asigurarea sprijinului națiunii gazdă pentru eventuale forțe NATO dislocate în România în situația unei agresiuni militare, precum și pentru pre-poziționarea acestora. În acest sens, se acordă o atenție deosebită investițiilor realizate prin intermediul Programului NATO de Investiții în Securitate (NSIP). Un element important din această perspectivă îl reprezintă proiectele de

modernizare a infrastructurii militare pe teritoriul național în cadrul Inițiativei pentru Descurajare Europeană și în cadrul Setului de Activități Europene, respectiv continuarea colaborării în domeniul dotării prin achiziția unor echipamente declarate EDA de către SUA.

Totodată, o atenție deosebită se va acorda participării la proiectele de dezvoltare a capacităților pentru apărare propuse în contextul Cooperării structurate permanente (PESCO) în domeniul apărării la nivelul UE, pentru care România a identificat un potențial de implicare, în conformitate cu prevederile Memorandumului cu tema „*Cooperarea structurată permanentă (PESCO) în domeniul apărării la nivelul UE*”, aprobat de CSAT în data de 17.10.2017; Astfel, dintr-un număr de 47 de proiecte PESCO aflate în derulare (etapele I, II și III), România este implicată în 12 proiecte cu statut de participant.

Creșterea atractivității domeniului militar prin îmbunătățirea sistemului de salarizare și pensii și a ofertei de pregătire profesională continuă să fie una dintre direcțiile principale de acțiune pentru creșterea performanței organizaționale.

Un alt obiectiv avut în vedere de MApN pentru perioada de referință este creșterea calității vieții personalului militar și civil prin asigurarea de facilități locative (inclusiv prin proiectul Locuințe pentru militari și prin intermediul cadrului legislativ instituit de Legea nr. 101/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare), precum și asigurarea asistenței medicale a personalului armatei și a cadrelor militare în rezervă și în retragere.

Politica în domeniul sănătății

MISIUNE

Intervențiile în domeniul sănătății au ca scop asigurarea unor servicii de sănătate de o calitate și o accesibilitate superioară a acestora pentru toți cetățenii. Creșterea calității serviciilor medicale presupune optimizarea tuturor componentelor legate de acestea, de la infrastructură și dotare până la actul medical propriu-zis, de la management și sisteme informatice, până la respectarea drepturilor pacientului.

II. PRIORITĂȚI STRATEGICE PE TERMEN MEDIU

Obiectiv general

Un sistem de sănătate care sprijină și oferă posibilitatea cetățenilor să atingă o stare cât mai bună de sănătate și care contribuie la creșterea calității vieții acestora.

Obiective specifice:

Unul dintre obiectivele fundamentale pe care și le asumă și promovează Guvernul României este continuarea reformei sectorului de sănătate prin implementarea Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020. Acesta presupune o serie de reforme în sistemul public de asistență medicală, esențiale pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației, creșterea calității și eficienței serviciilor de sănătate și îmbunătățirea accesului populației la îngrijirile de sănătate. Politicile se vor reflecta în creșterea speranței de viață, reducerea poverii îmbolnăvirilor, dizabilității și a deceselor premature și, implicit, în creșterea calității vieții.

Stabilirea priorităților are considerente strategice și este influențată în principal de decalajele în ceea ce privește indicatorii de sănătate și inechitatea din domeniul sănătății: mortalitatea maternă și infantilă, bolile transmisibile principale (de exemplu TB, HIV/SIDA), precum și principalele cinci patologii cronice care pot fi diagnosticate și tratate de timpuriu

(cancerul, bolile cardiovasculare, diabetul, tulburările mintale, bolile rare), cunoscute ca având un impact mai puternic asupra persoanelor celor mai sărace și vulnerabile. Accesul mai bun la serviciile de sănătate, îndeosebi pentru segmentele cele mai vulnerabile ale populației, împreună cu reducerea costurilor administrative, inclusiv prin măsuri de reabilitare și modernizare a infrastructurii de sănătate, și alături de capacitatea administrativă îmbunătățită reprezintă obiective strategice care vizează maximizarea potențialului sectorului sanitar de a contribui într-un mod durabil din punct de vedere financiar la promovarea coeziunii sociale prin sănătate și servicii de sănătate.

România și-a stabilit pe termen scurt, mediu și lung ariile strategice de dezvoltare pentru sectorul de sănătate astfel:

A. SĂNĂTATE PUBLICĂ

Măsurile aferente acestora vizează:

- Îmbunătățirea stării de sănătate și nutriție a femeii și copilului, inclusiv pentru grupuri dezavantajate și vulnerabile – intervenții pentru prevenirea malnutriției, obezității, a deceselor neonatale prin creșterea accesului la îngrijiri adecvate; servicii de planificare familială;
 - Elaborarea, finanțarea, implementarea programelor profilactice pentru copii pentru toate ariile terapeutice, prin introducerea consultațiilor obligatorii pentru copii de vârstă 5—9 ani prin rețeaua de medicină școlară sau prin cabinetele de medicină;
 - Creșterea capacității de screening neonatal pentru depistarea malformațiilor congenitale, risc genetic, erorilor înnașcute de metabolism, deficiențelor senzoriale și fibrozei chistice;
- Reducerea incidenței bolilor netransmisibile care constituie actualmente cauzele majore de morbiditate, dizabilitate și mortalitate - boli cardiovasculare și cerebrovasculare, cancere, bolile sistemului digestiv, aparatului respirator, diabet, prin măsuri precum: evaluarea riscurilor și supravegherea activă a populației prin servicii de prevenție, depistarea în faze incipiente de boală și intervenții de screening organizat, extinderea și diversificarea serviciilor care pot fi oferite la nivelul medicinei de familie și de specialitate, dezvoltarea/îmbunătățirea rețelei de screening pentru cancer, prin crearea de centre suplimentare de screening pentru cancer, achiziționarea a opt unități mobile pentru screeningul cancerului și îmbunătățirea capacității tehnice a laboratoarelor regionale de patologie și citologie;
- Reducerea mortalității și morbidității cauzate de bolile transmisibile, a impactului lor pentru individ și societate, iar pe termen lung diminuarea semnificativă a incidenței lor;
- Elaborarea Legii prevenției prin care populația să fie informată asupra efectelor nocive ale unor alimente, produse sau obiceiuri alimentare sau comportamentale;
- Adoptarea Legii vaccinării, care va cuprinde obligativitatea vaccinării populației, dar și obligația autorităților, în primul rând a Ministerului Sănătății, de a desfășura campanii de informare, de a asigura aprovizionarea cu vaccinuri, de a garanta calitatea și siguranța vaccinării conform standardelor europene. În cadrul legii vaccinării va

fi stabilită și obligația Ministerului Sănătății de a elabora și aplica un plan multianual de vaccinare și implicit, un plan multianual de achiziții de vaccinuri.

- Creșterea capacității de screening a bolilor infecțioase transmisibile (inclusiv cu transmitere sexuală): hepatită, HIV, tuberculoză;
- Sănătatea în relație cu mediul;
- Sănătatea mintală - îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu tulburări psihice prin asigurarea accesului acestora la terapii medico-psihologice; depistarea consumului de substanțe psihoactive;
- Bolile rare - îmbunătățirea calității îngrijirii pacientului cu asemenea afecțiuni pe tot lanțul de îngrijiri și asigurarea accesului la terapia specifică;
- Introducerea unor acțiuni noi, precum: depistarea bolilor cardiovasculare cu risc major pornind de la patologia hipertensivă.

Punerea în aplicare a măsurilor sus enumerate se realizează în cadrul programelor naționale de sănătate publică finanțate din bugetul Ministerului Sănătății și Proiectul privind Reforma Sectorului Sanitar - Îmbunătățirea Calității și Eficienței Sistemului Sanitar, finanțat prin Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD 8362RO).

B. SERVICIILE DE SĂNĂTATE

- Creșterea gradului de interconectare a furnizorilor de servicii medicale în vederea facilitării schimbului de informații utile pacienților;
- Îmbunătățirea sistemului de raportare statistica în domeniul medical și dezvoltarea unui sistem de alertă epidemiologică precoce;
- Consolidarea rețelei de servicii de asistență medicală comunitară destinate grupurilor vulnerabile;
- Creșterea eficacității și diversificarea serviciilor de asistență medicală primară, incluzând creșterea ponderii serviciilor de prevenție primară, secundară și terțiară, diagnostic precoce și tratament, monitorizarea pacientului cronic (HTA, diabet) în comunitate;
- Consolidarea calitatii și eficacității serviciilor furnizate în ambulatorul de specialitate, concomitent cu scăderea numărului de cazuri de spitalizare continuă;
- Introducerea obligativității tuturor furnizorilor de servicii de sănătate de a crea liste de așteptare pentru pacienții cronici pe criterii clare și transparente, diferențiate pe tipuri de patologii, precum și sisteme digitalizate de programări
- Creșterea gradului de siguranță a populației prin consolidarea sistemului integrat de urgență și asigurarea accesibilității la asistența medicală de urgență adecvată în mod echitabil;
- Extinderea sistemului de telemedicină între prespital și spital, precum și între unitățile și compartimentele de primiri urgențe, la care se pot adauga și centrele de permanență;
- Regionalizarea/concentrarea asistenței medicale spitalicești și crearea de rețele regionale de referință cu spitale și laboratoare de diferite grade de competență interconectate cu sectorul de asistență primară și ambulatorie de specialitate;

Măsurile aferente
ariei strategice
servicii de sănătate
își propun:

- Plasarea în centrul rețelei de spitale a spitalelor regionale de urgență cu înalt nivel de performanță, cărora li se adaugă spitalele zonale, completat de restul spitalelor județene de urgență și a celor din Municipiul București, precum și institutele de specialitate;
- Îmbunătățirea unor servicii medicale selectate, prin reabilitarea/crearea și furnizarea de echipamente medicale și de alt tip pentru săli de operație, unitați de terapie intensivă, unitați pentru arși, unitați de radioterapie, servicii de urgență și servicii de diagnostic (imagistică medicală);
- Ministerul Sănătății va realiza prin Direcțiile de sănătate publică controlul și va asigura implementarea efectivă a Planului Strategic de Prevenire și Combatere a Infecțiilor Nosocomiale la nivelul tuturor spitalelor publice și private, plan adoptat în 2016.
- Ministerul Sănătății, prin Direcțiile de sănătate publică, va iniția și implementa un Program de Combatere a Rezistenței la Antimicrobiene (antibiotice), ce va putea accesa finanțare europeană
- Creșterea accesului la servicii de reabilitare, paliativitate și de îngrijiri pe termen lung.

C. MĂSURI TRANSVERSALE

- Consolidarea capacității de previzionare a serviciilor medicale oferite populației prin dezvoltarea de către Ministerul Sănătății a unor sisteme informatice de analiză pentru domeniile strategice ale sistemului (resurse umane, infrastructură, resurse financiare);
- Întărirea capacității administrative la nivel național, regional și local;
- Implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor umane în sănătate; Rezidențiatul va face obiectul unei analize în vederea demarării unei adevărate reforme, prin corelarea locurilor și posturilor scoase la concurs cu proiecția pe minimum 5 ani a specialităților deficitare și cu distribuția geografică a acestora, prin actualizarea tematicii și bibliografiei de examen, prin restabilirea curriculei pentru fiecare specialitate în parte, astfel că, încă din timpul rezidențiatului, tinerii medici să poată căpăta competențele necesare practicării medicinei la standardele tehnologice și de calitate actuale.
- Implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor financiare în sănătate, asigurarea controlului costurilor și a protecției financiare a populației;
- Implementarea măsurilor strategice privind prevenirea fraudei și corupției în administrația și serviciile sistemului de sănătate;
- Dezvoltarea și implementarea unei politici a medicamentului care să asigure accesul echitabil și sustenabil la medicația bazată pe dovezi a populației: creșterea bugetului alocat medicamentelor ceea ce va duce implicit la scăderea taxei clawback, având ca efecte reducerea timpului de introducere a unor terapii noi, inovatoare, cât și stoparea retragerii din România a medicamentelor generice esențiale pentru tratamentul multor afecțiuni. Ministerul Sănătății va crea un mecanism de control la zi al stocurilor de medicamente și va implementa un pachet de măsuri pentru a asigura disponibilitatea continuă a terapiilor esențiale. Agenția Națională a Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (ANMDM) va reduce timpii de evaluare pentru introducerea pe piață a noilor tratamente, pentru ca pacienții români să poată beneficia de tratament inovativ la fel de rapid ca și în spațiul comunitar
- Promovarea cercetării și inovării în sănătate;
- Colaborare intersectorială pentru o stare de sănătate mai bună a populației, în special a grupurilor vulnerabile;

- Eficientizarea sistemului de sănătate prin accelerarea utilizării tehnologiei informației și comunicațiilor moderne (E- sănătate) ;
- Dezvoltarea infrastructurii adecvate la nivel național, regional și local, în vederea reducerii inechității în accesul la serviciile de sănătate.

Rezultate așteptate:

În urma implementării acestor politici sistemul de sănătate din România va avea pe termen mediu și lung următoarele caracteristici minimale:

- furnizează, permanent, servicii de sănătate sigure și eficiente, iar pacientul primește serviciile medicale de care are nevoie, la toate nivelurile de asistență medicală (primar, secundar, terțiar);

- politicile publice de la cele de alocare a resurselor la nivel național, până la cele legate de metodele de diagnostic și tratament se vor baza pe cele mai bune cunoștințe științifice și tehnologice existente;

- asigurarea calității serviciilor medicale;

- reducerea riscului și asigurarea siguranței pacientului va fi sprijinită prin sistemele și procedurile informaționale propuse și prin sistemul de monitorizare a calității, care vor ajuta la recunoașterea, prevenirea și diminuarea erorilor;

- optimizarea sistemului se va axa pe facilitarea cooperării intersectoriale, esențială pentru abordarea determinantilor sănătății cu impact crescut asupra sănătății.

Pentru implementarea obiectivelor și măsurilor subsecvente și pentru asigurarea funcționării în condiții de calitate a sistemului sanitar sunt absolut necesare următoarele măsuri:

- creșterea graduală a resurselor alocate;
- creșterea finanțării asistenței medicale de urgență;
- susținerea financiară a programelor de sănătate;
- finanțarea reabilitării, consolidării unor unități sanitare publice;
- finanțarea construirii de noi spitale;
- finanțarea achiziționării și a dotării unităților sanitare cu echipamente medicale, cu aparatură medicală și mijloace de transport sanitar;
- acordarea de sprijin financiar îmbunătățirea infrastructurii și dotarea spitalelor publice din rețeaua autorităților administrației publice locale.

Politica în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale are ca **prioritate** elaborarea și implementarea unor politici agricole adecvate pentru cetățeni și fermieri, pentru sprijinirea creșterii competitivității agroalimentare și a dezvoltării durabile a sectorului rural, în condiții de siguranță alimentară și mediu înconjurător protejat, gestionate de un sector public eficient și responsabil.

Bugetul Național

- **Ajutor de stat pentru achiziționarea motorinei cu acciză redusă**
- **Ajutoare naționale tranzitorii (ANT)** în sectorul vegetal și zootehnic, având ca scop creșterea veniturilor producătorilor agricoli

- **Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a produsului „tomate în spații protejate”**
- **Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a producției de usturoi.**
- **Programul de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție - schemă de ajutor de stat**
- **Programul de susținere pentru activitatea de reproducție, incubație și de creștere în sectorul avicol- schemă de ajutor de stat aprobat prin Legea nr. 227/2018 cu modificările și completările ulterioare.**
- **Achiziția Sistemului informatic integrat pentru sectorul zootehnic și sectorul vegetal**
- **Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a crescătorilor de porci din rasele Bazna și Mangalița în vederea producerii cărnii de porc**
- **Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a crescătorilor de ovine pentru comercializarea lânii**
- **Programul național apicol 2020-2022**
- **Ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor, în scopul îmbunătățirii calității genetice**
- **Ajutor de minimis pentru submăsura de promovare a vinurilor în țări terțe, aferentă Programului național de sprijin în sectorul vitivinicol 2019-2023**
- **Cheltuieli ocazionate cu analiza probelor de sol/produse din sectorul agricultură ecologică**
- **Mentenanța și dezvoltarea sistemului informatic pentru agricultura ecologică**
- **Schema de garantare a finanțărilor acordate de instituțiile finanțatoare pe baza certificatelor de depozit.**
- **Planul sectorial pentru cercetare-dezvoltare 2019-2022 din domeniul agricol și de dezvoltare rurală al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale**
- **Plata cotizațiilor și a serviciilor lingvistice pentru organizațiile naționale afiliate la organizațiile europene**

Finanțarea agriculturii din fonduri externe nerambursabile primite de la Uniunea Europeană este prezentată la secțiunea 4.8.

Bugete locale

Sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru bugetele locale au fost estimate, pe orizontul de referință, în baza legislației în vigoare.

Începând cu anul 2010, pentru instituirea unor criterii de eficientizare a utilizării fondurilor acordate de la bugetul de stat pentru bugetele locale, pentru cheltuielile curente, sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată au fost fundamentate pe baza standardelor de cost aprobate prin hotărâri ale Guvernului în domeniile învățământ și servicii sociale.

Sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată sunt destinate finanțării:

- **cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor :**
 - a) finanțarea serviciilor sociale din sistemul de protecție a copilului și a centrelor publice pentru persoane adulte cu handicap;

b) finanțarea Programului pentru școli al României, în perioada ianuarie-iunie a anului școlar 2019 - 2020, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 559/2019 privind stabilirea bugetului pentru implementarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 pentru anul școlar 2019 - 2020, precum și modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 și pentru stabilirea bugetului pentru implementarea acestuia în anul școlar 2017 - 2018;

c) finanțarea drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale care frecventează învățământul special, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.564/2017 privind modalitatea de acordare a drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale școlarizați în sistemul de învățământ preuniversitar, în conformitate cu prevederile lit. A din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 904/2014 pentru stabilirea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (1) din Legea educației naționale nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;

d) finanțarea cheltuielilor cu bunuri și servicii pentru întreținerea curentă a unităților de învățământ special și centrelor județene de resurse și asistență educațională din învățământul special;

e) finanțarea instituțiilor de cultură descentralizate începând cu anul 2002;

f) plății sprijinului sub formă de contribuții, care va asigura completarea drepturilor salariale neacoperite din fondurile proprii ale unităților de cult locale pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult din țară, potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;

g) finanțarea serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor județene;

h) finanțarea cheltuielilor de funcționare ale căminelor pentru persoane vârstnice de la nivelul județelor, potrivit prevederilor art.18, alin.(5), lit.c) din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

i) finanțarea drepturilor stabilite de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar special a copiilor provenind din familii defavorizate, cu modificările și completările ulterioare.

- **cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și sectoarelor municipiului București:**

a) finanțarea de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat pentru categoriile de cheltuieli prevăzute la art. 104 alin. (2) lit. b) - d) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

b) drepturile asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav sau indemnizațiilor lunare ale persoanelor cu handicap grav acordate în baza prevederilor art.42 alin.(4) din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) ajutorul pentru încălzirea locuinței cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri, pentru beneficiarii de ajutor social;

d) serviciile publice comunitare de evidență a persoanelor de sub autoritatea consiliilor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și Consiliului General al Municipiului București;

e) finanțarea cheltuielilor creșelor;

f) finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul sectoarelor și municipiului București, respectiv pentru: serviciile sociale din sistemul de protecție a copilului, centrele publice pentru persoane adulte cu handicap, finanțării cheltuielilor determinate de implementarea Programului pentru școli al României, în perioada ianuarie - iunie a anului școlar 2019 - 2020, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 559/2019, cheltuielile cu bunuri și servicii pentru întreținerea curentă a unităților de învățământ special și centrele de resurse și asistență educațională, instituțiile de cultură descentralizate începând cu anul 2002 și plății sprijinului sub formă de contribuții, care va asigura completarea drepturilor salariale neacoperite din fondurile proprii ale unităților de cult locale pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare;

g) finanțarea drepturilor stabilite de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, cu modificările ulterioare;

h) finanțarea drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.564/2017 în conformitate cu prevederile lit. A din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 904/2014 pentru stabilirea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;

i) finanțarea cheltuielilor de funcționare ale căminelor pentru persoane vârstnice de la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București și municipiului București, potrivit prevederilor art.18 alin.(5) lit.c) din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- **finanțarea cheltuielilor privind drumurile județene și comunale;**
- **echilibrarea bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor;**
- **finanțarea învățământului particular și cel confesional, acreditate.**

Impozitul pe venit cuvenit bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale, sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru bugetele locale, precum și subvențiile alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea unor cheltuieli din bugetele componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, prin bugetele unor ministere, sunt prezentată în tabelul de mai jos.

- mii lei -

D E N U M I R E A I N D I C A T O R I L O R	Dare de seamă 2018	2019 Buget (LBS 50/2019)	Propunere Buget 2020	Estimări 2021	Estimări 2022	Estimări 2023
	1	2	3	4	5	6
Impozit pe venit	17.530.804	22.219.947	26.221.265	29.765.354	32.630.562	35.666.750
Sume defalcate din TVA	15.370.737	14.792.359	15.040.377	11.891.200	9.970.000	9.922.000
Subvenții	15.115.300	10.272.600	10.877.137	10.675.900	11.219.800	11.411.800

4.7 Investiții publice semnificative prioritizate

Conform prevederilor O.U.G. nr. 88/2013 și ale Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin H.G. nr. 225/2014, cu modificările și completările ulterioare, la nivelul ordonatorilor principali de credite și al Ministerului Finanțelor Publice, s-a derulat procesul de evaluare a proiectelor de investiții publice semnificative, în scopul elaborării și prezentării de către Ministerul Finanțelor Publice, spre aprobare Guvernului, a listei proiectelor de investiții publice semnificative prioritizate.

La elaborarea proiectului de buget pe anul 2020, ordonatorii principali de credite vor respecta rezultatele prioritizării în procesul de repartizare a resurselor bugetare pentru proiectele de investiții publice semnificative, potrivit prevederilor art. 45 alin. (4) din OUG nr.88/2013.

În cadrul procesului de prioritizare, 8 ordonatori principali de credite au prezentat informații cu privire la 158 de proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 198.261.560 mii lei și un rest de finanțat în vederea finalizării de 132.158.703 mii lei. Cea mai mare pondere în acest portofoliu o deține Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, care administrează 131 proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 179.746.645 mii lei, urmat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor cu 11 proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 6.604.355 mii lei. La polul opus se situează Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Apărării Naționale, care administrează fiecare câte un proiect de investiții publice semnificativ, așa cum este prezentat în tabelul de mai jos:

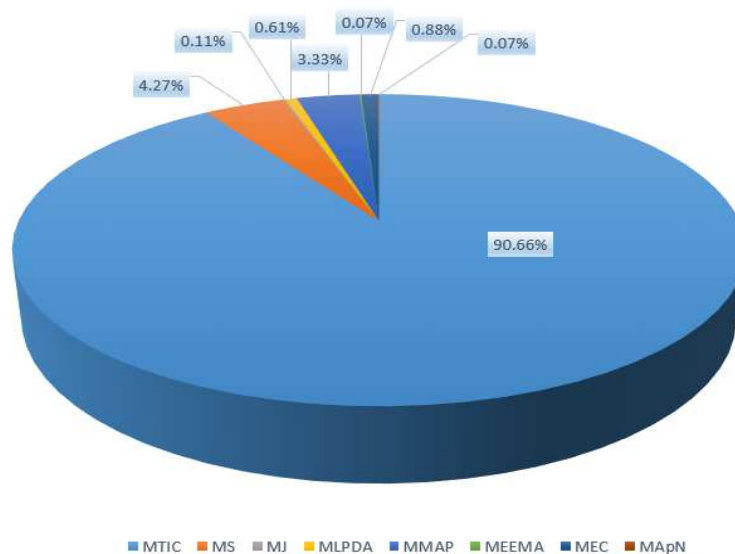
Ordonatorul principal de credite	Număr de proiecte evaluate în procesul de prioritizare
Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor	131
Ministerul Sănătății	5
Ministerul Justiției	2
Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației	6
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	11
Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri	1
Ministerul Educației și Cercetării	1
Ministerul Apărării Naționale	1
Total:	158

Prezentăm mai jos aspectele principale evidențiate în cuprinsul memorandumului:

- Distribuția cheltuielilor reprezentând valoarea actualizată totală a proiectelor pe ordonatorii principali de credite: s-a constatat că cea mai ridicată pondere a cheltuielilor revine Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor (90,66%), urmat de Ministerul Sănătății (4,27 %). (Figura 1).

Figura 1

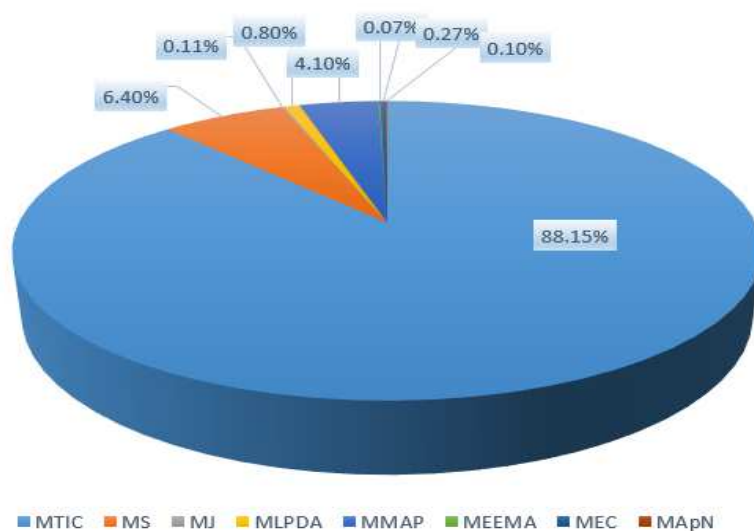
Distribuția procentuală a valorii actualizate a proiectelor de investiții pe ordonatorii principali de credite

- Distribuția restului de finanțare până la finalizarea proiectelor de investiții pe ordonatorii de credite: din datele prezentate în Figura 2 rezultă că cea mai mare pondere revine Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor (88,15%), urmat de Ministerul Sănătății (6.40%) .

Figura 2

Distribuția procentuală a restului de finanțat până la finalizarea proiectelor pe ordonatori principali de credite

Referitor la stadiul de implementare al celor 158 de proiecte de investiții publice semnificative transmise de ordonatorii principali de credite în cadrul procesului de prioritizare, se constată că:

Stadiul implementării	Număr de proiecte
Stadiu fizic de 0%	51
Proiecte în curs de implementare	64
Proiecte cu stadiu fizic de execuție de 100%	43

Pentru cele 43 proiecte de proiectele de investiții publice semnificative al căror stadiu fizic de execuție este 100% (finalizate), dar nu sunt închise financiar din cauza sentințelor civile, disputelor, arbitrajelor, etc, sumele necesare efectuării plăților în vederea închiderii financiare reprezintă 4,60% din totalul necesarului de finanțat pentru proiectele de investiții publice semnificative prioritizate. În figura nr. 4 prezentăm distribuția acestor proiecte pe ordonatorii principali de credite iar în figura nr. 5, distribuția procentuală a sumelor necesare efectuării plăților în vederea închiderii financiare a proiectelor cu stadiul fizic de 100%, pe ordonatorii principali de credite:

Figura nr. 4

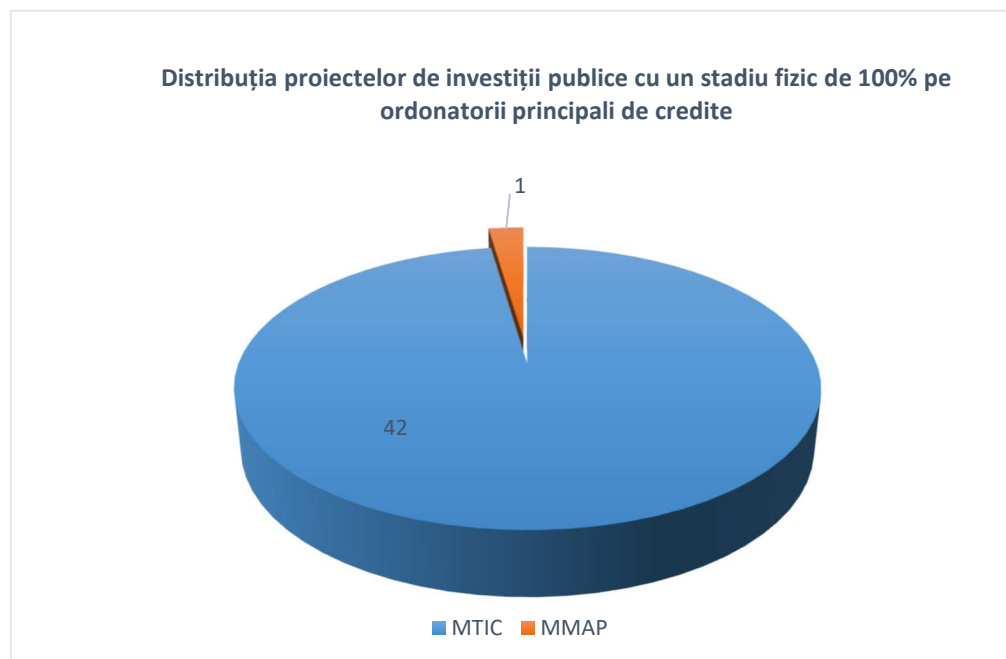
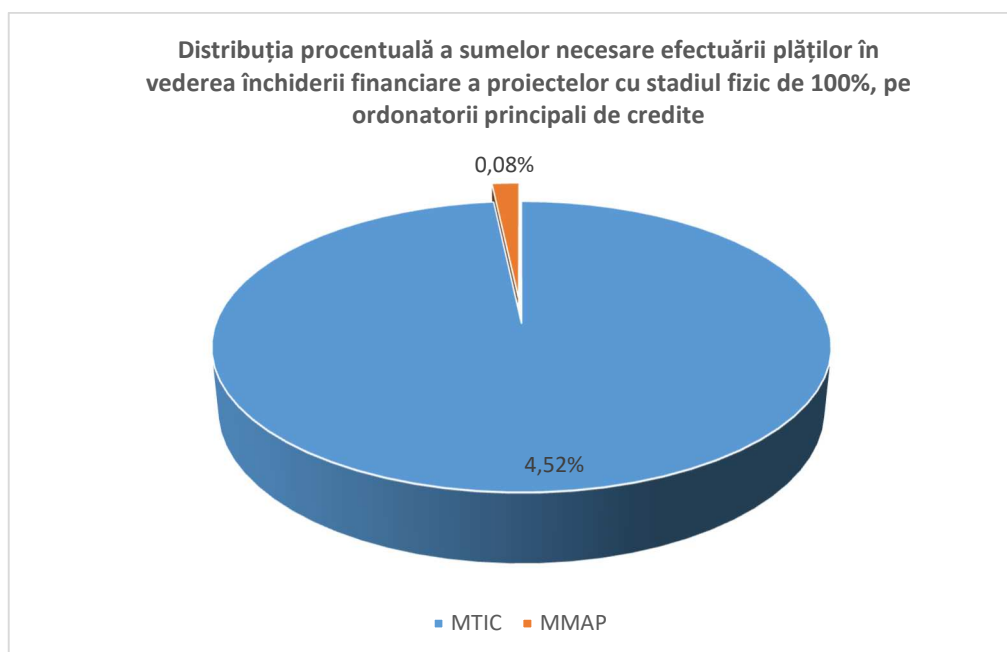

Figura nr. 5

Notă: informațiile pe baza cărora au fost elaborate sintezele de mai sus au fost comunicate de către ordonatorii principali de credite în cadrul procesului de prioritizare.

4.8 POLITICA ÎN DOEMNIUL FONDURILOR EUROPENE

A. FONDURI STRUCTURALE ȘI DE COEZIUNE

1. Principalele evoluții în anii 2016 - 2019

Anul 2016 a fost un an important pentru procesul de gestionare a fondurilor europene, deoarece autoritățile de management au transmis către Autoritatea de Certificare și Plată, în conformitate cu calendarul stabilit prin H.G. nr. 678/2015 privind închiderea programelor operaționale finanțate în perioada 2007 - 2013, ultimele declarații de cheltuieli aferente acestui cadru financiar, care cuprind cheltuieli efectuate de beneficiari până la 31 decembrie 2015.

De asemenea, în conformitate cu prevederile regulamentelor europene aplicabile acestui cadru financiar, până la 31 martie 2017, au fost transmise către CE aplicațiile de plată finale pentru toate PO finanțate din 2007 - 2013. În consecință, rata de absorbție înregistrată este de aprox. 95,23% din alocarea UE aferentă.

Pentru cadrul financiar 2014 - 2020 au fost desemnate toate autoritățile implicate în sistemul de management și control pentru Programele Operaționale finanțate în actuala perioadă de programare, respectiv:

- ✓ Programul INTERREG IPA de cooperare transfrontalieră România-Serbia (15.07.2016);
- Programul de cooperare transfrontalieră INTERREG V-A România-Bulgaria (05.12.2016);
- ✓ Programul Operațional Ajutorarea persoanelor defavorizate (09.12.2016);
- Programul Operațional Inițiativa pentru IMM-uri (24.07.2017)- în prezent este inclus în cadrul POR;
- ✓ Programul Operațional Asistență Tehnică (27.07.2017);
- ✓ Programul Operațional Capacitate Administrativă (27.07.2017);
- ✓ Programul INTERREG V-A România-Ungaria (28.07.2017);
- ✓ Programul Operațional Infrastructură Mare (07.08.2017);
- Programul Operațional Competitivitate (07.08.2017);

- ✓ Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (07.08.2017);
Programul Operațional Regional (07.08.2017);
- ✓ Programul Operațional Capital Uman (11.08.2017);
- ✓ Programul Operațional Comun România-Republica Moldova 2014-2020 (09.10.2017 - raport final AA și opinia de audit fără rezerve);
- ✓ Programul Operațional Comun România-Ucraina 2014-2020 (11.10.2017 - raport final și opinia de audit fără rezerve);
- ✓ Programul Operațional Comun Bazinul Mării Negre 2014-2020 (13.10.2017 - raport final și opinia de audit fără rezerve).

Totodată, au fost întreprinse acțiuni în vederea:

- dezvoltării și operaționalizării sistemelor informatice de colectare și gestionare a datelor (MySMIS2014 și SMIS2014+);
- lansării apelurilor de proiecte, respectiv semnării contractelor în cadrul programelor operaționale;
- îndeplinirii condiționalităților ex-ante.

Acțiuni aferente cadrului financiar multianual (CFM) 2007 – 2013

- înregistrarea unei rate ridicate de absorbție curentă pentru anul 2016, astfel încât față de finalul anului 2015, aceasta a crescut cu aprox. 20 puncte procentuale, de la aprox. 63% la aprox. 83% (aprox. 15,5 miliarde euro) la 31 decembrie 2016;
- transmiterea Comisiei Europene spre rambursare a aplicațiilor de plată finale în conformitate cu prevederile regulamentelor europene aplicabile acestui cadru financiar;
- valoarea totală solicitată CE a fost de aprox. 16,7 miliarde euro, ceea ce reprezintă cca. 95% din alocarea UE aferentă acestor programe;
- transmiterea în 2017 Comisiei Europene spre rambursare a aplicațiilor de plată finale în conformitate cu prevederile regulamentelor europene aplicabile acestui cadru financiar
- aprobarea de către Comisia Europeană a finanțării unor proiecte majore de mediu și transport în două etape (fazare), în condițiile nefinalizării acestora până la 31 decembrie 2015;
- maximizarea absorbției prin identificarea de proiecte retrospective și introducerea cheltuielilor aferente în aplicații de plată pentru a fi rambursate de către Comisia Europeană;
- completarea/modificarea cadrului legal și procedural la nivelul întregului sistem de gestionare a fondurilor structurale și de coeziune pentru procesul de închidere a exercițiului de programare 2007-2013;
- aprobarea de către Guvern a listelor proiectelor fazate și nefuncționale.

Acțiuni aferente CFM 2014 – 2020

- implementarea programelor operaționale aferente cadrului financiar 2014 - 2020 prin lansarea ghidurilor solicitantului și a apelurilor de proiecte, inclusiv semnarea de contracte de finanțare și efectuarea de plăți către beneficiari;
- Sumele totale primite de la Comisia Europeană, reprezentând prefinanțări și rambursări, aferente programelor finanțate din FESI se situează la aprox. 10,4 miliarde euro, ceea ce înseamnă aprox. 34% din alocarea UE.
- asigurarea unui dialog mai eficient cu beneficiarii fondurilor europene;
- creșterea transparenței modului de implementare a programelor operaționale finanțate din fonduri europene;
- transpunerea în legislația națională a noilor directive europene în domeniul achizițiilor publice și a cadrului instituțional aferent sistemului național de achiziții publice, cu sprijinul instituțiilor de specialitate;
- transmiterea către Autoritatea de Audit a documentelor aferente pachetelor de desemnare pentru toate programele operaționale și obținerea acreditării pentru toate autoritățile de management.
- finalizarea procesului de desemnare a autorităților implicate în sistemul de management și control al fondurilor, proces care a implicat evaluarea acestora de către Autoritatea de Audit din România și emiterea unei opinii cu privire la conformitatea sistemului cu cerințele de acreditare;
- continuarea procesului de îndeplinire a condiționalităților ex-ante, din diverse domenii, asumate de România prin Acordul de Parteneriat. Responsabilitatea îndeplinirii condiționalităților ex-ante revine ministerelor de linie, deoarece acestea vizează existența politicilor/strategiilor/legislațiilor sectoriale, MFE coordonând procesul de monitorizare a stadiului îndeplinirii acestora.
- implementarea de măsuri de simplificare și debirocratizare

2. Stadiul implementării

2.1 Instrumente structurale Cadrul financiar Multianual (CFM) 2007-2013

În cadrul obiectivului „Convergență”, din alocarea UE de 17,57 miliarde euro pentru cele 7 programe operaționale⁴ finanțate, au fost contractate fonduri UE în valoare de aprox. 18,4 miliarde euro reprezentând 105%.

Rata de absorbție curentă⁵

Valoarea aplicațiilor de plată care a fost declarată Comisiei Europene este de aprox. 16,7 miliarde euro, ceea ce reprezintă o rată de absorbție curentă de aprox. 95% din alocarea UE pentru perioada 2007 - 2013.

Rata rambursărilor⁶

Suma totală primită de România de la Comisia Europeană pentru perioada 2007 - 2013 este de 16,99 miliarde euro, ceea ce reprezintă aprox. 96,69% din alocarea UE pentru perioada 2007 - 2013. Din această sumă, 2,17 miliarde euro reprezintă prefinanțări, în timp ce 14,88 miliarde euro reprezintă sume rambursate de către Comisia Europeană, rata rambursărilor fiind de 84,7% din totalul alocat pentru perioada 2007 - 2013.

Repartizarea pe tipuri de fond a sumelor solicitate CE și rambursate de către aceasta, se prezintă astfel:

	mil. euro	
Fond	Sume solicitate	Sume rambursate
FEDR ⁷	8.250	7.333
FC ⁸	5.365	5.030
FSE ⁹	3.114	2.518

Rata finală de absorbție va putea fi stabilită numai după acceptarea pachetului de închidere de către CE și plata soldului final aferent aplicațiilor de plată finale transmise de către România până la data de 31 martie 2017, în conformitate cu prevederile regulamentelor europene aplicabile acestui cadru financiar.

2.2 Fondurile Europene Structurale și de Investiții – CFM 2014-2020

Începând cu anul 2015, au fost lansate apeluri de proiecte pentru toate cele 6 programe operaționale FESI - PO Infrastructură Mare, Capital Uman, Competitivitate, Asistență Tehnică, Regional, Capacitate Administrativă, precum și pentru FEAD - POAD. Bugetul total lansat pentru aceste apeluri este de aprox. 26,4 miliarde euro, reprezentând 96% din alocarea totală de aprox. 27,4 miliarde euro disponibilă pentru implementarea acestor programe.

Până în luna decembrie 2019 au fost semnate 7.339 contracte de finanțare, în valoare totală de aprox. 28,3 miliarde euro, reprezentând 101% din alocarea totală aferentă acestor PO.

⁴ Programul Operațional Regional, Programul Operațional Sectorial Transport, Programul Operațional Sectorial Mediu, Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane, Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative și Programul Operațional Asistență Tehnică.

⁵ Rata de absorbție curentă reprezintă raportul dintre valoarea declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei Europene și alocarea totală aferentă perioadei 2007-2013.

⁶ Rata rambursărilor reprezintă raportul dintre valoarea sumelor plătite de către Comisia Europeană și alocarea totală aferentă programelor operaționale.

⁷ Fondul European de Dezvoltare Regională

⁸ Fondul de Coeziune

⁹ Fondul Social European

În cadrul acestor contracte au fost efectuate plăți de către autoritățile de management însumând 6,6 miliarde euro.

Pentru PO mai sus menționate, s-au primit de la CE fonduri de prefinanțare în cuantum de 1,76 miliarde euro, reprezentând 7,7% din alocarea UE de aproximativ 23 miliarde euro aferentă acestora.

Până în prezent, valoarea aplicațiilor de plată transmise la Comisia Europeană este de aproximativ 5 miliarde euro, din care CE a rambursat, până în prezent, suma de 4,4 miliarde euro.

Sumele totale primite de la Comisia Europeană, reprezentând prefinanțări și rambursări, aferente programelor finanțate din FESI (PO Infrastructura Mare, PO Competitivitate, PO Regional, PO Capacitate Administrativă, PO Asistență Tehnică, PO Capital Uman, PN Dezvoltare Rurală, PO Pescuit și Afaceri Maritime), se situează la aprox. 10,4 miliarde euro, ceea ce înseamnă aprox. 34% din alocarea UE aferentă acestor programe. Menționăm că, în prezent, la nivelul Uniunii Europene, rata medie a sumelor primite de la Comisia Europeană se situează la aprox. 37%.

Referitor la riscul de dezangajare automată a fondurilor la 31.12.2019, menționăm că, la nivelul programelor operaționale, pentru PO Competitivitate, PO Asistență Tehnică, PO Infrastructură Mare și PO Capital Uman sumele angajate până în prezent depășesc plafonul de dezangajare automată a fondurilor pentru anul 2019.

Potrivit estimărilor lunare ale sumelor ce vor fi transmise Comisiei Europene (CE) în anul 2019, riscul de dezangajare de fonduri va fi acoperit pentru toate programele operaționale.

În conformitate cu prevederile regulamentelor europene aplicabile actualei perioade de programare, rambursarea cheltuielilor declarate s-a realizat după finalizarea procesului de desemnare a autorităților implicate în sistemul de management și control al fondurilor, care a implicat evaluarea acestora de către Autoritatea de Audit din România și emiterea unei opinii cu privire la conformitatea sistemului cu cerințele de acreditare.

Prin Acordul de Parteneriat, România și-a asumat finanțarea tuturor obiectivelor tematice stabilite prin Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, ceea ce a impus aplicarea tuturor celor 36 de condiționalități ex-ante prevăzute în anexa XI a Regulamentului menționat.

În prezent (decembrie 2019), toate cele 36 de condiționalități sunt îndeplinite.

2.3 Măsurile implementate și planificate în domeniul fondurilor europene

2.3.1 Măsurile implementate

Principalele măsuri întreprinse în anii 2016 - 2019 au vizat, pe de-o parte, procesul de închidere a programelor operaționale 2007 - 2013, iar pe de altă parte procesul de desemnare a autorităților implicate în gestionarea fondurilor ESI și accelerarea implementării programelor operaționale aferente perioadei 2014 - 2020.

Astfel, s-au întreprins o serie de măsuri, dintre care menționăm:

- revizuirea cadrului legal și instituțional:
 - ✓ modificarea H.G. nr. 678/2015 *privind închiderea programelor operaționale finanțate în perioada 2007 - 2013 prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune și Fondul European pentru Pescuit*, prin care au fost stabilite principalele activități și termene care trebuie respectate de către toate structurile implicate în închiderea programelor operaționale;

- ✓ modificarea și completarea O.U.G. nr. 64/2009 *privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență*, în scopul flexibilizării condițiilor de plată către beneficiari;
 - ✓ adoptarea/modificarea principalelor acte normative necesare procesului de implementare a FESI (H.G. nr. 398/2015 - cadrul instituțional de coordonare și gestionare a FESI, O.U.G. nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene și H.G. nr. 93/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/2015 și H.G. nr. 399/2015 – regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014 – 2020);
 - ✓ adoptarea O.U.G nr. 49/30.06.2017 *privind unele măsuri în vederea accelerării implementării proiectelor de infrastructură de transport de interes național, pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014 - 2020*, pentru completarea Legii nr. 105/2011 privind gestionarea și utilizarea fondurilor externe nerambursabile și a cofinanțării publice naționale, pentru obiectivul „Cooperare Teritorială Europeană”, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 17/2015 privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare și modificarea și completarea unor acte normative. Odată cu această modificare, se pot emite autorizații de construire fără elaborarea și aprobarea prealabilă a unei documentații de amenajare a teritoriului sau de urbanism pentru proiectele privind infrastructura de transport de interes național, care sunt cuprinse în planul de amenajare a teritoriului național – secțiunea I - Rețele de transport și/sau în Master Planul General de Transport al României, cu excepția porturilor, aeroporturilor, gărilor, triajelor, depourilor, metroului, terminalelor de transport combinat și punctelor de trecere a frontierei, fără afectarea prevederilor referitoare la calitatea și disciplina în construcții;
 - ✓ adoptarea O.U.G. nr. 17/2018 pentru modificarea O.U.G. nr. 40/2015 *privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014 - 2020*, cu modificările și completările ulterioare. Actul normativ vizează următoarele modificări: majorarea procentului de contractare la maxim 300% din alocare, în funcție de programul operațional vizat. Astfel, în cadrul POR și POC pot fi încheiate contracte de finanțare cu o valoare totală dublă față de alocarea programelor, pentru POIM – contracte de finanțare cu o valoare triplă față de alocarea programului, pentru POCU, POCA și POAT – valoarea contractelor depășește cu maximum 50% alocarea programelor, iar în cazul POAD – valoarea contractelor depășește cu maximum 20% alocarea program; extinderea posibilității de a efectua plăți, în cazul proiectelor cuprinse în bugetul ordonatorului principal de credite, în baza avizului de principiu al autorității de management POIM, care au contractele de achiziție publică încheiate, dar ale căror contracte de finanțare nu au fost încheiate cu autoritatea de management; crearea temeiului legal pentru acordarea avizului de principiu conform art. 11 din OUG nr. 40/2015 de către Organismul Intermediar Transport pentru proiectele finanțate în cadrul Axelor 1 și 2 POIM;
- Ulterior, prin Ordonanța nr. 1/02.08.2018, pentru POR, s-a stabilit ca, în cazul axei prioritare 2 - Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, limita de supracontractare să fie de 200% pentru proiectele care intră sub incidența regulilor de ajutor de stat.
- ✓ prin adoptarea O.U.G. nr. 27/30.03.2017 *privind adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare*, unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale pot solicita, inclusiv pentru asociațiile de dezvoltare intercomunitară, de la Ministerul Finanțelor Publice, în cursul anului 2017,

contractarea de împrumuturi din venituri din privatizare, în limita sumei de 500.000 mii lei, pentru asigurarea prefinanțării și/sau cofinanțării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile din perioada 2014 - 2020, inclusiv pentru cheltuielile neeligibile asociate proiectelor. Măsura acordării de împrumuturi unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale susține acțiunile concertate în vederea atragerii sumelor estimate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții și facilitării procesului de implementare a proiectelor. În acest fel, O.U.G. nr. 27/2017 urmărește crearea necesarului de resurse financiare pentru asigurarea cotei de cofinanțare proprii (2%) sau a cheltuielilor neeligibile, atât pentru proiectele aflate în implementare, cât și pentru cele în curs de contractare;

Această măsură, vizând asigurarea necesarului de finanțare al autorităților administrației publice locale pentru proiecte de investiții, a fost prelungită și pentru anii 2018 și 2019, prin aprobarea de către Guvernul României a O.U.G. nr. 11/01.03.2018 pentru adoptarea unor măsuri bugetare.

- ✓ prin adoptarea OUG nr. 30/2018 *privind instituirea unor măsuri în domeniul fondurilor europene și pentru completarea unor acte normative* s-a introdus definiția pentru *proiecte nefinalizate* precum și eligibilitatea acestora din fonduri europene și de investiții pentru perioada de programare 2014-2020. De asemenea, au fost introduse prevederi noi, care vin să reglementeze modalitatea de rambursare a cheltuielilor efectuate de entități cu personalitate juridică/instituții publice, parteneri externi într-un acord de parteneriat semnat cu entități publice naționale, creându-se astfel o procedură derogatorie de la modalitatea de rambursare a cheltuielilor declarate eligibile de către autoritatea de management.
- ✓ prin adoptarea OUG nr. 105/2018 *pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul fondurilor europene nerambursabile* s-a asigurat posibilitatea de accesare de fonduri de până la plafonul de 40% și de către beneficiarii care au încasat deja prefinanțare în limita prevederilor în vigoare, s-a eliminat comasarea tuturor cheltuielilor efectuate înaintea semnării contractului de finanțare într-o singură cerere de rambursare, respectiv prima cerere de rambursare, s-a reglementat modul de tratare a neregulilor identificate, respectiv a posibilității emiterii titlurilor de creanță inclusiv pe numele partenerilor, în cazul în care aceștia au încălcat prevederile legale în vigoare referitoare la legalitatea, conformitatea și regularitatea obținerii și utilizării fondurilor europene și a fondurilor publice naționale aferente acestora. În acest fel, fiecare entitate responsabilă de implementarea proiectului, fie că este lider de parteneriat sau partener, poate răspunde direct în fața autorității de management pentru sumele încasate în mod direct și cheltuite necorespunzător.
- ✓ prin adoptarea Legii nr. 240/2017 s-a creat o abordare unitară pentru toate programele operaționale cu privire la nivelul cofinanțării private la maxim 2% pentru beneficiarii/partenerii persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial, înființate conform legislației în vigoare, inclusiv universități, sindicate și patronate;
- ✓ prin Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 558/2018 *privind condițiile de decontare din fonduri europene a cheltuielilor efectuate pentru lucrările executate în regie proprie în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020* s-a creat un mecanism de decontare din fonduri europene a cheltuielilor efectuate pentru lucrările executate în regie proprie în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, pentru situațiile excepționale în care beneficiarii, în anumite condiții, asumă finalizarea proiectelor de infrastructură, cu un stadiu fizic de realizare de min. 80%, care au fost abandonate de către constructori;

- ✓ aprobarea unor măsuri de eficientizare a sistemului de gestionare a instrumentelor structurale și a fondurilor ESI prin preluarea de către Ministerul Fondurilor Europene a organismelor intermediare/intermediare regionale POS M și POS DRU.
- simplificarea orientărilor pentru solicitanți:
 - ✓ simplificarea ghidurilor pentru beneficiari și a procedurilor de accesare a fondurilor, pentru o mai mare coerență în funcționarea sistemului, astfel încât regulile să fie aproximativ aceleași pentru beneficiarul care depune un proiect, indiferent de programul din care se finanțează;
 - ✓ elaborarea unor orientări pentru verificarea de către autoritățile de management a încadrării în conceptul de "întreprindere în dificultate" și în conceptul de IMM prin completarea *Manualului utilizatorului pentru definiția IMM-urilor* cu detalii privind întreprinderile legate, în special legături prin persoane fizice;
 - ✓ reducerea semnificativă a sarcinii administrative la nivelul potențialilor beneficiari/beneficiarilor, concomitent cu furnizarea unui instrument eficient de monitorizare și management la nivelul AM, prin utilizarea sistemului electronic MySmis/SMIS 2014+;
 - ✓ înființarea unui helpdesk pentru beneficiari;
 - ✓ elaborarea de forme îmbunătățite ale manualului beneficiarului, cuprinzând informații clare și complete privind toate etapele derulării unui proiect;
 - ✓ publicarea spre consultare a Ghidurilor Solicitantului – Condiții Specifice în cadrul cărora pot fi formulate observații/ propuneri de către cei interesați în vederea îmbunătățirii conținutului acestora, precum și asigurarea unei perioade de timp rezonabile între momentul lansării efective a unei cereri de propuneri de proiecte și data limită de depunere a aplicațiilor de finanțare;
 - ✓ eliminarea ordinelor de ministru privind cheltuielile eligibile la nivelul fiecărui program operațional.
- fazarea proiectelor: o serie de proiecte majore și non-majore finanțate prin cadrul financiar 2007 – 2013 care nu s-au încheiat la termenul de eligibilitate au putut fi eşalonate, respectiv lucrările rămase de efectuat pot fi finanțate din bugetul 2014-2020. România a făcut 90 de proiecte pe două PO (84 POIM și 6 POC), pentru care valoarea totală eligibilă a fazei II este de 3,5 miliarde euro;
- elaborarea unor Orientări generale la nivel de program și publicarea calendarelor pentru apelurile de proiecte, în vederea asigurării unei reale predictibilități a posibilităților de finanțare;
- realocarea de fonduri către sectoarele cu potențial maxim de absorbție atât în cadrul, cât și între programele operaționale, pentru a evita riscul dezangajării fondurilor alocate României.
- implementarea instrumentelor financiare în cadrul Programului Operațional Competitivitate (instrumentul de creditare cu partajarea riscului, instrumentul de capital de risc - acceleratoare), în cadrul Programului Operațional Regional (instrument de garantare neplafonată și instrument financiar de tip equity) și în cadrul PNDR (instrumentul de creditare cu partajarea riscului).
- asigurarea fondurilor necesare autorităților de management pentru efectuarea plăților către beneficiari în cazul indisponibilității temporare de fonduri UE, prin accesarea mecanismului de alocare temporară a sumelor din venituri din privatizare (conform O.U.G. nr. 40/2015);
- asigurarea unui cadru de implementare cât mai predictibil, care să sprijine beneficiarii pe tot parcursul procesului de accesare a fondurilor europene, plecând de la ideea de proiect până la

- înregistrarea unor rezultate concrete cu impact în economia reală (respectiv pregătirea/elaborarea/implementarea proiectelor);
- încadrarea în timpii scurți de evaluare pentru proiectele depuse și semnarea rapidă a contractelor de finanțare;
 - monitorizarea atentă a fiecărui proiect, prin introducerea funcției de ofițer de monitorizare în AM-uri;
 - crearea de modele standard de contracte de lucrări - proiectare și execuție
 - actualizarea permanentă a aplicațiilor informatice 2014;
 - introducerea unor opțiuni de costuri simplificate, a unor rate forfetare și bareme standard pentru costurile unitare la nivelul programelor operaționale;
 - reducerea timpului de verificare de către autoritățile cu rol în gestionarea programelor operaționale a documentelor aferente procesului de contractare prin obținerea în mod direct de către autoritatea de management a certificatelor de atestare fiscală din sistemul informatic PATRIMVEN;
 - simplificarea procedurilor pentru autorizațiile de construire a proiectelor de interes național, prevăzute în master planul general de transport: eliberarea autorizațiilor de construire fără elaborarea și aprobarea prealabilă a unei documentații de amenajarea teritoriului sau de urbanism, dar fără a afecta prevederile referitoare la calitatea și disciplina în construcții;
 - simplificarea depunerii cererilor de finanțare în cadrul Programului Operațional Capital Uman prin introducerea Documentul Unic pentru verificarea Conformității Administrative și a Eligibilității care înlocuiește anexele nr. 2, 3, 4 și 5 ale documentului „Orientări privind accesarea finanțărilor în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020”;
 - îmbunătățirea continuă a cadrului legal privind gestionarea financiară a fondurilor europene:
 - ✓ mecanismul de pre-finanțare a fost îmbunătățit pentru a asigura beneficiarilor lichiditățile necesare implementării;
 - ✓ categoriile de cheltuieli ce pot fi incluse în cererile de plată (salarii, subvenții, burse) au fost extinse;
 - ✓ premisele supracontractării până la 200% au fost create în funcție de programul operațional;
 - ✓ sumele necesare pentru sprijinirea spitalelor publice, care nu își puteau asigura cofinanțarea proiectelor, au fost asigurate prin bugetul Ministerului Sănătății;
 - ✓ decontarea din fonduri europene a investițiilor demarate de autoritățile publice centrale/locale și plătite din alte surse (buget de stat/local sau împrumuturi);
 - Prin HG 813/2019 pentru modificarea Anexei la HG nr. 677/2017 privind aprobarea Metodologiei de analiză cost-beneficiu pentru investițiile în infrastructura de apă, Ministerul Fondurilor Europene a reglementat aplicarea unei rate standard (rată forfetară) pentru determinarea cuantumului investițiilor din fonduri nerambursabile ce pot fi susținute prin Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM), în actuala perioadă de programare;
 - Pregătirea viitoarei perioade de programare

În ședința de Guvern din 5 septembrie 2018 a fost semnat Memorandumul cu tema *”Pregătirea documentelor naționale de programare a finanțărilor din fonduri europene post 2020”* care a stabilit un calendar pentru elaborarea documentelor strategice/ planurilor de măsuri sectoriale naționale post 2020 și prioritizarea investițiilor din fonduri europene post 2020, în condițiile

noului pachet legislativ european 2021-2027. Astfel, au fost stabilite, la nivelul autorităților responsabile, o serie de planuri de măsuri relevante pentru îndeplinirea condițiilor prealabile, care au fost aprobate prin Memorandumuri de Guvern.

La data de 23 mai 2019, Guvernul a aprobat MEMORANDUMUL cu tema "Inițierea negocierilor cu Comisia Europeană privind documentele naționale de programare a finanțărilor din fonduri europene 2021-2027" prin care s-au stabilit măsuri și termene pentru ministerele/autoritățile publice responsabile pentru realizarea auto-evaluărilor naționale privind îndeplinirea condițiilor favorizante.

De asemenea, au fost elaborate și aprobate memorandumuri specifice fiecărei condiții favorizante neîndeplinite, prin care s-au stabilit instituțiile publice responsabile de îndeplinirea criteriilor aferente și planul de acțiune pentru îndeplinirea acestora.

Au fost demarate negocierile pentru pregătirea documentelor de programare (Acord de Parteneriat și Programe Operaționale), în a doua parte a anului 2019 fiind organizate 5 runde de negociere.

2.3.2 Măsuri planificate pentru implementarea fondurilor ESI

În contextul obiectivului de a atinge un nivel maxim al absorbției fondurilor europene alocate în exercițiul financiar 2014 – 2020, este necesară întreprinderea unei serii de măsuri cu caracter orizontal:

- Creșterea capacității sistemului de gestionare a fondurilor, fluidizarea procesului prin îmbunătățirea procedurilor interne de lucru, precum și revizuirea cadrului legal, atât legislație primară cât și norme de aplicare, în conformitate cu evoluțiile specifice din domeniu;
- Sprijinul potențialilor beneficiari / beneficiarilor fondurilor europene, în direcția promovării unei abordări integrate de simplificare a mecanismului de finanțare/implementare, pentru toate nivelurile ciclului de proiect, dublată de continuarea instruirii orizontale și specifice a beneficiarilor;
- Urgentarea lansării ultimelor apeluri de proiecte pentru sumele rămase disponibile, în condițiile în care se urmărește acoperirea cu proiecte a întregii alocări financiare la nivelul fiecărui program operațional;
- Accelerarea ritmului de evaluare și contractare a proiectelor, având în vedere necesitatea finalizării procesului de angajare a finanțărilor disponibile la acest stadiu avansat al actualului exercițiu financiar european;
- Creșterea și optimizarea capacității de implementare a proiectelor deja admise la finanțare, prin sprijinirea beneficiarilor pe tot parcursul derulării investițiilor, prin intermediul managerilor de proiect din cadrul autorităților de management pentru monitorizarea fiecărui proiect și intensificarea de întâlniri periodice cu fiecare beneficiar pentru analiza stadiului proiectului respectiv și identificarea soluțiilor adecvate, în vederea obținerii unui impact semnificativ al investițiilor;
- Utilizarea opțiunilor de costuri simplificate;
- Utilizarea instrumentelor financiare, ca metodă de implementare a FESI, în mai multe programe operaționale, pentru sprijinirea IMM-urilor în fazele incipiente și de creștere.

La nivelul MFE este monitorizat permanent stadiul implementării, respectiv progresul înregistrat în procesul de evaluare, contractare și plată, pentru identificarea eventualelor întârzieri și luarea de măsuri de remediere și recuperare a întârzierilor.

În ceea ce privește măsurile pentru pregătirea perioadei de programare 2021-2027:

- Asigurarea monitorizării îndeplinirii condițiilor prealabile;

- Inițierea cadrului partenerial și constituirea Grupuri de lucru pentru elaborarea documentelor de programare post 2020 ;
- Elaborarea documentelor de programare 2021-2027 și începerea negocierilor cu Comisia Europeană.

2.4 Stadiul implementării cadrului legal și instituțional privind fondurile ESI pentru cadrul financiar multianual 2014-2020, alte acte normative necesare pentru consolidarea și creșterea absorbției

Cadrul instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor ESI este reglementat prin **Hotărârea Guvernului nr. 398/2015 pentru stabilirea cadrului instituțional de coordonare și gestionare a fondurilor europene structurale și de investiții și pentru asigurarea continuității cadrului instituțional de coordonare și gestionare a instrumentelor structurale 2007-2013**, cu modificările și completările ulterioare, care a fost elaborată în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1303/2013. Actul normativ stabilește instituțiile/structurile implicate în coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor ESI, atribuțiile acestora precum și relațiile autorității de coordonare cu autoritățile de management, autoritățile de certificare și autoritatea de audit, relațiile între aceste autorități, precum și relațiile dintre aceste autorități și Comisia Europeană.

De la apariția H.G. nr. 398/2015 până în prezent, au existat mai multe modificări ale cadrului instituțional – la nivelul organismelor intermediare – modificări determinate de apariția unor acte normative (O.U.G. nr. 68/2015 pentru aprobarea unor măsuri de gestionare a instrumentelor structurale din domeniul transporturilor, H.G. nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, O.U.G. nr. 23/2016 pentru aprobarea unor măsuri de eficientizare a sistemului de gestionare a fondurilor structurale și de investiții europene).

În acest context, s-a impus modificarea Hotărârii Guvernului nr. 398/2015, astfel încât să fie prevăzute, în mod unitar, instituțiile/structurile implicate în coordonarea, gestionarea și controlul Fondurilor ESI.

De asemenea, a fost aprobată **H.G. nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020** prin care sunt reglementate următoarele aspecte:

- Stabilirea regulilor generale pe care trebuie să le îndeplinească o cheltuială pentru a fi eligibilă;
- Stabilirea regulilor specifice și a anumitor plafoane pentru unele categorii de cheltuieli „sensibile” de tipul contribuției în natură, costul cu achiziția de terenuri și autovehicule sau mijloace de transport;
- Categoriile de cheltuieli neeligibile.

Prevederile privind eligibilitatea reglementează inclusiv situația în care autoritatea de management, în exercitarea funcției de gestionare a programului, conform art. 125 din Regulamentul(UE) nr. 1303/2013, acordă asistență financiară nerambursabilă instituției publice din care face parte. Actul normativ sus-menționat a fost modificat prin HG nr. 488/2018 *pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020.*

Prin **O.U.G. nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020**, respectiv **Hotărârea Guvernului nr. 93/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor O.U.G. nr. 40/2015**, cu modificările și completările ulterioare, se stabilește cadrul financiar general pentru gestionarea asistenței financiare nerambursabile alocate României din Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European, Fondul de Coeziune și Fondul de Ajutor European destinat celor mai defavorizate persoane

în perioada de programare 2014-2020, precum și a prefinanțării și cofinanțării aferente acestei asistențe, în vederea asigurării unui management financiar eficient al acestor fonduri.

Legislația privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020 a suferit câteva modificări, în scopul flexibilizării implementării și reducerii presiunii de pe bugetul propriu al beneficiarului de fonduri europene. Modificările au vizat, printre altele, următoarele:

- Modificarea mecanismului de prefinanțare.
- Lărgirea categoriilor de cheltuieli pentru care se poate aplica cererea de plată, astfel încât beneficiarii/liderii de parteneriat/partenerii să poată opta pentru plata salariilor, subvențiilor, burselor, premiilor și onorariilor și la cererea de plată, nu doar la cererea de prefinanțare sau rambursare.
- Flexibilizarea implementării proiectelor pentru operatorii regionali de apă și apă uzată. Astfel, sumele acordate operatorilor ca prefinanțare se deduc prin aplicarea unui procent la valoarea cererilor de rambursare transmise de aceștia până la cererea de rambursare finală.

Totodată, au fost inițiate sau semnate protocoale de colaborare cu alte instituții care pot sprijini procesul de implementare a acestor fonduri, precum Agenția Națională pentru Integritate, Agenția Națională de Administrare Fiscală, Agenția Națională pentru Achiziții Publice, Oficiul Național al Registrului Comerțului, Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

2.5 Fondurile aferente CFM 2014-2020, alocarea acestora pe politica de coeziune și pe politica agricolă comună, pe obiective distincte, precum și programele operaționale ce vor fi finanțate din aceste fonduri

În exercițiul financiar 2014-2020, alocarea totală a României este de peste 43 miliarde euro, din care aprox. 23 miliarde euro prin Politica de Coeziune și FEAD și aproximativ 20 miliarde euro prin Politica Agricolă Comună și Politica Maritimă Integrată.

mil. euro

Program operațional/Program	Tip fond	Alocare (UE) (mil euro)
PO Asistență Tehnică	FEDR	252,76
PO Competitivitate	FEDR	1.329,79
PO Capital Uman	FSE	4.371,96
PO Capacitatea Administrativă	FSE	553,19
PO Regional	FEDR	6.860,00
PO Infrastructură Mare	FEDR	2.283,53
	FC	6.935,00
Programul Național de Dezvoltare Rurală	FEADR	8.128,00
PO Pescuit	FEPAM	168,42

Programelor Operaționale sprijinite din FESI 2014-2020 li se adaugă Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate, cu finanțare din Fondul European pentru Ajutorarea Persoanelor cele mai Defavorizate (FEAD), cu o alocare totală de 519 milioane euro (din care contribuția UE este de 441 milioane euro) pentru perioada 2014-2020 și Programele de cooperare teritorială europeană, cu o alocare totală de aprox. 787 milioane euro (din care contribuția UE este de aprox. 670 milioane euro) din fondurile aferente obiectivului cooperării teritoriale europene.

În vederea asigurării complementarității și valorificării sinergiilor între intervențiile care vor fi finanțate din diferitele fonduri ESI, este importantă asigurarea unei bune coordonări în etapa de implementare a intervențiilor.

Astfel, se asigură coordonarea strategică și complementaritatea intervențiilor pe parcursul implementării programelor finanțate din FESI, urmărind în același timp, coerența, sinergiile și demarcarea cu alte programe/ instrumente naționale și europene.

2.5.1 Sumele alocate României pentru cadrul financiar multianual 2014-2020, pe total, pe ani și pe programe operaționale

Mil euro

Program	Fonduri ESI	Total	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PO Infrastructura Mare	FEDR	2.283,53	0	593,27	324,66	333,05	180,35	420,24	431,96
	FC	6.935,00	0	1.710,04	949,84	999,90	1.046,79	1.093,83	1.134,60
PO Capital Uman	FSE	4.220,84	503,64	538,84	577,38	607,53	636,80	664,94	691,72
POAD	FEAD	441,01	99,04	54,63	44,5	61,86	63,24	75,37	42,37
Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri” (alocare specială)	Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”	151,11	59,55	46,45	0	18,80	13,16	8,77	4,39
PO Capacitate Administrativă	FSE	553,19	67,22	71,39	75,93	79,53	83,04	86,43	89,65
Programul Operațional Competitivitate	FEDR	1.329,79	156,53	168,18	171,39	184,73	201,79	210,67	236,50
PO Asistență tehnică	FEDR	252,76	21,28	31,91	28,92	31,91	71,92	31,91	34,91
PO Regional	FEDR	6.860,00	0	1.671,14	941,39	994,50	1.165,65	1.029,45	1.057,87
PNDR	FEADR	8.128,00	0	1.723,26	1.751,61	1.186,54	1.184,73	1.141,93	1.139,93
POPAM	FEPAM	168,42	0	46,47	23,59	23,98	24,53	24,7	25,15
TOTAL		31.323,66	907,26	6.655,58	4.889,21	4.522,33	4.672,00	4.788,24	4.889,05

2.5.2 Programe gestionate de România în perioada 2014-2020, prin intermediul MFE¹⁰:

2.5.2.1 Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) ¹¹

Obiectivul general al POIM este Dezvoltarea infrastructurii de transport, mediu, energie și prevenirea riscurilor la standarde europene, în vederea creării premiselor unei creșteri economice sustenabile, în condiții de siguranță și utilizare eficientă a resurselor naturale. **Bugetul** total al POIM este de **10,84 miliarde euro**, din care 9,22 miliarde euro contribuție UE (inclusiv rezerva de performanță). Conform versiunii aprobate de CE, POIM va finanța investiții din diferite domenii, prin intermediul următoarelor axe prioritare (AP):

AP1 - Îmbunătățirea mobilității prin dezvoltarea rețelei TEN-T centrale și a metroului

AP2 - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient

AP3 - Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor

AP4 - Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric

AP5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

AP6 - Promovarea energiei curate și eficienței energetice în vederea susținerii unei economii cu emisii scăzute de carbon

AP7 - Creșterea eficienței energetice la nivelul sistemului centralizat de termoficare în orașele selectate

AP8 - Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale

Rezultate obținute în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare

- Până în luna decembrie 2019, au fost lansate apeluri în valoare totală de aprox. 10,2 mld. euro, reprezentând 94% din alocarea totală a PO. Urmare lansării acestor apeluri, s-au semnat 290 contracte cu o valoare totală de aprox. 12,6 mld. euro, din care aprox. 10,7 mld. euro contribuție UE (115,8 % din alocarea UE a programului), în cadrul cărora au fost efectuate plăți către beneficiari în valoare totală de aprox. 2,7 mld. euro.
- Au fost transmise Comisiei Europene aplicații de plată în valoare de aprox. 2,2 mld. euro, fiind rambursate aprox. 1,9 mld. euro.

2.5.2.2 Programul Operațional Capital Uman (POCU)¹²

Programul Operațional Capital Uman stabilește prioritățile de investiții, obiectivele specifice și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane, continuând astfel investițiile realizate prin Fondul Social European în perioada 2007-2013 și contribuind, totodată, la atingerea obiectivului general al Acordului de Parteneriat (AP 2014-2020) - implicit al fondurilor Europene Structurale și de Investiții din România, și anume, de a reduce disparitățile de dezvoltare economică și socială dintre România și Statele Membre ale UE.

¹⁰ Ministerul Fondurilor Europene (MFE) este Autoritate de Management pentru aceste Programe Operaționale

¹¹ aprobat de către CE pe data de 9 iulie 2015

¹² aprobat de către CE pe data de 25 februarie 2015

Strategia POCU urmărește integrarea nevoilor de dezvoltare a resurselor umane în ansamblul programelor și politicilor publice ale României, ca SM al UE și are în vedere valorizarea capitalului uman, ca resursă pentru o dezvoltare sustenabilă în viitor. **Bugetul** total al POCU este de **5,10 miliarde euro**, din care 4,37 miliarde euro contribuție UE (inclusiv rezerva de performanță). Conform versiunii aprobate de CE, POCU va finanța investiții din diferite domenii, prin intermediul următoarelor axe prioritare (AP):

- AP 1 – Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”
- AP 2 – Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs
- AP 3 – Locuri de muncă pentru toți
- AP 4 – Incluziunea socială și combaterea sărăciei
- AP 5 – Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității
- AP 6 – Educație și competențe
- AP 7 - Asistență Tehnică

Rezultate obținute în cadrul Programului Operațional Capital Uman

- Până în luna decembrie 2019, au fost lansate apeluri în valoare totală de aprox. 4,7 mld. euro, reprezentând 92% din alocarea totală a PO. Urmare lansării acestor apeluri, s-au semnat 1.295 contracte cu o valoare totală de aprox. 4 mld. euro, din care aprox. 3.4 mld. euro contribuție UE (78% din alocarea UE a programului), în cadrul cărora au fost efectuate plăți către beneficiari în valoare totală de aprox. 1,4 mld.. euro.
- Au fost transmise Comisiei Europene aplicații de plată în valoare de aprox. 1 mld. euro, fiind rambursate 835 mil. euro

2.5.2.3 Programul Operațional Competitivitate (POC)¹³

Obiectivul general al POC este de a contribui la realizarea obiectivului global al Acordului de Parteneriat prin susținerea CDI și TIC pentru competitivitate și dezvoltare. POC propune soluții nevoilor și provocărilor legate de nivelul redus al competitivității economice la nivel național, în special în ceea ce privește (a) sprijinul insuficient pentru CDI și (b) infrastructura subdezvoltată de TIC și implicit servicii slab dezvoltate.

Bugetul total al POC este de **1,58 miliarde euro**, din care 1,33 miliarde euro contribuție UE (inclusiv rezerva de performanță). Conform versiunii aprobate de CE, POC va finanța investiții din diferite domenii, prin intermediul următoarelor axe prioritare (AP):

- AP1 – Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor
- AP2 – Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă

Rezultate obținute în cadrul Programului Operațional Competitivitate

¹³ aprobat de către CE pe data de 19 decembrie 2014

- Până în luna decembrie 2019, au fost lansate apeluri în valoare totală de aprox. 1,52 mld. euro, reprezentând 96% din alocarea totală a PO. Urmare lansării acestor apeluri, s-au semnat 367 contacte cu o valoare totală de aprox. 1,3 mld. euro, din care aprox. 1 mld. euro contribuție UE (76% din alocarea UE a programului), în cadrul cărora au fost efectuate plăți către beneficiari în valoare totală de aprox. 458 mil. euro.
- Au fost transmise Comisiei Europene aplicații de plată în valoare de aprox. 305 mil. euro, fiind rambursate 274 mil. euro.

2.5.2.4 Programul Operațional PO Asistență Tehnică (POAT)¹⁴

POAT 2014-2020 are drept scop asigurarea unui proces de implementare eficientă și eficace a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții în România în conformitate cu principiile și regulile de parteneriat, programare, evaluare, comunicare, management, inclusiv management financiar, monitorizare și control, pe baza responsabilităților împărțite între Statele Membre și Comisia Europeană.

Obiectivul global al POAT 2014-2020 este de a asigura capacitatea și instrumentele necesare pentru o eficientă coordonare, gestionare și control al intervențiilor finanțate din Fondurile Europene Structurale și de Investiții, precum și o implementare eficientă, bine orientată și corectă a POAT, Programului Operațional Infrastructură Mare (POIM) și a Programului Operațional Competitivitate (POC).

Bugetul total al POAT este de **298,27 milioane euro**, din care 252,76 milioane euro contribuție UE (inclusiv rezerva de performanță). Conform versiunii aprobate de CE, POAT va finanța proiecte prin intermediul următoarelor axe prioritare (AP):

AP 1 - Întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte finanțate din FESI și diseminarea informațiilor privind aceste fonduri

AP 2 - Sprijin pentru coordonarea, gestionarea și controlul FESI

AP 3 - Creșterea eficienței și eficacității resurselor umane implicate în sistemul de coordonare, gestionare și control al FESI în România

Rezultate obținute în cadrul Programului Operațional Asistență Tehnică

- Până în luna decembrie 2019, a fost lansată întreaga alocare, POAT fiind un program cu depunere continuă. Au fost semnate 109 contacte cu o valoare totală de aprox. 335 mil. euro, din care aprox. 284 mil. euro contribuție UE (112% din alocarea UE a programului), în cadrul cărora au fost efectuate plăți către beneficiari în valoare totală de aprox. 138 mil. euro.
- Urmare transmiterii către Comisia Europeană a aplicațiilor de plată în valoare de aprox. 136 mil. euro, au fost rambursate 122 mil. euro.

2.5.2.5 Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

¹⁴ aprobat de către CE pe data de 18 decembrie 2014

POAD asigură pe întreaga perioadă 2014 - 2020 în principal, distribuția gratuită de ajutoare alimentare în toate localitățile din țară în favoarea persoanelor dezavantajate. POAD este o continuare a Planului european de furnizare ajutoare alimentare în beneficiul persoanelor cele mai defavorizate (PEAD) derulat în perioada 2007 -2013.

Programul este finanțat în proporție de 85% din Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane și în proporție de 15% din bugetul național. **Bugetul total al POAD este de 0,52 miliarde euro**, din care 0,44 miliarde euro contribuție UE.

În decembrie 2016 a fost obținută acreditarea sistemului de management și control pentru acest PO.

Rezultate obținute în cadrul Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate

- Până în luna decembrie 2019, au fost lansate apeluri în valoare de 474 mil. euro. Au fost semnate 11 contracte cu o valoare totală de aprox. 462 mil. euro, din care aprox. 393 mil. euro contribuție UE (89% din alocarea UE a programului), în cadrul cărora au fost efectuate plăți către beneficiari în valoare totală de aprox. 163 mil. euro.

2.5.2* Programe gestionate de România în perioada 2014-2020, prin intermediul LPDA¹⁵:

2.5.2.6. Programul Operațional Regional (POR)¹⁶

MLPDA este Autoritate de Management pentru POR 2014-2020 și își propune să asigure continuitatea viziunii strategice privind dezvoltarea regională în România, prin completarea direcțiilor și priorităților de dezvoltare regională și implementate prin POR 2007-2013, precum și prin alte programe naționale.

Bugetul total al POR 2014-2020 este de **8,38 miliarde euro**, din care 6,86 miliarde euro (inclusiv rezerva de performanță) reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională, respectiv 1,52 miliarde euro contribuția națională, asigurată din fonduri publice naționale (buget de stat, bugete locale).

Obiectivul general al POR 2014-2020 este creșterea competitivității economice și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor, care să asigure o dezvoltare sustenabilă a regiunilor, capabile să gestioneze în mod eficient resursele, să valorifice potențialul lor de inovare și de asimilare a progresului tehnologic.

Conform versiunii oficiale a POR 2014-2020, acesta va finanța investiții din diferite domenii, prin intermediul următoarelor axe prioritare:

- Promovarea transferului tehnologic;
- Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii;
- Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădirile publice;
- Sprijinirea dezvoltării urbane durabile;
- Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural;
- Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală;
- Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului;
- Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale;

¹⁵ Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (MLPDA) este Autoritate de Management pentru aceste Programe Operaționale

¹⁶ aprobat de către CE pe data de 23 iunie 2015

- Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban;
- Îmbunătățirea infrastructurii educaționale;
- Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară;
- Asistența tehnică;
- Sprijinirea regenerării orașelor mici și mijlocii;
- Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență;
- Inițiativa pentru IMM-uri.

Axele prioritare 14 și 15 au fost introduse în cadrul POR 2014–2020 ca urmare a aprobării modificării programului prin decizia Comisiei Europene nr. C(2018)6889/16.10.2018.

Axa prioritară 14 - Crearea infrastructurii spitalelor regionale de urgență nu introduce tipuri de activități noi în cadrul POR. Având în vedere specificul celor trei proiecte majore privind construcția spitalelor regionale s-a considerat necesară delimitarea față de celelalte intervenții dedicate domeniului sănătății. Deși per ansamblu, atât intervențiile din axa 8 (ambulatorii, unități primiri urgențe, ambulanțe), cât și cele din axa 14 nou creată (spitale regionale) contribuie la aceleași obiective, sunt aplicabile rate de cofinanțare diferite din partea FEDR.

Având în vedere că Regulamentul nr. 1046/2018 de modificare a Regulamentului General nr. 1303/2013 permite statelor membre să implementeze Inițiativa pentru IMM-uri ca o axă separată în cadrul programelor operaționale finanțate din FEDR, s-a aprobat includerea Programului Operațional Inițiativa pentru IMM-uri ca axă prioritară distinctă în cadrul POR, respectiv axa prioritară nr. 15 - Inițiativa pentru IMM-uri.

De asemenea, având în vedere cererea ridicată existentă pentru tipul de instrument financiar implementat prin Inițiativa pentru IMM-uri (IMM), s-a suplimentat alocarea financiară a Inițiativei pentru IMM-uri prin realocarea sumei de 150 milioane euro FEDR (respectiv 100 mil euro FEDR prevăzuți în POR pentru implementarea instrumentului financiar în cadrul Axei Prioritare 2 – credit cu dobândă subvenționată și 50 milioane euro FEDR din cadrul Axei Prioritare 1 a POR).

În ceea ce privește celelalte tipuri de informații solicitate, precizăm următoarele:

- ***Informații relevante privind rata de absorbție:***

Gradul de absorbție al fondurilor europene în cadrul POR este în procent de 13,52% reprezentând o valoare FEDR în sumă de 927,22 milioane euro, solicitată la rambursare de către Comisia Europeană, prin intermediul aplicațiilor de plată transmise de Autoritatea de Certificare și Plată

Până la începutul lunii mai 2019 plățile totale efectuate de către Autoritatea de Management pentru POR către beneficiarii de proiecte/Fondul European de Investiții, reprezentând contribuția FEDR și cofinanțarea de la bugetul de stat sunt în valoare de 1.178,12 milioane euro (prefinanțare, cereri de rambursare și cereri de plată);

Până în prezent a fost realizat un FEDR eligibil în valoare de 1.014,54 milioane euro.

- ***Stadiul implementării POR 2014 – 2020:***

Până în prezent au fost lansate 110 apeluri de proiecte cu o valoare a cofinanțării Uniunea Europeană, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională de 7,34 miliarde euro, reprezentând o rată de lansare de peste 107% din alocarea FEDR a POR;

Condiția principală de eligibilitate este existența unui contract de lucrări/ achiziție dotări în vigoare;

Până în prezent au fost semnate 4180 contracte de finanțare cu o valoare totală de aprox. 6.723,51 mil. euro, mld. Euro din care contribuția FEDR este de aprox. 5.203,16 mil. euro, reprezentând 76% din alocarea FEDR a POR;

Suma prevăzută în POR pentru anul 2019 pentru evitarea dezangajării fondurilor europene în anul 2019 este de 570,67 milioane euro. Pentru anul 2019, suma previzionată a fi absorbită la nivelul Programului Operațional Regional, potrivit graficelor de depunere a cererilor de rambursare transmise de către beneficiari aferente contractelor semnate și previziunilor privind depunerea cererilor de rambursare aferente contractelor ce urmează a fi semnate este în valoare de 862,88 milioane euro FEDR.

- ***Acte normative ce vizează îmbunătățirea procesului de implementare sunt următoarele:***

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 47/2018 privind stabilirea unor măsuri de urgență a absorbției fondurilor europene care stabilește cadrul instituțional pentru participarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice la pregătirea și implementarea unor proiecte, în parteneriat, ce au ca obiect dotarea unităților administrativ-teritoriale cu mijloace de transport;

Legea de aprobare a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 30/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul fondurilor europene și pentru completarea unor acte normative în vederea creării cadrului legal pentru decontarea în cadrul POR a obiectivelor de investiții nefinalizate, finanțate integral sau parțial din bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat sau bugetele fondurilor speciale, din bugete locale sau din bugetele instituțiilor finanțate integral din venituri proprii, din împrumuturi de la instituții financiare internaționale sau bănci de dezvoltare/cooperare internațională sau finanțate în cadrul programelor operaționale 2007-2013, din fonduri externe nerambursabile și cofinanțare de la bugetul de stat;

Hotărârea Guvernului nr. 264/2003 privind stabilirea acțiunilor și categoriilor de cheltuieli, criteriilor, procedurilor și limitelor pentru efectuarea de plăți în avans din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare care stabilește cadrul legislativ privind acordarea și recuperarea avansurilor plătite de către ordonatorii principali de credite, în cadrul diferitelor tipuri de contracte de achiziție, încheiate pentru implementarea de programe, proiecte și acțiuni finanțate din fonduri externe nerambursabile;

Hotărârea Guvernului nr. 399/2015 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european și Fondul de coeziune 2014-2020, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la clarificarea prevederilor Art. 2, alin. (1), lit. a) prezentului act normativ, pentru

a fi în concordanță cu prevederile Art. 65, alin. (2) – (5) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

2.5.2.7. Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA)¹⁷

MLPDA este Autoritate de Management pentru POCA 2014 - 2020. Programul vizează consolidarea capacității administrative a autorităților și instituțiilor publice de a susține o economie modernă și competitivă, abordând provocarea 5 „Administrația și guvernarea” și provocarea 2 „Oamenii și societatea” din Acordul de Parteneriat al României. POCA 2014 - 2020 asigură continuitatea viziunii strategice a PODCA 2007 – 2013 cu privire la consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și eficiența administrației publice.

Buget total de 658,29 milioane euro, din care 553,19 milioane euro (inclusiv rezerva de performanță) reprezintă sprijinul UE, prin Fondul Social European, respectiv circa 105,10 milioane euro contribuția națională, asigurată din fonduri publice naționale (buget de stat, bugete locale).

Implementarea programului se realizează prin trei axe prioritare:

- Axa 1 – Administrație publică și sistem judiciar eficiente;
- Axa 2 – Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente;
- Axa 3 – Asistență tehnică.

Obiectivul general: Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 urmărește soluționarea problemelor orizontale de management în administrația publică centrală și locală, cu accent pe elementele cheie care întăresc credibilitatea administrației (în special procesul decizional, o mai bună reglementare legislativă, responsabilizarea administrației publice și eficacitatea organizațională) și orientarea către îmbunătățirea procesului de descentralizare a furnizării de servicii în anumite sectoare prioritare (sănătate, educație, asistență socială), îmbunătățirea calității și a eficienței serviciilor furnizate.

În ceea ce privește celelalte tipuri de informații solicitate, precizăm următoarele:

- **Rezultate obținute aferente Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA):**
 - ✓ 32 apeluri lansate, în valoare totală de 1.079,68 mil. euro, reprezentând o rată de lansare de 164,01% din alocarea totală la nivel de program;
 - ✓ 344 contracte de finanțare semnate, cu valoare totală eligibilă de 310,43 mil. euro, ceea ce reprezintă o rată de contractare de 47,16% din alocarea totală la nivel de program;
 - ✓ 81,14 mil. euro plăți efectuate în cadrul programului, ceea ce reprezintă 14,67% din alocarea UE la nivel de program;
 - ✓ 79,04 mil euro contribuție UE inclusă în declarațiile de cheltuieli transmise ACP, ceea ce reprezintă 14,29% din alocarea UE la nivel de program.
- **Rezultate planificate aferente Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA) sunt următoarele:**

¹⁷ aprobat de către CE pe data de 25 februarie 2015 prin Decizia C(2015) 1290

- ✓ supracontractarea proiectelor până la 150%;
- ✓ rată de contractare de 100% din alocarea POCA;
- ✓ atingerea țintelor de plăți în vederea evitării dezangajării fondurilor aprobate.

2.5.2.8 Programe de cooperare:

Programe de cooperare aferente politicii de coeziune a UE, finanțate din FEDR:

Programul Interreg V-A România-Bulgaria¹⁸ cu un buget total de 258,50 mil euro, a fost aprobat în 12 februarie 2015 de Comisia Europeană, primul apel de proiecte fiind lansat la 25 martie 2015. Domeniile de finanțare au fost sintetizate în următoarele axe prioritare:

- regiune bine
- conectată;
- regiune verde;
- regiune sigură;
- regiune calificată și inclusivă;
- regiune eficientă.

18,9 % este rata actuală de absorbție a Programului. Programul a demarat lansarea apelurilor de proiecte imediat după aprobare (martie 2015). În prezent, rata de contractare la nivelul Programului este de 105,75%. 115 de proiecte se află în implementare, 46 fiind deja finalizare.

Programul Interreg V-A România-Ungaria¹⁹ a fost aprobat oficial de Comisia Europeană pe 9 decembrie 2015 cu un buget total de 231,86 mil euro.

Domeniile de finanțare au fost sintetizate în următoarele axe prioritare:

- Protejarea în comun și utilizarea eficientă a valorilor comune și resurselor (Cooperarea în domeniul valorilor comune și resurselor);
- Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor (Cooperarea în domeniul accesibilității);
- Îmbunătățirea ocupării forței de muncă și promovarea mobilității forței de muncă transfrontaliere (Cooperare în domeniul ocupării forței de muncă);
- Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a sănătății (Cooperare în domeniul sănătății și prevenției bolilor);
- Îmbunătățirea prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor (Cooperare în domeniul prevenirii riscurilor și gestionării dezastrelor);
- Promovarea cooperării transfrontaliere între instituții și cetățeni (Cooperarea instituțiilor și comunităților).

Până în acest moment au fost lansate 6 apeluri de proiecte 3 apeluri pentru proiecte normale și 3 apeluri pentru proiecte strategice, acoperind întreaga valoare alocată a celor 6 axe prioritare menționate anterior.

Toate apelurile lansate în cadrul programului au fost închise.

Stadiul în prezent este următorul:

- cererile de finanțare depuse în cadrul apelului 1 pentru proiecte normale, au fost contractate și se află în stadiul de implementare;

¹⁸ în calitate de Autoritate de Management

¹⁹ în calitate de Autoritate de Management

- pentru cererile depuse în cadrul apelurilor strategice, a fost contractată faza de notă conceptuală;
- pentru cererile de finanțare aferente apelului pentru proiecte normale 2, s-a contractat alocarea și se află în stadiul de precontractare cererile de pe lista de rezervă în vederea supracontractării;
- cererile de finanțare aferente apelului pentru proiecte normale 3 se află în stadiul de precontractare;

Până acum au fost certificate la CE cheltuieli în valoare de 3,69 milioane euro FEDR, reprezentând 1,95% din alocarea FEDR a Programului.

Programul transnațional Dunărea²⁰ a fost aprobat oficial de Comisia Europeană pe 20 august 2015, având Autoritatea de Management în Ungaria. Acest program are un buget total de 262,99 mil euro, din care 202,10 mil euro finanțare FEDR.

Domeniile de finanțare au fost cuprinse în următoarele axe prioritare:

Axa prioritară 1 - Inovare și responsabilitate socială în Regiunea Dunării;

Axa prioritară 2 - Responsabilitatea față de mediu și cultură în Regiunea Dunării;

Axa prioritară 3 – Conectivitatea în Regiunea Dunării;

Axa prioritară 4 - Buna guvernare în Regiunea Dunării;

Axa prioritară 5 - Asistență tehnică dedicată finanțării structurilor de management ale programului și activităților acestora - Facilitarea implementării programului.

Până în acest moment:

- au fost aprobate următoarele apeluri de proiecte:
 - 2 apeluri dedicate proiectelor transnaționale având un buget contractat de aprox. 124,9 milioane euro FEDR;
 - 1 apel de proiecte dedicat Coordonatorilor de Arie Prioritare SUERD, având un buget contractat de aprox. 3,6 milioane euro FEDR;
 - 1 apel de proiecte tip „Seed money facility”, cu un buget de aprox. 724 mii euro FEDR;
 - Proiectul pentru găzduirea și asigurarea Secretariatului Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (Danube Strategy Point) găzduit de cei doi parteneri, Primăria Viena (AT) respectiv Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (RO), cu un buget de 3.133.751,10 € FEDR;
- au fost semnate 128 de contracte de cofinanțare în valoare de 1.943.203,80 euro, iar plățile efectuate către beneficiarii români din cofinanțare însumează 647.300,90 euro.

Programul de cooperare interregională INTERREG EUROPE²¹ fost aprobat oficial de Comisia Europeană pe 11 iunie 2015, având Autoritatea de Management în Franța. Acest program are un buget total de 426.31 mil euro, din care 359,33 mil euro finanțare FEDR. Primul apel de proiecte a fost deschis în perioada 22 iunie – 31 iulie 2015.

Domeniile de finanțare au fost cuprinse în următoarele axe prioritare:

- Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
- Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor;
- Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele;
- Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor.

²⁰ în calitate de Autoritate Națională

²¹ în calitate de Autoritate Națională

Până în acest moment, au fost aprobate 258 de Proiecte în cadrul celor 4 apeluri, din care 109 cu beneficiari din România, bugetul FEDR aferent partenerilor români fiind de aproximativ 14 milioane Euro;

Programul de cooperare interregională URBACT²² III a fost aprobat prin decizia C(2014) 9857 din 12.12.2014, având Autoritatea de Management în Franța. Acest program, cu buget total de 96.324.550 euro din care 74,30 mil euro finanțare FEDR, a avut evenimentul de lansare în 16 martie 2015 la Bruxelles. Domeniile de finanțare au fost cuprinse generic într-o singură axă prioritară: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile

Primul apel pentru Rețele de Planificare a Acțiunilor a fost deschis în perioada 30 martie – 16 iunie 2015, încheiat cu aprobarea a 21 de Rețele, prin decizia Comitetului de Monitorizare pe 11 septembrie 2015. Cel de-al doilea apel URBACT lansat pentru finanțarea Rețelelor de Implementare a fost deschis în perioada martie 2016 – iunie 2016, au fost aprobate 7 Rețele, prin decizia Comitetului de Monitorizare pe 10 octombrie 2015.

Faza I a celui de-al treilea Apel, pentru Formarea Rețelelor de Transfer, derulat în perioada septembrie 2017 – ianuarie 2018, s-a încheiat cu aprobarea a 25 de proiecte, în urma deciziei Comitetului de Monitorizare din 4 aprilie 2018.

Stadiul 2019 este următorul:

- ✓ în decembrie 2018 au fost definitive parteneriatele din cadrul Rețelelor de Transfer, unde numărul beneficiarilor și, implicit, bugetele proiectelor se vor extinde pentru fiecare din cele 25 de proiecte aprobate;
- ✓ următorul apel de proiecte pentru Rețelele de Planificare a Acțiunilor va avea loc în cursul anului 2019.

Programul de cooperare interregională INTERACT²³ III a fost aprobat de Comisia Europeană prin decizia C(2015) 5855 din data de 13.08.2015, având Autoritatea de Management în Slovacia. Obiectivul programului este acela de a acorda asistență tehnică celorlalte programe de cooperare teritorială europeană în creșterea capacității administrative pentru management și control, identificarea și valorificarea rezultatelor, implementarea abordărilor inovative (GECT, strategii macro-regionale, ITI etc). Bugetul programului este de 39,40 mil euro FEDR la care se adaugă 163.530 euro contribuția Elveției și Norvegiei.

Programul IPA de cooperare transfrontalieră România – Republica Serbia 2014-2020²⁴ a fost aprobat prin decizia C(2015) 5667 din 06.08.2015 - în calitate de Autoritate de Management. Acest program are un buget total de 88.124.999 euro ,din care 74.906.248 fonduri IPA.

Pâna în acest moment au fost semnate 38 de contracte (inclusiv Asistență Tehnică) în valoare de 50,7 mil. Euro, fonduri IPA, pentru care au fost declarate la CE cheltuieli în valoare de 12,33 mil Euro IPA, rezultând o rată a absorbției de 16,46%. CE a rambursat, până în prezent, 9,4 mil Euro. Plățile efectuate către beneficiari până la în acest moment însumează 17,3 mil Euro IPA (inclusiv avansuri).

Domeniile de finanțare au fost sintetizate în următoarele 4 axe prioritare:

²² în calitate de Autoritate Națională

²³ în calitate de Autoritate Națională

²⁴ în calitate de Autoritate de Management

- Promovarea ocupării forței de muncă și servicii pentru o creștere favorabilă a incluziunii;
- Protecția mediului și managementul riscurilor;
- Mobilitate sustenabilă și accesibilitate;
- Atractivitate pentru turism sustenabil.

Programe de cooperare aferente politicii de vecinătate a UE, finanțate din ENI:

Programul operațional comun România-Ucraina 2014-2020²⁵ a fost aprobat de Comisia Europeană pe 17 decembrie 2015 cu un buget de 66 mil. euro. Domeniile de finanțare au fost sintetizate în următoarele priorități:

- Cooperare instituțională în educație pentru creșterea accesului la educație și a calității educației;
- Promovare și suport pentru cercetare și inovare;
- Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalieră și a instrumentelor TIC;
- Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate;
- Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale sau provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de urgență;
- Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperarea polițienească.

Programul include atât proiecte selectate în urma unor apeluri competitive, cât și proiecte mari de infrastructură aprobate în două etape de către Comitetul Comun de Monitorizare al Programului și Comisia Europeană, reprezentând 17,9 mil. Euro, respectiv 29,83% din alocarea ENI. În noiembrie 2018 a fost primită aprobarea finală a Comisiei Europene pentru 4 proiecte.

În cursul anului 2018 au fost închise două apeluri de proiecte, în valoare totală de 36,1 mil. Euro, fonduri ENI, reprezentând 60,17% din valoare totală ENI a programului, respectiv întreaga alocare financiară disponibilă. În prezent are loc evaluarea aplicațiilor depuse în cadrul celor două apeluri de proiecte.

Până în prezent au fost semnate 4 contracte în valoare de 7,73 mil. Euro, fonduri externe nerambursabile.

Plățile efectuate până în acest moment însumează 0,95 mil Euro fonduri externe nerambursabile.

Programul operațional comun România - Republica Moldova 2014-2020²⁶ a fost aprobat de Comisia Europeană pe 17 decembrie 2015 cu un buget total de 89,10 mil. euro. Domeniile de finanțare au fost sintetizate în următoarele priorități:

- Cooperare instituțională în educație pentru creșterea accesului la educație și a calității educației;
- Promovare și suport pentru cercetare și inovare;
- Conservarea și promovarea patrimoniului cultural și istoric;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport transfrontalieră și a infrastructurii TIC;
- Sprijin pentru dezvoltarea serviciilor de sănătate și accesul la sănătate;
- Sprijin pentru activități comune de prevenire a dezastrelor naturale sau provocate de om, precum și acțiuni comune în situații de urgență;
- Prevenirea și lupta împotriva criminalității organizate și cooperarea polițienească.

²⁵ în calitate de Autoritate de Management

²⁶ în calitate de Autoritate de Management

Programul include atât proiecte selectate în urma unor apeluri competitive, cât și proiecte mari de infrastructură aprobate în două etape de către Comitetul Comun de Monitorizare al Programului și Comisia Europeană, reprezentând 24,3 mil. Euro, respectiv 30% din alocarea ENI.

În noiembrie 2018 a fost primită aprobarea finală a Comisiei Europene pentru toate cele 4 proiecte depuse.

În cursul anului 2018 au fost închise două apeluri de proiecte, în valoare totală de 48,6 mil. Euro, fonduri ENI, reprezentând 60% din valoare totală ENI a programului, respectiv întreaga alocare disponibilă. În prezent are loc evaluarea aplicațiilor depuse în cadrul celor două apeluri de proiecte.

Până în prezent au fost semnate 3 contracte în valoare de 5,24 mil. Euro, fonduri externe nerambursabile.

Plățile efectuate până în acest moment însumează 1,33 mil. Euro fonduri externe nerambursabile.

Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020²⁷ a fost aprobat oficial de Comisia Europeană prin decizia C(2015) 9187 din 18.12.2015 cu un buget total de 53,94 mil. euro din care 49,04 mil. fonduri externe nerambursabile.

Domeniile de finanțare au fost sintetizate în următoarele axe prioritare:

- Promovarea în comun a mediului de afaceri și antreprenorialului în sectoarele turism și cultură;
- Creșterea oportunităților de comerț transfrontalier și modernizarea în domeniul agriculturii și sectoarelor conexe, inclusiv acvacultură, industria alimentară și industria agricolă;
- Îmbunătățirea sistemului de monitorizare în comun a mediului;
- Promovarea unei activități comune de conștientizare publică și a unor acțiuni comune împotriva deșeurilor maritime și riverane.

Sumele cheltuite de la bugetul de stat pentru proiectele de cooperare teritorială europeană sunt esențiale pentru buna implementare a proiectelor de cooperare transfrontalieră, transnațională și interregională aferente programelor ce fac parte din obiectivul cooperare teritorială europeană al politicii de coeziune a UE și a proiectelor de cooperare transfrontalieră aferente politicilor de extindere și vecinătate ale UE la care ia parte România.

Până în acest moment au fost semnate 25 de contracte (inclusiv Asistență Tehnică) în valoare de 19,6 mil. Euro, fonduri externe nerambursabile.

Plățile efectuate până în acest moment însumează 7,6 mil Euro fonduri externe nerambursabile (inclusiv avansuri).

Programul de Cooperare Transfrontalieră ENI Ungaria-Slovacia-România-Ucraina 2014-2020 a fost aprobat oficial de Comisia Europeană cu un buget total de 81,35 mil. euro. Domeniile de finanțare cuprind următoarele axe prioritare:

- Promovarea culturii locale și a istoriei cu accentuarea funcției de turism;
- Utilizarea durabilă a mediului în zona transfrontalieră - conservarea resurselor naturale, acțiuni de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și poluare a râurilor;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport în vederea îmbunătățirii mobilității persoanelor și bunurilor;

²⁷ în calitate de Autoritate de Management

- Dezvoltarea infrastructurii pentru tehnologiile de informare și comunicare și schimbul de informații;
- Sprijinirea activităților comune pentru prevenirea dezastrelor naturale și antropice precum și acțiuni comune în situațiile de urgență;
- Sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii de sănătate.

Stadiul până în acest moment:

- ✓ Au fost lansate două apeluri de propuneri de proiecte în valoare totală de 44 milioane euro;
- ✓ În cadrul celei de-a doua întâlniri a Comitetului Comun de Monitorizare (24-25.04.2018, Košice, Slovakia) nu au fost selectate proiecte mari de infrastructură cu participare românească;
- ✓ În cadrul celei de-a treia întâlniri a Comitetului Comun de Monitorizare (12.07.2018, Baia Mare România) au fost selectate 35 de proiecte din care 24 cu participare românească.
- ✓ Al treilea apel se va lansa în perioada iunie-iulie 2019.

B. FONDURI DIN POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ

1. Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 a fost adoptat de către Comisia Europeană prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei nr. 3508 din 26.05.2015 de aprobare a Programului de Dezvoltare Rurală al României pentru sprijin din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, trasând prioritățile României pentru utilizarea celor aproximativ **9,4 miliarde euro** fondurile publice disponibile (**8,1 miliarde euro din bugetul FEADR și 1,3 miliarde euro reprezentând cofinanțarea națională**).

1.1. Alocarea financiară (FEADR) a PNDR 2014-2020, împărțită pe ani este următoarea:

<i>mil. euro</i>							
2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL
0,0	1.723,26	1.751,61	1.186,54	1.184,73	1.141,93	1.139,93	8.128,00

Alocarea FEADR este împărțită pe 6 priorități de dezvoltare rurală (PDR), conform PNDR 2014-2020:

- PDR 1 "Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, silvicultură și zonele rurale" – această prioritate este programată prin prioritățile de la 2 la 6 (alocarea se regăsește în prioritățile 2-6);
- PDR 2: "Creșterea viabilității fermelor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor" – alocare de 1.723,80 mil. euro;
- PDR 3: "Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv a sectoarelor de prelucrare și comercializare a produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură" – alocare de 993,74 mil. euro;
- PDR 4: "Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură" – alocare de 2.343,93 mil. euro;
- PDR 5: "Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic" – alocare de 678,82 mil. euro;

- PDR 6: "Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale"- alocare de 2.209,33 mil. euro.
- La alocările menționate mai sus, pe priorități de dezvoltare rurală, se adaugă alocarea pentru măsura de *Asistență tehnică* de 178,37 mil. euro.

1.2. Rata de absorbție PNDR 2014-2020

Au fost efectuate plăți (FEADR și Buget de stat) în valoare publică de **5.099,02 mil. euro** (conform declarațiilor trimestriale de cheltuieli transmise în perioada 2016 - 2019-trim III, la care se adaugă plățile efectuate în octombrie – decembrie 2019). Din această valoare, doar valoarea plăților efectuate din FEADR către beneficiarii tuturor măsurilor PNDR este de 4.458,22 mil. euro (grad de absorbție 54,9%).

Față de această sumă efectiv plătită, România a primit în anul 2015, respectiv 2016, din bugetul FEADR, suma de 325,12 mil. euro cu titlul de pre-finanțare în vederea asigurării bugetului necesar demarării și derulării Programului. Această sumă, se adaugă plăților efectuate și conduce la un **grad de absorbție FEADR de 58,9%** (plăți efectuate și pre-finanțare FEADR).

Menționăm că, plățile aferente angajamentelor bugetare se fac pe principiul N+3 iar cheltuielile sunt eligibile pentru finanțare din FEADR 2014-2020 până în anul 2023.

Până în prezent, sumele alocate din FEADR pentru anii 2015, 2016 și 2017 au fost pe deplin consumate, neexistând dezangajare.

1.3. Implementare PNDR 2014-2020

Sunt active 44 de (sub)măsuri/componente/scheme, din care 37 sunt implementate de AFIR/AM PNDR, 6 măsuri de către APIA și o măsură de întărire a capacității administrative la nivelul autorităților responsabile de implementarea PNDR, respectiv *Asistența tehnică*.

Pentru măsurile ce se desfășoară pe principiul depunerii de proiecte, urmare sesiunilor derulate în cei cinci ani de implementare, cumulativ, numărul proiectelor depuse este de 65.122 proiecte cu o valoare publică 9.496,94 mil. euro.

Numărul proiectelor selectate pentru finanțare este de 38.140 în valoare publică de 5.233,20 mil. euro, din care au fost contractate 36.586 proiecte în valoare publică de 4.294,85 mil. euro. Pentru aceste contracte au fost efectuate plăți în valoare publică de 2.384,24 mil. Euro.

Detalierea pe sesiuni anuale se regăsește mai jos:

Sesiuni 2015

Depunere: în perioada martie – decembrie 2015 s-a derulat prima sesiune anuală în cadrul a **15 submăsuri/componente** (din cadrul măsurilor implementate de către AFIR), licitându-se suma de **1.558,32 mil. euro**, fiind depuse 7.691 proiecte cu o valoare publică de 1.550,27 mil. euro.

Seleție și contractare: din proiectele depuse în sesiunea 2015, s-au selectat 4.364 proiecte în valoare publică de 903 mil. euro și s-au contractat 4.152 proiecte în valoare publică de 766,08 mil. euro, plățile efectuate fiind în valoare publică de 596,85 mil. euro.

Sesiuni 2016

Depunere: începând cu luna aprilie s-au lansat sesiuni de depunere a cererilor de finanțare pentru 24 submăsuri/componente/scheme (din cadrul măsurilor implementate de către AFIR), licitându-se suma de 1.685,25 mil. euro, fiind depuse 14.522 proiecte cu o valoare publică de 1.962,12 mil. euro.

Seleție și contractare: din proiectele depuse în sesiunea 2016, s-au selectat 9.686 proiecte în valoare publică de 1.358,57 mil. euro și s-au contractat 9.403 proiecte în valoare publică de 1.273,30 mil. euro, plățile efectuate fiind în valoare publică de 806,66 mil. Euro.

Sesiuni 2017

Depunere: începând cu luna februarie s-au lansat sesiuni de depunere a cererilor de finanțare 2017 pentru 24 submăsuri/componente/scheme (din cadrul măsurilor implementate de către AFIR), iar exclusiv pentru teritoriul ITI Delta Dunării s-au lansat sesiuni pentru 13 submăsuri, licitându-se suma de 2.382,73 mil. euro, fiind depuse 27.792 proiecte cu o valoare publică de 3.884,82 mil. euro (sesiunea aferentă submăsurii 19.2 a fost deschisă în data de 20 aprilie 2017 și se va închide în momentul epuizării fondurilor alocate).

Seleție și contractare: din proiectele depuse în sesiunea 2017, s-au selectat 18.074 proiecte în valoare publică de 2.010,75 mil. euro și s-au contractat 17.830 proiecte în valoare publică de 1.940,23 mil. euro. Plățile efectuate sunt în valoare publică de 893,31 mil. Euro.

Sesiuni 2018

Depunere: începând cu luna ianuarie, s-au lansat sesiuni de depunere a cererilor de finanțare 2018 pentru 16 submăsuri/componente/scheme (din cadrul măsurilor implementate de către AFIR), iar exclusiv pentru teritoriul ITI Delta Dunării s-au lansat sesiuni pentru 3 submăsuri, licitându-se suma de 822,40 mil. euro, fiind depuse 8.785 proiecte cu o valoare publică de 1.333,91 mil. euro.

Seleție și contractare: din proiectele depuse în sesiunea 2018, s-au selectat 4.445 proiecte în valoare publică de 617,15 mil. euro și s-au contractat 3.950 proiecte în valoare publică de 287,52 mil. euro, plățile efectuate fiind în valoare publică de 77,83 mil. Euro.

Sesiuni 2019

Depunere: începând cu luna ianuarie, s-au lansat sesiuni de depunere a cererilor de finanțare 2019 pentru 17 submăsuri/componente/scheme (din cadrul măsurilor implementate de către AFIR), iar exclusiv pentru teritoriul ITI Delta Dunării s-au lansat sesiuni pentru 2 submăsuri, licitându-se suma de 546,30 mil. euro, fiind depuse 6.332 proiecte cu o valoare publică de 765,82 mil. euro.

Seleție și contractare: din proiectele depuse în sesiunea 2019, s-au selectat 1.571 proiecte în valoare publică de 343,74 mil. euro și s-au contractat 1.251 proiecte în valoare publică de 27,72 mil. euro. Plățile efectuate sunt în valoare publică de 9,60 mil. Euro.

Suplimentar, prin procedura de tranziție, au fost transferate din PNDR 2007-2013 în PNDR 2014-2020, 19.763 proiecte cu o valoare publică de 424,07 mil. euro (valoarea rămasă de plătit în vederea finalizării acestor contracte). Pentru aceste proiecte au fost efectuate plăți în valoare de 265,68 mil. euro.

De asemenea, Programul Național de Dezvoltare Rurală conține și o componentă de plăți compensatorii pe suprafață, respectiv animale, care nu implică depunerea de proiecte. Implementarea se derulează pe bază de angajamente anuale/multianuale și ulterior depunerea de cereri de plata în cadrul Campaniilor anuale de depunere cereri la Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA). Pentru angajamentele asumate în cadrul acestor măsuri au fost efectuate plăți în valoare de 2.342,47 mil. euro.

În cadrul măsurilor suport, au fost contractate 9 proiecte în valoare publică de 3,90 mil. euro - submăsura 2.1 „Servicii de consiliere pentru fermieri, tinerii fermieri, microîntreprinderi și întreprinderile mici”, 121 proiecte în valoare publică de 12,61 mil. euro – măsura de Asistența Tehnică, 239 proiecte în valoare publică de 70,25 mil. Euro - submăsura 19.4 „Sprijin pentru cheltuieli de funcționare și animare” acordat GAL-urilor. Pentru aceste contracte au fost efectuate plăți în valoare publică de 147,92 mil. Euro (incluzând și cheltuielile directe din cadrul măsurii *Asistență Tehnică*).

În vederea facilitării accesului la capital pentru sectorul agricol, a fost semnat cu **Fondul European de Investiții**, în data de 28 noiembrie 2017 un contract în valoare publică de 93,88 mil. euro, ce vizează acordarea de credite pentru investiții în condiții avantajoase, pentru care au fost efectuate plăți în valoare publică de 46,94 mil. euro.

Conform raportării FEI, la sfârșitul lunii septembrie au fost acordate 190 credite în valoare publică de cca. 24,4 mil. euro.

În scopul maximizării absorbției și evitării riscului de dezangajare a sumelor disponibilizate pe parcursul implementării, a fost utilizat instrumentul de **“supracontractare”** la nivelul următoarelor submăsuri: *sM4.1-“Investiții în exploatații agricole”, sM4.1a-“Investiții în exploatații pomicole”, sM4.2-“Sprijin pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole”, sM4.3-“Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice - infrastructura de acces agricolă”, sM7.2-“Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică și sM7.6-“Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural”*.

Procentul de supracontractare aplicabil PNDR 2014-2020, este de maximum 20% din valoarea sumelor alocate în euro la nivel de măsură/submăsură.

Suma supracontractată a fost de **520,27 mil. euro** (256,87 mil. euro destinată beneficiarilor publici, respectiv 263,40 mil. euro destinată beneficiarilor privați).

Perioada de programare 2021-2027

Conform propunerii de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului (COM(2018) 392 final) *de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA) și de Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului, Anexa IX, cuantumul total al sprijinului din partea Uniunii pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală pentru perioada 1 ianuarie 2021-31 decembrie 2027, pentru România este 6.758,52 mil. euro, iar pentru anul 2021 este de 965,50 mil. euro.*

Precizăm că, Comisia a făcut publică **propunerea de regulament privind normele tranzitorii** pentru sprijinul din FEAGA și FEADR în anul 2021. Scopul propunerii Comisiei privind normele tranzitorii este să ofere certitudine și continuitate în acordarea sprijinului fermierilor europeni și să asigure continuitatea sprijinului pentru dezvoltare rurală în perioada de tranziție, pentru acele state membre care au utilizat alocările FEADR 2014-2020, prin extinderea cadrului legal actual până ce noua politică PAC devine aplicabilă

2. FONDUL EUROPEAN DE GARANTARE AGRICOLĂ (FEAGA)

2.1. Principalele realizări în domeniul fondurilor europene FEAGA în Campania 2018

Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) funcționează în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și gestionează schemele de sprijin acordate fermierilor, finanțate din:

FEAGA – Fondul European de Garantare Agricolă

FEADR – Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (prin intermediul măsurilor delegate din cadrul PNDR 2014 - 2020)

BN – Bugetul Național

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură implementează **Fondul European de Garantare Agricolă (FEAGA)**.

Cele mai importante acte normative care reglementează acordarea sprijinului financiar pentru schemele de plăți directe și ajutoarele naționale tranzitorii, care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020, sunt următoarele:

- **O.U.G.nr. 3/2015** pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020 și pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, **cu modificările și completările ulterioare**;
- OMADR nr. 619/2015 pentru aprobarea criteriilor de eligibilitate, condițiilor specifice și a modului de implementare a schemelor de plăți prevăzute la art. 1 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020 și pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, precum și a condițiilor specifice de implementare pentru măsurile compensatorii de dezvoltare rurală aplicabile pe terenurile agricole, prevăzute în Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 cu modificările și completările ulterioare;
- OMADR nr. 620/2015 privind aprobarea formularului-tip al cererii unice de plată pentru anul 2015 și a modului de aplicare a anumitor cerințe ale măsurilor compensatorii de dezvoltare rurală aplicabile în anul 2015 pe terenurile agricole prevăzute la art. 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020 și pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, pentru anul 2015 cu modificările și completările ulterioare.

Ajutoarele naționale tranzitorii – ANT se acordă în domeniul vegetal și zootehnic în limita prevederilor bugetare alocate Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

FEGA este implementat prin gestiune partajată între statele membre și Uniune și finanțează cheltuieli care sunt efectuate în conformitate cu dreptul Uniunii, în conformitate cu prevederile Regulamentului.

Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului.

ALOCARE FEGA – PLATI DIRECTE

În Regulamentul delegat (UE) 2015/851 AL COMISIEI din 27 martie 2015 de modificare a anexelor II, și VI la Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune este prevăzut plafonul financiar alocat României din FEGA pentru plățile directe, astfel:

Alocare FEGA plati directe (EURO)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL *
	1,599,992,519	1,772,469,000	1,801,335,000	1,912,150,000	1,943,162,000	1,903,195,000	10,932,303,350

*La plafoanele financiare din FEGA menționate mai sus, se vor adăuga și cele estimate pentru măsuri de piață și comerț exterior de aproximativ 400 mil. Euro pentru perioada 2015-2020

Schemele de plăți directe finanțate din FEGA sunt următoarele:

- schema de plată unică pe suprafață;
- plata redistributivă;
- plata pentru practici agricole benefice pentru climă și mediu;
- plata pentru tinerii fermieri;
- schemele de sprijin cuplat în sectorul vegetal și în sectorul zootehnic; schema simplificată pentru micii fermieri.

Beneficiarii plăților - sunt fermierii activi persoane fizice și/sau persoane juridice care desfășoară o activitate agricolă în calitate de utilizatori ai suprafețelor de teren agricol și/sau deținători legali de animale, în conformitate cu legislația în vigoare. În categoria beneficiarilor de plăți se încadrează și cooperativele agricole, conform Legii 566/2004 a cooperatiei agricole, precum și grupurile de producători care desfășoară activitate agricolă.

În ceea ce privește Campania 2018, APIA a autorizat la plată, din FEGA suma de **1,838 miliarde euro**, ceea ce reprezintă un procent de absorbție **96,17 %** din plafonul financiar alocat României pentru plăți directe, în Campania 2018 în suma de **1,912 miliarde de euro**.

Plățile se efectuează la cursul de schimb de **4,6638 lei pentru un euro**, stabilit de către Banca Centrală Europeană în data de 28 septembrie 2018 și publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria C, nr. 351/04 din 01.10. 2018.

In ceea ce priveste sumele rambursate de catre Comisia Europeana in anii financiari 2016, 2017, 2018 si 2019, urmare a solicitarii prin declaratiile lunare de cheltuieli, precizam faptul ca pana la aceasta data Comisia Europeana a rambursat suma de 6,89 miliarde euro.

An financiar	Suma comunicata in decizie CE - euro-
2016	1,509,929,433.56
2017	1,772,508,497.61
2018	1,768,957,065.95
2019	1,884,530,341.45
Total	6,895,925,338.57

3. Fondul European pentru Agricultura si Dezvoltare Rurala

Agentia de Plati si Interventie pentru Agricultura implementeaza in baza acordurilor de delegare incheiate cu Agentia pentru Finantarea Investitiilor Rurale (AFIR) urmatoarele masuri finantate din FEADR:

- MĂSURA 08 - Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor – submasura 8.1 - Împăduriri și crearea de suprafețe împădurite
- MĂSURA 10 - Agro-mediu și climă
- MĂSURA 11 – Agricultura ecologică
- MĂSURA 13 - Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice
- Masura 14 (fosta masura 215)- Plati in favoarea bunastarii animalelor
- MĂSURA 15 – Servicii de silvo-mediu, servicii climatice și conservarea padurilor - 15.1 - Plăți pentru angajamente de silvo-mediu

Alocare FEADR + cofinantare Buget National: **3,59 miliarde euro**

In campania 2018 au solicitat sprijin pentru masurile de dezvoltare rurala app. 400 mii fermieri (o cerere poate viza mai multe tipuri de plati).

PLAFOANE ALOCATE DIN FEADR PENTRU PERIOADA DE PROGRAMARE 2014-2020 – MASURILE IMPLEMENTATE DE APIA IN BAZA DELEGARII PRIMITE DE LA AFIR*

MASURA	Perioada de programare 2014 - 2020	FEADR (euro)	BN (euro)	Total (euro)
8	Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor	105,695,160	21,106,472	126,801,632
10	Agromediu și clima	909,964,916	159,037,358	1,069,002,274
11	Agricultura ecologică	200,686,161	35,030,067	235,716,228
13	Plati pentru zone care se confrunta cu constrangeri naturale sau alte constrangeri specifice	1,150,796,418	166,847,496	1,317,643,914
14	Bunastarea animalelor	687,938,706	88,469,900	776,408,606
15	Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor	58,415,000	11,732,754	70,147,754
TOTAL		3,113,496,361	482,224,047	3,596,720,408

* Plafoanele alocate sunt conform **Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 – versiunea 9** transmisă oficial către Comisia Europeană spre analiză și aprobare în data de 23.01.2019

Din alocarea financiara de **3,59 miliarde euro**, APIA a solicitat prin intermediul declarațiile anuale, anii financiari 2016, 2017, 2018 și 2019 suma de 1,59 miliarde euro.

An financiar	PNDR 2007-2013 (euro)	PNDR 2014-2020 (euro)
2016	97,588,061.91	338,787,633.67
2017		513,783,019.10
2018		494,369,652.15
2019		246,380,098.79
TOTAL	97,588,061.91	1,596,320,403.71

Situatia defalcata pe masuri se prezinta astfel:

An financiar	PNDR 2014-2020 (euro)	M10 Agromediu și climă (euro)	M11 Agricultură ecologică (euro)	M13 - Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice (euro)	M14 - Bunăstarea animalelor (euro)
2016	338,787,633.67	41,343,388.88	8,377,434.73	206,971,753.24	82,095,056.82
2017	513,783,019.10	111,652,752.24	30,605,168.56	220,664,570.45	150,860,527.85
2018	494,369,652.15	97,957,866.38	25,469,617.06	215,900,557.11	155,041,611.60
2019	249,380,098.79	62,420,979.30	15,643,506.99	170,694,036.46	621,576.04
TOTAL	1,596,320,403.71	313,374,986.80	80,095,727.34	814,230,917.26	388,618,772.31

Agentia de Plati si Interventie pentru Agricultura a autorizat la plata in perioada 16 octombrie 2018 – 15 octombrie 2019 pentru masurile de dezvoltare rurala, Campania 2018, suma totală de **540,85 milioane euro**.

Menționăm că plățile se efectuează la cursurile de schimb valutar stabilite de către Banca Centrală Europeană, astfel:

- 4,6585 lei pentru un euro, stabilit de către Banca Centrală Europeană în data de 29.12.2017 și publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria C, nr. 448/01 din 30.12.2017, pentru plățile finanțate din FEADR (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală).

➤ Principalele realizari în anul 2019

Masurile implementate de catre Agentia de Plati si Interventie pentru Agricultura au ca principal scop stimularea absorbției fondurilor europene, cu respectarea prevederilor comunitare si nationale in vigoare.

In continuare sunt prezentate cateva dintre masurile luate de APIA, pe parcursul anului 2017:

- autorizarea si efectuarea platilor in avans catre fermierii beneficiari ai schemei de plata pe suprafata;
- încheierea/prelungirea conventiilor de lucru incheiate intre APIA, fondurile de garantare in domeniul agriculturii si bancile comerciale in vederea eliberării adeverintelor in cadrul diferitelor scheme de sprijin implementate, respectiv: SAPS, AXA II (PNDR), ajutoarele naționale tranzitorii in sector zootehnic, platile pentru bunastarea animalelor (pasari si porcine);
- incheierea de acorduri si protocoale cu institutii din tara si din strainatate;
- Participarea la misiunile de audit ale Comisiei Europene, ale Curții Europene de Conturi, la întâlnirile bilaterale sau de conciliere;

- activități de informare publică asupra măsurilor/schemelor de sprijin derulate din fonduri europene (FEAGA - Fondul European de Garantare Agricolă și FEADR -Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală) și de la bugetul național;
- organizarea de sesiuni de instruire a reprezentanților asociațiilor profesionale din domeniul agriculturii și de sesiuni de informare a fermierilor, acțiuni de tip caravană, prin centrele județene și locale, în unitățile administrative-teritoriale;
- realizarea, tipărirea, distribuirea/difuzarea de materiale de informare având secțiune specială cu privire la măsurile implementate de APIA;
- postarea pe pagina web oficială a instituției - www.apia.org.ro, a materialelor de informare aferente Campaniei de primire a cererilor de sprijin pe suprafață, în cadrul secțiunii deschise special cu această ocazie, care s-a putut accesa din pagina de început.
- participarea instituției la evenimente de informare publică sau promovare a constat în organizarea unor standuri proprii sau doar în prezența unor reprezentanți ai Agenției în stand-urile unor organisme partenere, din cadrul MADR sau externe, cu ocazia evenimentelor de tipul târgurilor (internaționale/naționale) sau expozițiilor;
- activități de informare publică sau promovare au fost derulate și în cadrul unor conferințe, seminarii, simpozioane, colocvii de specialitate, întâlniri cu reprezentanți ai primăriilor sau prefecturilor, producători sau asociații agricole etc., cu participarea specialiștilor APIA;
- participarea cu stand propriu la Târgul internațional de produse și echipamente în domeniul agriculturii, horticulturii, viticulturii și zootehniei – IndAgra 2017;
- Identificarea prin mijloace electronice a parcelelor agricole din cadrul exploatației și a suprafețelor din angajamente.

Pentru creșterea gradului de accesare a Masurilor 10 și 11, în anul 2019 AM PNDR , APIA și AFIR a avut în vedere realizarea unei campanii ample de informare a potențialilor beneficiari ai măsurii, derulată prin intermediul diferitelor canale de comunicare, care a cuprins printre altele:

- realizarea de materiale de informare publicate pe site-ul instituțiilor responsabile cu elaborarea și implementarea măsurilor de mediu și climă, pe portalul Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală,
- publicarea unor comunicate de presă (preluate ulterior pe canalele media la nivel național și regional) și publicarea articolelor prin utilizarea instrumentelor social media,
- informații furnizate prin formularul cererii unice de plată pe suprafață și Ghidul solicitantului. (materiale ce au fost publicate în timp util pe site-ul gestionat de Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură).

În paralel, APIA a derulat caravane și campanii de informare și promovare înainte de demararea depunerii cererilor unice de plată.

➤ **Obiective in perioada 2020-2023**

In ceea ce priveste perioada 2020-2023, principalul obiectiv al Agentiei este de a asigura o buna gestionare a fondurilor comunitare si nationale si de a veni in sprijinul fermierilor romani, asigurand astfel dezvoltarea sectorului agricol, a exploatațiilor vegetale si de crestere a animalelor, cu respectarea masurilor de protejare a mediului inconjurator, precum si valorificarea resurselor și posibilităților naturale de care dispune România.

Să menținem trendul ascendent al absorbției fondurilor europene și să încurajăm fermierii să mizeze pe agricultură prin accesarea cât mai multor forme de sprijin financiar.

Să contribuim în continuare, cu sprijinul și în interesul fermierilor, la modernizarea și eficientizarea agriculturii, la dezvoltarea satului românesc și la creșterea economiei în ansamblul ei, pe termen mediu și lung, în România.

Calitatea produselor agricole europene, metodele de producție utilizate, siguranța alimentară și proprietățile nutritive ale acestora, producția ecologică, rămân atuuri care pot susține produsele agricole în competiția cu cele obținute în țări terțe la prețuri mult mai scăzute și calitate pe măsura costurilor de producție.

Măsura de promovare a produselor agricole pe piața internă a Uniunii Europene și pe piețele țărilor terțe la a cărei finanțare participă, alături de beneficiari, Comisia Europeană conține instrumente destinate consolidării schimburilor comerciale, pătrunderii și creșterii cotei de piață a produselor din Uniunea Europeană, inclusiv românești, pe piețele țărilor terțe, efectele benefice fiind cuantificate la nivel economic.

Politica Agricolă Comună (PAC) permite ca potențialul sectorului agricol și agroalimentar european să fie eliberat și pus în valoare, pentru a contribui la Strategia Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, sprijinind agricultura ca sursă de siguranță alimentară, de folosire sustenabilă a resurselor și de dinamism pentru zonele rurale.

În calitate de instrument PAC, politica europeană de promovare pentru produsele agricole urmărește obiectivele reformei PAC până în 2020 și, în special, stimularea competitivității agriculturii europene, atât pe piața internă, cât și în țările terțe, punând accentul pe următoarele obiective:

- Sporirea nivelului de conștientizare al consumatorilor în ceea ce privește meritele produselor agricole europene;
- Dezvoltarea și deschiderea de noi piețe pentru produsele agricole europene pe piața internă și în țările terțe;
- Sporirea eficacității și eficienței politicii, prin valorificarea mai eficientă a producției agricole europene și prin consolidarea poziției acesteia pe diferitele piețe existente.

4. FONDUL EUROPEAN PENTRU PESCUIT SI AFACERI MARITIME

Alocare financiară anuală FEPAM:

Anul de alocare	Alocația principală FEPAM	Contribuție Buget național corespunzătoare maximă	Anul limită de cheltuire a alocării
2015	46.465.937,00	15.488.645,67	2018
2016	23.594.150,00	7.864.716,67	2019
2017	23.976.562,00	7.992.187,33	2020
2018	24.534.471,00	8.178.157,00	2021
2019	24.702.232,00	8.234.077,33	2022
2020	25.148.019,00	8.382.673,00	2023
Total	168.421.371	56.140.457,00	

Angajamente bugetare la data de 06.12.2019:

CONCLUZII PRIVIND STADIUL IMPLEMENTĂRII POPAM 2014-2020

✓ Au fost transmise către Comisia Europeană cereri de plată în valoare publică de 52.770.170,69 euro, din care contribuție UE 39.825.608,74 euro

Proiecte depuse: 575

Valoare totală eligibilă proiecte depuse: 1.897.713.999,75 lei

Contribuție UE proiecte depuse: 1.026.952.241,60 lei

Proiecte respinse: 114

Valoare totală eligibilă proiecte respinse: 378.039.178,57 lei

Contribuție UE proiecte respinse: 177.921.307,06 lei

Proiecte aprobate: 428

Valoare totală eligibilă proiecte aprobate 1.203.704.358,25 lei

Contribuție UE proiecte aprobate: 627.817.358,78 lei

CONTRACTE DE FINANȚARE CU BENEFICIARII = 370

Valoare totală eligibilă CONTRACTE DE FINANȚARE CU BENEFICIARII: 1.021.921.707,23 lei

Valoare contribuție nerambursabilă CONTRACTE DE FINANȚARE CU BENEFICIARII: 660.918.734,54 lei (din care contribuție UE: 514.839.907,21 lei)

din care:

Contracte reziliate: 19

Valoare totală eligibilă contracte reziliate: 84.816.748,30 lei (din care contribuție UE: 32.191.556,90 lei)

Contracte finalizate: 102

Valoare totală eligibilă contracte finalizate 274.177.825,37 lei (din care contribuție UE: 169.933.009,68 lei)

* *CONTRACTE FINALIZATE = finalizate sub aspectul duratei de execuție a proiectului, data menționată în contractul de finanțare*

Contracte în implementare: 249

Valoare totală eligibilă contracte în implementare: 662.927.133,56 lei

Plăți către beneficiari la data de 06.12.2019:

Prefinanțări (lei)		Rambursări (lei)		Total (lei)	Rata de plată la beneficiar %
Contribuție UE	Contributie națională	Contribuție UE	Contributie națională		
21.721.271,94	7.240.424,02	205.694.138,23	63.357.658,89	298.150.529,59	27,86

Gradul de angajare al sumelor alocate 2014-2020: 63,85%

Gradul de absorbție la data curentă (sume justificate de beneficiari): 25,15%

Sume încasate de la CE

Prefinanțări primite de la CE = 12.548.609,83 euro.

Cheltuieli declarate de AM la AC (euro)		Cheltuieli certificate de ACP (euro)		Rambursări de la CE (euro)	Rata de absorbție efectivă (%)
Valoare publică	Contribuție UE	Valoare publică	Contribuție UE		
53.337.045,15	40.001.161,45	52.770.170,69	39.825.608,74	35.843.047,87	22,97

Sprijin total		Cheltuieli certificate de ACP	Rambursări CE 26.850.034,09 euro
Contribuția FEPAM (inclusiv rezerva de performanță)	Contrapartida națională (inclusiv rezerva de performanță)	Valoare totală eligibilă	Rata de absorbție efectivă
EURO	EURO	EURO	(%)
168.421.371,00	55.287.711,00	63.743.181,36	22,97

Riscurile care pot interveni în perioada 2019-2020 în implementarea POPAM

- lipsa disponibilităților financiare ale solicitanților/ beneficiarilor POPAM;
- beneficiarii privați, în speță pescarii comerciali, nu au venituri suficiente pentru susținerea unor investiții de tipul celor cofinanțate prin POPAM (veniturile acestora sunt limitate la cota de pescuit alocată pe autorizația de pescuit), rata de cofinanțare fiind de 50%. Pentru a intensifica informarea acestora cu privire la măsurile ce au fost prevăzute în legislația națională referitoare la plăți, AM va proceda la elaborarea unei fișe de prezentare a facilităților privind plata la factură și avansul de până la 50% din cuantumul sprijinului financiar nerambursabil și distribuirea acestuia pescarilor prin inspectorii ANPA;
- inoperabilitatea pe perioade semnificative a sistemului electronic de transmitere a datelor utilizat de DGP-AMPOPAM;

- interesul scăzut al autorităților publice locale pentru infrastructura portuară de pescuit, din cauza faptului că se poate finanța numai modernizarea infrastructurii existente, nu și crearea de noi porturi de pescuit, locuri de debarcare sau centre de licitații deși sprijinul financiar pentru autorități publice este de 100%. În acest sens, AM a inițiat discuții cu autoritatea portuară din Constanța și cu organizațiile de pescari pentru identificarea unei posibile locații;
- întârzieri semnificative la nivelul MFE în operaționalizarea tuturor modulelor sistemului integrat de management SMIS2014+/MySMIS 2014;
- dificultăți ale beneficiarilor în operarea datelor în MySMIS 2014;
- disfuncționalități temporare ale sistemelor informatice MySMIS 2014, SMIS2014 ș.a.
- întârzierea/lipsa aprobării CE a modificării țintelor/operațiunilor sau realocărilor bugetare POPAM; -modificări frecvente ale cadrului legislativ și instituțional;
- birocrăția excesivă.

5. BUGET NATIONAL

➤ **Ajutor de stat pentru achiziționarea motorinei cu acciză redusă**- pentru anul 2019 s-a acordat 1,7964 lei/litru de motorină utilizată în efectuarea lucrărilor mecanizate din agricultură, respectiv în sectoarele vegetal, zootehnic și îmbunătățiri funciare, iar pentru anul 2020 se acordă 1,4185 lei/litru. Justificare: 275,7 milioane litri x 1,7964 lei/litru = 495,256 mil. lei restant din 2019

355,2 milioane litri x 1,4185 lei/litru = 503,851 mil. lei

TOTAL 999,107 milioane lei

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Ajutor de stat pentru motorină	209896,429	209896,500		-

➤ **Sprijin financiar acordat organizațiilor de producători din sectorul legume-fructe**

La cererea organizațiilor de producători care se află în regiuni cu un grad scăzut de organizare acestea pot beneficia de asistență financiară națională de maximum 80% din contribuțiile membrilor la fondul operațional. Acest sprijin financiar se acordă pentru cele 4 organizații de producători care implementează un program operațional aprobat de APIA.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Sprijin organizații din buget național	650,000	700,000	750,000	-

➤ **Raport privind evaluarea progresului în realizarea obiectivelor strategiei naționale pentru programele operaționale implementate în sectorul legume-fructe în perioada 2013-2018**

În perioada 2013-2018 în România au fost efectuate plăți pentru 4 organizații de producători care au implementat programe operaționale, ce necesită a fi evaluate potrivit cerințelor art. 27 paragraf 4 din

Regulamentul (UE) nr. 891/2017. Se va evalua și cadrul de mediu care a fost inclus în strategia națională pentru programele operaționale în sectorul legume-fructe.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Întocmire raport evaluare	9,500	-	-	-

➤ **Sprijin acordat pentru asocierea în sectorul legumicol pentru sortarea, ambalarea, etichetarea legumelor produse în spații protejate**

Beneficiari sunt producătorii de legume în spații protejate în vederea creșterii valorii adăugate a producției, îmbunătățirea siguranței alimentare, informarea corectă a consumatorului și pentru realizarea unui comerț civilizat.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Asociere pentru sortarea, ambalarea, etichetarea legumelor produse în spații protejate	55.000,000	55.000,000		-

➤ **Ajutoare naționale tranzitorii (ANT)** în sectorul vegetal și zootehnic, având ca scop creșterea veniturilor producătorilor agricoli.

Plafoanele maxime (mii euro) sunt prezentate în tabelul următor:

Specificare	2020	2021	2022	2023
ANT 1 -plata decuplată pe suprafață	93831,650	85301,500		
ANT 2,3 -pl decuplată pt.in și cânepă pt fibră	6,050	5,500		
ANT 4 -pl decuplată pt. tutun	1656,200	1656,200		
ANT 5 - pl decuplat pt.hamei	92,400	84,000		
ANT 6 pl. decuplată pt.sfecla de zahar	1667,050	1515,500		
ANTZ 7 lapte de vacă-pl. decupl de producție	20376,400	18524,000		
ANTZ 8 carne de vita și manzat- pl. decupl de producție	85631,700	77847,000		
ANTZ 9 ovine și caprine femele- plata cuplată de producție	42970,950	39064,500		
TOTAL	246232,400	223998,200		

Suma prevăzută să fie achitată în anul 2020 pentru anul 2019 este de 246.232,4 mii euro, iar suma prevăzută să fie achitată în anul 2021 pentru anul 2020 este de 223.998,2 mii euro.

➤ **Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a produsului „tomate în spații protejate”**

Program aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 107/2019 - se acordă 3.000 euro/beneficiar/an pentru fermierii care au cel puțin 1000 mp, obțin minimum 2 kg tomate/mp și comercializează producția în perioadele ianuarie - 15 iunie și/sau noiembrie - 20 decembrie inclusiv.

Pentru ciclul I de recoltă sunt 14398 fermieri iar pentru ciclul II 6538 fermieri.
Suma :3000 euro x 14.398 fermieri + 3000 euro x 6.538 fermieri = 62808,3 milioane euro

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Tomate în spații protejate	62.808,300	-	-	-

➤ **Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a producției de usturoi.** Cuantumul este de până la 13.950 lei/ha (contravaloarea a 3000 euro/ha), suprafața minimă eligibilă este de 0,3 ha iar cantitatea obținută este de minimum 3 kg/10 mp. Program aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108/2019.

Suma necesara pentru 1000 ha este 3.000 euro x 1000 ha = 3 milioane euro.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Usturoi	3.000,000	3.000,000	-	-

➤ **Programul de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție** -schemă de ajutor de stat

Program aprobat prin Legea nr. 195/2018 cu modificările și completările ulterioare. Programul urmărește menținerea efectivelor de porci, asigurarea produselor din producție internă și reducerea importurilor, eficientizarea sectorului, creșterea interesului crescătorilor pentru dezvoltarea fermelor. Un loc de cazare/reproducție se finanțează cu 4575 euro/loc .

-pentru anul 2020: 37.150 locuri noi de cazare/reproducție x 4575 euro/loc

-pentru anul 2021: 41.300 locuri noi de cazare/reproducție x 4575 euro/loc

Buget necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Susținerea crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție	170.000,000	189.000,000	-	-

➤ **Programul de susținere pentru activitatea de reproducție, incubație și de creștere în sectorul avicol-** schemă de ajutor de stat aprobat prin Legea nr. 227/2018 cu modificările și completările ulterioare.

Programul urmărește menținerea efectivelor de păsări, asigurarea produselor din producție internă, creșterea interesului fermierilor pentru activitatea de creștere a păsărilor.

Un loc de cazare/reproducție/creștere/incubație se finanțează în medie cu 20 euro/loc.

-pentru anul 2020: 4500 mii locuri noi de cazare/reproducție/creștere/incubație x 20 euro/loc -pentru

anul 2021: 5450 mii locuri noi de cazare/reproducție/creștere/incubație x 20 euro/loc

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Suținere reproducție, incubație și de creștere în sectorul avicol	90.000,000	109.000,000		

➤ **Achiziția Sistemului informatic integrat pentru sectorul zootehnic și sectorul vegetal**

Sistemul informatic integrat pentru sectorul zootehnic și sectorul vegetal – SIISZSV – este necesar pentru implementarea Legii nr. 195/2018 privind aprobarea Programului de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 227/2018 privind aprobarea Programului de susținere pentru activitatea de reproducție, incubație și de creștere în sectorul avicol, cu modificările și completările ulterioare, incluzând și module operative pentru sectorul zootehnie, pentru sectorul vegetal, date statistice, rapoarte, etc. Buget necesar pentru achiziție: 6,2 milioane lei.

Buget necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Sistemul informatic integrat pentru sectorul zootehnic și sectorul vegetal – SIISZSV	1.302,521	-	-	-

Sistemul informatic integrat pentru sectorul zootehnic și sectorul vegetal – SIISZSV – este necesar pentru implementarea Legii nr. 195/2018 privind aprobarea Programului de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 227/2018 privind aprobarea Programului de susținere pentru activitatea de reproducție, incubație și de creștere în sectorul avicol, cu modificările și completările ulterioare, incluzând și module operative pentru sectorul zootehnie, pentru sectorul vegetal, date statistice, rapoarte, etc. Buget necesar pentru achiziție: 6,2 milioane lei.

➤ **Mentenanță Sistem informatic integrat pentru sectorul zootehnic și sectorul vegetal**

Buget necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Mentenanță Sistem informatic integrat pentru sectorul zootehnic și sectorul vegetal– SIISZSV	102,000	102,000	102,000	102,000

➤ **Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a crescătorilor de porci din rasele Bazna și Mangalița în vederea producerii cărnii de porc -cuantum 250 lei/cap**

Program aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 9/2018.

Suma necesară pentru 19 mii capete purcei este: 19000 purcei x 250 lei/cap = 4,75 milioane lei

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Suținere crescători rasele Bazna și Mangalița	1.000,000		-	-

➤ **Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a crescătorilor de ovine pentru comercializarea lânii -2 lei/kg**

Program aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 500/2017 cu modificările și completările ulterioare.

Se subvenționează cca. 7140 tone lână.

Suma necesară pentru subvenționarea a circa 7140 tone lână 2 lei/kg x 7140 tone= 14,28 milioane lei.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Comercializarea lânii	3.000,000	-	-	-

➤ **Programul național apicol 2020-2022**

Se subvenționează achiziționarea de medicamente, măci, familii de albine, stupi și accesorii apicole.

Contribuție 50% din bugetul național; beneficiari: cca 53200 apicultori.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
PNA 2020-2022	5.248,731	5.251,043	5.246,276	

➤ **Programul mierea în școli**

Programul urmărește stimularea consumului de miere polifloră românească și consumul responsabil de produse din sectorul apicol.

Beneficiari: cca 1,4 milioane copii, suma fiind de cca. 19,6 euro/copil/an.

Pentru anul 2020 bugetul este calculat pe 4 luni.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Mierea în școli	13.720,000	27.500,000		

➤ **Ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor, în scopul îmbunătățirii calității genetice** a efectivelor de animale și implicit a potențialului de producție la rasele de animale care au întocmit programe de ameliorare.

-pentru anul 2020: registru genealogic (340.707 cap bovine x 30 lei/cap + 1.735.073 cap ovine și caprine x 10 lei/cap) + controlul oficial al producției (bovine lapte 310.200 cap x 80 lei/cap + 30.507 cap bovine carne x 30 lei/cap + 1.574.300 cap ovine x 11,5 lei/cap + 160.773 caprine x 14,8 lei/cap)= 73,785 milioane lei.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Înființarea și menținerea registrelor genealogice	15.500,000	16.275,000	17.088,750	-

➤ **Ajutor de stat pentru neutralizarea deșeurilor de origine animală.**

Suma necesară: 85.150 tone subproduse x 0,9 lei/tonă= 76.635 mii lei

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Ecarisare	16.100,000		-	-

Sumele au fost prevăzute pentru colectarea animalelor moarte din gospodăriile populației.

➤ **Amenajamente pastorale**

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 a fost reglementată administrarea pajiștilor prin amenajamente pastorale, iar fondurile necesare pentru realizarea amenajamentelor pastorale ale suprafețelor de pajiști permanente se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Elaborarea proiectelor de amenajament pastoral se face pentru fiecare UAT pentru îmbunătățirea calității și productivității pajiștilor, creșterea capacității de pășunat, menținerea suprafețelor eligibile de pajiști conform tratatului de aderare a României și a menținerii absorbției fondurilor europene. Sumele necesare în acest program sunt utilizate pentru realizarea studiilor pedologice și agrochimice, a planului de fertilizare și pentru stabilirea măsurilor agro-pedo-ameliorative prevăzute în proiectul de amenajament pastoral.

Amenajamentele pastorale asigură menținerea suprafețelor de pajiști, creșterea capacității de pășunat, creșterea numerică a efectivelor și productivitatea pe animal, calitatea producțiilor obținute, în special al celor de carne și lapte, precum și o eficiență economică în realizarea și valorificarea acestora.

Suma necesară 1.489.506 ha x14,77 euro/ha =22 milioane euro

Buget (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Amenajamente pastorale	22.000,000	22.000,000	-	-

➤ **Ajutor de minimis pentru submăsura de promovare a vinurilor în țări terțe, aferentă Programului național de sprijin în sectorul vitivinicol 2019-2023**

Se preconizează finanțarea a 10 programe de promovare x limita maxima admisa pentru minimis, respectiv 200 mii euro/program, cf Reg. (UE) nr. 1407/2013 = 2 milioane euro. Programele de promovare se pot implementa pe durata a maximum 3 ani.

Buget (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Promovare vinuri în țări terțe	2.000,000		-	

➤ **Cheltuieli ocazionate cu analiza probelor de sol/produse din sectorul agricultură ecologică**

Prin Ordonanța nr. 5/2016 pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2000 privind produsele agroalimentare ecologice s-a prevăzut posibilitatea ca personalul cu atribuții de inspecție din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale ce desfășoară activitate de inspecție, să preleveze probe de sol, plante și din produsele agroalimentare ecologice ale operatorilor înscriși în sistemul de agricultură ecologică, în baza sesizărilor/notificărilor transmise către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale sau în baza sesizărilor din oficiu, după caz.

Pentru analiza probelor prelevate pe parcursul inspecției, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale va desemna laboratoare de referință.

Pentru anii 2020, 2021 și 2022 se estimează un buget de 1 milion lei/an.

Buget (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Analiza probelor de sol/produse din sectorul agricultură ecologică	210,084	210,084	210,084	

➤ **Mentenanța și dezvoltarea sistemului informatic pentru agricultura ecologică**

Sistemul își propune să ofere o aplicație pentru gestiunea documentelor și a proceselor aferente sistemului de agricultură ecologică. Aplicația cuprinde o colecție de interfețe pentru culegerea informațiilor de la utilizatori, un mecanism de modelare a proceselor aferente documentelor care să cuprindă acțiuni precum creare, modificare, validare, închidere document.

Totodată, prin sistemul informatic SII-AE se asigură fluxul informațional între toți factorii implicați în sistemul de agricultură ecologică, respectiv organismele de control, direcțiile pentru agricultură, structura responsabilă în domeniul inspecțiilor tehnice și structura responsabilă cu elaborarea politicilor în domeniul agriculturii ecologice din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Necesari derulării acordului cadru :1.639,176 mii lei pe 4 ani.

Buget (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Mentenanță sistem informatic AE	86,100	86,100	86,100	86,100

➤ **Schema de garantare a finanțărilor acordate de instituțiile finanțatoare pe baza certificatelor de depozit.**

Se preconizează depozitarea cantității de 100 mii tone semințe de consum, în valoare de 70.000 mii lei pentru care se solicită certificate de depozit și se accesează credite bancare;

Suma necesara: 7 milioane lei

Buget (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Garantare finanțări depozitare semințe de consum	1.470,588	1.470,588		

➤ **Planul sectorial pentru cercetare-dezvoltare 2019-2022 din domeniul agricol și de dezvoltare rurală al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, aprobat prin Ordinul nr 341/2019**

Sume necesare: 50 mil. lei în anul 2020, 38 mil. lei în anul 2021 și 25 milioane lei în anul 2022.

Buget necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Planul sectorial C-D al MADR	10.504,202	7.983,193	5.252,101	

Planul sectorial cuprinde tematici de cercetare în domeniile culturii plantelor de câmp, horticulturii, zootehniei, pajiștilor, industriei alimentare, resurselor pedologice și îmbunătățirilor funciare și își propune să găsească rezolvări și să ofere soluții adaptate condițiilor agro-eco-climatice regionale specifice, care să corespundă stadiului actual de dezvoltare rurală a României. Fermierii au acces la soluțiile inovative de adaptare a tehnicilor și tehnologiilor de cultură și de creștere a animalelor, astfel ca exploatațiile agricole să obțină randamente sporite și rezultate economice îmbunătățite prin tehnologii specifice agriculturii durabile.

➤ **Cheltuieli pentru pregătirea recensământului general agricol (RGA) 2020**

Sumele sunt necesare pentru: salarizarea de către MADR a personalului care participă la efectuarea a RGA 2020, indemnizații recenzori, recenzori șefi și coordonatori, indemnizații delegare, bunuri și servicii, inclusiv TVA.

Sume necesare

-pentru anul 2020: 21.542,21 mii lei

-pentru anul 2021: 179.410,20 mii lei

Buget necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
RGA 2020	4.525,674	37.691,218		-

➤ **Plata cotizațiilor și a serviciilor lingvistice pentru organizațiile naționale afiliate la organizațiile europene**

Măsura aprobată prin Legea nr. 52/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Se decontează cotizațiile și maximum 30% din valoarea cotizațiilor pentru serviciile de traducere, în contravaloare de 2.895 mii lei/an.

Buget necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Cotizații si servicii lingvistice	616,000	616,000		-

➤ **Finanțare investiții specifice și cheltuieli materiale necesare funcționării liceelor tehnologice cu profil preponderent agricol**

Program în conformitate cu prevederile Legii nr. 57/2019 pentru completarea Legii educației naționale nr. 1/2011.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Finanțare investiții licee tehnologice cu profil preponderent agricol	53.781,512	42.016,806	36.974,790	33.613,446

Fundamentarea resurselor financiare necesare pentru anul 2020 are în vedere:

Număr licee tehnologice cu profil preponderent agricol (58) x suma/liceu (4.414 mii lei) = 256.000 mii lei.

Sumele estimate penru anii 2021-2023 sunt 200 milioane lei, 176 milioane lei și 160 milioane lei respectiv.

Programul de susținere financiară a liceelor se implementează permanent, începând cu anul 2020.

➤ **Camere agricole**

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Înființare, funcționare Camere Agricole	47.225,378	25.504,200	14.244,000	

Sprrijin FEAGA alocat temporar din bugetul național

➤ Scheme de plăți directe

Conform anexei II din Regulamentul (UE) nr 1307/2013 (pentru anul 2020) și a anexei IV din propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului, care în prezent este supusă discuțiilor și negocierilor, plafoanele acordate României pentru plățile directe sunt:

Buget necesar (mii euro)-plați pentru campaniile 2020 și în continuare

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Plafoane plăți directe	1.903.195,000	1.856.172,601	1.883.211,603	1.910.250,604

➤Sprijin financiar acordat organizațiilor de producători din sectorul legume-fructe

Sprrijinul financiar se acordă pentru 4 organizații de producători în baza programului operațional, în cadrul căruia s-au prevăzut diferite măsuri investiționale, pe o durată de 3 până la 5 ani. Nivelul sprijinului este de 50% (până la 60%) din cheltuielile pentru finanțarea programului operațional, dar nu mai mult de 4,1% (+0.5% pentru măsurile de gestionare a crizelor) din producția comercializată în perioada de referință (n-2).

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Sprijin organizații din fonduri europene	2.000,000	2.500,000	3.000,000	-

➤Cofinanțare Programul național apicol

50% din FEAGA pentru cca 53200 apicultori

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Măsuri PNA	5.248,731	5.251,043	5.246,276	-

➤ Programul național de sprijin în sectorul vitivinicol

Se acordă sprijin pentru următoarele măsuri: promovarea vinurilor, restructurarea și reconversia podgoriilor, asigurarea recoltei, investiții -altele decât cele finanțate prin PNDR –și distilarea subproduselor.

Bugetul necesar (mii euro)

Specificare	2020	estimări		
		2021	2022	2023
Măsuri PNV	47.700,000	45.844,000		-

Studii pedologice și agrochimice și finanțarea Sistemului național de monitorizare sol-teren pentru agricultură, în conformitate cu prevederile *Ordinului 278/2011 privind aprobarea Programului național privind realizarea Sistemului național de monitorizare sol-teren pentru agricultură, a Normelor de conținut pentru studiile pedologice și agrochimice elaborate în vederea realizării și reactualizării periodice a Sistemului județean de monitorizare sol-teren pentru agricultură și a realizării Sistemului național de monitoring al calității solului în rețeaua de profile 8x8 km și bazele de date aferente, a Metodologiei privind realizarea și reactualizarea Sistemului județean de monitorizare sol-teren pentru agricultură și a Sistemului național de monitoring al calității solului în rețeaua de profile 8x8 km și a bazelor de date aferente, a Normelor de conținut privind realizarea Sistemului național de monitoring al calității solului în rețeaua de profile 8x8 km și a Bazei de date aferente rețelei de profile 8x8 km, precum și realizarea bazei de date la nivel național aferente Sistemului județean de monitorizare sol-teren pentru agricultură și a Modulului de finanțare a Sistemului județean de monitorizare sol-teren pentru agricultură, a Sistemului național de monitoring al calității solului în rețeaua de profile 8x8 km, precum și a bazelor de date aferente, respectiv:*

Buget (mii lei)

Specificare	2020	Sume aprobate prin OMADR nr. 278/2011	
		2021	2022
OSPA	43.908	43.908	43.908
ICPA	1.828	1.828	1.828

II.Dezvoltarea sistemului informatic necesar înregistrării și prelucrării datelor, realizării unei baze de date privind circulația terenurilor agricole, schimbarea destinației și/sau categoriei de folosință a terenurilor agricole, gestionării informațiilor din domeniului îmbunătățirilor funciare și alte componente necesare evidențierii suprafețelor de teren cu destinație agricolă, precum și asigurarea mentenanței.

Totodată, prin sistemul informatic se asigură fluxul informațional între toți factorii implicați în domeniile fondului funciar, circulației terenurilor agricole și îmbunătățirilor funciare, direcțiile pentru agricultură județene, structura se specialitate din cadrul MADR.

Buget (mii euro)

Specificare	2020	estimări	
		2021	2022
Sistem informatic și mentenanță	550.000	150.000	150.000

Calcululele estimative sunt efectuate pentru 1 euro=4,76 lei

Contribuția României la bugetul UE

Potrivit angajamentelor asumate prin Tratatul de aderare a Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană ratificat prin Legea nr. 157/2005, România, în calitate de stat membru, participă la finanțarea bugetului Uniunii Europene potrivit regulilor UE unitare care sunt direct aplicabile de la data aderării. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2007, România asigură plata contribuției sale pentru finanțarea bugetului Uniunii Europene în cadrul sistemului resurselor proprii ale bugetului UE.

Începând cu anul 2014 sistemul resurselor proprii ale Uniunii Europene este reglementat prin Decizia nr. 2014/335/CE, Euratom, aceasta fiind publicată, atât în original (EN) cât și toate limbile oficiale ale statelor membre (inclusiv în limba română), în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 168 din 07.06.2014 (p. 105-111 pentru versiunea în limba română).

Contribuția României la bugetul Uniunii Europene pentru anul 2020 și estimarea pentru anii 2021-2023

mii LEI					
Cod	Denumirea	2020	2021	2022	2023
55.03.01	Contributii din taxe vamale	978.500,0	978.500,0	978.500,0	978.500,0
55.03.03	Contribuții din sectorul zaharului	0,0	0,0	0,0	0,0
	Total contribuții din resurse proprii tradiționale	978.500,0	978.500,0	978.500,0	978.500,0
55.03.04	Contributii din resursa TVA	1.147.001,0	1.147.001,0	1.147.001,0	1.147.001,0
55.03.05	Contribuții pentru corectia/rabatul acordat Marii Britanii	570.109,1	570.109,1	570.109,1	570.109,1
55.03.06	Contributii din resursa VNB	6.704.557,8	7.004.557,8	7.004.557,8	7.004.557,8
55.03.10	Contributii pentru reducerile în favoarea Danemarca, Austria, Țărilor de Jos și Suediei	72.038,1	72.038,1	72.038,1	72.038,1
	Total contribuții din resurse proprii	9.472.206,1	9.772.206,1	9.772.206,1	9.772.206,1
55.03.07	Contributii suplimentare si neprevazute	248.900,0	248.900,0	248.900,0	248.900,0
	rezerve pentru acoperirea diferentelor calculate la soldurile TVA si VNB	0,0	0,0	0,0	0,0
	DAB5/2019	248.900,0	248.900,0	248.900,0	248.900,0
55.03	Contributia Romaniei la bugetul UE	9.721.106,1	10.021.106,1	10.021.106,1	10.021.106,1
	Produsul Intern Brut ¹⁾	1.129.200.000,0	1.217.400.000,0	1.306.700.000,0	1.395.200.000,0
	Contributia Romaniei privind resursele proprii la bugetul UE, ca pondere in PIB (%), inclusiv contributii suplimentare si neprevazute	0,86	0,82	0,77	0,72

¹⁾ CNSP - Prognoza de toamna - 2019

Aceste sume pot suferi modificări, întrucât, pe de o parte, potrivit procedurilor UE, se vor efectua ajustări tehnice automate ale indicatorilor stabiliți în cadrul reuniunii ACOR-Previziuni, la momentul apariției noilor indicatori macroeconomici estimați de Comisia Europeană, iar pe de altă parte, nivelul contribuției tuturor Statelor Membre, deci și a României, se va modifica în funcție de negocierile la

nivel UE în ceea ce privește volumul total al bugetului Uniunii Europene.

Menționăm că pentru anii 2021 și 2022 pot apărea modificări substanțiale, dintre care, la acest moment, pot fi prevăzute următoarele:

- BREXIT – acoperirea golului rămas în urma retragerii UK din UE (echivalentul contribuției UK la bugetul UE sau altă sumă în funcție de rezultatul acordului din martie 2019);
- Cadrul Financiar Multianual 2021-2027 – aflat, încă, în proces de negociere, așteptându-se ca finalizarea acestuia să se facă în anul 2020. Factorii care influențează cuantumul contribuției RO la bugetul UE sunt:
 - Noile resurse proprii – vor genera modificări ale ponderii contribuției RO la bugetul UE în totalul Resurse proprii;
 - Creșterea plafonului de finanțare a bugetului UE prin sistemul de resurse proprii;
 - Alte influențe din Piața Internă și Internațională.

Estimarea contribuției României la Fondul European de Dezvoltare pentru perioada 2020 – 2023

Prin Legea nr. 16/2008, România a aderat la Acordul, semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005, de modificare a Acordului de parteneriat dintre membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000. În acest context, din 2011, România contribuie la cel de-al 10-lea și cel de-al 11-lea Fond European pentru Dezvoltare (FED 10 și FED 11).

În tabelul de mai jos este prezentată estimarea contribuției României la FED pentru perioada 2020-2023:

Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare pentru anul 2020 și estimarea pentru anii 2021-2023					
Cod	Denumirea	2020	2021	2022	2023
55.02.05	Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare	155,365.9	135,290.9	102,336.4	71,635.5
55.02	Transferuri curente în strainatate (catre organizatii internationale)	155,365.9	135,290.9	102,336.4	71,635.5

Aceste sume pot suferi modificări în funcție de deciziile luate la nivel UE, cu privire la necesarul de fonduri pentru plățile către statele ACP.

Poziția financiară netă a României în relația cu bugetul UE

Evoluția fluxurilor financiare dintre România și Uniunea Europeană (BALANȚA FINANCIARĂ NETĂ)

la 31.10.2019

Sume primite în CFM*) 2007-2013

milioane euro

Denumire	Realizat 2007 - 2018	Realizat 2019 (execuția la 31.10.2019)	Realizat 2007-2019 (execuția la 31.10.2019)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B)	37,072.66	-392.79	36,679.87
A. Fonduri de pre-aderare	2,718.20	33.78	2,751.98
B. Fonduri post-aderare, din care:	34,354.46	-426.57	33,927.89
i) Avansuri	4,217.07	-561.57	3,655.51

<i>ii)</i> Rambursari (inclusiv FEAGA)	30,137.39	135.00	30,272.39
B1. Fonduri structurale si de coeziune (FSC), din care:	17,254.26	8.51	17,262.77
a) Avansuri din FSC	2,125.81	0.00	2,125.81
b) Rambursari din FSC	15,128.45	8.51	15,136.96
B2. Fonduri pentru dezvoltare rurala si pescuit (FEADR+FEP), din care:	7,734.02	-435.09	7,298.93
a) Avansuri (FEADR+FEP)	593.88	-561.58	32.30
b) Rambursari (FEADR+FEP)	7,140.15	126.49	7,266.63
B3. Fondul European pentru Garantare Agricola (FEAGA)	7,658.82	0.00	7,658.82
B4. Altele (post-aderare), din care:	1,707.36	0.01	1,707.37
a) Avansuri	1,497.39	0.01	1,497.40
b) Rambursari	209.97	0.00	209.97

Sume primite în CFM 2014-2020

milioane euro

Denumire	Realizat 2014 - 2018	Realizat 2019 (execuția la 31.10.2019)	Realizat 2014-2019 (execuția la 31.10.2019)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B+C+D)	13,057.68	4,410.33	17,468.01
<i>i)</i> Avansuri	1,937.16	300.71	2,237.86
<i>ii)</i> Rambursari (inclusiv FEAGA)	11,120.52	4,109.62	15,230.15
A. Fonduri structurale si de coeziune (FSC), din care:	4,124.46	1,805.31	5,929.76
a) Avansuri din FSC	1,542.07	276.10	1,818.17
b) Rambursari din FSC	2,582.39	1,529.21	4,111.60
B. Fonduri pentru dezvoltare rurala si pescuit (FEADR+FEPAM), din care:	3,405.59	591.88	3,997.47
a) Avansuri (FEADR+FEPAM)	335.81	1.86	337.67
b) Rambursari (FEADR+FEPAM)	3,069.79	590.02	3,659.80
C. Fondul European pentru Garantare Agricola (FEAGA)	4,782.06	1,830.68	6,612.74
D. Altele (post-aderare), din care:	745.57	182.47	928.04
a) Avansuri	59.28	22.75	82.03
b) Rambursari	686.29	159.72	846.01

Sume plătite în perioada 2007-2018

milioane euro

Denumire	Realizat 2007 - 2018	Realizat 2019 (execuția la 31.10.2019)	Realizat 2007-2019 (execuția la 31.10.2019)
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	16,959.80	1,872.35	18,832.15
C. Contributia României la bugetul UE	16,545.50	1,843.71	18,389.22

D. Alte contribuții	414.29	28.64	442.93
----------------------------	---------------	--------------	---------------

SOLD - CFM 2007-2013 + CFM 2014-2020

milioane euro

Denumire	Realizat 2007 - 2018	Realizat 2019 (execuția la 31.10.2019)	Realizat 2007-2019 (execuția la 31.10.2019)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B)	50,130.34	4,017.55	54,147.88
A. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2007-2013	37,072.66	-392.79	36,679.87
B. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2014-2020	13,057.68	4,410.33	17,468.01
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	16,959.80	1,872.35	18,832.15
III. SOLDUL FLUXURILOR = I - II	33,170.54	2,145.19	35,315.73

*) Cadrul financiar multianual

4.9 DATORIA PUBLICĂ ȘI FINANȚAREA DEFICITULUI BUGETAR²⁸

Datoria guvernamentală (conform metodologiei UE)

Datoria guvernamentală brută, conform metodologiei UE, s-a situat la sfârșitul anului 2018 la un nivel de 35,0% din PIB²⁹, net inferior plafonului de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht, în timp ce nivelul datoriei guvernamentale nete (reprezentând datoria guvernamentală brută minus activele financiare lichide)³⁰ a reprezentat 27,6% din PIB. La sfârșitul lunii octombrie 2019, datoria guvernamentală a reprezentat 36,9 % din PIB³¹, din care datoria internă a reprezentat 19,2 % din PIB, iar datoria externă a fost de 17,7 % din PIB, iar pentru sfârșitul anului 2019 datoria guvernamentală se estimează că va fi de 36,4% din PIB.

La prognoza nivelului datoriei guvernamentale în PIB s-a avut în vedere și datoria contractată în nume propriu de companiile reclasificate în sectorul administrație publică la sfârșitul lunii octombrie 2019 de 0,1% în PIB, nivel care a fost extrapolat pe întreaga perioadă de analiză.

Pe termen mediu (2020 – 2022) datoria guvernamentală brută se va situa sub 40,0% din PIB în timp ce datoria guvernamentală netă nu va depăși 33,0% din PIB.

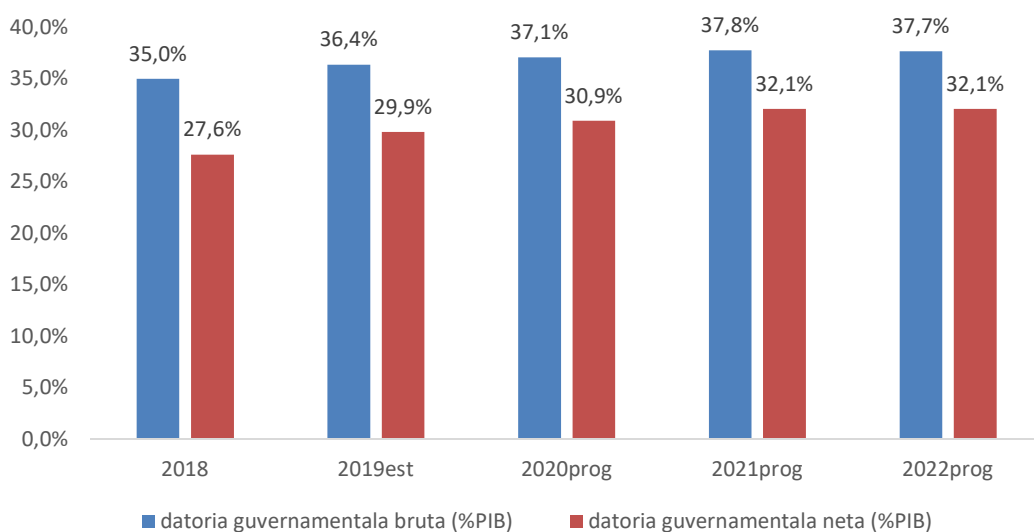
²⁸ datoria guvernamentală brută calculată conform metodologiei UE, care include și datoria societăților reclasificate în sectorul administrației publice.

²⁹ PIB actualizat conform CNSP –prognoză de toamnă - Noiembrie 2019

³⁰ Activele financiare se referă la următoarele instrumente : AF1 – aur și DST, AF2 – depozite și numerar, AF3- titluri de valoare, altele decât acțiuni, AF5 – acțiuni și alte participații la capital, dacă sunt cotate la bursă, inclusiv acțiunile fondurilor mutuale, conform metodologiei pentru Programul de Convergență (Mai 2019).

³¹ conform metodologiei UE, ponderea datoriei în PIB s-a calculat luând în considerare suma PIB-urilor realizate în ultimele 4 trimestre (PIB conform comunicat INS 10 octombrie 2019)

Datoria guvernamentală conform metodologiei UE (%PIB)

Sursa: MFP

Factorii care vor determina nivelul datoriei publice conform metodologiei UE, pe termen mediu sunt prezentați în tabelul de mai jos:

% DIN PIB	CODUL SEC	2018	2019 est.	2020 prog.	2021 prog.	2022 prog.
1. Datoria guvernamentală brută		35,0	36,4	37,1	37,8	37,7
2. Modificarea datoriei guvernamentale		-0,2	1,4	0,7	0,7	-0,1
Contribuția la modificarea datoriei brute						
3. Balanța primară		-1,8	-2,4	-2,2	-2,1	-1,5
4. Dobânda	EDP D.41	1,2	1,4	1,3	1,3	1,3
5. Ajustări stoc-flux		-3,2	-2,4	-2,8	-2,7	-2,9
<i>Din care:</i>						
- Diferențe între dobânzi plătite și accruale		0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
- Acumularea netă de active financiare		-0,4	-0,1	0	0	0
<i>din care:</i>						
- din privatizare		0	0	0	0	0
- Efecte ale evaluării și altele		-2,9	-2,2	-2,7	-2,6	-2,8
p.m. rata dobânzii implicite asupra datoriei		3,7	4,4	4,0	3,9	3,7

Sursa : MFP

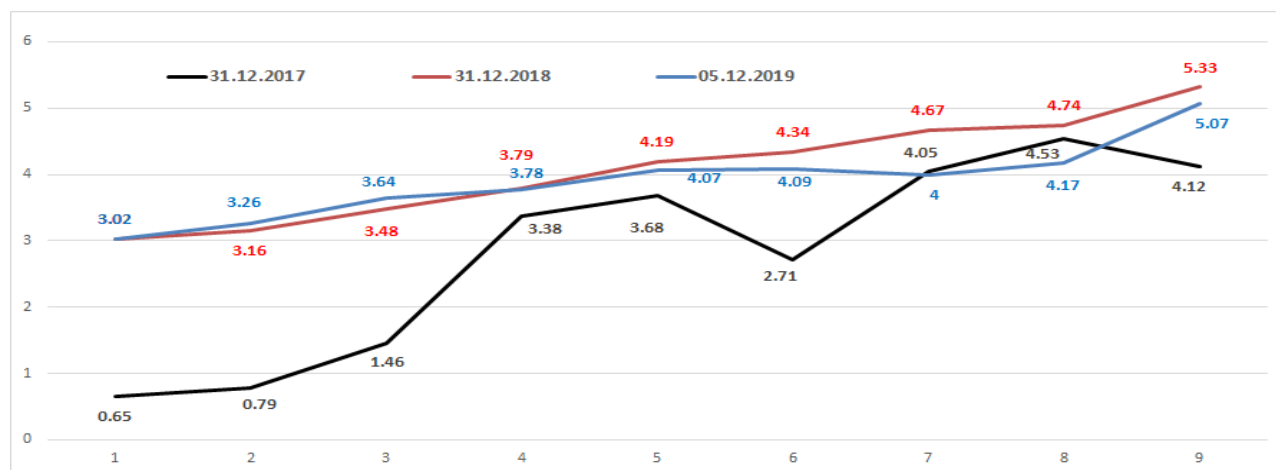
Finanțarea deficitului bugetar

În anul 2019, necesarul brut de finanțare se situează la aproximativ 90 miliarde lei³², volumul total al împrumuturilor care au fost atrase de Ministerul Finanțelor Publice de pe piețele interne și externe fiind determinat de un nivel al deficitului bugetar estimat la 4,43% din PIB (aproximativ 46 mld. lei) și de un nivel al datoriei de refinanțat în 2019 în valoare de cca 44 miliarde lei.

În anul 2019 finanțarea internă a fost realizată în conformitate cu planul de finanțare anunțat la începutul anului și ajustat potrivit modificărilor indicatorilor macroeconomici pe parcursul anului prin organizarea de licitații regulate de titluri de stat cu maturități cuprinse între 6 luni și 15 ani. Volumul total împrumutat³³ pe piața internă s-a ridicat la cca 49 miliarde lei, din care 3% datorie pe termen scurt, 57% pe termen mediu și 40% pe termen lung, la care se adaugă cca 3 miliarde lei atrase prin titluri de stat dedicate populației, în cadrul Programului TEZAUR. În anul 2019, a fost continuat Programul TEZAUR care a fost lansat inițial în anul 2018, adresat exclusiv persoanelor fizice care preferă un instrument clasic de economisire oferit de stat, în cadrul căruia au fost emise titluri de stat destinate populației în formă dematerializată, atât prin intermediul unităților operative ale Trezoreriei Statului, cât și oficiilor poștale ale Companiei Naționale Poșta Română. De la începutul anului au fost realizate emisiuni cu maturități cuprinse între 1 și 5 ani, în cadrul cărora peste 61.000 de persoane fizice au investit 3,0 miliarde lei.

Deținerile nerezidenților în titlurile de stat emise pe piața internă s-au menținut la un nivel relativ stabil pe parcursul anului 2019, acestea înregistrând o valoare de 18,3% la sfârșitul lunii octombrie.

Evoluția randamentelor titlurilor de stat pe piața internă se prezintă astfel:

Sursa: Ministerul Finanțelor Publice

Pe piața externă, în cursul anului 2019 au fost lansate două emisiuni de euroobligațiuni în valoare totală de 5 miliarde EUR, astfel:

- în data de 3 aprilie 2019, a fost atrasă suma de 3 miliarde EUR printr-o emisiune de euroobligațiuni în trei tranșe, din care 1,15 miliarde EUR cu scadența de 7 ani (randament

³² Suma reflectă deficitul bugetar majorat urmare a celei de a doua rectificări bugetare aprobate prin OUG nr. 71/2019 și OUG 72/2019

³³ La data de 5 decembrie 2019

2,132%, cupon de 2,000%), 500 milioane EUR cu scadența de 15 ani (randament de 3,618%, cupon de 3,500%) și 1,35 miliarde EUR cu scadența de 30 ani (randament de 4,657%, cupon de 4,625%);

- în data de 16 iulie a fost atrasă suma de 2 miliarde EUR printr-o emisiune de euroobligațiuni în două tranșe, din care 1,4 miliarde EUR cu maturitatea de 12 ani (randament de 2,124%, cupon de 2,124%) și 600 milioane EUR, prin redeschiderea maturității de 30 ani (randament de 3,400%, cupon de 4,625%).

În 2020, MFP intenționează continuarea emisiunilor de titluri de stat pentru populație în cadrul Programului Tezaur, precum și relansarea Programului Fidelis care va asigura distribuirea titlurilor de stat către persoanele fizice prin intermediul băncilor și listarea acestora la Bursa de Valori București, având în vedere că persoanele fizice reprezintă o bază stabilă de investitori pentru statul român.

De asemenea, pentru limitarea riscului de refinanțare, MFP intenționează să utilizeze operațiuni specifice de piața secundară de tipul răscumpărilor anticipate sau preschimbărilor de titluri de stat. În acest sens, MFP împreună cu BNR urmează să finalizeze cadrul procedural în vederea lansării acestor instrumente.

În perioada 2020 – 2022, finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale se va realiza echilibrat din surse interne și externe. MFP va păstra flexibilitatea în ceea ce privește momentul accesării piețelor internaționale și volumul emisiunilor externe, ținând cont de costurile asociate, de considerentele de risc, precum și de evoluția pieței locale.

De asemenea, pentru reducerea expunerii la riscul valutar și de rata de dobândă asociate portofoliului de datorie publice guvernamentale, Ministerul Finanțelor Publice are în vedere utilizarea instrumentelor financiare derivate (swap valutar și swap pe rată de dobândă). În prezent, Ministerul Finanțelor Publice se află în procesul de elaborare a procedurilor interne pentru stabilirea activităților și măsurilor ce trebuie realizate pentru acoperirea tuturor proceselor specifice tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate, urmând ca anul viitor să negocieze și să încheie documentația specifică (ISDA Master Agreement) pentru utilizarea acestor instrumente.

Pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice și evitarea presiunilor sezoniere în asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, în vederea reducerii riscului de refinanțare și de lichiditate Ministerul Finanțelor Publice are în vedere menținerea rezervei financiare (buffer) în valută la dispoziția Trezoreriei Statului, în valoare echivalentă acoperirii necesităților de finanțare a deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice pentru cca 4 luni.

4.10 PLAFOANE PRIVIND PRINCIPALII INDICATORI BUGETARI ÎN PERIOADA 2020-2022

În tabelele de mai jos sunt prezentate limite pentru anumiți indicatori bugetari ce vor face obiectul adoptării de către Parlament potrivit art.26 din Legea responsabilității fiscal-bugetare, nr.69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Plafoane ^{*)} privind soldul bugetar pe principalele bugete componente						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sold buget general consolidat (% din PIB)	-2,84	-2,84	-4,43	-3,60	-3,34	-2,53
Sold structural (% din PIB)	-3,00	-2,70	-3,71	-3,39	-3,24	-2,62
Sold primar**) al bugetului general consolidat (mil. lei)	-14.170,1	-13.906,8	-33.174,6	-26.683,3	-25.600,1	-17.455,5
Sold buget general consolidat (mil. lei)	-24.294,7	-26.850,3	-46.107,4	-40.633,9	-40.613,0	-33.119,6
Sold buget de stat (mil. lei)	-31.395,6	-30.579,7	-56.103,2	-47.583,1	-47.768,9	-42.305,1
Sold buget asigurari sociale de stat (mil. lei)	322,7	240,5	48,4	12,2	2,2	2,7
Sold bugetul fondului pentru asigurari de sanatate (mil. lei)	-561	797,2	0,0	113,0	683,9	2.559,1
Sold bugetul fondului pentru somaj (mil. lei)	1.265,5	1.655,8	1.430,6	1.491,2	1.639,8	2.101,9
Sold bugetul institutiilor finante din venituri proprii (mil. lei)	1.791,0	668,9	1.852,7	1.895,9	1.661,6	1.499,0

*) Plafoanele se refera doar la perioada 2020-2022

**) Excluce platile de dobanzi

Nota: Deficitul structural pentru 2017-2018 este conform CE. Pentru 2019-2022 este estimare CNSP.

În vederea încadrării în țintele de deficit bugetar pentru perioada 2020 -2022, pentru unitățile administrativ-teritoriale (UAT) au fost propuse limite anuale atât pentru valoarea contractată a finanțărilor rambursabile care urmează a fi contractate de către acestea, cât și limite de cheltuieli bugetare aferente tragerilor din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către UAT.

Având în vedere perspectiva de crestere a economiei naționale estimam ca datoria guvernamentala conform metodologiei UE se va situa la un nivel stabil si sustenabil si drept urmare propunem plafoane de maxim 40,0% din PIB pentru perioada 2020 - 2022, in timp ce pentru diminuarea riscului bugetar

rezultat din plățile ce ar trebui efectuate de MFP și UAT în contul garanțiilor emise în conformitate cu OUG nr.64/2007 privind datoria publică au fost propuse următoarele plafoane:

Plafoane pentru: datoria guvernamentală, împrumuturi contractate și garanții acordate						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Datoria publică (metodologie UE) - % din PIB -	35,2	35,0	36,4	40,0	40,0	40,0
Finanțări rambursabile contractate de unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale *) - mil. lei -	1.048,3	1.200,0	1.700,0	1.200,0	1.200,0	1.200,0
Trageri din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale *) - mil. lei -	987,6	1.099,3	1.600,0	1.300,0	1.200,0	1.200,0
Garanțiile emise de Ministerul Finanțelor Publice și unitățile administrativ teritoriale - mil. lei -	2.264,5	2.063,0	8.000,0	8.000,0	8.000,0	8.000,0

*) Nu sunt incluse finanțările rambursabile destinate refinanțării datoriei publice locale și cele destinate proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la Uniunea Europeană, inclusiv cele cuprinse în Planul Elen de Reconstrucție și Dezvoltare Economică a Balcanilor - HIPERB, precum și cele destinate proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la donatori europeni în cadrul programelor interguvernamentale.

Notă: Valorile pentru finanțările contractate de UAT-uri și cele pentru trageri aferente anilor 2019, 2020 și 2021 au fost aprobate prin HG nr. 925/2018 privind aprobarea limitelor anuale, aferente anilor 2019, 2020 și 2021, pentru finanțările rambursabile care pot fi contractate și pentru tragerile din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale. MFP a inițiat proiectul de HG privind aprobarea limitelor anuale, aferente anilor 2020, 2021 și 2022, pentru finanțările rambursabile care pot fi contractate și pentru tragerile din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale.

Plafoanele privind cheltuielile totale și cele de personal ale bugetului general consolidat exclusiv asistența financiară de la Uniunea Europeană și alți donatori, sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Plafoane*) privind cheltuieli de personal si cheltuieli totale exclusiv asistenta financiara din partea UE sau altor donatori

- mil. lei -

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bugetul general consolidat	258.975,4	294.921,0	345.547,4	371.586,5	397.099,4	415.065,0
- cheltuieli de personal	69.611,4	86.138,4	102.385,6	109.751,7	114.754,9	120.823,7
- cheltuieli de personal % din PIB	8,1	9,1	9,8	9,7	9,4	9,2
Bugetul de stat	128.750,5	151.447,6	187.376,1	193.839,0	208.252,4	213.739,5
- cheltuieli de personal	23.818,8	43.684,5	52.438,1	56.903,3	58.904,9	62.236,3
Bugetul general centralizat al unitatilor administrative teritoriale	74.006,4	73.439,7	79.015,6	78.792,8	80.881,2	84.662,1
- cheltuieli de personal	33.343,8	26.779,7	30.934,0	32.894,4	34.539,1	36.266,1
Bugetul asigurarilor sociale de stat	57.695,3	63.560,0	70.932,2	87.465,0	104.539,4	112.109,9
- cheltuieli de personal	208,9	264,0	341,0	370,0	407,0	447,7
Bugetul asigurarilor pentru somaj	950,6	589,0	911,2	1.037,5	1.192,0	1.018,3
- cheltuieli de personal	108,7	121,9	142,0	148,0	158,4	169,4
Bugetul Fondului national unic de asigurari sociale de sanatate	29.321,8	34.854,1	41.919,2	41.041,4	41.265,0	42.872,4
- cheltuieli de personal	280,8	282,9	307,7	310,0	314,2	323,6
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	22.557,0	27.390,5	31.211,0	32.671,6	34.272,3	37.356,7
- cheltuieli de personal	11.454,7	14.492,0	17.526,0	18.287,0	19.571,4	20.499,9
Alte bugete componente ale bugetului general consolidat	3.431,0	3.567,0	5.462,5	5.643,8	6.568,1	7.257,2
- cheltuieli de personal	395,6	513,6	696,8	839,0	860,0	880,6

*) Plafoanele se refera doar la perioada 2020-2022

4.11 POTENȚIALE RISCURI FISCAL-BUGETARE ASOCIATE STRATEGIEI FISCAL-BUGETARE 2020-2022

Estimările bugetare și prognozele economice care stau la baza întocmirii Strategiei fiscal-bugetare 2020-2022 se pot abate de la nivelurile din scenariul de bază, ca urmare a posibilei materializări a numeroase riscuri ce se pot apărea atât din surse externe cât și interne, cu implicații diferite pentru evoluția finanțelor publice.

Riscuri macroeconomice

Riscuri asociate perspectivei economice pentru România

Riscurile care pot afecta economia reală și implicit obiectivul de creștere economică sunt în principal de natură externă. Economia românească, ca parte a economiei europene, depinde de contextul

economic internațional și în special, de creșterea economică din principalele țări partenere din punct de vedere comercial.

Un prim risc pe termen mediu îl reprezintă condițiile în care se realizează ieșirea Marii Britanii din UE. Prevederile proiectului de acord arată că din punct de vedere al schimbărilor comerciale nu există factori adversi, cel puțin până în anul 2022. Astfel, estimările Comisiei Europene și ale Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză care indică un impact moderat al Brexit, apreciat până la maxim 0,2% din PIB pe ansamblul UE și (mai redus în cazul României), s-ar putea dovedi în final chiar mai mici. Mai mult, protejarea drepturilor lucrătorilor români din Marea Britanie, conform proiectului de acord, va avea un efect pozitiv asupra contului curent al balanței de plăți.

Pentru anii 2019 și 2020, se așteaptă o creștere robustă a economiei globale, în ușoară încetinire față de anii 2017 și 2018, respectiv de 3,7% în fiecare an conform WEO publicat de FMI în octombrie 2018 și de 3,5% anual în cazul Prognozei de toamnă a Comisiei Europene.

Totuși, riscurile negative la adresa contextului mondial sunt în creștere în contextul unei incertitudini ridicate cu privire la politicile economice și comerciale ale Statelor Unite. O posibilă supraîncălzire a economiei americane ar putea declanșa o înăsprire mai rapidă a politicii monetare cu impact negativ asupra piețelor emergente, determinat de migrarea fluxurilor de capital din aceste zone către SUA atrase de dobânzile mai mari. Având în vedere caracterul deschis al economiei UE, aceasta ar fi de asemenea, afectată.

O creștere a prețului petrolului alimentată de posibilitatea reducerii producției mondiale de petrol sau de alte evenimente neprevăzute ar putea pune presiune pe evoluția prețurilor de consum.

Ar mai putea apărea presiuni, prin canalul comercial, din partea finalizării procesului Brexit

Pe plan intern, riscurile sunt în general pozitive.

De asemenea, redresarea cererii pe piața imobiliară, pe segmentul locuințelor, ar putea antrena o relansare a activității în construcții.

Pe plan intern, riscurile asociate evoluției inflației sunt date de apariția unor condiții meteorologice nefavorabile, cu efect asupra prețurilor produselor agroalimentare, în contextul în care prognoza are în vedere ani agricoli normali.

Totodată, evenimentele internaționale, care amplifică tensiunile comerciale rezultate din războiul comercial SUA-China, precum și tensiunile geopolitice ar putea conduce la o depreciere a monedei naționale, față de principalele valute.

Senzitivitatea unor proiecții bugetare la variația variabilelor macroeconomice-cheie

Senzitivitatea veniturilor guvernamentale pentru diferite scenarii și ipoteze

În condițiile în care încasările din impozite și taxe sunt strâns corelate cu evoluția ratei de ocupare în economie, a câștigului mediu și creșterea economică, în tabelul următor se prezintă impactul asupra veniturilor bugetare a variației cu 1 p.p. a variabilelor economice menționate.

Comparativ cu scenariul de bază din anul 2020, cel mai ridicat risc în cazul reducerii indicatorilor economici este asociat cu încasările din contribuțiile de asigurări sociale și taxa pe valoarea adăugată.

Tabel. Senzitivitatea proiecțiilor bugetare pentru diferite scenarii și ipoteze

Categoria de impozite și taxe	Baza macroeconomică	Modificări ale bazei macroeconomice (puncte procentuale)	Modificări ale veniturilor (% din PIB) 2020
Impozitul pe venit	Câștig mediu brut	Redus cu 1 pp	-0,018
	Număr mediu de salariați	Redus cu 1 pp	-0,014
Contribuțiile la asigurări sociale	Câștig mediu brut	Redus cu 1 pp	-0,104
	Număr mediu de salariați	Redus cu 1 pp	-0,104
Impozitul pe profit	PIB	Redus cu 1 pp	-0,017
Taxa pe valoarea adăugată	PIB	Redus cu 1 pp	-0,064

Sursa: calcule MFP

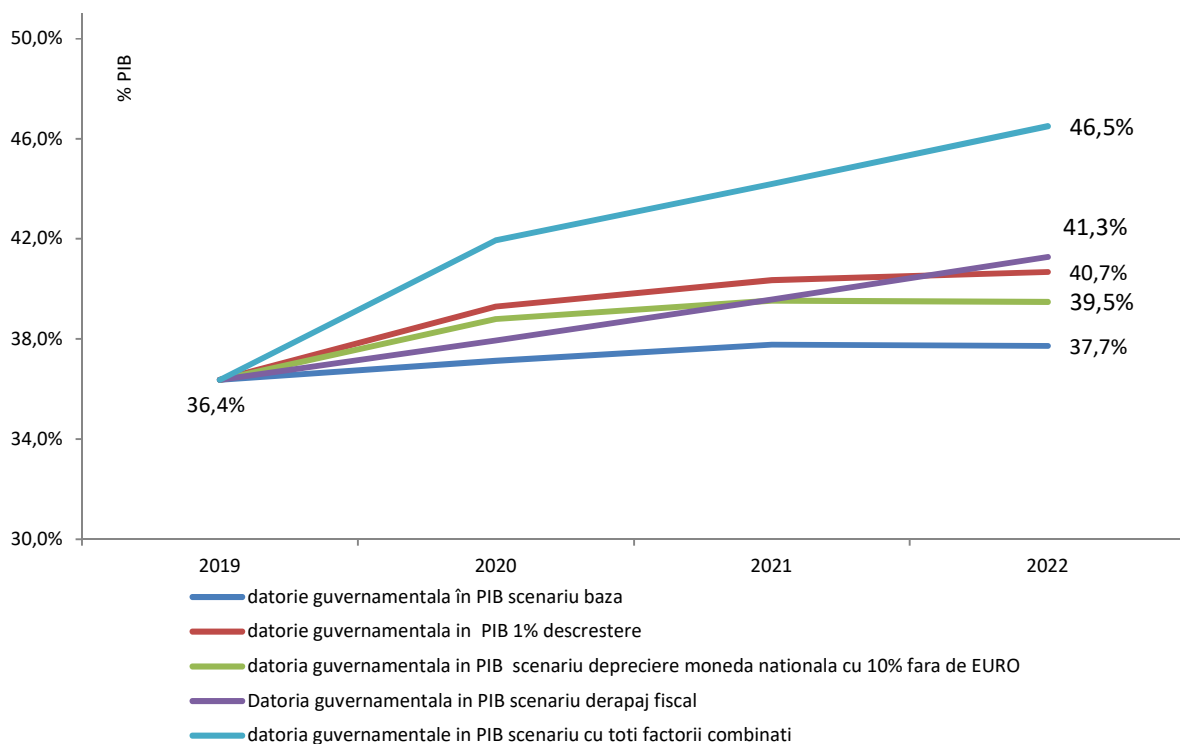
Senzitivitatea datoriei guvernamentale brute și a plăților de dobândă față de modificările unor variabile macroeconomice

Analiza de sensibilitate a datoriei publice³⁴

- ✓ influența creșterii economice, a deprecierii monedei naționale, precum și a derapajului fiscal asupra soldului datoriei guvernamentale, și
- ✓ influența deprecierii monedei naționale și a modificării ratelor de dobândă asupra plăților de dobânzi.

Factori de influență asupra datoriei guvernamentale

³⁴ Toți indicatorii utilizați în acest subcapitol sunt în conformitate cu metodologia UE

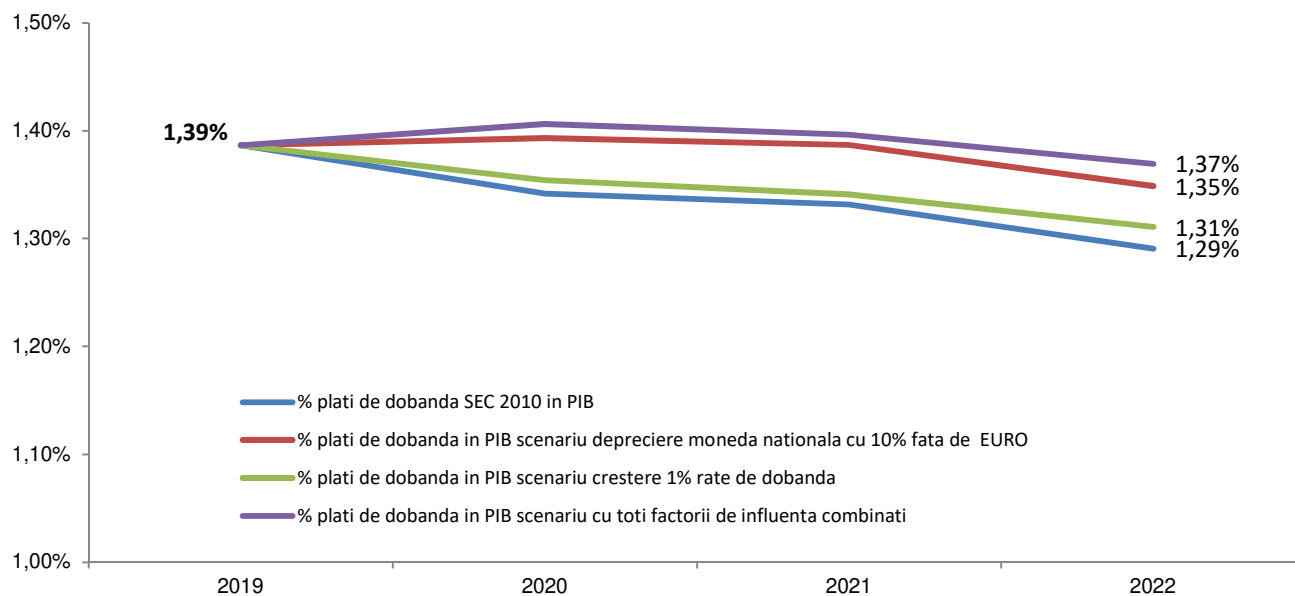

Sursă: Ministerul Finanțelor Publice

În graficul de mai sus se observă că influența unei scăderi economice cu 1% din PIB ar avea un impact negativ asupra nivelului de îndatorare, de creștere cu 3,0% din PIB în anul 2022, iar deprecierea monedei naționale cu 10% față de Euro, principala valută în care este denominată datoria guvernamentală în valută, ar determina creșterea ponderii datoriei guvernamentale în PIB de până la 1,8% din PIB în 2022. Un derapaj fiscal transpus într-un deficit în numerar de finanțat de 4,4%³⁵ din PIB în perioada 2020 – 2022, ar conduce la o creștere a nivelului de îndatorare cu până la 3,6% din PIB în 2022, în timp ce influența combinată a acestor factori asupra ponderii datoriei guvernamentale în PIB determina o creștere a acestui indicator cu 8,8% din PIB în anul 2022.

³⁵ La determinarea acestui indicator s-a avut în vedere prognoza de toamna 2019 a CE care estimează pentru 2020 un deficit ESA2010 de 4,4% din PIB

Factorii de influență asupra plăților de dobândă

Sursă: Ministerul Finanțelor Publice

În graficul de mai sus se observă că deprecierea monedei naționale față de Euro³⁶ ar avea un impact negativ scăzut asupra plăților de dobândă, în sensul creșterii ponderii acestora în PIB cu până la 0,06% din PIB în anul 2022, în timp ce creșterea ratelor de dobândă cu 1% ar conduce la o creștere a ponderii plăților de dobândă în PIB cu până la 0,02% în anul 2022. Influența combinată a acestor factori asupra plăților de dobândă ar determina o creștere a acestor plăți cu 0,08% din PIB în anul 2022.

Sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice

Viabilitatea finanțelor publice pentru statele membre ale Uniunii Europene este analizată o dată la trei ani, atât în cadrul Raportului de sustenabilitate fiscală, cât și în cadrul Raportului privind îmbătrânirea populației, care cuprinde proiecții economice și bugetare pentru cele 28 de state membre ale Uniunii Europene. Raportul privind sustenabilitatea fiscală din 2018 a evidențiat, la fel ca și cel din ediția precedentă (2015), lipsa, pentru România, pe termen scurt, a unor riscuri semnificative la adresa sustenabilității, un nivel mediu al acestora pe termen mediu (față de unul considerat scăzut, în 2015) și unul mediu pe orizontul de proiecție, respectiv al anului 2070. Nivelul datoriei publice era prognozat în cadrul ediției 2015 a rămâne semnificativ sub valoarea de referință de 60% din PIB, însă se sugera atunci luarea în considerare a unor măsuri de consolidare pentru a limita creșterea costurilor cu îmbătrânirea populației (în special cele cu pensiile). Evoluția acestui indicator așa cum este preconizată în analiza cea mai recentă indică o creștere, în ipoteza unei politici fiscale constante, până spre 62% din PIB la finele perioadei 2019-2029.

³⁶ Si celelalte valute în care este denominată datoria urmează aceeași tendință de apreciere

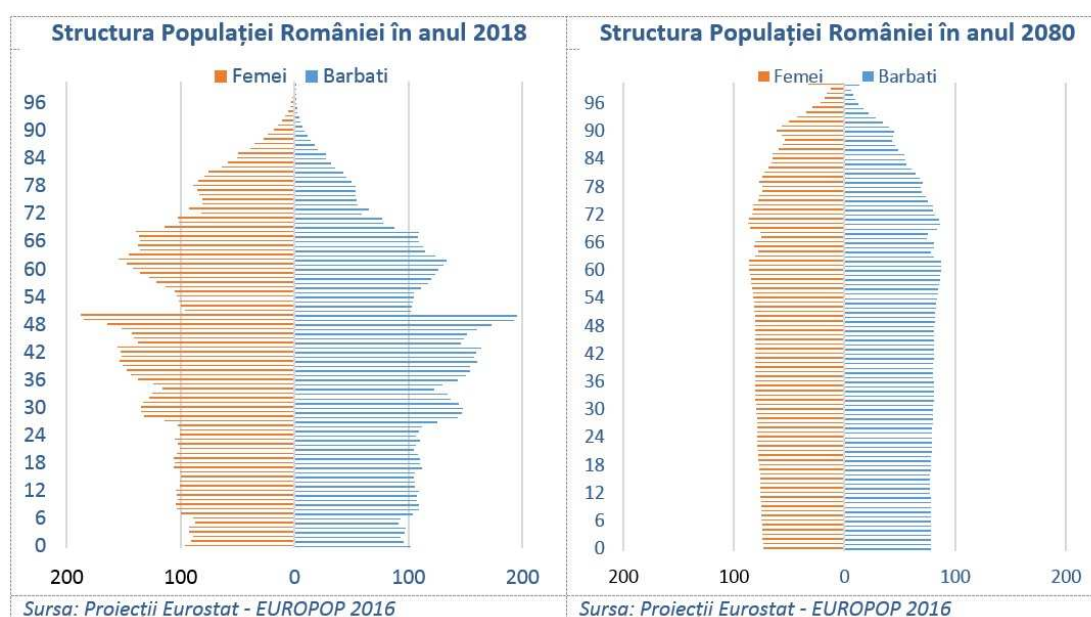
În ceea ce privește Raportul privind îmbătrânirea populației, rezultatele proiecțiilor pentru exercițiul din 2018 estimau că ponderea cheltuielilor cu pensiile în PIB se va menține până la finele perioadei de proiecție (anul 2070), sub media UE. Adoptarea noii legi a pensiilor (Legea 127/2019) a impus un raport ad-hoc, în afara periodicității standard de trei ani a proiecțiilor sistemelor naționale de pensii. Această nouă proiecție preconizează o pondere în PIB de 12.5%, la finele orizontului de proiecție, a cheltuielilor cu pensiile publice (media europeană fiind de 11.0%). Riscurile s-ar amplifica, dacă balanța structurală primară ar reveni la valorile înregistrate în perioada 1998-2012. Majorările cheltuielilor publice cu pensiile sunt semnificative, dar în bună măsură compensate de majorarea veniturilor, determinată de cotele de contribuții sociale aplicate începând cu anul 2018.

Față de exercițiul 2015, în cadrul căruia 26 din cele 28 state membre au preconizat o variație totală a costurilor bugetare legate de îmbătrânirea populației în scădere comparativ cu exercițiul precedent (2012), runda de proiecție 2018 prezenta o pondere echilibrată, desigur și în contextul extinderii orizontului de prognoză cu 10 ani. Efortul general în rândul statelor membre rămâne și mai departe în direcția ajustărilor și reformelor din sectoarele pensiilor, sănătății și asistenței sociale.

Proiecția actualizată a creșterii cheltuielilor strict legate de îmbătrânirea populației, indică, pentru România, un spor de 6,0 pp din PIB pentru perioada 2016-2070 (față de 2,2 pp variație prognozată în cadrul exercițiului din anul 2018, aferent aceleiași perioade), media europeană fiind de 1,8 pp. Pe principalele componente de cheltuieli:

- ✓ 4,5 pp din PIB reprezintă majorarea cheltuielilor cu pensiile (media europeană fiind de -0,2 pp)
- ✓ 1,2 pp din PIB reprezintă creșterea cheltuielilor cu sănătatea și îngrijirile pe termen lung (media europeană 2,1 pp)
- ✓ 0,3 pp din PIB reprezintă creșterea cheltuielilor din învățământ (media europeană 0,0 pp).

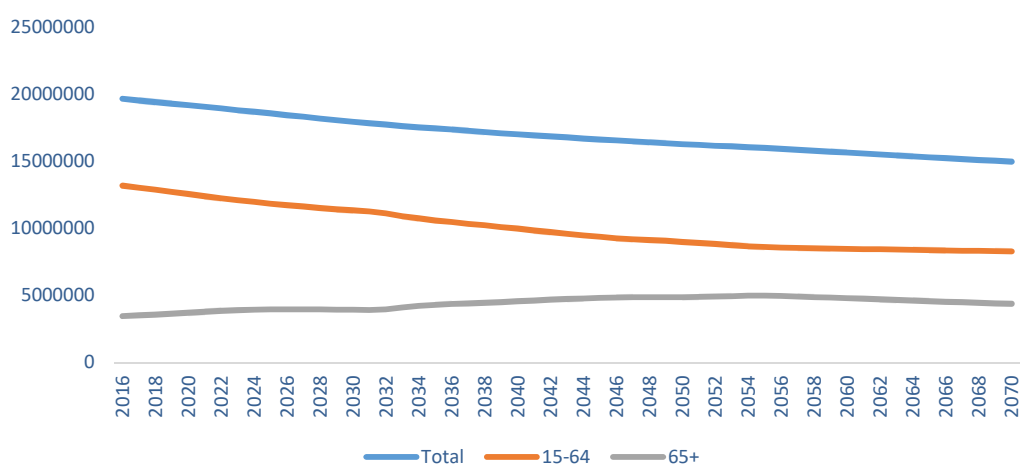
Comparativ cu evoluțiile la nivel european, ritmul de majorare a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației este marcat în România de o răsturnare mai accentuată a piramidei vârstelor.

Schimbările demografice vor modifica structura populației României. Amploarea și viteza de îmbătrânire a populației depind de tendințele viitoare în ceea ce privește speranța de viață, fertilitatea și migrația.

Procesul de îmbătrânire rapidă va modifica raportul dintre populația la vârsta de pensionare și populația activă, ceea ce va aduce schimbări majore în structura pe vârste și implicații negative pe piața forței de muncă. Raportul dintre persoanele în vârstă de peste 65 de ani și cele în vârstă de muncă (15-64 de ani) crește semnificativ, ceea ce înseamnă că, în perspectiva următorilor ani, sistemul public de pensii va avea resurse mult diminuate în raport cu cheltuielile.

Grafic Evoluția populației

Sursa: Eurostat- EUROPOP 2016

Compoziția pe vârste a populației va fi profund afectată în perioada 2016-2070: ponderea populației în vârstă de muncă (15-64 ani) va înregistra o scădere semnificativă de 11,8 puncte procentuale în perioada intervalului de prognoză în timp ce ponderea populației cu vârsta peste 65 de ani va crește în acest interval cu 11,6 puncte procentuale.

Procesul de îmbătrânire a populației este și o consecință a nivelului scăzut al fertilității: în anul 2015 rata de fertilitate a fost de 1,58 copii per femeie, situându-se sub nivelul optim de reproducere, aceasta urmând, conform estimărilor Eurostat, să crească la 1,89 în anul 2070.

Rezultatele previziunii demografice oferite de Eurostat pentru România³⁷, indică o scădere semnificativă a populației, cu 4,7 milioane persoane mai puțin în 2070 comparativ cu anul 2016. Deși populația tânără este în scădere ca urmare a numărului tot mai redus al femeilor aflate la vârsta de fertilitate, există totuși o serie de semnale pozitive din creșterea ratei fertilității.

Tabel - Indicatori demografici

37 Eurostat – EUROPOP 2016

	2016	2020	2030	2040	2050	2060	2070
Rata de fertilitate	1,65	1,73	1,79	1,81	1,82	1,83	1,89
Populație - total mil.	19,67	19,20	17,97	17,03	16,30	15,66	14,99
din care:							
Bărbați	9,60	9,36	8,75	8,31	7,97	7,67	7,36
Femei	10,07	9,84	9,21	8,72	8,33	7,99	7,63
Speranța de viață la naștere							
Bărbați	71,8	72,9	75,4	77,8	79,9	81,8	83,6
Femei	78,9	79,9	81,8	83,6	85,3	86,9	88,3
Speranța de viață la vârsta de 65 ani							
Bărbați	14,8	15,4	16,8	18,2	19,5	20,8	22,0
Femei	18,2	18,8	20,2	21,5	22,8	24,0	25,1

Sursa: Eurostat-EUROPOP 2013

Conform estimărilor Eurostat (EUROPOP2016), în România, speranța de viață la naștere pentru bărbați este estimată să crească cu aproximativ 12 ani pe parcursul perioadei de proiecție, de la 71/8 în 2016 la 83/6 ani în 2070. Speranța de viață la naștere este estimată să crească cu puțin peste 9 ani pentru femeii, de la 78/9 ani în 2016 la 88/3 în 2070, ceea ce indică o ușoară convergență a speranței de viață între bărbați și femeii. Speranța de viață la 65 de ani se prognozează a evolua astfel:

- Bărbați 14/8 ani (2016) – 22/0 ani (2070)
- Femei 18/2 ani (2016) – 25/1 ani (2070)

Pe termen mediu și lung, evoluția sectorului de pensii este puternic influențată de perspectivele demografice date de evoluția ratei natalității și a speranței de viață și de procesul inevitabil de îmbătrânire a populației.

Tabel - Prognoza pe termen lung a cheltuielilor cu pensiile

	2018	2020	2022	2030	2040	2050	2060	2070
Pilonul 1 de pensii	7,5	8,9	12,1	11,6	13,3	14,2	13,8	12,5
Pilonul 2 de pensii	-	-	-	0,1	0,4	0,7	0,8	0,9

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Rezultatele estimate prin modelul de pensii indică o creștere a ponderii cheltuielilor cu pensiile din pilonul 1, de la 8,0% din PIB în anul 2016 la circa 14,0% din PIB la mijlocul decadei 2050-60, urmată de

o scădere treptată, către finele perioadei de prognoză, până la ponderile de la mijlocul decadei 2030-2040 (12,5%).

Pilonul 2 de pensii va avea o pondere din ce în ce mai semnificativă în totalul cheltuielilor cu pensiile, cu atingerea unei ponderi de 0,9% din PIB la sfârșitul orizontului de prognoză. Creșterea sensibilă și constantă, estimată în cadrul exercițiului de proiecție 2018 era de până la 1,1% (pentru anul 2070), diferența față de proiecția actualizată provenind de la plafonarea cotei de contribuții către pilonul II la 3,75%.

De menționat că atât proiecțiile incluse în Raportul privind îmbătrânirea populației, ediția 2018, cât și cele actualizate prin raportul ad-hoc din 2019 (ale căror rezultate sunt prezentate în acest capitol), se bazează pe același set de ipoteze demografice și macroeconomice, lansat la începutul anului 2017.

Analiza din perspectiva Raportului Comisiei Europene, privind Sustenabilitatea Fiscală, ediția 2018, confirmă absența unor riscuri semnificative pe termen scurt, în ciuda unor sensibilități legate de poziția investițională internațională netă, datoria publică și creditele neperformante. Cu toate acestea, pe termen mediu se prefigurează provocări semnificative. Analiza de sustenabilitate a datoriei relevă o creștere a datoriei până la aproape 62% din PIB la orizontul anului 2029, combinată cu riscurile scoase în evidență de testele de sensibilitate, în special legate de creșterea nominală și rata dobânzii, precum și de șocurile negative ce pot amenința balanța primară. Simularea unor șocuri simultane la adresa creșterii, ratei dobânzii și a balanței primare conduce la o pondere de 79% a datoriei publice în PIB, în anul 2023. Totuși, se apreciază, că printr-o convergență către Obiectivul pe Termen Mediu în conformitate cu instrumentul preventiv al Pactului de Stabilitate și Creștere și urmând linia ajustării fiscale indicate de Comunicarea Comisiei privind flexibilitatea Pactului de Stabilitate și Creștere, datoria publică a României s-ar reduce spre mai puțin de 33% din PIB în 2029. Pe de altă parte, analiza indicatorului de decalaj al sustenabilității pe termen mediu atrage atenția asupra riscurilor determinate de poziția bugetară inițială nefavorabilă. În concluzie, Comisia Europeană consideră că, pe termen mediu, riscurile României în privința sustenabilității sunt medii, atât din perspectiva indicatorului de decalaj al sustenabilității, cât și din cea a analizei sustenabilității datoriei. Pe termen lung, aceste riscuri sunt apreciate tot la nivel mediu. Indicatorul de decalaj al sustenabilității va stabili datoria pe termen lung, în contextul vulnerabilităților reflectate în analiza de sustenabilitate a datoriei.

Riscuri fiscal-bugetare specifice

Riscul bugetar rezultat din plățile ce ar putea fi efectuate de MFP în calitate de garant, pentru garanțiile emise de stat

Soldul datoriei publice garantate de Guvern, prin MFP și de către unitățile administrativ teritoriale, conform OUG 64/2007, privind datoria publică, se prezintă astfel:

Dimensiunea garanțiilor guvernamentale acordate conform legislației naționale

	2018	2019 est.	2020 prog.	2021 prog.	2022 prog.
I. Soldul datoriei publice garantate la sfarsit de perioada*)					
- miliarde lei	18,6	19,6	22,9	26,3	29,6
- % din PIB	2,0%	1,9%	2,0%	2,2%	2,3%
II. PIB (miliarde lei)					
	944,2	1.040,8	1.129,2	1.217,4	1.306,6

*) proiectia garantiilor a avut la baza valoarea estimata de MFP pentru emiterea de noi garantii

Sursă: MFP

Având în vedere stocul în descreștere al garanțiilor de stat emise în trecut pentru împrumuturile contractate de companii și gradul foarte redus al plăților efectuate de MFP în calitate de Garant în contul garanțiilor emise în cadrul programelor guvernamentale, estimările privind plățile ce urmează a se efectua din bugetul de stat în contul acestor garanții se situează la un nivel de 0,01 % din PIB în perioada 2020 - 2022. Ipotezele acestui scenariu au în vedere și garanțiile de stat emise în cadrul programelor guvernamentale de garanții, dintre care programul guvernamental “Prima casă” este predominant.

	2018	2019 est.	2020 prog.	2021 prog.	2022 prog.
- milioane lei	87,5	98,6	76,5	80,1	86,1
- % din PIB	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
II. PIB (milioane lei)					
	944.200,0	1.040.800,0	1.129.200,0	1.217.400,0	1.306.600,0

*) Include toate platile MFP in calitate de garant, inclusiv cele din fondul de risc

Riscuri aferente absorbției fondurilor europene nerambursabile

Principalele riscuri care vizează absorbția fondurilor europene nerambursabile se referă la capacitatea scăzută de absorbție și riscul dezangajării fondurilor alocate României.

Totodată, pot interveni riscuri de natură operațională. Exemple de astfel de riscuri, care pot interveni în perioada 2019-2022, sunt redate mai jos și se referă la implementarea Programului Operațional de Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM):

lipsa disponibilităților financiare ale solicitanților/ beneficiarilor POPAM;

beneficiarii privați, în speță pescarii comerciali, nu au venituri suficiente pentru susținerea unor investiții de tipul celor cofinanțate prin POPAM (veniturile acestora sunt limitate la cota de pescuit alocată pe autorizația de pescuit), rata de cofinanțare fiind de 50%. Pentru a intensifica informarea acestora cu privire la măsurile ce au fost prevăzute în legislația națională referitoare la plăți, AM va proceda la elaborarea unei fișe de prezentare a facilităților privind plata la factură și avansul de până la 50% din cuantumul sprijinului financiar nerambursabil și distribuirea acestuia pescarilor prin inspectorii ANPA;

inoperabilitatea pe perioade semnificative a sistemului electronic de transmitere a datelor utilizat de DGP-AMPOPAM;

interesul scăzut al autorităților publice locale pentru infrastructura portuară de pescuit, din cauza faptului că se poate finanța numai modernizarea infrastructurii existente, nu și crearea de noi porturi de pescuit, locuri de debarcare sau centre de licitații deși sprijinul financiar pentru autorități publice este de 100%. În acest sens, AM a inițiat discuții cu autoritatea portuară din Constanța și cu organizațiile de pescari pentru identificarea unei posibile locații.

întârzieri semnificative la nivelul MDRAPFE în operaționalizarea tuturor modulelor sistemului integrat de management SMIS2014+/MySMIS 2014;

dificultăți ale beneficiarilor în operarea datelor în MySMIS 2014;

disfuncționalități temporare ale sistemelor informatice MySMIS 2014, SMIS2014 ș.a.

întârzierea/lipsa aprobării CE a modificării Țintelor/operațiunilor sau realocărilor bugetare POPAM; - modificări frecvente ale cadrului legislativ și instituțional;

birocrația excesivă.

Riscuri asociate sectorului companiilor de stat

Datele privind sectorul companiilor de stat au fost obținute pe baza situațiilor financiare pentru anul 2018, depuse până la data de 03.12.2019 la Ministerul Finanțelor Publice de întreprinderile publice de subordonare centrală și locală, furnizate de CENTRUL NAȚIONAL PENTRU INFORMAȚII FINANCIARE.

A. Numărul întreprinderilor publice nefinanciare (operatori economici) care au depus situații financiare – total 1553

Întreprinderile publice au fost grupate astfel:

➤ - **319** întreprinderi publice de **subordonare centrală**. Dintre acestea

* 216 întreprinderi publice au fost active și

* 103 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014, cu modificările și completările ulterioare;

➤ **1234** întreprinderi publice de **subordonare locală**. Dintre acestea,

* 1112 întreprinderi publice au fost active și

* 122 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014, cu modificările și completările ulterioare;

B. Principalii indicatori economico-financiari raportați de întreprinderile publice nefinanciare (operatori economici)

1. Capitalul propriu al întreprinderilor publice nefinanciare a fost în sumă totală de 58,64 mld lei și reprezintă 6,21% din Produsul Intern Brut (P.I.B.) din care capitalul propriu al întreprinderilor publice de subordonare centrală a fost în sumă de 57,90 mld lei și reprezintă 6,13 % din P.I.B. iar capitalul propriu al întreprinderilor publice de subordonare locală a fost în sumă de 0,74 mld lei;

2. Activele totale ale întreprinderilor publice nefinanciare au fost în sumă totală de 248,58 mld lei din care activele totale ale întreprinderilor publice de subordonare centrală au fost în sumă de 218,74 mld lei, iar activele totale ale întreprinderilor publice de subordonare locală au fost în sumă de 29,84 mld lei.

3. Datoriile totale (sume ce trebuie plătite într-o perioadă de până la 1 an și peste 1 an) ale întreprinderilor publice nefinanciare au fost în sumă totală de 126,49 mld lei din care datoriile totale ale întreprinderilor publice de subordonare centrală au fost în sumă de 111,40 mld lei iar datoriile totale ale întreprinderilor publice de subordonare locală au fost în sumă de 15,09 mld lei.

Din totalul datoriilor, **plățile restante** ale întreprinderilor publice nefinanciare au fost în sumă totală de 15,68 mld lei și reprezintă 1,66% din Produsul Intern Brut (P.I.B.). Dintre acestea, plățile restante ale întreprinderilor publice de subordonare centrală au fost în sumă de 8,23 mld lei și reprezintă 0,87% din P.I.B. iar plățile restante ale întreprinderilor publice de subordonare locală au fost în sumă de 7,45 mld lei și reprezintă 0,79% din P.I.B.

Din totalul plăților restante ale întreprinderilor publice de subordonare centrală, suma de 4,36 mld lei a fost înregistrată de 216 întreprinderi publice active și suma de 3,87 mld lei a fost înregistrată de 103 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014;

Din totalul plăților restante ale întreprinderilor publice de subordonare locală, suma de 0,94 mld lei a fost înregistrată de 1112 întreprinderi publice active, suma de 6,51 mld lei a fost înregistrată de 122 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014.

4. Gradul de îndatorare calculat conform formulei (Total Datorii / Total Active) al întreprinderilor publice nefinanciare a fost de 50,89 % din care întreprinderile publice de subordonare centrală înregistrează un grad de îndatorare de 50,93% iar întreprinderile publice de subordonare locală înregistrează un grad de îndatorare de 50,57%.

5. Referitor la pierderea brută / profitul brut înregistrat de întreprinderile publice nefinanciare în anul 2018 din analiza datelor se desprind următoarele:

a). Din cele 319 întreprinderi publice de subordonare centrală un număr de 202 întreprinderi publice au înregistrat profit brut în sumă totală de 7,21 mld lei reprezentând 0,76% din P.I.B. iar un număr de 117 întreprinderi publice au înregistrat pierdere brută în sumă totală de 3,79 mld lei reprezentând 0,40% din P.I.B..

b). Din cele 1234 de întreprinderi publice de subordonare locală un număr de 722 întreprinderi publice au înregistrat profit brut în sumă totală de 0,82 mld lei reprezentând 0,09% din P.I.B. iar un

număr de 512 întreprinderi publice au înregistrat pierdere brută în sumă totală de 0,78 mld lei reprezentând 0,08% din P.I.B..

6. Valoarea participațiilor statului la întreprinderile publice nefinanciare de subordonare centrală care au depus situațiile financiare pentru anul 2018 au fost în sumă totală de 27,80 mld lei din care participațiile directe au fost în sumă de 26,25 mld lei și participațiile indirecte au fost în sumă de 1,55 mld lei;

La nivelul Ministerului Finanțelor Publice prin direcția noastră au fost monitorizate un număr de 247 întreprinderi publice nefinanciare de subordonare centrală care au înregistrat la finele anului 2018 plăți restante în sumă totală de 7,91 mld lei și rezultat brut în sumă totală de 3,63 mld lei.

Din cele 247 întreprinderi publice de subordonare centrală, plățile restante în sumă de 4,39 mld lei au fost înregistrate de 218 întreprinderi publice active, și cele în sumă de 3,52 mld lei au fost înregistrate de 29 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014;

De asemenea au fost monitorizate și un număr de 1263 întreprinderi publice nefinanciare de subordonare locală care au înregistrat la finele anului 2018 plăți restante în sumă totală de 5,43 mld lei și rezultat brut în sumă totală de 0,29 mld lei.

Din cele 1263 întreprinderi publice de subordonare locală, plățile restante în sumă de 0,96 mld lei a fost înregistrată de 1197 întreprinderi publice active și suma de 4,47 mld lei a fost înregistrată de 66 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014."

C. Principalii indicatori economico-financiar raportați de întreprinderile publice financiare

Statul deține capital social în proporție majoritară sau integrală la 9 întreprinderi publice financiare

1. Capitalul propriu al acestora a fost în sumă totală de 4,17 mld lei și reprezintă 0,44 % din Produsul Intern Brut (P.I.B.);

2. Activele totale au fost în sumă totală de 39,22 mld lei.

3. Datoriile totale (sume ce trebuie plătite într-o perioadă de până la 1 an și peste 1 an) au fost în sumă totală de 33,18 mld lei.

4. Gradul de îndatorare calculat conform formulei (Total Datorii /Total Active) a fost de 84,62 %.

5. Profitul brut a fost în sumă totală de 0,54 mld lei și reprezintă 0,06% din Produsul Intern Brut (P.I.B.);

6. Valoarea participațiilor statului a fost în sumă totală de 4,49 mld lei din care participațiile directe au fost în sumă de 4,40 mld lei și participațiile indirecte au fost în sumă de 0,09 mld lei;

P.I.B.-ul folosit este de 944,2 mld lei (potrivit proiecției principalilor indicatori macroeconomici 2019-2023 prognoza de toamnă 2019 – sursa Comisia Națională de Prognoză

Sistemul de gestionare a riscurilor generate de situații de urgență din România

În România, sistemul de gestionare a riscurilor³⁸ cuprinde o serie de instituții aparținând administrației publice centrale precum și celei locale. Capacitatea instituțională și resursele acestora sunt importante datorită iminenței anumitor tipuri de situații de urgență, care au un model repetitiv în România și un impact important asupra oamenilor, mediului și stabilității socio-politice. Sistemul a fost creat pentru a asigura o gestionare eficientă a oricărui tip de situație de urgență și de asemenea, pentru a acoperi obligațiile pe care România le are ca parte a tratatelor și acordurilor internaționale, în special ca stat membru al Uniunii Europene. Acesta include și un sistem european de prevenire a riscurilor, având în vedere caracterul transfrontalier al riscurilor contemporane.

Ministerul Afacerilor Interne elaborează principalele politici publice cu privire la situațiile de urgență, precum și centralizarea evaluării și a gestionării riscurilor a căror management se află sub responsabilitatea ministerelor de resort. Câteva dintre ministerele de resort ce trebuie să îndeplinească funcții de sprijin în managementul situațiilor de urgență sunt: Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Sănătății, Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri.

Piesa principală a legislației ce reglementează domeniul situațiilor de urgență este Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management pentru Situații de Urgență, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2014 privind unele măsuri în domeniul gestionării situațiilor de urgență. În completarea cadrului legislativ, a fost adoptată Hotărârea de Guvern (G.D.) nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc. Conform acestor acte normative, instituțiile au definit obligația de a întocmi planuri sectoriale pentru a oferi baza gestionării specifice situațiilor de urgență. Coordonarea întregului proces este asigurată de Comitetul Național pentru Situații de Urgență Speciale (CNSUS).

În conformitate cu reglementările în vigoare, există o serie de riscuri recunoscute de legislația românească care sunt luate în considerare ca fiind probabile să aibă loc pe teritoriul României.

Un număr de 10 tipuri de hazarduri au fost selectate pe baze științifice din această listă pentru a fi supuse unei evaluări. Evaluările s-au bazat pe date istorice cu privire la impactul fiecărui risc, precum și pe diferite evaluări elaborate la nivelul instituțiilor relevante.

În tabelul de mai jos sunt prezentate cele 10 tipuri de hazarduri selectate în urma evaluărilor.

³⁸În conformitate cu prevederile legislative: HG nr. 762/2008 privind aprobarea Strategiei naționale de prevenire a situațiilor de urgență; Hotărârea Guvernului nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc; Ordonanța de urgență nr. 1/2014 privind unele măsuri în domeniul gestionării situațiilor de urgență și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management pentru Situații de Urgență.

Tabel - Caracteristici privind riscurile generate de situații de urgență, selectate pentru România

10 tipuri de hazarduri selectate dintre hazardurile probabile să aibă loc pe teritoriul României	Axa impactului		Axa probabilității		Coordonatele poziției în matricea de riscuri: (scor impact, scor probabilitate)	Simbol
	Nivel de impact	Scor impact	Probabilitatea asociată tipului de risc	Scor probabilitate		
Hazarduri naturale						
Inundații	ridicat	3	medie	3	(3,3)	
Secetă	mediu	3	scăzută	2	(3,2)	
Incendii forestiere	scăzut	2	ridicată	4	(2,4)	
Alunecări de teren	scăzut	2	medie	3	(2,3)	
Cutremure de pământ	ridicat	4	moderată până la scăzută	2	(4,2)	
Hazarduri tehnologice						
Accidente nucleare și radiologice	ridicat	4	scăzută	1	(4,1)	
Accidente de tip Seveso	mediu	3	scăzută	1	(3,1)	
Riscuri și accidente majore implicând substanțe periculoase	mediu	3	scăzută	1	(3,1)	
Riscuri biologice						
Epidemii	scăzut	2	mare	5	(2,5)	
Epidemii la animale și Zoonoze	scăzut	1	ridicată	4	(1,4)	

Sursa: MAI - "Evaluarea riscurilor de dezastre la nivel național (RO-RISK)"

Evaluarea impactului în cazul producerii unui eveniment de tip dezastru

MAI, prin IGSU, împreună cu alte autorități publice centrale și cu sprijinul mediului academic, după derularea proiectului RO-RISK39 a asigurat îndeplinirea unei condiționalități ex-ante impuse României și dispune de evaluarea națională a riscurilor concretizată prin cuantificarea impactului fizic, economic, social și psihologic, generat de următoarele 10 tipuri de risc majore/dezastre: cutremur, inundații,

39 Evaluarea riscurilor la nivel național efectuată în cadrul proiectului "Evaluarea riscurilor de dezastre la nivel național (RO-RISK)"-cod SIPOCA 30

secetă, incendii de pădure, alunecări de teren, accident nuclear și radiologic, accidente industriale majore ce implică substanțe periculoase (SEVESO), transportul substanțelor periculoase, epidemii și zoonoze.

Evaluarea riscurilor de dezastre la nivel național prin proiectul Ro-Risk furnizează informații valoroase prin aceea că arată măsura în care populația este expusă riscurilor naturale și tehnologice. Proiectul presupune dezvoltarea unui set de instrumente pentru evaluarea unitară a riscurilor și de integrare a rezultatelor evaluărilor pe fiecare risc în parte (metodologie, baze de date, portal GIS), precum și o primă evaluare a acestora. Aceste instrumente vor facilita accesul tuturor factorilor interesați la informații importante privind expunerea la risc, vulnerabilitățile și riscurile existente și vor asigura schimbul de informații între autorități.

În cadrul proiectului menționat, impactul direct a fost evaluat prin contribuția consorțiului format din Universitatea Tehnică de Construcții – București, Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare în Construcții, Urbanism și Dezvoltare pentru Fizica Pământului, iar impactul economic a fost evaluat de Institutul de prognoză al Academiei Române.

Dintre tipurile de risc menționate, considerăm relevant cutremurul care, potrivit scenariului cu cel mai mare nivel de gravitate asupra comunităților (dezastru major), ar produce pierderi directe în valoare totală de aproximativ 14 miliarde euro (peste 2/3 din suprafața țării, afectată grav, 14% din totalul clădirilor dispuse în UAT-urile din zonă, afectate semnificativ, pierderi semnificative de vieți omenești).

În cazul materializării hazardurilor selectate, impactul poate fi: fizic, economic, social sau psihologic.

Impactul fizic face referire la efectele fizice, negative ale unui eveniment de risc asupra elementelor expuse.

Impactul economic se referă la costurile asociate cu pierderi umane, costurile asociate cu pierderi materiale directe, costurile asociate cu pierderi de mediu, costurile pentru intervenția forțelor de sarcini și costurile indirecte.

Impactul social și psihologic constă din perturbări ale vieții de zi cu zi și impactul psihologic.

Probabilitatea

Calculul probabilității are ca rezultat identificarea probabilității ca un eveniment de risc să aibă loc într-un interval de timp prestabilit, ținând cont de informațiile disponibile.

Probabilitatea evenimentelor este măsurată în trepte pe o scală de la 1 la 5 (1 – scăzut, 5 - mare).

Matricea de risc

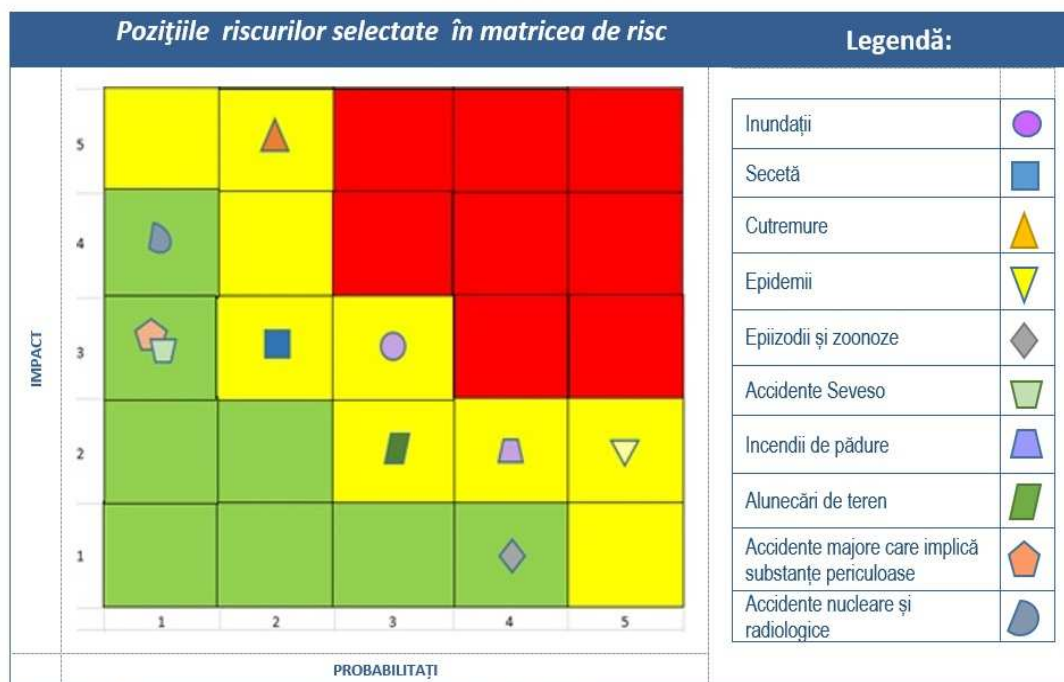
Matricea de risc este instrumentul recomandat pentru reprezentarea, compararea și ulterior prioritizarea scenariilor de risc singular sau multiplu. Matricea este o reprezentare grafică a scorurilor de impact și probabilități agregate. Comisia Europeană a recomandat acest instrument pentru a asigura posibilitatea comparării evaluării riscurilor în Statele Membre.

Conform matricei, impactul a fost plasat pe axa verticală și probabilitatea pe axa orizontală.

Poziționarea scenariilor pe matricea de risc cotează un risc în funcție de valoarea riscurilor prin plasarea lor pe cele trei zone ale matricei: acceptabil - "verde", măsuri necesare ce trebuie puse în aplicare - "galben", nu este acceptabil - "roșu".

Reprezentarea scenariilor pe matricea de risc a furnizat o listă finală a principalelor riscuri la nivel național, în funcție de probabilitatea de apariție și aria de impact.

Matricea de risc

Sursa: MAI - "Evaluarea riscurilor de dezastre la nivel național (RO-RISK)"

Din matricea riscurilor⁴⁰ de mai sus rezultă că următoarele riscuri: cutremurele, seceta, inundațiile, alunecările de teren, incendiile de pădure, epidemiile necesită măsuri ce trebuie puse în aplicare în cadrul managementului acestora.

Măsuri implementate sau în curs de implementare pentru prevenirea riscurilor generate de situații de urgență

În vederea sprijinirii eforturilor de a reacționa în mod eficient în cazul producerii unor dezastre naturale și al schimbărilor climatice, pe de o parte, prin intermediul unui management performant al riscurilor de dezastre, prin dezvoltarea de politici specifice și pe de altă parte, prin asigurarea resurselor financiare în cazul producerii unor dezastre naturale, România a încheiat o serie de acorduri de împrumut cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD).

În decursul ultimului deceniu, Grupul Băncii Mondiale a devenit lider mondial în gestionarea riscului de dezastre, sprijinind țările membre în evaluarea expunerii la dezastre și gestionarea acestora.

În luna iunie, 2018, s-a încheiat Acordul de împrumut pentru politici de dezvoltare privind managementul riscurilor de dezastru, cu opțiune de amânare a tragerii până la apariția unei catastrofe (CAT-DDO), în valoare de 400 milioane de euro, încheiat între Ministerul Finanțelor Publice și BIRD (Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare).

⁴⁰Riscuri selectate pentru România

Împrumutul este acordat pe o perioadă de până la 20 ani, cu 19,5 ani perioadă de grație, rambursarea efectuându-se într-o singură tranșă la 1 mai 2038 și este disponibil până la data de 31 decembrie 2021, cu posibilitatea extinderii acestei perioade de 4 ori, dar fără a depăși în total 15 ani.

Totodată, în luna iulie, 2019 au fost încheiate două noi acorduri de împrumut cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD)⁴¹, unul în valoare de 50 de milioane de euro, pentru Proiectul privind îmbunătățirea rezilienței și a răspunsului la situații de urgență, iar al doilea, în valoare de 40 milioane de euro pentru Proiectul privind consolidarea infrastructurii și a pregătirii pentru situații critice de urgență.

Fiecare împrumut este acordat pe o perioadă de până la 10 ani, rambursarea efectuându-se într-o singură tranșă la data de 1 februarie 2029, sumele împrumuturilor fiind disponibile până la data de 31 decembrie 2025.

Punerea în aplicare a acțiunilor prevăzute se va asigura de către Ministerul Afacerilor Interne, prin Unitățile de implementare a proiectelor înființate în acest scop în cadrul Inspectoratului General al Poliției și Inspectoratului General al Jandarmeriei.

Punerea în aplicare a acțiunilor prevăzute în Acordul de Împrumut se asigură de către: Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de împrumutat, Ministerul Afacerilor Interne, în calitate de coordonator al Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență, prin Departamentul pentru Situații de Urgență, precum și de către Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației.

Ministerul Afacerilor Interne, prin IGSU, împreună cu alte autorități publice centrale și cu sprijinul mediului academic, după derularea proiectului RO-RISK a asigurat îndeplinirea unei condiționalități ex-ante impuse României și dispune de evaluarea națională a riscurilor concretizată prin cuantificarea impactului fizic, economic, social și psihologic, generat de următoarele 10 tipuri de risc majore/dezastre: cutremur, inundații, secetă, incendii de pădure, alunecări de teren, accident nuclear și radiologic, accidente industriale majore ce implică substanțe periculoase (SEVESO), transportul substanțelor periculoase, epidemii și zoonoze.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor asigură managementul riscului la inundații care constă în asigurarea implementării strategiilor, politicilor și proiectelor în domeniul riscului la inundații.

În promovarea construcțiilor și amenajărilor hidrotehnice, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor urmărește respectarea principiilor prevăzute prin Hotărârea Guvernului nr. 846/2010 pentru aprobarea Strategiei naționale de management al riscului la inundații pe termen mediu și lung ce cuprinde un ansamblu de acțiuni la nivel național și bazinal care include planificare, programe, politici cadru, coordonare, facilitare, sporirea conștientizării și consolidarea socială, reziliența, precum și a principiilor aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2016 pentru aprobarea planurilor de management al riscului la inundații aferent celor 11 administrații bazinale de apă și a fluviului Dunărea de pe teritoriul României.

Planurile de management al riscului la inundații constituie un document de planificare a măsurilor pentru managementul riscului la inundații și cu prioritate, pentru reducerea efectelor acestora, ce trebuie realizate în perioada 2016-2021 de către fiecare instituție cu atribuții în domeniu, pentru reducerea riscului la inundații în zonele cu risc potențial semnificativ la inundații la nivelul fiecărui bazin hidrografic.

41 www.mfinante.gov.ro

Planul cuprinde măsuri specifice, concrete, inclusiv lucrări de investiții, care urmăresc cele 5 domenii de acțiune din ciclul de management al riscului la inundații: Prevenire, Protecție, Pregătire, Conștientizarea riscului la inundații și Refacere/Reconstrucție, care vor fi implementate de către toate instituțiile cu atribuții în managementul acestui tip de risc.

Costurile medii estimate în Strategia Națională de Management al Riscului la inundații pe termen mediu și lung pentru contracararea dezastrelor provocate de inundații sunt de aproximativ 700 milioane Euro/an, respectiv 2100 milioane Euro pentru perioada 2019-2021 pentru toate instituțiile cu responsabilități în implementarea acestor strategii (Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, precum și administrațiile regionale/județene și locale).

De asemenea, la nivelul fiecărui bazin hidrografic au fost identificate un număr de proiecte integrate majore – ca un ansamblu de măsuri pentru amenajarea zonelor cu risc maxim potențial la inundații de tip flash-flood înregistrate în ultimii ani, proiecte care sunt propuse a fi realizate cu finanțare externă în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

În România, datele climatice din ultimele decenii evidențiază o creștere progresivă a temperaturii aerului, precum și o creștere a frecvenței evenimentelor extreme, fiind din ce în ce mai evidentă alternanța rapidă între caniculă severă, secetă accentuată și precipitații abundente generatoare de viituri rapide și inundații.

Proiecțiile climatice indică și pentru viitor o creștere semnificativă a temperaturilor extreme, în special în lunile de vară, precum și a perioadelor secetoase sau a intervalelor cu precipitații abundente generatoare de viituri rapide la scară regională/locală, fiind din ce în ce mai evidente diferențierile regionale în evoluția acestor fenomene. Ca o consecință, efectele asupra activității socio-economice ale fenomenelor meteorologice periculoase (valuri de căldură, secete, furtuni, ploi torențiale, etc) vor fi tot mai pregnante.

În următorii 3 ani, din analiza hazardurilor climatice observate și a proiecțiilor viitoare în condițiile schimbării climatice, se estimează apariția de episoade cu precipitații intense pe întreg teritoriul țării, creșterea intensității precipitațiilor fiind mai accentuată în special în zonele de munte. Creșterea frecvenței și intensității valurilor de căldură legată de schimbarea climei va fi mai accentuată în zonele extracarpătice din vestul, sudul și sud-estul țării.

Valurile de căldură și episoadele cu precipitații intense sunt hazarduri amplificate în mediul urban de caracteristicile mediului construit.

Seceta meteorologică este, din punct de vedere statistic, mai frecventă în sud-estul teritoriului și izolat, în regiuni din Câmpia Română și Moldova. Proiecțiile viitoare în condițiile schimbării climatice sugerează o probabilitate crescută de apariție a episoadelor de secetă meteorologică în lunile de vară, datorită intensificării evapotranspirației și reducerii cantității de precipitații.

Impactul economic asociat secetei meteorologice a fost cuantificat în cadrul Proiectului „Evaluarea riscurilor de dezastre la nivel național” – RO-RISK, finanțat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.

În cadrul proiectului au fost analizate 4 scenarii pentru seceta meteorologică din care 2 scenarii la nivel național și 2 scenarii la nivel regional, după cum urmează:

Scenariul 1 – Anul 2011-2012, an excesiv secetos la nivel național, cu o perioadă de revenire de 3 evenimente la 10 ani;

Scenariul 2 – Anul 2006-2007, an excesiv secetos la nivel național, cu o perioadă de revenire de 1 eveniment la 25 ani, respectiv 4 evenimente la 100 de ani;

Scenariul 3 – Sudul României (Oltenia și Muntenia), cu o perioadă de revenire între 10 și 100 de ani;

Scenariul 4 – Sudul Moldovei, cu o perioadă de revenire între 10 și 100 de ani.

Din calculul impactului economic aferent scenariilor de secetă meteorologică analizate, rezultă următoarele valori aferente pierderilor de producție vegetală și pierderi de PIB:

mil. euro

Nr. crt.	Scenariul	Pierderi de producție	Pierderi de PIB
1	Scenariul național 2006-2007	4606,1	4978,2
2	Scenariul național 2011-2012	4376,4	4686,5
3	Scenariul Regional Sudul României (Oltenia și Muntenia)	2177,8	2098,4
4	Scenariul Regional Sudul Moldovei	537,0	500,0

Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Referitor la evaluarea impactului bugetar pe care l-ar putea determina producerea unui eveniment de tip dezastru, la nivelul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Centrul Operativ pentru Situații de Urgență, sunt monitorizate suprafețele de culturi agricole afectate în urma fenomenelor meteo nefavorabile. În ultimii 3 ani, autoritățile s-au confruntat cu o serie de probleme din cauza acestor fenomene, după cum urmează:

Anul	Fenomenul	Suprafața (ha)	Valoarea pagubelor	Actul normativ
2015	fenomene meteo nefavorabile (<u>inundații</u> , grindina, furtuni, vijelii, îngheț târziu de primăvară, secetă)	1.752.507	Estimat 326.987,9 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
	d.c. <u>secetă</u> severă aprilie - septembrie	1.584.088	Platit 295.563,8 mii lei	OUG nr.45/2015
2016	fenomene meteo nefavorabile	1.185.822	Estimat 221.254,2 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
	d.c. <u>seceta</u>	1.040.000	Estimat 198.558 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
	Pagube produse infrastructurii de îmbunătățiri funciare		Estimat 803,6 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
2017	fenomene meteo nefavorabile	411.382	Estimat 76.756,86 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
	d.c. <u>seceta</u>	298.364	Estimat 56.964 mii lei	Nu s-au acordat despăgubiri
Total			625.802,6 mii lei	

Față de valoarea estimată a pagubelor, nivelul pierderilor pe ultimii 3 ani se ridică la circa 133.150 mii euro.

Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, prin Programul anual de acțiuni privind proiectarea și execuția lucrărilor de intervenție pentru reducerea riscului seismic la construcțiile cu destinație de locuință multietajate, încadrate prin raport de expertiză tehnică în clasa I de risc seismic și care prezintă pericol public, conform OG nr. 20/1994, republicată și-a propus ca principale obiective pentru anul 2018:

Finalizarea execuției lucrărilor de consolidare pentru 10 clădiri de locuit;

Continuarea execuției lucrărilor de consolidare pentru 10 clădiri de locuit;

Începerea execuției lucrărilor de consolidare pentru 30 clădiri de locuit;

Finalizarea proiectării lucrărilor de consolidare pentru 7 clădiri de locuit;

Începerea elaborării proiectării lucrărilor de consolidare pentru 46 clădiri de locuit.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

În eventualitatea evaluării unui impact bugetar pe care l-ar putea determina producerea unui eveniment de tip dezastru, Ministerul Muncii și Protecției Sociale acordă ajutoare de urgență potrivit art. 28 alin.(1) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat. Potrivit acestuia, Guvernul, la propunerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, poate acorda ajutoare de urgență familiilor și persoanelor care se află în situații deosebite datorate stării de sănătate ori altor cauze care pot conduce la riscul de excludere socială, precum și în alte situații stabilite prin hotărâre a Guvernului, care va cuprinde și procedura și/sau condițiile de acordare.

În conformitate cu politica în domeniul asistenței sociale, sumele reprezentând ajutoare de urgență prevăzute prin art. 28 alin.(1) din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat estimate pentru fiecare an din perioada 2018-2021, se ridică la 10.000 mii lei.

Ministerul Sănătății

În ceea ce privește evaluarea impactului bugetar determinat de producerea unui eveniment de tip dezastru, la Ministerul Sănătății se află în curs de elaborare Planul Național Generic de Răspuns la Evenimente Epidemiologice de Boală Transmisibilă de Importanță Națională, care presupune implicit și o componentă bugetară.

Evenimentele epidemiologice care au avut loc de-a lungul timpului, pe teritoriul României și probabilitatea mare de a ne confrunța în viitor cu alte epidemii, inclusiv ca și componentă a unei pandemii, necesită realizarea Planului Național Generic de Pregătire și Răspuns la Evenimente Epidemiologice de Boală Transmisibilă de Importanță Națională, numit în continuare "Planul".

Planul implică o strategie continuă de management ce cuprinde etape de prevenire, pregătire, răspuns și revenire.

Planul este bazat pe premiza că autoritățile și instituțiile de sănătate publică, precum și furnizorii de servicii de sănătate se află într-o stare constantă de pregătire pentru răspuns la Evenimente Epidemiologice de Boală Transmisibilă de Importanță Națională, numite în continuare "evenimente".

Tranziția de la răspunsul de rutină la cazuri de boală transmisibilă către răspunsul la un eveniment este foarte probabil să reprezinte doar o escaladare, în sensul complexității răspunsului deja existent.

Evenimentele sunt o amenințare constantă pentru populație și serviciile de sănătate.

Ele sunt diferite de evenimentele tradiționale de urgență, deoarece, de obicei, dimensiunea unui eveniment este mai mică la început și crește în timp, opus față de un incident cu multiple traume. Acțiunile de răspuns vor depinde de particularitățile agentului biologic infecțios și poate fi dificil de predefinit un set de acțiuni înaintea apariției unui focar, astfel încât planificarea trebuie să rămână flexibilă.

Multe acțiuni au nevoie să fie susținute peste un anumit nivel, pentru a avea efect asupra unui eveniment. Aceste acțiuni pot fi menținute/prelungite fără decidera clară a unui moment anume de încheiere.

Provocările implicate pe parcursul răspunsului la eveniment pot include:

Paucitatea informațiilor inițiale, când dimensiunea evenimentului este încă redusă, dar variantele de răspuns pot include acțiuni perturbatoare pentru societate;

Potențialul de transmitere pe scară largă poate face dificil controlul bolii într-o anumită zonă, ceea ce înseamnă că poate să nu existe un loc definit al incidentului, o zonă de risc circumscrisă pentru răspuns;

Capacitatea pentru un răspuns susținut (săptămâni - luni) trebuie să fie luată în considerare atunci când se angajează resurse care pot fi reorientate de la activitățile de rutină pentru prevenirea și controlul bolilor transmisibile;

Unele activități necesare pentru controlul bolilor transmisibile nu sunt parte din activitatea uzuală a sectorului sanitar – ex. distribuirea de medicamente din stocul de rezervă, screening în punctele de frontieră – activități care nu sunt exersate în gestionarea incidentelor obișnuite și nu sunt cunoscute ca fiind parte din serviciile medicale de urgență;

Implementarea unor măsuri de sănătate publică implică coordonarea unor părți interesate care, de obicei, nu funcționează sub o structură de comandă comună – medici de familie, medici de spital, funcționari publici, oameni de afaceri, instituții din domeniul educației (inclusiv grădinițe, școli primare, licee, universități), organizații non-guvernamentale și publicul;

Acțiunile de răspuns la boli transmisibile pot include solicitarea către populație să reacționeze (ex. să reducă contactul social), ceea ce presupune câștigarea încrederii populației, pentru a obține efectul dorit.

În cadrul Planului sunt incluse și planurile specifice (cum ar fi Planul Național de Pregătire și Răspuns pentru pandemia de gripă, Planul Național pentru Ebola, HG nr. 557/2016). Acolo unde nu există planuri specifice, acest Plan este considerat planul principal de răspuns.

Impactul bugetar depinde de tipul de eveniment generator de epidemii, costurile fiind diferite pentru acțiuni specifice diferite, funcție de nivelul de risc al transmiterii bolii infecțioase în rândul populației și acțiunile necesare a fi întreprins pentru limitarea extinderii acesteia.

5. CADRUL DE CHELTUIELI PE TERMEN MEDIU 2020-2022

Cheltuielile totale ale bugetului de stat pentru perioada 2017-2022, precum și cheltuielile agregate ale celor mai mari 10 ordonatori principali de credite în funcție de criteriul fondurilor alocate din bugetul de stat, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	-milioane lei-					
BUGET DE STAT - CHELTUIELI TOTAL, din care:						
mil lei	144.419	174.674	208.396	199.263	206.326	221.513
% din P.I.B.	16,86	18,50	20,02	17,65	16,95	16,95
CHELTUIELI TOTAL - 10 ministere						
mil lei	96.880	125.628	153.731	156.236	159.777	175.897
% din P.I.B.	11,31	13,30	14,77	13,84	13,12	13,46
Cheltuieli de personal						
mil lei	19.130	38.151	46.011	49.603	51.378	54.125
% din P.I.B.	2,23	4,04	4,42	4,39	4,22	4,14
Bunuri si servicii						
mil lei	4.488	4.942	7.123	7.045	7.286	7.407
% din P.I.B.	0,52	0,52	0,68	0,62	0,60	0,57
Dobanzi						
mil lei	44	40	37	40	47	47
% din P.I.B.	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subventii						
mil lei	3.613	3.690	3.890	4.049	4.167	4.240
% din P.I.B.	0,42	0,39	0,37	0,36	0,34	0,32
Transferuri între unități ale administrației publice						
mil lei	15.701	19.013	23.143	17.614	18.258	19.363
% din P.I.B.	1,83	2,01	2,22	1,56	1,50	1,48
Alte transferuri						
mil lei	1.059	1.269	2.134	3.418	3.003	3.093
% din P.I.B.	0,12	0,13	0,21	0,30	0,25	0,24
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	203	118	387	34	9	8
% din P.I.B.	0,02	0,01	0,04	0,00	0,00	0,00
Asistența socială						
mil lei	27.046	29.121	36.758	38.226	38.981	39.411
% din P.I.B.	3,16	3,08	3,53	3,39	3,20	3,02
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020						
mil lei	18.226	19.860	22.992	24.643	24.533	35.280
% din P.I.B.	2,13	2,10	2,21	2,18	2,02	2,70
Alte cheltuieli						
mil lei	2.049	3.183	3.017	3.001	3.152	3.155
% din P.I.B.	0,24	0,34	0,29	0,27	0,26	0,24
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă						
mil lei	399	536	603	523	575	558
% din P.I.B.	0,05	0,06	0,06	0,05	0,05	0,04
Active nefinanciare						
mil lei	5.498	6.384	6.114	7.850	8.198	9.020
% din P.I.B.	0,64	0,68	0,59	0,70	0,67	0,69
Active financiare						
mil lei	19	83	1.360	40	40	40
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,13	0,00	0,00	0,00
Imprumuturi						
mil lei	15	15	1	1	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rambursări de credite						
mil lei	152	151	161	149	149	149
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent						
mil lei	-761	-929	0	0	0	0
% din P.I.B.	-0,09	-0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
CHELTUIELI TOTALE - ALTI ORDONATORI PRINCIPALI DE CREDITE						
mil lei	47.539	49.046	54.666	43.027	46.548	45.616
% din P.I.B.	5,55	5,19	5,25	3,81	3,82	3,49

Bugetul celor 10 ordonatori principali de credite prezentați în strategie reprezintă aproximativ 70% din totalul cheltuielilor bugetului de stat. Adăugând la acești ordonatori de credite și bugetul Ministerului Finanțelor Publice – Acțiuni Generale care cuprinde dobânzi, rambursări de credite, contribuția României la bugetul UE, cofinanțarea la proiectele cu finanțare europeană, precum și schemele de ajutor de stat, acestea ar reprezenta aproximativ 90% din totalul cheltuielilor bugetului de stat.

Detalierea cheltuielilor pentru fiecare din cei 10 ordonatori principali de credite pentru orizontul de referință este prezentată în Anexele 1 – 10 atașate Strategiei.

6. Declarație de răspundere

Se atestă corectitudinea și integralitatea preluării și prelucrării de către Ministerul Finanțelor Publice a informațiilor prevăzute în Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2020-2022.

Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2020-2022 a fost elaborată pe baza informațiilor fiscal bugetare furnizate de către factorii implicați în procesul bugetar, precum și cu luarea în considerație a conjuncturii interne și internaționale cunoscute la această dată.

PRIM – MINISTRU,

LUDOVIC ORBAN

MINISTRUL FINANTELOR PUBLICE,

VASILE-FLORIN CÎȚU

							-milioane lei-
Anexa 1 - Cheltuielile Ministerului Muncii si Protectiei Sociale din bugetul de stat pe perioada 2017-2022							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	22.862	25.066	29.044	30.601	30.871	31.244	
% din P.I.B.	2,67	2,65	2,79	2,71	2,54	2,39	
Cheltuieli de personal							
mil lei	230	273	362	408	461	521	
% din P.I.B.	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,04	
Bunuri si servicii							
mil lei	167	168	234	247	260	273	
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	
Transferuri intre unitati ale administratiei publice							
mil lei	3.247 *)	3.986 *)	81 *)	80 *)	100 *)	100 *)	
% din P.I.B.	0,38	0,42	0,01	0,01	0,01	0,01	
Alte transferuri							
mil lei	3	3	4	4	5	5	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)							
mil lei	1	0	0	23	9	8	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Asistenta sociala							
mil lei	19.198	20.631	28.295	29.490	30.000	30.300	
% din P.I.B.	2,24	2,18	2,72	2,61	2,46	2,32	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020							
mil lei	7	11	33	314	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	
Alte cheltuieli							
mil lei	27	26	30	30	31	32	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila							
mil lei	9	1					
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Active nefinanciare							
mil lei	3	2	6	5	5	5	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent							
mil lei	-30	-35					
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
*) Nu sunt cuprinse sumele pentru echilibrare.							

-milioane lei-

Anexa 2 - Cheltuielile Ministerului Educației și Cercetării din bugetul de stat pe perioada 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	4.901	21.011	27.932	30.527	31.395	31.745
% din P.I.B.	0,57	2,23	2,68	2,70	2,58	2,43
Cheltuieli de personal						
mil lei	459	15.735	19.950	21.250	22.000	22.200
% din P.I.B.	0,05	1,67	1,92	1,88	1,81	1,70
Bunuri si servicii						
mil lei	75	70	76	80	80	80
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	3.066	3.753	5.704	5.600	5.600	5.600
% din P.I.B.	0,36	0,40	0,55	0,50	0,46	0,43
Alte transferuri						
mil lei	2	2	2	1.337	1.400	1.500
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,12	0,11	0,11
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	0	0	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asistenta sociala						
mil lei	180	196	190	210	215	215
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020						
mil lei	3	30	201	400	450	500
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,02	0,04	0,04	0,04
Alte cheltuieli						
mil lei	840	1.043	1.480	1.400	1.400	1.400
% din P.I.B.	0,10	0,11	0,14	0,12	0,11	0,11
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	85	94	152	150	150	150
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Active nefinanciare						
mil lei	198	91	175	100	100	100
% din P.I.B.	0,02	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-8	-4	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

-milioane lei-

Anexa 3 - Cheltuielile Ministerului Apărării Naționale din bugetul de stat pe perioada 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	14.655	17.007	17.932	21.171	22.011	23.759
% din P.I.B.	1,71	1,80	1,72	1,87	1,81	1,82
Cheltuieli de personal						
mil lei	4.083	5.226	5.911	6.801	7.065	7.829
% din P.I.B.	0,48	0,55	0,57	0,60	0,58	0,60
Bunuri si servicii						
mil lei	1.308	1.491	1.688	1.738	1.777	1.807
% din P.I.B.	0,15	0,16	0,16	0,15	0,15	0,14
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	592	816	1.032	1.135	1.170	1.215
% din P.I.B.	0,07	0,09	0,10	0,10	0,10	0,09
Alte transferuri						
mil lei	139	126	176	240	226	214
% din P.I.B.	0,02	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02
Asistenta sociala						
mil lei	3.526	3.477	3.546	3.835	3.963	4.063
% din P.I.B.	0,41	0,37	0,34	0,34	0,33	0,31
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020						
mil lei	0	6	20	29	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte cheltuieli						
mil lei	5	7	11	13	13	13
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	5.020	5.903	5.547	7.379	7.796	8.618
% din P.I.B.	0,59	0,63	0,53	0,65	0,64	0,66
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-19	-44	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

-milioane lei-

Anexa 4 - Cheltuielile Ministerului Afacerilor Interne din bugetul de stat pe perioada 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	12.422	15.199	17.190	19.441	18.862	20.308
% din P.I.B.	1,45	1,61	1,65	1,72	1,55	1,55
Cheltuieli de personal						
mil lei	7.547	9.297	11.307	12.262	12.687	14.005
% din P.I.B.	0,88	0,98	1,09	1,09	1,04	1,07
Bunuri si servicii						
mil lei	544	706	837	736	750	750
% din P.I.B.	0,06	0,07	0,08	0,07	0,06	0,06
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	153	193	214	235	270	285
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Alte transferuri						
mil lei	4	4	5	5	6	6
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	3	2	3	5	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asistenta sociala						
mil lei	3.747	4.102	4.040	4.191	4.203	4.233
% din P.I.B.	0,44	0,43	0,39	0,37	0,35	0,32
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020						
mil lei	269	665	641	1.887	800	800
% din P.I.B.	0,03	0,07	0,06	0,17	0,07	0,06
Alte cheltuieli						
mil lei	6	7	7	7	10	11
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	2	0	1	13	35	118
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
Active nefinanciare						
mil lei	160	233	134	100	100	100
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-10	-10	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

-milioane lei-

Anexa 5 - Cheltuielile Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din bugetul de stat pe perioada 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	16.541	19.778	21.363	18.396	20.343	30.502
% din P.I.B.	1,93	2,09	2,05	1,63	1,67	2,33
Cheltuieli de personal						
mil lei	579	613	669	675	702	737
% din P.I.B.	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06
Bunuri și servicii						
mil lei	129	79	83	90	92	94
% din P.I.B.	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Subvenții						
mil lei	1.945	1.859	1.919	1.919	1.967	2.014
% din P.I.B.	0,23	0,20	0,18	0,17	0,16	0,15
Transferuri între unități ale administrației publice						
mil lei	789	1.229	1.820	1.757	1.915	1.961
% din P.I.B.	0,09	0,13	0,17	0,16	0,16	0,15
Alte transferuri						
mil lei	19	98	151	115	103	106
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	3	13	5	4	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020						
mil lei	13.154	15.943	16.622	13.746	15.488	25.512
% din P.I.B.	1,54	1,69	1,60	1,22	1,27	1,95
Alte cheltuieli						
mil lei	58	58	58	58	61	63
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	33	16	35	30	15	15
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Imprumuturi						
mil lei	0	0	0	1	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent						
mil lei	-168	-130	0	0	0	0
% din P.I.B.	-0,02	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00

NOTA: Incepand cu anul 2016 sumele pentru ajutoarele nationale tranzitorii in sectorul vegetal sunt cuprinse la titlul "Subvenții"

							-milioane lei-
Anexa 6 - Cheltuielile Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor din bugetul de stat pe perioada 2017-2022							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	8.198	7.526	11.381	11.911	12.188	13.469	
% din P.I.B.	0,96	0,80	1,09	1,05	1,00	1,03	
Cheltuieli de personal							
mil lei	37	38	40	58	65	69	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	
Bunuri și servicii							
mil lei	7	8	9	11	12	12	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Dobanzi							
mil lei	44	40	37	40	47	47	
% din P.I.B.	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Subvenții							
mil lei	1.669	1.831	1.971	1.930	2.000	2.026	
% din P.I.B.	0,19	0,19	0,19	0,17	0,16	0,16	
Transferuri între unități ale administrației publice							
mil lei	1.348	1.386	2.310	1.600	1.600	2.000	
% din P.I.B.	0,16	0,15	0,22	0,14	0,13	0,15	
Alte transferuri							
mil lei	410	672	1.015	700	800	800	
% din P.I.B.	0,05	0,07	0,10	0,06	0,07	0,06	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)							
mil lei	117	81	340	0	0	0	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,03	0,00	0,00	0,00	
Asistența socială							
mil lei	394	714	685	500	600	600	
% din P.I.B.	0,05	0,08	0,07	0,04	0,05	0,05	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020							
mil lei	4.028	2.544	4.269	6.628	6.700	7.500	
% din P.I.B.	0,47	0,27	0,41	0,59	0,55	0,57	
Alte cheltuieli							
mil lei	9	8	40	14	14	15	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă							
mil lei	190	183	173	170	200	250	
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	
Active nefinanciare							
mil lei	0	1	1	111	2	2	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	
Active financiare							
mil lei	0	20	330	0	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00	
Rambursări de credite							
mil lei	152	151	161	149	149	149	
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent							
mil lei	-207	-151	0	0	0	0	
% din P.I.B.	-0,02	-0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	

-milioane lei-

Anexa 7 - Cheltuielile Ministerului Sănătății din bugetul de stat pe perioada 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	6.119	5.762	9.454	9.152	9.707	9.775
% din P.I.B.	0,71	0,61	0,91	0,81	0,80	0,75
Cheltuieli de personal						
mil lei	1.503	1.853	2.038	2.074	2.115	2.158
% din P.I.B.	0,18	0,20	0,20	0,18	0,17	0,17
Bunuri si servicii						
mil lei	1.797	1.968	3.630	3.600	3.755	3.830
% din P.I.B.	0,21	0,21	0,35	0,32	0,31	0,29
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	2.741 *)	1.735 *)	3.561 *)	3.200 *)	3.500 *)	3.600 *)
% din P.I.B.	0,32	0,18	0,34	0,28	0,29	0,28
Alte transferuri						
mil lei	5	5	4	6	6	6
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	4	1	12	1	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020						
mil lei	1	2	12	150	150	150
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01
Alte cheltuieli						
mil lei	1	10	11	11	11	12
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	76	216	173	100	150	0
% din P.I.B.	0,01	0,02	0,02	0,01	0,01	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	1	1	13	10	20	20
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-10	-27	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
*) Nu sunt cuprinse sumele pentru echilibrare.						

-milioane lei-

Anexa 8 - Cheltuielile Ministerului Finanțelor Publice din bugetul de stat pe perioada 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	3.536	4.925	5.616	5.152	5.496	5.682
% din P.I.B.	0,41	0,52	0,54	0,46	0,45	0,43
Cheltuieli de personal						
mil lei	2.238	2.564	2.816	3.247	3.441	3.647
% din P.I.B.	0,26	0,27	0,27	0,29	0,28	0,28
Bunuri si servicii						
mil lei	241	241	284	262	270	270
% din P.I.B.	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	1	2	3	2	3	3
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte transferuri						
mil lei	1	0	3	3	3	3
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	1	0	8	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020						
mil lei	13	28	41	148	39	18
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
Alte cheltuieli						
mil lei	1.011	1.949	1.322	1.400	1.600	1.600
% din P.I.B.	0,12	0,21	0,13	0,12	0,13	0,12
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	12	0	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	10	98	109	50	100	100
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,01	0,00	0,01	0,01
Active financiare						
mil lei	19	63	1.030	40	40	40
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,10	0,00	0,00	0,00
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-12	-21	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

-milioane lei-

Anexa 9 - Cheltuielile Ministerului Justiției din bugetul de stat pe perioada 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	3.713	4.000	4.634	4.883	4.670	4.978
% din P.I.B.	0,43	0,42	0,45	0,43	0,38	0,38
Cheltuieli de personal						
mil lei	2.352	2.479	2.838	2.750	2.760	2.874
% din P.I.B.	0,27	0,26	0,27	0,24	0,23	0,22
Bunuri si servicii						
mil lei	208	203	272	270	280	280
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02	0,02
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	1.053	1.224	1.358	1.500	1.600	1.800
% din P.I.B.	0,12	0,13	0,13	0,13	0,13	0,14
Alte transferuri						
mil lei	3	3	3	4	4	4
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	3	0	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020						
mil lei	1	4	16	228	6	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00
Alte cheltuieli						
mil lei	60	73	53	66	10	10
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	15	14	58	50	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	26	6	36	16	10	10
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-5	-6	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

							-milioane lei-
Anexa 10 - Cheltuielile Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației din bugetul de stat pe perioada 2017-2022							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	3.933	5.352	9.184	5.001	4.234	4.436	
% din P.I.B.	0,46	0,57	0,88	0,44	0,35	0,34	
Cheltuieli de personal							
mil lei	102	74	79	78	82	84	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	
Bunuri si servicii							
mil lei	12	9	11	10	11	11	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Subventii							
mil lei	0	0	0	200	200	200	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,02	0,02	0,02	
Transferuri intre unitati ale administratiei publice							
mil lei	2.712	4.689	7.060	2.505	2.500	2.800	
% din P.I.B.	0,32	0,50	0,68	0,22	0,21	0,21	
Alte transferuri							
mil lei	474	357	771	1.005	450	450	
% din P.I.B.	0,06	0,04	0,07	0,09	0,04	0,03	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)							
mil lei	70	20	18	0	0	0	
% din P.I.B.	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020							
mil lei	750	627	1.137	1.112	900	800	
% din P.I.B.	0,09	0,07	0,11	0,10	0,07	0,06	
Alte cheltuieli							
mil lei	32	1	4	1	1	1	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila							
mil lei	11	29	46	40	40	40	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Active nefinanciare							
mil lei	47	34	58	50	50	50	
% din P.I.B.	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	
Imprumuturi							
mil lei	15	15	1	0			
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent							
mil lei	-293	-501	0	0	0	0	
% din P.I.B.	-0,03	-0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	